

СИДІР ЗАПОРОЖЕЦЬ

СОЦІАЛЬНО

— ПОБУТОВІ

ПРОБЛЕМИ

Кольпортер
Sydor Saranczuk
17 Gillespie Ave.
Toronto 9, Ont., Canada

...14.XII... 1956 р.

Вельмишановний Пане Добродію!

При цьому надсилаю Вам нову книжку автора Сидора Запорожця — „СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВІ ПРОБЛЕМИ”.

Вірю, що книжку будете читати з великим зацікавленням та душевним задоволенням. Тим більше, що в ній висвітлюються явища майже з усіх ділянок життя.

В ній знайдете й поради про лікування різних недуг, в тому числі й хвороб серця, прости ми, але насправді, самими радикальними засобами.

Книжка коштує всього \$2 — з пересилкою, які прошу переказати на мою адресу.

Також прошу дуже поширювати її між своїми друзями та знайомими.

У випадку ж, коли книжку з тих чи інших причин набути не бажаєте, прошу негайно її повернути.

З правдивою до Вас пошаною та щирим українським привітом —

Кольпортер Сидір Саранчук

СОЦІАЛЬНО - ПОБУТОВІ ПРОБЛЕМИ

СИДІР ЗАПОРОЖЕЦЬ

**СОЦІАЛЬНО
— ПОБУТОВІ
ПРОБЛЕМИ**

Торонто, Онт., Канада

1956 р.

М. Кулик
LIVE STR.
POOTSCRAY, VIOT.
AUSTRALIA.

МИНУЛИЙ І ТЕПЕРІШНІЙ СТАН.

Загальне

Як відомо, добробут людства цілком і повністю залежить від соціально-побутових умов, і чим кращі соціально-побутові умови, тим ліпше людина себе почуває як в матеріальному, так і в духовому відношеннях*). *)

При найкращих соціально-побутових умовах родинне життя протікає в щасті й радості. Воно забезпечується всіма потрібними матеріальними благами і підноситься на дусі з прагненням й думками лише про найліпше використання їх. **)

При матеріальних же нестатках родинне життя, як і життя кожної особи зокрема йде майже зовсім сумними кроками — безвідрадно, невесело, не кажучи вже про якесь там щастя, чи радість. Член такої родини кожен вільну хвилину використовує на вишукування якихось то додаткових матеріальних засобів, прикладаючи максимум зусиль та енергії до покращання життєвого рівня своєї сім'ї.

На жаль, не завжди можна те покращання здійснити, бо воно, фактично, залежить від загально створених соціально-побутових умов. І хоч та або інша особа й прикладає зусиль до того, щоб життя йшло

*) Ясна річ, що крім матеріального, кожна людська істота прагне ще й головнішого — ідейно-морального задоволення.

* "Богство определяет сознание" (Литература) 5

** нещадно стільнощі,

веселіше й радісніше, але ж з того нічого не виходить, бо нестачі, а особливо коли вони бувають занадто великі, дають себе відчувати на кожному кроці і в кожному часі.

Бувають випадки, що покращання умов свого існування здійснюється самими одиницями, безперечно, при загальному вже існуючому можливих соціально-побутових умовах. Як наприклад: а) Від правильно-раціонального використання своєї праці і б) Від економічно-правильного витрачання запрацьованого гроша.

Часто й густо зустрічаємо селян, які, користуючись однаковою кількістю землі і рівною ж робітничою силою, мають великі розбіжності у своєму життєвому рівні. Одні з них живуть добре, а другі кепсько і бувають випадки, що й дуже кепсько.

А це так тому, що перші з них свою робочу силу використовують правильно, своєчасно обробляючи землю і засіваючи її якраз потрібними в той час хлібними злаками, чи то городиною. Мають садки пристосовані до потреб ринку і пір року. Також мають й птицю, які не тільки задовольняють їх власні потреби, а при бажанні чи необхідності реалізуються і дають їм добру підмогу до основного їх господарства.

Другі дбають лише про те, щоб усе було зроблено, щоб була засіяна земля, щоб була худоба й птиця, мають також і садки, але все те непристосоване до потреб ринку, а тому хоч праці затрачують і багато, користи одержують мало.

В багатьох випадках спостерігаємо явища великих різниць і серед робітників, працюючих на підприємствах і отримуючих однакову платню. Одні з них живуть добре й мають „копійку” про „чорний день”, а другі не живуть, а животіють.

Такі різниці в житті між робітниками трапляються тому, що перші, віддаючи свою енергію, жаліють викидати на „вітер” тяжко запрацьованого гроша, а другі з тим не рахуються. Одержав, або, як кажуть, заробив „копійку” — купуй що попало і де попало.

А торговий люд ні на що не дивиться, а слідкує за тим, як би найбільше взяти і найменше дати.

Нам відомо з практичного життя, хоч би в Бельгії, що в маленьких крамницях окраїни міста Ліежу харчові продукти, овочі й городина продаються на 50%

дорожче, ніж у центрі міста. Такі явища в деяких випадках зустрічаємо ми і в Канаді.

Ясна річ, що, переплачуючи завжди, тяжко будьщо заощадити. За п'яниць або картярів я вже не говорю, бо вони взагалі не тільки що не мають заощаджень, але не мають і належного людського життя.

**

Це так би мовити відносно покращання особистого життя при, як я вже показав, загально існуючих соціально-побутових умовах, які встановлюються й узаконюються урядовими чинниками.

Від них залежить добробут людства, багатство тієї або іншої країни, зріст загально-державницького господарства, міць самої держави. Бо чим краще й багатше живуть родини, тим багатша й держава, і навпаки, чим злиденніше живуть сім'ї, тим бідніша й держава.

Поміщицько-рабовласницька система

Візьмім для прикладу бувшу т. зв. російську тюрму народів. Царі-варвари Московії, які мали під своєю владою близько двохсот мільйонів людности, всіх без винятку тримали в найгірших, які тільки могли бути, соціально-побутових умовах.

Вся земля була роздана поміщикам і до них же були прикріплені селяни. Селяни робили виключно на свого пана, утримуючи з великою трудністю своє існування. Господарі були пани, а селяни, як кріпаки, були вподібнені до панської худоби. Що пан хотів, то те з ними й робив.

Мало того, що пан примушував їх працювати, він мав право продавати їх іншому панові, міняти на будьщо і взагалі розпоряджатися ними так, як будь-якою своєю річчю, або, вірніше буде, коли скажу — як твариною. Були випадки, що пан картяр програвав селян-кріпаків у карти іншому панові.

Тяжке і неприглядне було життя селян у ті часи. Безумовно, боротьба велась. Були випадки, що й панів убивали за їх звірячі вчинки, але ж життя не кращало. При таких обставинах про якесь відносне, особисте покращання не було й мови: відразу горіли навіть з чого будувати собі житла. Робили землянки з маленькими віконцями і в них перебували. Для панів же будували великі дома з паленої цегли,

покривали залізом, садили садки. Багато з панів мали цілі замки.

1861-й рік приніс селянам бувшої російської тюрми народів деякий перелом. Бо один з царів-варварів на ім'я Олександр звільнив селян від кріпацтва і частина землі була передана в користування селян.

Земля була власністю держави, а селяни мали право нею лише користуватись і власне користуватись так, як наказувала влада.

Поле поділялося на чотири частини. Три з них засівалось, а четверта частина йшла під толоку, під пасовисько, з ціллю його удобрення, для одержання ліпшого врожаю на слідуєчі три роки. Але ж цим досягалось зовсім незначне поліпшення. До того ж корови, що ганялись за 5-7, а то й більше кілометрів, не маючи доброї паші, давали своїм господарям малу кількість молока. Певна частина поля віддалялась від села до 10-12 кілометрів. І було селяни, щоб три рази на добу привезти додому збіжжя, вставали влітку ще затемна і лягали відпочивати теж затемна. Особливо уморювалися коні.

Земля наділялася лише на душі чоловічої статі і через невеликий інтервал часу провадився її перерозподіл. Тоді з померлих осіб чоловічої статі земля знімалася, а на новонароджених наділялася.

Як бачимо з цього, якою жалюгідно-негідною була впроваджена земельна реформа. А коритись треба було. І селяни, затрачуючи максимум енергії, мали самі мінімальні користі.

Селяни, які мали лише доньок, одержували землю тільки на одну особу — на самого господаря, і жити було занадто тяжко, а то й зовсім неможливо.

При такому користуванні землею мало чого доброго могли добитись одиниці для покращання особистого добробуту, бо вони узалежнювалися від загальних розпорядків. Земля через перерозподіл мінялася і впровадити свою особисту сівозмину, чи то поліпшити її удобренням, не було змоги. Селяни до деякої міри вдавалися до більшого вирощування птиці, особливо ті, які жили близько річок, або ж до годівлі свиней, коли садиби виходили до балок, що не входили в загальний перерозподіл. Могли бути але ж зовсім незначні можливості.

Такий стан речей продовжувався аж до 1908-1910 рр., коли була введена т. зв. столипінська реформа.

Вона набагато покращувала справу користування землею. Нею вже дозволялось селянам закріплювати за собою землю і, як свою власність, продавати. Також кожний селянин мав право виділити свою землю в одно місце, т. зв. отрубною ділянкою. Таким чином справа землекористування поліпшувалася на багато сотень відсотків

Селяни, виділивши землю в одному місці, повели були дуже добре свої господарства. І при такому господарюванні кожний мав можливість показати і своє „я”. На Катеринославщині деякі селяни набирали озимої пшениці по 300 пуд. (пуд 16,4 кг.) з десятини. (Десятина трохи більше гектара). А були випадки, що набирали більше 300-х пудів. Поселившись хуторами, збудували ставки, а в них розвели багато риби. Понасаджували садки з різnorodними овочевими деревами.

**

Села за старих царських часів, особливо на Катеринославщині та й по інших степових областях, будувались занадто великі, по 1500-2000, а то й більше дворів. З населенням 10.000-20.000 душ.

Села виглядали бідно. Тільки урядові приміщення, як волосні правління, школи та лікарні, якщо були в тому чи іншому селі, були збудовані з паленої цегли, а всі хати будувались виключно з цегли-сирцю зробленої з глини з домішкою гною, або дрібної соломи. А покривались в більшій частині соломою, частково поломою, що росте по мілких річках і в небагатьох випадках очеретом. Лише перед 8-10-ма роками дореволюційних часів частина селян, але зовсім незначна, почала покривати дахи черепицею та інколи бляхою.

Не дивлячись на велику загрозу від вогню для таких сел, уряд був зовсім байдужим щодо покриття хат соломою. І ось 15 серпня 1909 року в селі Григорівці від пожежі, що почалася в клуні одного селянина, вигоріло 350 дворів. Характерне, що й пожежа виникла вдень і то в день свята, коли всі селяни були вдома.

Дув сильний вітер, і запалену солому-вогонь перекидало за декілька кварталів, у яких все відразу горіло. Горіли хати, клуні, солома, незмолочене до того часу збіжжя. Нарід з великими труднощами рятувався сам та рятував худобу. Все ж останнє згоріло до-

гла. В напрямку, куди „котив” вітер, погоріло все до самісінької річки. Горіли навіть дерева.

А весною того ж 1909 року частина господарств цього ж села Григорівки та села Дебальцівки і хутора Вовчанського дуже тяжко потерпіли від повені, що сталася від розливу річки Вовчої.

Ясна річ, що при передбачливих умовах будівництва та поселення, таких нещастя можна було б уникнути. Але чи було кому „крутити” собі над тим голову.

А такі страхиття певно що навістили не одно село.

**

В школах на Наддніпрянщині навчання провадилось виключно російською мовою. І школи тільки за декілька років перед революцією почали до деякої міри охоплювати навчанням дітвору селян. А то взагалі жодна наука по селах не провадилась.

Царі-варвари на протязі всього часу тримали „свій” народ в темноті й бідності з ціллю найганебнішого й найбрутальнішого його визиску, а тим самим вони погубили і себе, і народ.

Темнота, неймовірне визискування й величезні соціальні нерівності привели до падіння зненавидженого царату й до загибелі всієї правлячої кліки, а також до неймовірних страждань народів бувшої царської тюрми.

Нерівності ж були занадто великі. Приклад. Поміщиця Павлова, яка мешкала в Москві та бувшому Петрограді, біля села Павловки на Катеринославщині мала 16.000 десятин землі і біля станції Роздори, Катерининської залізниці, 18.000.

В селі Павловці вона мала й свій палац до якого приїжджала лише один раз на протязі 5-ти, а то й 10-ти років.

Селяни ж сусіднього села Григорівки на 10.000 душ мали всього-на-всього 14.000 десятин. (На жінок, як я вже говорив, земля зовсім не наділялась).

Те величезне невдоволення, яке кожний селянин носив в своїй душі, тяжко навіть висловити. І, безперечно, селяни з кожним днем і з кожною годиною вичікували того моменту, коли кінець-кінцем буде покладений край усім тим нерівностям і знущанням.

І це ж не одна Павлова, а таких поміщиків було дуже й дуже багато, і не тільки в Україні, а і в Московії.

Працюючи в Самарській області в роках 1915-1917, я теж мав дуже цікаве спостереження. Поміщик Ільїн, який мав фільварок з великою кількістю землі в Богумлінському повіті, а жив у Москві, з огляду на нерентабельність економії на протязі декількох років, задумав був особисто перевірити її стан, та з'ясувати причини нерентабельності.

Взимку 1916 року Ільїн приїхав потягом до міста Бугульми, де на нього вже чекав управитель економії з санками та доброю шубою, бо треба було кілометрів до 45-ти їхати кіньми. Ільїн, порозмовлявши з управителем економії, їхати до маєтку не захотів, а повернувся до Москви.

Це говорить про те, що здебільшого поміщики землю не цікавились, і все ж таки тримали її в своїх руках. Як каже приповідка: „сам не гам і тобі не дам”.

Не кращою була доля й робітників, які жили по містах, працюючи на фабриках та заводах. Вони теж визискувались до неймовірності. Працювали по 12-14, а то і по 16 годин на добу, а платню отримували дуже низьку. Навіть житлових помешкань не мали людських, а жили здебільшого в підвальних приміщеннях, на піддашях і горищах.

Лише після революції 1905 року були надані деякі привілеї, і по деяких галузях виробництва робочий день був скорочений до 10-ти годин.

Треба відмітити і той факт, що завдяки нерозвиненості самої правлячої кліки, фабрики, заводи, трамваї та інші підприємства тримали в своїх руках концесіонери, себто чужинці, які платили урядові данину, а самі робили те, що хотіли.

З того всього нещастя народу й скористувалися т. зв. большевики.

Комуністично-матеріалістична рабська система.

Не буду я тут повторювати тих всіх нещасть, що принесли т. зв. большевики обдуреним народам, а скажу лише про життя робітників та селян в останніх часах.

Большевики кричать на весь світ про той нібито добробут, якого вони досягли для селян і робітників. Насправді ж справа стоїть зовсім навпаки. В сучасний момент робітники і селяни бувшої російської імперії, т. зв. тюрми народів, а тепер концентраційних таборів, живуть набагато ще в гірших умовах, ніж жили

за царату в останніх часах перед першою світовою війною.

Поперше, як ми всі знаємо, советський рубль має зовсім низьку вартість, а подруге, хоч би їх і мати якусь там тисячу чи то й більше, то все одно за них нічого неможна купити, бо большевики ніякого краму не мають. Не говорю про люксусові товари: меблю, радіоприймачі, піано, патефони й т. д., а навіть не мають в достатній кількості й найнеобхіднішого: одягу і взуття.

А голодні сидять не тільки робітники, а й селяники-кріпаки, колгоспники, бо весь хліб, та й іншу продукцію, від них забирають, залишаючи їм саму мінімальну кількість.

Хто не був по селах, хуторах і колгоспах, той не може навіть уявити собі тих злиднів, які ще шаліють серед населення „советського раю”.

Не лише голі й голодні, а внаслідок і нечисті переводять своє „весьолоє” життя. Не кажучи вже про електрику, нема навіть гасу (керосіну), щоб засвітити каганець (лямпу).

Тисячу разів латану білизну немає чим попрали. До цього часу для прання вживають допотопну „хемікалію” — попід із спаленої соломи. Мила не мають навіть для того, щоб помитись.

Відїжджаючи з України і, зупинившись ночувати в цих же бідних кріпаків-колгоспників, я на власні очі бачив, що для освітлення свого „дому”, своєї халупи, господар засвітив каганець, зроблений з черепка розбитого горщика, в який була наллята якась олива, а за гніт служила стяжка, скручена з ганчірки.

І сім'ю того бідного господаря видко так заїдали членоногі, що, не дивлячись на наше одноденне там перебування, вони скидали свою білизну і, обсівши ту лямпочку жидівсько-московського соціалізму, певно лямпочку ільїча, якою бандити-большевики хвалилися, впроваджуючи електрику, вишукували й вибивали нечисть, що не давала їм життя. Певно членоногі так їм дошкуляли, що однієї ночі не могли витримати.

Вдень, безумовно, вони цього робити не можуть, бо відбувають жидівсько-московську панщину, а переодягатись немає в що.

Працюючи в місті й читаючи щоденно в газетах большевицькі брехні про добробут колгоспників, я

й сам над тим задумувався, але ж, коли побував у колгоспників особисто, та подивився на їх життя, то мене просто таки пройняв жах. Я навіть не міг собі уявити такого злиденного життя. То взагалі не життя, а конання. Конання в найстрашніших муках. Певно й жахи пекла будуть бліднути перед тим „життям”.

Так живуть будівники „соціалістичного раю”. Одне було б дуже добре, коли б усі ті членоні та перелізли на большевицьких сатрапів, щоб вони на своїх власних шкірах відчули жидівський матеріалізм.

Большевики ж увесь час тлумачать своїм рабам-кріпакам, що в їх „раю” життя протікає добре, а закордоном робітникам і селянам величезна біда. Бо їх і визискують, і катують, і що взагалі закордоном не життя, а смерть.

Правда, ніхто їм не вірить, бо це дуже яскраво показала друга світова війна. До того ж солдати червоної армії, побувавши закордоном, в цьому переконались.

Життя робітників і селян інших країн з життям робітників і селян „соціалістичного раю” не можна навіть підвести до порівняння. Бо в першій-ліпшій країні робітники та селяни і мешкання мають кращі, й умови життя людські. Крім того, працюючи, мають і копійку про „чорний” день.

А робітники та селяни большевицького поневолення лише животіють і чекають слушної нагоди, коли ж знову гряне грім, але грім правдивий, який виламає всі негідні стовбури, що перешкоджають життєвому росту і людському розквітові.

**

Ми розглянули дві системи. Одну, так би мовити монархістичну, що існувала за царів-варварів і другу „пролетарську”, т. зв. большевицьку, яка боролася проти першої, обіцяючи народові „золоті гори”, бо, мовляв, будуть „керувати” самі робітники та селяни.

Що ж бачимо ми на ділі?

Монархістична система одверто закріпачувала й визискувала людність.

Т. зв. большевицька робить те ж саме, але, покликавши до „влади” декого з робітників та селян, обдурює людність, що нібито все робить для народнього блага, хоч блага того ніхто не бачить і не відчуває.

За царів-варварів людність була голодною й обід-

раною, але ще в гіршому стані вона живе тепер, бо є вона не тільки голодною й обідраною, а кожночасно переживає й неймовірні знущання, жахи, катування.

За царів-варварів жили добре бояри, князі, графи, поміщики і вища інтелігенція.

В час т. зв. пролетарської системи живуть добре: бандити, що стоять у кермі держави, всі без винятку жиди, дехто із запродавців своїх братів — т. зв. комуністи та вся величезна армія НКВД.

За царів-варварів свободи слова і друку не існувало. Але, коли й були випадки, що, не витримавши, хтось лаяв углолс правлячу кліку, то судили не так уже й суворо. Був випадок, коли за висловлені брудні слова на адресу самого царя, винний був засуджений на 25 карбованців штрафу.

Тепер у советській тюрмі народів на папері існує свобода слова і друку, але в дійсності говорити й писати можна тільки те, що є корисним для „пролетарської” правлячої кліки. За одне необережно висловлене слово проти неї, не тільки що ув'язнюють, а просто таки розстрілюють.

За царів-варварів не дуже дослуховувались, про що говорили, чого хотіли і що думали.

Тепер навіть „стіни” слухають. Один з двох, а найбільше з трьох є вже донощик. І він обов'язково мусить доносити, інакше буде відповідати своїм життям. І жінка не знає, чи чоловік не є донощик, і навпаки — чоловік не знає, чи його дружина не є донощик. Бувають випадки, що і чоловік, і жінка працюють донощиками, але ж про те ні він, ні вона нічого не знають. І ось розмовляєш нібито з „вірними” друзями, але ж на завтра НКВД про те все знає.

За царів-варварів, особливо в останніх часах, селянин мав право розпоряджатися своєю продукцією за своїм особистим бажанням, а робітник своїм особистим „я”.

Під час теперішньої „воли” продукція від селянина відбирається, а робітник всупереч його бажанню закріплюється за тією, або іншою працею.

За царів-варварів кожному бажаному надавалось право виїжджати й закордон в кожну країну, не кажучи вже про екскурсію всередині бувшої імперії.

Під час „своєї пролетарської” влади про виїзд закордон неможливо навіть і думати. Коли трапляються випадки, що особа по якомусь непорозумінню

виявить бажання поїхати закордон, то її, ту особу, обов'язково перевозять на той світ. Її розстрілюють або ж відразу, або ж через деякий проміжок часу. Бо вона, та нещасна людина, стає вже „непевним елементом”.

Навіть ті, що ведуть листування з своїми близькими, які живуть за кордоном, стоять на суворому обліку під найпильнішим оком НКВД.

Екокурсія по т. зв. СССР без дозволу й контролю „пролетарської влади” теж неможлива.

За царів-варварів існувала приватна власність і торгівля і кожний селянин, чи то робітник за здобутий гріш мав можливість купити все, що тільки він бажав.

Тепер, коли фабрики й заводи „належать робітникам”, а земля „селянам”, то і ті і другі абсолютно нічого не мають бо все забирається „пролетарською” владою і відправляється закордон, для підбурювання та обдурювання робітників інших країн.

За царів-варварів якщо хто мав копійку, то він мав право й відпочити деякий час.

Тепер за „своєї” влади всі робітники і селяни мусять працювати до самісінької смерти, а про „чорний день” вони й заощадити нічого не можуть, бо заробітна платня дуже низька, а стандарт „життя”, себто нікчемного животіння занадто дорогий.

За царів-варварів були жебраки, старші віком особи, які не мали рідні, а в спеціальних домах, т. зв. богадільнях жити не хотіли.

За часів „пролетарського” панування було так багато жебраків з молоді, хлопців та дівчат, дітей розстріляних та позасиланих на Сибір робітників та селян, що треба було будувати та організувати спеціальні інституції для перевиховування їх на „будівників соціалізму”.

В СССР вони мали назву УРКІВ або УРКАГАНІВ, від слова УРКА. Жили вони по містах, переважно по різних ямах, в каналізаційних рурах і в інших місцях можливого сховища, але ні в якому разі не людського життя. Займалися здебільшого дрібними крадіжками та незначними грабунками, також жебрали.

Про їх перевиховання був випущений спеціальний кінофільм, безумовно, російською мовою, „Путьовка в жизнь”.

За царів-варварів хоч жилось і бідно, але ж хоч

поспати й відпочити більш-менш спокійно було можливим.

За „пролетарської влади” мало що живуть в голоді й холоді, але ж ніхто спокійно й не спить. Бо кожного гнітить душу думка, чи не заберуть його вже сьогодні до НКВД. І так щодня, і на протязі цілого свого життя.

За царів-варварів релігія не заборонялась, тільки поневолювачі використовували її для своїх цілей. Навіть за самого більшого ката примушували молитися Богу.

За влади „пролетарської”, так би мовити соціалістично-матеріялістичної, заборонили всяку релігію. Зруйнували Храми Божі, закатували священослужителів і багато вірних і заборонили молитися Господу Богу.

За царів-варварів під час загарбницьких воєн примушували вмирати за віру Христову та за московський патріотизм.

За часів „своєї пролетарської” влади — за національно-жидівський матеріялізм. А в останню другу світову війну висували також і московський патріотизм.

За царів-варварів судили т. зв. пани: Земські начальники, Мірові Судді і інші, і все ж таки була можливість і виправдатись.

А за часів „своєї пролетарської влади” судять т. зв. народні суди, але ж, не маючи й жодної вини, ніхто ніколи не виправдувався.

**

В тяжких і дуже тяжких соціально-побутових умовах доводилось нам коротати своє життя. А наші брати та сестри до цього часу терплять ті найжахливіші муки. Бо і монархістична влада і т. зв. большевицька є чужими і для нашого народу неприємлемими.

Перша дбала лише про Московію, навіть стару назву нашої неньки України — РУСЬ вона присвоїла собі, з ціллю затерти й вибити з пам'яті наше історично-державницьке минуле.

Друга т. зв. большевицька, яка теж все робить московськими руками, „дбає” про весь світ, бо хоче його собі підкорити.

Ось тому то ми й перебували, а наші брати та сестри й тепер ще перебувають у найгірших умовах,

які тільки знало людство світу від першого дня його існування.

Життя в інших країнах.

Візьмім для прикладу будьяку країну, то не дивлячись на її природню вбогість, і робітники і селяни живуть набагато краще, ніж жили ми, або й тепер живуть наші брати та сестри в нашій найбагатше обдарованій природою країні, в нашій святій БАТЬКІВЩИНІ.

Німеччина, приміром, має землю мало придатну для господарювання, з великою кількістю каміння, а селяни живуть добре. Мають гарні доми здебільшого збудовані з паленої цегли та покриті черепицею або ж залізом. Також мають добрі й прибудівлі. В селах є електрика, церкви, школи, кіно-театри, магазини. Робітники теж живуть в гарних будинках. Як ті, так і другі, мають досить різного взуття та одягу. Шляхи скрізь побудовані добрі і навіть дуже добрі, особливо автострада. Скрізь надзвичайно добрі містки.

Майже всі річки використовуються для підвищення добробуту населення. До того ж побудовано багато різних каналів, якими теж послуговується населення для своєї користі.

Коли під час другої світової війни була нестача продуктів, то вони видавались по картках з такою суворою точністю, що ніхто на будьякі махінації не нарікав.

**
*

Народи малесенької Бельгії, що складаються з двох національностей: Валонців і Флямандців, які занадто мало мають придатної землі, живуть теж добре. Селяни мають добрі доми і навіть двоповерхові. Мають і свої автомашини.

Дуже багато мають корів. На двох-трьох гектарах тримають до двох десятків корів. А бувають випадки, що й більше. При тому в Бельгії, як і в Німеччині, в землю дають різні добрива і засівають травою. На ній майже круглий рік ласеться худоба. Шляхи й містки також дуже і дуже добре впорядковані.

Скрізь електрика. Робітники живуть в умовах на які не можна нарікати. Союзами, по-бельгійському синдикатами, охоплені майже всі робітники. На випадок страйку, що відбувається з дозволу синди-

катів, робітники отримують від них допомогу.

На належній висоті стоїть справа забезпечення при нещасних випадках. Коли робітник захворіє, то йому т. зв. Мітоелем видається 2/3 частини його заробітку впродовж довшого часу. Також повертають видатки по лікуванню.

Сполучення теж на належній висоті. Потяги, автобуси, таксі, власні автомашини. Велика кількість робітників користується мотоциклами та роверами.

Робітникам копалень видають по 30 залізничних квитків на рік безкоштовно, і робітники під час своїх відпусток використовують їх за власним бажанням. Робітники самі, чи то з членами сім'ї, чи то взагалі будьхто з членів сім'ї їдуть щороку по своїй країні і знайомляться з різними містами та кращими місцевостями. Справа екскурсій у Бельгії загальноприйнята.

Крамниці Бельгії крамом буквально набиті. Дуже багато й золотих речей.

Велика кількість м'ясарень. М'ясо продається різне. Баранина, а особливо жирна, продається майже за безцінь.. Вона супроти волонини на 500, а то і цілих 600% дешевша. Занадто дешево свиняче сало та смалець.

На ринку також багато городини та різних овочів, як банани, помаранчі, ананаси і інші, не кажучи вже про місцеві різні ягоди, вишні, черешні, яблука, груші тощо.

Як валонці, так і флямандці дуже шанують свої національні свята. Проводять їх урочистими демонстраціями, різними іграми та виставками своїх досягнень. До того ж, в кожну місцевість під час їх національних свят приїжджають т. зв. ярмарки, з різними іграми та забавами. Велику приємність від них має молодь, а ще більшу дітвора.

Валонці і флямандці мають окремі мови, урядовою ж мовою в них мова французька.

Канадійські соціально-побутові умови, перебуваючи тут, бачимо на власні очі.

І тут, як селяни-фармари, так і робітники живуть добре. Мають і гарні приміщення, і авто-машини, і багато з робітників та селян мають і неабиякі заощадження. Навіть багато з наших людей, що не так давно прибули до Канади, вже придбали фарми, а

ті що працюють по містах доми та авто-машини.

Це вже говорить про те, що система соціально-побутових умов у Канаді дає повну можливість кожному бажаному і своє життя поставити на „ноги”, і добробут піднести.

І це в той час, коли Канада фактично є домінією Англії і заселена народами різних національностей, в основному англійцями та французами.

Канаду, як континент американської півкулі, треба віднести до країн машинового світу. Бо і дійсно, тут ми зустрічаємо на кожному кроці так багато машин, як не бачили ніде в Європі.

Сполучення в Канаді поставлено якнайкраще. До того ж можна додати, що майже весь транспорт: потяги, автобуси, трамваї мають дуже гарну комфортабельність. Особливою комфортабельністю відзначається транспорт міста Торонта в провінції Онтаріо.

Правда, в 1951 році, перебуваючи в місті Гамільтоні, я ще застав був малесенькі зелені трамвайні вагончики, так би мовити допотопні, що коли були в русі, то їх рух чути було за декілька миль. Після комфортабельно устаткованих трамвайних вагонів та автобусів в них „нудно” було сидіти. В тому ж 1951 році ті допотопні трамвайні вагончики замінили добрими автобусами.

Відносно ж багатства крамниць, то нема чого й говорити. Всі вони „понабивані” найрізноманітнішим крамом: одягом, взуттям, харчовими продуктами, делікатесами, хемікаліями і т. д., і т. п.

Ринок збуту також має в невичерпній кількості: машини різних гатунків та систем, телевізійні апарати, холодильники, радіо-приймачі та всілякі технічно-удосконалені речі та приладдя, які тільки людина могла б потребувати.

**

Як нам відомо з листів, що отримуємо від наших знайомих, також з газет, книжок та журналів, то найвищий життєвий рівень, життєвий добробут має людинність Сполучених Штатів Північної Америки.

Робітник Сполучених Штатів Північної Америки отримує щонайменше на 50% заробітної платні більше, ніж робітник Канади, а видатки на утримання його високого стандарту життя на 25% менші.

А звідси — соціально-побутові умови людности

Сполучених Штатів Північної Америки є найкращими. Бо, затрачуючи один і той же час на працю, робітник Америки підносить свій добробут на незрівнянно вищій щабель від робітника канадійського, не кажучи вже про робітника Європи.

Аналіза або висновок.

Не дивлячись на найкращі соціально-побутові умови в Сполучених Штатах Північної Америки, все ж таки треба ствердити той факт, що і там людність не є цілком і повністю задоволена, особливо робітництво. Бо, як ми знаємо, часто й густо, то в одній, то в другій господарській ділянці виникають страйки.

Робітники, бачачи великі зиски підприємства, домагаються ще більшого підвищення заробітної платні.

В минулому, після феодального устрою, капіталістична система зробила великий поступ в житті людства. Вона внесла великий розвиток у всі галузі виробництва, транспорт і торгівлю.

Капіталістична система, безперечно, високо піднесла прогрес людства і допомогла звільнитись від кайданів феодального рабства. Між тим і вона, маю на увазі підприємців, визискуючи працюючих, створює загрозливу ситуацію, яка провадить до страйків, різних повстань, а то й загальних революцій. Це тим більше, що визискування провадиться в різних країнах, а то і місцях по-різному.

Торговельний же світ прикладає всіх своїх зусиль до того, щоб продати свій крам по можливості найдорожче і взяти якнайбільше для себе зисків.

Статистичні дані, що були опубліковані в пресі, говорять, що в 1954 р. в Сполучених Штатах Північної Америки відбулося 3.050 страйків, під час яких втрачено 19.800.000 робочих днів. А за той самий час минулого року відбулося 4.816 страйків із 24.800.000 днями втраченої праці.

В Америці помічаються недотягнення також в соціальному забезпеченню на випадок хвороби, старости та інвалідности, як рівно ж багатосімейних і у лікуванні.

Цікавий випадок з багатосімейними. Дві родини з острова Мальти, що не так давно прибули до США, виїхали назад на Мальту, бо не могли у США вижити. Одна з тих родин мала вісім душ дітей, а друга шість.

і батьки їх не мали можливості заробити на їх утримання. („Свобода”, з 23 XI 1955 р., ч. 226).

**

Що ж можна сказати про найновішу систему. Про систему соціалістично-комуністичну?

Як відомо, соціалістично-комуністична система базується на законах, складених жидами. Вона, ця система, була продумана наперед з таким розрахунком, щоб люди всього світу працювали, а жиди тільки керували. І хоч вона на одній шостій частині земної кулі й провадиться в життя, її ж наслідки показують, що вона зовсім не є приємлемою.

Соціалістично-комуністична система тримається на протязі всіх 38-ми років лише завдяки неймовірному терору й катуванням. Коли ж би терору й катування не було, то соціалістично-комуністична система не протрималась би ані одного року.

Бо вона, фактично, є ніщо інше, як допотопна, поміщицько-феодальна рабо-власницька система з суворим закріпаченням людности і відібранням від людини всіх прав і привілеїв — з тією тільки різницею, що над людиною стоїть не пан-поміщик, а червоний кат-розбійник, бандит.

Рабська соціалістично-комуністична система перенесла людину далеко назад від будьякої тварини. Всі попередні надбаня людини відкинені і людина жадної поваги не має.

До того ж, як ми знаємо з досвіду життя вже закріпачених рабською — соціалістично-комуністичною системою на тій же одній шостій частині земної кулі, на протязі всіх 38-ми років вони живуть в голоді й холоді. Також не мають у що ані вдягтися, ані взутися.

Такий стан речей панує не тільки в т. зв. ССРСР, а і в країнах пізніше переданих під його зверхництво, т. зв. сателітів.

Нам дуже добре відомо, що народи таких країн, як Польща, Румунія, Мадярщина, Болгарія, Східня Німеччина теж голодують і не мають ні одягу, ні взуття.

Про комуністичний Китай нема що й говорити.

Народи Югославії теж перебувають в критичному стані. Диктатор її — учень і ставленик найбільшого бандита світу, з великою обережністю підходить до цілковитого впровадження системи жидівського дур-

ману, але і її часткове впровадження вже позбавило народ людського життя.

Виходить, що куди тільки ступить нога соціалістично-комуністичної системи, там відразу ж панамі ситуації стають її вірні супутники: голод, холод, нужда і загальні злидні. І ніяка сила не може їх відвернути. Тридцять вісім років большевики порпаються в соціалістично-комуністичному пеклі, але абсолютно нічого не можуть вдіяти. Голод, холод і убогство не тільки не зникають, а ще в більших розмірах затягають свій пекельний мотузок.

Впроваджувані ж большевиками жахи, тортури, катування та всілякі карі хоч і втримують рабську соціально-комуністичну систему, за те кріпаків її вибивають з нормального стану і раби комунізму не тільки перебувають в злиднях та загальному убогстві, а також і в повсякчасному психічному пригнічені.

**

Ніщо не може зломити правдивого стремління людини. Жахи та карі лише загальмовують ті стремління на деякий час.

До того ж, соціалістично-комуністичну систему жиди побудували виключно на матеріалістичному світогляді. Цим вони хотіли не лише закріпити людність світу, а й вибити з їх душ віру в Господа Бога.

І тут їх ще більша помилка. Бо невмирущої душі жадні ланцюги, чи то кайдани, несили втримати. Вона, душа, бажає волі, шукає правди, прагне до поєднання з найвищим її ідеалом, її створителем — Господом Богом.

Як не було світу до створення його Господом Богом, так і без поєднання духа людини з духом Божим — не може бути людини.

Дух матеріалістів-безбожників теж поєднаний, але він поєднаний вже з духом зла, з духом Сатани, і прагне до підкорення людства цьому духові.

І, як бачимо, сатанинське плем'я й методи застосовує диявольські: жахи, катування та знущання. Все ж одно з того нічого не виходить. Дух правди перемагає і ...**ПЕРЕМОЖЕ**.

Елементи, дух яких підпав під цілковитий вплив Сатани, всі свої стремління опрамовують на знищення людности. Наглядним явищем цього є в т. зв.

СССР, де діють безбожницькі матеріялісти, так було в нацистській Німеччині і так є по всіх країнах світу з боку тих осіб і груп, дух яких охвачений тим же Сатаною.

Лише тверда віра в ідею добра, любови і правди святої, себто тверда віра в найвищий ідеал — ідеал Господа Бога — переможе.

**

І так приходимо до логічного висновку, що соціалістично-комуністична система себе не виправдала і не є приємною. Капіталістична ж система завдяки „хибним потягненням” капіталістів, в багатьох життєвих точках має недотягнення, і бувають випадки, що й занадто дошкульні.

**

Про капіталізм, що в свій час існував чи то панував в Україні, д-р Д. Богачевський в статті „Суспільні основи нашого купецтва”, що була поміщена в газеті „Свобода”, в ч. 228, з 26 XI 1955 р., м. ін. пише й таке: „В первісних історичних часах купець — це була людина, яка не знала страху, людина, яка шукала пригод, людина неспокійна... Купець того періоду мандрував у далекий незваний світ, пізнавав нові речі й тварини, відкривав нові землі. Він нав'язував з чужими народами торговельні, культурні, наукові, а що найважливіше політичні зв'язки. Отже, — каже д-р Богачевський, — купець був відкривцем і заводником, був консулом, політиком і людиною науки.

При таких нагодах він або втрачав життя, свободу чи здоров'я, або добре „заробляв”. Одначе, того заробітку не можна оцінювати теперішніми категоріями. Бо ж властиво такої інституції, як капітал, капіталізм, в теперішньому цього слова значенні, тодішній світ не знав. Символічних вартостей, як паперові гроші, чеки, вексели, тоді не було, а існували тільки реальні вартості, і то в товарах.

...Дедалі купецтво більше затрачує свій придатно-чорезнавчо-науковий характер і обмежується до посередництва в купівлі-продажу та у виміні дібр, себто до властивої купецької діяльності, хоч і політична його роля не слабне.

Треба, однак, зазначити, — каже д-р Богачевський, — що основними прикметами тодішнього купця були, з одного боку, рухливість та винахідливість, а з другого — солідність, чесність та богобоязкість.

Настає доба великого капіталу та машини, яка крок за кроком опановує усе суспільне і приватне життя. Приходить чим раз більший поділ праці, спеціалізація та певна механізація, являються нові й нові машини, народжується інтернаціональний, неособовий капітал, сила якого тим страшніша, що діє він невидимо, анонімно.

З початком цієї ери затрачуємо ми не тільки нашу стару, провідну верству, але й ті гідні, чесні, заслужені купецькі роди, крім могоканів, яких можемо порахувати на пальцях однієї руки...

Торгівля, — каже далі д-р Богачевський, — переходить у ворожі нам руки. Купецтво не знає жодної етики, моралі, жодних скрупулів. Воно керується тільки жадобою збагачення за всяку ціну, стає центром нечуваного визиску, ошукства та деморалізації, а попри це все і знаряддям нашого поневолення. Тут знаходиться джерело довірочних інформацій для всього рода поліційних чинників, тут організується переховування крадених речей.

Наше національне відродження безумовно вимагало створення нової й здорової купецької верстви. Ми мусіли створити нове купецтво, яке мало б цілком не тільки заробити на життя, але й налагодити тісну співпрацю з народом, брати живу участь в його житті, в його змаганнях, зорганізувати капітал та поставити його на службу своєму народові. Це завдання виринуло само собою, висунули його обставини та життєва konieczність. Виконання тих завдань — також силою обставин — перебрали на себе в повній мірі кооперативи". (Далі говорить про чудову, успішну працю кооперативів).

**

Дуже є бажаним, щоб ми, будуючи свою власну державу, могли запобігти всім тим ненормальностям про які йшла річ і життя в своїй „хаті" організували таке, яке повністю забезпечувало б вимоги кожної одиниці. Щоб сини то доньки нашої батьківщини мали не тільки матеріальне, а й ідейно-моральне задоволення.

МАЙБУТНІЙ СТАН МАЙБУТНЯ ВЕЛИКА УКРАЇНА

Загальні справи

Беручи до уваги той тяжкий, мабуть що найтяжчий серед людськості всього світу, шлях життя нашого народу, хочеться, щоб він у майбутній нашій державі змінився на якнайкращий.

Що наша многотраждальна мати Україна, як і всі поневолені народи світу, стане вільною й ні від кого незалежною суверенною державою, в тому не може бути ніякого сумніву.

Прийшов час волі й справедливості. Наступила година правди й правопорядку. Хоч як їх душать, прикривають, затушковують, але ж вони все з більшою й більшою силою вилазять, впливають на поверхню.

Ми бачимо на власні очі, як одна країна за другою дістають від своїх бувших зверхників повні права на самовпорядкування.

Правда, є ще такі держави, що, небажаючи покидати ласого кусочка, силою примушують народи колоніальних країн коритися їм.

В недалекому ж часі і ці держави відмовляться від своїх імперіялістичних цілей. Бо до розуму володарів тих країн скоро дійде свідомість, що абож повинні бути всі вільними й ні від кого незалежними, абож і вони попадуть в найгіршу, яка тільки може бути, т. зв. большевицьку неволю. При якій не тільки відбирається воля, а й життя.

Т. зв. ССРСР, що прагне до підкорення всього світу, залишившись одинокою імперіялістичною державою, під натиском ззовні і вибухом зсередини розлетиться, як мильний пухир. Бо вибух вулкану на якому, ССРСР сидить, є неминучим, і буде від першого поштовху такий вибух, якого ніхто не буде в силі погасити.

Не допоможуть ані мільйонна армія НКВД, ані незлічима сила донощиків, ані п'яті колони. Сатанин-

ський рід впаде і тоді всі останні народи теж звільняться.

Звільниться й наша мати Україна.

Для її остаточного звільнення і для підтримки неминучого вибуху Український народ мусить бути підготовленим і однозгідним.

Одна біда для нашої спільноти є лише та, що наші, так би мовити, керівники, провідники партій не є в дружбі, і не тільки поміж собою сваряться, а й колотять все наше суспільство.

Ясна річ, що таке ненормальне становище поборювання один одного, а не одностайна боротьба всіх наших сил проти ворога, може довести до небажаних наслідків, себто повторення помилок 1917-го року.

Бо й взагалі, коли ми не можемо, або не хочемо прийти до згоди, не маючи держави, то як ми зуміємо погодитись та піти один одному на поступки, маючи державу. Тоді може бути ще гірше. Кожний буде поспішати захопити владу в свої руки. Не буде часу для розмов, а тільки для підбурювання й виступів однієї партії чи групи проти другої.

Цього якраз і треба уникнути. А тому найважливішою справою нашого суспільства й насамперед нашого народу тут на еміграції є те, щоб за всяку ціну дійти до повної братерської згоди й дружеської в політичному відношенні солідарності.

На мою думку, при добрій волі й дійсному бажанню мати свою батьківщину вільною, до згоди й солідарності дійти зовсім не тяжко.

Треба добре пам'ятати, що сварка чи то взагалі зло до добра ніколи не приводили і не приведуть, з яких питань і де б вони не виникали, чи то в суспільстві, чи то в родині, чи то в будь-якому товаристві — все одно.

І сваритись нема чого. Однієї думки, як наш народ, так і людство світу, ніколи не були і не можуть бути. Але це не значить, що коли один думає так, а другий інакше, то вже треба сваритись. Нехай хто як хоче так і думає, це справа і право кожного зокрема, а більшість однодумців дадуть вислід. Голосування демократичним порядком, про який всі так кричать та пишуть, розв'яже всі спірні питання..

Певна річ, що кожний керівник партії чи то партійного угруповання не тільки прагне, а із шкіри лізе за всяку ціну прихилити якнайбільшу кількість наро-

ду до своєї партії. Але ж це нікому не дає ані жодного права, ані морального виправдання для того, щоб керівник однієї партії обкидав болотом керівника другої партії. Або ж щоб прихильники однієї партії сварилися з прихильниками другої партії. Хіба можна сваркою примусити людину думати бажаними „категоріями”?

Навпаки, всякий примус, звідки він не виходив би і в чому він не проявлявся б, людину відштовхує, навіть від кращого.

Найліпшим засобом для прихилення людей буде, коли кожна партія зокрема дасть народові свою програму. Коли кожна партія чорним по білому напише чітко й виразно без багатомовних „красних” слів, що вона, як Господь Бог допоможе звільнити Батьківщину, буде робити, які методи господарювання буде впроваджувати.

Багато є таких осіб, які кажуть: „зарано ведмеда ділити, поки він не вбитий”. Є навіть партійці, які твердять те, що коли відвоюємо Батьківщину, тоді будемо говорити й судити що і як! А ще треті кажуть, що поки ми приїдемо, себто повернемось на батьківщину, то там без нас і без керівників партій, що перебувають закордоном, і „вода освятиться”.

Такі думки і вислови неоправдані. Поперше, якщо утворилась якась окрема партія, то вона обов'язково мусить оказати, чого вона хоче, яка її програма і чому вона вважає свою програму кращою за програми інших існуючих партій.

Подруге, свої програми партії зобов'язані не тільки давати нашій людинності тут закордоном, а прикладати зусиль надсилати чи то передавати й за залізну заслону, щоб наші брати та сестри знали, що українська еміграція не лише провадить боротьбу за визволення Батьківщини, а й думає про її впорядкування.

А здорові думки та поради завжди потрібні й ніколи не будуть зайвими.

Програми мусять бути більш-менш уточнені, а не загальним мірилом кинуті гарні, „красні” слова.

Щодо УНР, то це вже як орган державного Управління, на мою думку, повинен виконувати запропоновані партіями й прийняті народом програми.

Все ж таки від п. Президента бажаним було б по-

чути, якої ж саме партії програму п. Президент найхвильніший виконувати?

При чому, коли б на думку п. Президента жодна з програм партій не надавалась до здійснення за невідповідністю їх, то було б дуже добре, коли б ми мали урядову декларацію найбільш сприйнятливую для нашого народу.

І ось, коли б наша людність мала всі ці матеріали, то, безперечно, непотрібне було б примусове притягнення до тієї чи іншої партії. Кожний бажачий пішов би до тієї партії чи то організації, програма якої в найбільшій мірі відповідала б прагненням його душі.

Тепер же, якщо кожного рядового члена партії, організації чи союзу запитати, що його партія, організація чи союз думають робити і як будуть упорядковувати життя, то ніхто з них сказати не може, бо про те нічого не знає.

А було б дуже корисним знати, як же саме кожна партія чи то організація зокрема хоче чи то буде впорядковувати життя, коли прийде до влади.

На мою думку, керівники партій та організацій просто таки бояться показати народові своє справжнє обличчя. І бояться власне тому, щоб і та невелика кількість прихильників, яка з великою трудністю на збирана і яка тримається лише завдяки таємничості програми, не відійшла і щоб партія чи то організація зовсім не згинула, не повернувшись і на вільну Україну.

Боячись наведеного розмовляють натяками. Накидаються на якісь то неправильності інших партій, безумовно, не суттєві, бо суть, як ми вже знаємо, не невідома, а про свої думки теж мовчать. Їх думок, прагнень, мети, цілі ніхто не повинен знати. І так розполітикувались, що вже й самі в САМІЙ політиці залутались.

В газеті „Гомін України”, що виходить в м. Торонті, Канада, з 24-го лютого 1952 р., в ч. 8(93), читаємо, що... „політика як наука, очевидно мусить бути, як це було колись — короною всіх наук”.

А в кварталнику „Державницька Думка”, що видавався в Америці, у Філадельфії, в числі 6-му за 1952 рік, знаходимо зовсім протилежне, — що „політика не є жадна наука”.

Певно тому поміж нашими політиками й існує та-

кий страшний розбрат. Бо до цього часу не з'ясовано, що ж то таке ота „політика”.

А мабуть таки краще було б, коли б трохи взяли з наукового боку, а більше з досвіду, якого ми маємо занадто, та й дійшли до згоди і разом взялися б за працю, як і належить вірним синам многостраждальної матері України.

**

Тому що партії та організації утримуються сказати, як саме мусить виглядати наша ненька Україна після звільнення її, то в такому разі забираю слово я і хочу про те дещо сказати.

Поперше. Наша многостраждальна мати Україна мусить бути Державою З'єдиненою, як кажуть Соборною. Себо, всі землі синів та доньок матері України, як Східня частина її, або Наддніпрянщина, Західня частина її, або Галичина, Буковина, Лемківщина, Закарпаття, Волинь, Полісся, Холмщина, Підляшшя, Кубань, взагалі всі без винятку українські землі, повинні бути об'єднаними в одно ціле, а сини та доньки матері України зібрані в одну сім'ю з назвою, на злість нашим ворогам, **ВЕЛИКА УКРАЇНА**.

При тому суворо обмежитись виключно своїми власними українськими землями, ніякого не тільки загарбання, а навіть і зазіхання на чужі землі не повинно бути.

Українці мусять бути прикладом дружелюбности й толерантности по відношенню до всіх народів світу.

Дуже різало вуха й роздирало душу, коли Чехи, перебуваючи під п'ятою Німців і, прикладаючи зусиль до звільнення, мали на меті тримати під своєю п'ятою Словаччину. Багато разів я особисто доказував їм нелогічність такого ставлення, але ж вони не тільки що не приймали моїх слів до уваги, а ще й обурювалися на мене.

Можна бути впевненим, що теперішня неволя так добре навчить їх, що й вони вже нікого не захотять поневолювати.

Правда, хоч Польща знаходиться в такій же самій неволі, але її горе-керівники до цього часу не відреклися ще від своїх загарбницьких цілей. Все прагнуть нашого Львова, весь час простягають до нього свої, не раз забруднені кров'ю нашого народу, „синьо-білі” руки.

Певно тепер будуть закороткі. І це головно про-

стягають руки закордонні представники, ті, які безсоромно, кинувши напризволяще свою батьківщину, повтікали, не скуштувавши большевицького меду. Треба надіятись, що ті, які весь час його їдять, теж не захотять більше накидати неволю іншим народам.

Щождо москалів, то з ними справа зовсім іншого порядку. Москалі від загарбницьких цілей певно що не відмовляться. Загарбництво й поневолювання інших націй ввійшло в їх кров так, як у заїлого п'яниці алькоголь. Для жого йти воювати і для чого поневолювати — для них все одно. Важливим для них є те, щоб було подостатком чорного хліба й квасу, а там хоч на край світу. Візьмім під розгляд сучасний стан. Хто керує, хто провадить політику? А для них все одно, вони воюють, бо їх годують.

Скільки розстріляно москалів, керівників т. зв. большевицького режиму, а для останніх живих хоч тинь-трава, був би чорний хліб і квас.

Хто гуртує „протибольшевицькі” сили закордоном, для москалів і це немає ніякого значення. Важливішим для них є гроші, долари.

Але ж, так або інакше, а „роги” й вони поламають.

Подруге. Всі сини та доньки матері України повинні користуватись рівними правами та привілеями у всіх без винятку ділянках життя. Не може бути меншого й не може бути більшого, — в правах і привілеях всі рівні.

Дуже було б бажаним, щоб народи теперішніх країн, поневолювачів нашої Батьківщини, як Московії, Польщі й інших залишили нашу матір Україну та переїхали до своїх власних країн. Особливо ті, що прибули під час большевицького панування з ціллю більшого обмосковлення або обпольщування нашої людности.

При одруженнях синів та доньок з чужоземцями права, як і належить бути переходять на голову сім'ї. Син України, одружений з чужоземкою, має повне право залишатись у своїй Батьківщині — Великій Україні — і навпаки.

**

Державна влада

Гаслом великого українського народу мусить бути: Бог, ненька Україна, а потім особиста родина, чи то особисте „я”. А в міжнародньому масштабі: свобода

всім без винятку народам і кожній людині зокрема.

Завжди і все будувати тільки з Господом Богом, пам'ятаючи, що все, збудоване з Господом Богом або в ім'я Його, буде кріпким, довготривалим і корисним.

Увесь великий український народ, як господар, за своєю особистою згодою вибирає собі таку владу, яка найкраще могла б провадити господарство держави всередині країни і найліпше репрезентувати її назовні перед усіма державами світу.

На мою особисту думку, для нашого народу більш усього підходить лад демократичний.

Інша річ, як народ захоче назвати голову своєї держави, чи то за традиційною назвою — Гетьманом, чи то за практичним життям — президентом.

Дуже цікавим і побажаним було б задержати славетну українську назву ГЕТЬМАНА з його традиційною булавою, символом українського гетьманства.

До того ж гетьман мусить вибиратися так само, як і президент, усім народом на 3, 4, а то й 5 років, після чого знову переобиратись. Ясна річ, коли обраний гетьман буде провадити справи добре, то він може бути обраний поновно, а коли зле, то народ обере іншого.

Вказівки в 4-у кварталнику Державницької Думки за 1951 р. про династичність або спадковість гетьманської влади, зроблені начебто через виявлені бажання як Гетьмана Богдана Хмельницького, так і Гетьмана Івана Мазепи не є виправданими і для нашого народу не можуть бути прийнятливими.

Я не проти Гетманича Данила, Бороги Боже, а тільки бажаю справедливості й порядку, які найкраще забезпечили б як керівництво, так і представництво нашого народу, нашої держави.

Крім традиційності й логічний змісл підказує нам необхідну періодичну виборність керівника держави. Держава не належить одній родині, а всьому народові, а тому увесь народ і обирає за своїм власним бажанням людину, яка найкраще може репрезентувати і керувати.

Певно, що було б позитивним, якби гетьманом був обраний нащадок старого гетьманського роду, але ж це залежить виключно від усього народу. Бо найважливішим принципом при виборах повинно бути

аналізування праці обираємо з усіх сторінок життя.

Гетьман чи Президент, взагалі Голова держави, мусить обиратися не через представників, а безпосереднім голосуванням усього українського народу. На мою думку, чоловіками від 20-ти років життя і жінками від 18-ти років життя.

Головою нашої Держави не може бути людина, яка не вірить, або взагалі хитається у вірі, а значить не твердо вірить у Господа Бога.

Головою Держави не може бути жінка. Тут я прошу в лань ласкавого вибачення, бо я ніколи не був і зараз не є проти них, але ж сама природа життя про це говорить. Жінка взагалі по своїй природній структурі не може бути військовиком, а тому їй не повинні і не мусять підпорядковуватися воєнні чини, як генерали, адмірали, так і всі останні військовики.

Я думаю, що цього досить, і не буду говорити про жінок, які „жерують” в інших державах, бо то їх особиста справа.

Головою Держави не може бути особа, яка сто відсотково не належить до української нації, себто особа, якої, приміром, мати була не-українського походження.

Головою Держави не може бути особа, яка має дружину з національностей наших ворогів.

Головою Держави не може бути й особа слабохарактерна. Особа, яка не має власного, твердого „я”, яка легко підпадає під сторонні впливи.

Головою Держави **ПОВИНЕН БУТИ** чистокровний українець, твердий, розумний і непохитний муж, цілком і повністю відданий **БОГОВІ й БАТЬКІВЩИНИ**.

Треба добре пам'ятати, що від Голови Держави буде залежати життя всього народу Великої України в цілому і кожної сім'ї зокрема. А тому під час виборів не треба лепковажити та піддаватися різним неправдивим агітаціям, а холоднокровно зважувати кожний крок обираемого, його заслуги перед Батьківщиною, працю для добробуту всієї Батьківщини, а не для окремої якоїсь партії чи то групи. Бо часто й госто бувають випадки, коли особа заслїплена своїми вузько-партійними інтересами, навіть супроти своєї волі, зраджує інтереси Батьківщини.

**
*

Уряд також повинен складатися з твердих, непохитних мужів, цілком і повністю відданих БОГОВІ й БАТЬКІВЩИНІ. До того ж на такі посади, як керування закордонними справами, військовими та внутрішніми, жінки також не повинні призначатись.

Кандидатів на членів уряду повинен визначати Голова Держави, а затверджувати Всеукраїнський Національний З'їзд, складений з представників усього народу.

Обласних, повітових та районних керівників затверджують обласні, повітові та районні з'їзди, складені з представників — виборців відповідних обласних, повітових та районних територій.

По містах та селах керівники обираються безпосередньо їх населенням.

Особи, що не мають віри у Господа Бога, себто безбожники, атеїсти на жодні керівні посади призначатись не повинні. Увесь народ Великої України мусить мати й Велику Віру у Господа Бога. Захувати Віру традиційну, Віру своїх батьків.

Деталізацію всіх виборів, назви посад, кворум виборців і т. д., і т. л. повинні будуть зробити високодостойні юристи, адвокати та економісти.

Церква Христова

Віра у Господа Бога — найвищий ідеал людини.

Найвищий ідеал людини — життя людини.

Без віри пуста душа, без Господа Бога зникає життя.

Все для Бога і все від Бога. Все для Нього і все від Нього. І ніхто осторонь, лоза Ним, стояти не може, і ніхто заперечувати Його, безумовно, не буде, не посміє і не зуміє. Бо ті, що заперечували, ні до чого не дійшли, а потім проти Нього ж війну повели. Цим самим ствердили, що Господь Бог є, бо з повітрям ніхто ніколи не воює.

Господар будує, стихія руйнує. Господар творить лад і порядок — стихія хаос.

Ніщо само по собі не повстало, не повстає й не повстане.

Розум людства почав сягати дуже далеко, але чуда створення Всесенної ніхто й ніколи не може ані розгадати, ані розв'язати.

Безчисленна, недосяжна для розуму людини, кількість планет і комет, великих і малих, як наша зем-

ля, гарячих (вогнених) і холодних (звичайних) кружляють, обертаються, пересуваються.

Науковці доказують, що є комети, які лише через 75-ть років появляються на віддаль можливого за ними стеження. Але ж і вони мають свій спеціально для них визначений шлях. І ніякого хаосу — ціла, непорушна, невідгадана й невідкрита, але розумно створена — гармонія.

Г а р м о н і я — ВСЕЛЕННОЇ.

Навіть вороги Творця у своїх науково-обоснованих думках дійшли до таких висновків (цитую в їх мові): „На приміре велічественного Неба астрономія показала, що природа являється не ареною слепих і случайних сіл, а полем примененія простих і вечних законів”. (Стор. 75-та „Современные представления о вселенной” акад. В. Г. Фесенкова, 1949 г.)

Так що й безбожники визнали те, про що з давніх-давен навчалось, що сліпо й випадково нічого не повставало, не повстає й не повстане.

Б у д і в н и ч и м всієї цієї нерозгаданої краси-природи й людини і є ГОСПОДЬ БОГ.

Віра в Нього, Творця всесвіту є ОСНОВОЮ життя людини.

**

Сама ЛЮДИНА є найвищим зо всіх сотворінь і оспода Бога.

ЛЮДИНА — це образ Господа Бога. Вона тим самим уже висока, і, за наказом Господа Бога, панує над усією своєю планетою — землею.

Творячи ЛЮДИНУ Господь Бог сказав: „Учинімо ЛЮДИНУ за образом нашим, за подобою нашою, і хай панує над морською рибою, і над птаством небесним, і над скотиною, і над усією землею, і над усім повзаючим, що повзе на землі”.

Книга буття, I-26,27, каже: „Бог на Свій образ ЛЮДИНУ створив, на Свій образ Ї Він створив”.

Цим Божим твердженням ЛЮДИНА обожена, — поставлена поруч Себе, як Його образ і подоба на землі.

А Ісус Христос своїм народженням від Духа Святого й Діви Марії освятив наше тіло і ще в більшій мірі нас обожив.

„Отчее Слово було Бог, але стало Людиною, щоб з'єднавшись з земними, з'єднати з нами Бога”. Так навчає Григорій Богослов. (Твори У. 40, 1889.)

„Бог поєднався з нашою істотою, щоб наша істота, через з'єднання з Богом стала божественною”. Св. Григорій Ніський. (IV вік.)

„Слово стало Людиною, щоб ми обожились”. (Афанасій Великий, 296-372.)

„Христос поєднав Людину з Богом. А коли б Людина не поєдналася з Богом, вона не могла б стати причасником нетління”. (Отець церкви Іриней Ліонський, III, 18, 7.)

„З незміреної ласки Своєї син Божий став тим, що й ми, щоб нас зробити тим, чим є Він”. (V. Передмова.)

Своїм народженням Ісус Христос відкрив нам Свого Отця — Бога, а нас назвав синами Його, синами Божими.

Так навчали і апостоли: „Христос один раз постраждав був за наші гріхи, щоб привести нас до Бога, праведний за неправедних”. (I Петр. 3, 18.)

„Ви всі сини Божі через віру в Христа Ісуса”. (Гал. 3, 26.)

Усі, що водяться Духом Божим, вони сини Божі. (Рим. 8, 14.)

„Ви всі сини світла й сини дня”. (I Сол. 5, 5.)

Ісус Христос, перебуваючи на землі, всі Свої чуда вздоровлень немічних, калік, тяжко хворих і всіх інших основував на твердій і непохитній вірі у Господа Бога, кажучи: „Віра твоя спасла тебе”!

Залишив нам, через Своїх апостолів і широко окреслені настанови, як нам належить поводитися у повсякденному житті, щоб дотриматись повної віри у Господа Бога.

На превеликий і сумний жаль основа життя людини — віра в Господа Бога людьми в той або інший спосіб перекручується і цим самим у свідомості людини вона до деякої міри захитується. А на легкодушних чи то малодушних, які взагалі мають хиткість у вірі, воно, те перекручення, так діє, що кидає їх на роздоріжжя.

**

Немає сумніву, що по Христі віра була одна, яку й проповідували Святі Апостоли. Але, як довідуємося ми з історії Церкви, то вже з III-го сторіччя розпочалися суперечки. І головню, суперечки ті в найбільшій мірі виникали з особистих амбіцій

Прикладом є священник Арій родом з Антіохії, який за непризначення його єпископом вніс таку колотнечу в Церкву, що треба було довшого часу й скликання декількох Вселенських Соборів, щоб установити лад в Церкві та повернути порядок для правдивого славлення Христа.

Спасителем Православ'я став був Афанасій Великий (373), учень славного Олександра Олександрійського, і Церква встояла перед нападами аріянів. Але ж появлялися нові єретики і знову треба було боротися, доказувати та на Вселенських Соборах стверджувати про правдиве славлення Бога.

А року 867-го Вселенська Церква остаточно розпалася на дві церкви: Східню Грецьку і Західню Римську.

Від Єдиної Християнської Церкви, що складалася з п'ятох Патріархів: Римського, Візантійського, Олександрійського, Антіохійського та Єрусалимського, відпав один Патріарх Римський, який і став творити собі окрему Церкву з багатьма відмінами від правдиво славленої — Православної Віри.

Треба припускати, що і там причиною розколу Церкви були амбіції окремих осіб, а не якісь справжні, глибокі причини.

**

Далі. Священослужителі Православної Церкви твердять, що князь Володимир прийняв православ'є. А раз так, то і віра всього українського народу від Володимира Великого була православна.

Священослужителі Греко-Католицької Церкви, навпаки, твердять, що від Володимира Великого віра в Україні була католицька.

І ось, як бачимо, хоч життя наше й перевалилось через третє, четверте чи то вже й через дев'яте сторіччя і перевалилось навіть дуже далеко, бо аж до двадцятого сторіччя по Христі, а нас наші ж пастирі у вірі до Господа Бога кидають на роздоріжжя. Точнісінько так, як кидали віруючих у третьому сторіччі.

І головне, що тут кидають на роздоріжжя не тільки братів та сестер по вірі, а братів та сестер і по крові, синів та доньок однієї неньки України, а до того ж синів та доньок матері многостраждальної, матері мучениці, яка потребує ласки, синовного пошанування та найбільшої й найприв'язанішої любови до себе.

Але замість ласки матері наноситься огірчення, замість пошанування — вороже наставлення, замість, любови — ненавись. Бо сім'я розбивається, а брати та сестри роз'єднуються.

Що саме штовхає пастирів на такий шлях, тяжко сказати, а що так є в дійсності, то це факт, і факт дуже сумний.

З особливою енергією провадить це греко-католицький орган, що має осідок у місті Торонті, в Канаді. В газеті „Наша Мета” від 7-го лютого 1953 р., в числі 6(166), в статі „Католицька віра в Україні від Володимира до Йосафата*)” він пише: „... в справах віри мають вирішний голос тільки єпископи, а вірні в покорі слухають голосу своїх пастирів. Навіть князі”. (Тут мова йшла про діяльність князя Острозького.)

З цим, безперечно, треба було б погодитись, і я ні в якому разі не забираю би в цій справі голосу, якби такі речі не подавалися в пресі для прилюдного тлумачення, до того ж зовсім неправдиво. І головне, що „Наша Мета” занадто часто рясніє такими статтями.

Вірні, як православні, так і греко-католики, стаючи на роздоріжжя, запитують один у одного, а яку ж віру насправді прийняв був Володимир Великий православну, чи греко-католицьку?

Турботи душ віруючих і примусили мене сказати й про віру декілька слів.

Про те, що перша віра в Україні була православна, що Володимир Великий прийняв православіє, а не католицтво, і що в православній вірі був охрещений весь український народ не має найменшого сумніву.

Митрополит Київський і всієї Руси (України) Іларіон, славний письменник свого часу, ще задовго до того, як став Митрополитом 1051 року, а значить скоро по прийнятті Св. Володимиром християнства, у своїм творі „Слово про Закон і Благодать” пише так: „Вся страни, і гради, і людіє чтуть і славлять коєгождо їх учителя, іже научиша П р а в о с л а в н о ї Віри”.

*) Про життя Йосафата-Івана Кунцевича, прот. В. Кудриком зроблена історична розвідка на підставі католицьких джерел і видана видавничою спілкою Еклезія, у Вінніпезі, в 1948 р., під заголовком „життя Йосафата Кунцевича”.

Про це говорить і Київський Початковий Літопис 1113-го року, складений з декількох Літописів, що починались писатись ще за часів Володимира Святого.

Це стверджується й тісними зв'язками Володимира Великого з Грецькою Державою. Також стверджується й церковним устаткуванням українських Храмів в ті ж стародавні часи.

Крім того й практичний життєвий досвід це підтверджує. Бо греко-католиків, крім наших братів та сестер із Західної України, є лише сама невелика кількість ще у деяких європейських країнах, а то є католики, або, як їх називають, римо-католики і інші вже секти, як протестанти, лютерани і інші.

В книжечці ж протоієрея Петра Білона „Правдива Церква Українського Народу”, видання 1947 року, Вунсакет, Р. Ай., на сторінці 16-ій читаємо: Наш народ від Хрещення України 988 р. аж до кінця 16-го сторіччя, належав тільки до Православної віри. В кінці 16-го сторіччя зрадники-єпископи Терлецький та Потій їздили до римського папи і без відома вірних, склали йому присягу на вірність, і тоді їх прийнято до католицької Церкви. Тоді власне і постала унія. В перших віках християнства ніде ми не чули і не читали, щоб існувала греко-католицька віра, або уніятська греко-католицька Церква.*)

А чому ж то нашим братам та сестрам захотілося мати слово „греко”?

Газета „Наша Мета” у вищезгаданій статті „Католицька віра в Україні від Володимира до Йосафата”, стверджуючи це, пише, що... „тільки одного просили у Пали: його згоди на збереження грецького обряду”.

Постає питання: Для чого ж було, будши католиками, просити про збереження грецького обряду? Що може бути спільного в грецькому, а значить православному, обряді і католицькій вірі?

А це й говорить про те, що наші брати та сестри із Західної України теж були православними, а коли

*) Дуже чітко й яскраво схарактерезовані події відступлення де кого з наших братів та сестер від Православної Церкви, під неймовірним натиском католицької Польщі, в трьох-томному виданні Товариства „Просвіта”, Львів, 1920 р. — „Історія Української Літератури”, пера Михайла Возьняка.

попали під неволю католиків, які силою накидали свій католицизм, то вони, бажаючи зберегти віру батьків, себто православну, вмовили Папу залишити обряд православної віри, грецький обряд, на що Пала й погодився.

Це було так само, як і в 1938 році, коли польський уряд примусово наvertsав православних прийняти католицизм.

За події, що відбулися в 1938-му р., д-р Василь Нелюк в ст. „Східня Політика Ватикану”, що була поміщена в газеті „Свобода” 27-го лютого 1953-го року, в ч. 55, подає дослівно таке: „Польський уряд запроваджує Автокефальну Православну Церкву, підпорядковує її державі, не дозволяє скликати собору, лише внутрішнє життя її нормує статутом Польської Автокефальної Церкви. Накидає польську мову як урядову в Автокефальній Православній Церкві у Польщі, а на Поліссі та Холмщині — як мову проповідей і навчання релігії православних дітей. Насильна польонізація Церкви доходить до того, що в 1939 році на 10 Єпископів було 6 росіян, 2 поляки і лише 2 українці. (Православних за урядовим переписом населення з 1931 р. начислялося 4.000.000 осіб, з них 60% українців, 30% білорусів, 9% росіян, а 1% інші.)

Крім польонізації православія, провадить уряд акцію примусового наvertsання православних на католицизм і масово нищить православні церкви. В одній лише Холмщині збурено дощенту понад 100 Церков, а понад 300 перемінено на костели, а православні громади понижче 1.000 осіб передано просто під католицький заряд”.

**

Для яснішого та ще кращого зрозуміння долі тих православних, яких польська влада „наvertsала” на католицтво, я наведу декілька прикладів з книжки д-ра Володимира Антоновича, професора Університету Св. Володимира в Києві, „Що принесла Україні Унія”, видання 1952 р. у Вінніпезі: „Як побачив шляхтич що священник (безумовно православний) розмовляє з селянами, кидався на нього, валив на землю, бив каблуками й палицею, виривав йому волосся...

Чи наткнувся на жінку священника, що купувала провізію на ринку, — він почував обов'язок, без жодної причини, ударити її кілька разів нагайкою...

Іноді польський шляхтич, підпивши, бігав по місту з голою шаблею, і для втіхи пробував сили ударів на стрічнім священику...

Удома в себе священик був так само мало безпечний, як і поза домом; з пустого приводу, або й без нього, діди́ч або діди́чка вбігали до його дому, били й катували і самого священика, і членів його родини, ображали й лаяли, а нерозумно замикали господаря до своєї двірської тюрми й держали в ній самовільно, або дозволяли, для більшого, на їхню думку сорому, виробляти все це над священиком жидові-орендареві (Стор. 45 та 46 книжки).

Нерозумно доводили катування своїх жертв аж до смерті. Тут же наведений приклад такого катування. (Стор. 47 та 48 книжки).

Польські суди не боронили православних священиків, а сама влада була по стороні католиків та польської шляхти.

Тимчасом, коли польські шляхтичі скрізь тяжко переслідували священиків, православні шляхтичі, під напором публічної opinіoнi свого оточення, переходили на католицтво і ставали ревними оборонцями Унії та противниками православ'я" (Стор. 52 книжки).

Ось при яких умовах наші брати та сестри переходили на католицтво.

**

А ну все ж таки припустімо собі, що князь Володимир прийняв католицтво і в католицькій вірі охрестив увесь український народ. Яким же чином і коли саме той же увесь український народ перейшов на православ'я? З історії ми знаємо, що православ'я України — Руси мало вплив і на віру Московії, а від кого ж тоді перейняли православ'я ми українці та ще й так чисельно, що на Східній Україні жодного католика на залишилося, навіть жодного „великого католика”.

Певно була осіння темна ніч, лив сильний дощ, шаліла страшена буря, і в той час, за ту одну ніч, все перемінилося й переродилося. Всі українці Сх. України лягали спати католиками, а прокинувшись встали православними, і коли пішли піднести моління Господу Богу, то замість католицьких костелів знайшли Величаві Храми Божі і з зовсім новим грецького обряду устаткуванням і також знайшли й усі святі

книги правдиво-славленої віри. Таке чудо могло статися, у Господа Бога все можливе.

Але ж, коли в роках 1953-1954 в Римі складалася праця „Документи римських первосвящеників, що висвітлюють історію України” (*Documenta Pontificum Romanorum, historiam Ucrainae illustrantia*), яка видана двома томами латинською мовою, то хоч для цієї праці „підняли” були всі архіви Ватикану, всі, навіть найменшого значення документи, що торкаються нашої батьківщини, про те ж, що Володимир Великий був католиком та охрестив український народ в католицькій вірі, жодних документів не знайдено.

Та й чи могли б бути в архівах Ватикану документи про Князя чи то про народ православної віри.

Більше того. Під час складання цієї праці виявилося, що також є абсолютно вигаданим про католицтво князя Із'яслава Київського, Данила Галицького і інших. Всі вони були православними, в православної вірі й померли. Мали вони зносини з Ватиканом, як з Державою і просили у Папи лише військової допомоги, а про віру згадки не було зовсім. („Віра й Культура”, місячник українського наукового богословського товариства, Вінніпег, за липень міс. 1955 р.)

**

Про зрадництво під Польщею вищих верств українського народу проф. С. Єфремов пише так: „Українські вищі кляси, що спочатку стояли в опозиції до нових порядків, потроху переймаються бажанням і собі допастися до „панства великого”, і одна по одній руські (українські) аристократичні фамілії переходять до польського табору й католицької віри, відриваються від рідного народу не тільки соціально, але й національно. В Україні від апостатів аж кишить, і, з запалом зрадників, відвертаються вони від усього, що було рідним. Цей процес переміни народности на верхах при кінці XVI в. вже дійшов був свого краю, і сучасному письменникові залишалося тільки голосити, запитуючи: „Де той камінь дорогоцінний, що й ціни йому не складеш, яким пишалося ПРАВОСЛАВНА ВІРА — де тепер дім князів Острозьких?”... (що перейшов до поляків).

**

Як бачимо з вищенаведеного, жида ще задовго

до большевиків, до свого масового нищення християн, катуючи православних священників, забруднювали свої юдині руки християнською кров'ю, досита впиваючись нею.

О, який жах проймає тіло й кров'ю серце обливається! Жиди катували — ляхам допомагали. Кому тільки жиди не допомагали наших братів та сестер катувати!

**

Поминаючи всі ті обставини, які примусили були наших братів та сестер перейти на греко-католицьку віру, хочу сказати лише те, що найважливішим є **суворе й точне дотримання й виконання** всіх без винятку наставлень Господа Бога Ісуса Христа.

Бо дуже часто бувають випадки, що й наші пастирі не дотримуються законів Господа Бога Ісуса Христа і ставляться негативно, а то й зовсім вороже один до одного, себто пастирі греко-католицької церкви до пастирів православної церкви і навпаки. Також бувають випадки, що і в інших життєвих точках вчення Ісуса Христа перекручують.

Декілька кричущих фактів: В Бельгію, до міста Лієжу, приїхав був Владика УАПЦ. На перше його Богослуження, яке відправлялося в новозбудованому Храмі Божому на Макке, пішли майже всі православні і дуже багато наших братів та сестер греко-католиків. Поперше, послухати Його, як Владика, відправу, а подруге й привітати дорогого для всіх українців високодостойного гостя-Владика. Так як це було і з боку православних, коли до міста Лієжу завітав греко-католицький Владика.

В наступну неділю священник греко-католицької церкви на Серені (місцевість близько Макке) примусив усіх вірних клякнути на коліна та три рази підряд читати „Отче Наш”, як би відмолювати гріхи за те, що вірні тієї парохії пішли були до православної церкви. Цей вчинок священника Серенської парохії так відверто вплинув на віруючих, що більшість з них залишила була свою Церкву та їздила в Церкву до міста Лієжу.

**

З посмертної публіцистичної спадщини полковника Євтимовича, надруковану в 6-му кварталнику „Державницька Думка”, за 1952-й рік, довідуємося, що на прохання однієї особи, звернене до о. каноніка

про відправу панахиди за православного, о. канонік сказав так: „Ніяк не можу! Був нез'єдинений з святою католицькою Церквою! Схизматик. Молитися за нез'єдинених Церква нам забороняє”.

Не допомогли ні голосні та гострі завваги вірного, ні зсилення на навчання та накази Господа Бога Ісуса Христа — молитися й за ворогів.

Розв'язав це питання св. пам. Владика — Митрополит Андрій Шептицький, який сказав: „Отець канонік сказав сумну правду. Така заборона дійсно є. За нез'єдинених католицька церква молитися забороняє. Не нам за це її судити. Але я вас дуже прошу, заспокойтеся. Господь нам наказав молитися й за ворогів — добро творити ненавидячим нас. Панахиду відправляю я сам. Якщо це буде гріх супроти Церкви, — Господь милосердний мені його пробачить”.

А в Євангелії ми читаємо: „Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, що вас проклинають, творіть добро тим, що ненавидять вас, і моліться за тих, що вас переслідують”.

До чийого ж боку відноситься тоді схизматичність?

**

Читаючи в пресі рядки, що на смертельну недугу найбільшого бандита світу (підкреслення моє), Сталіна відгукнулося й Ватиканське радіо, закликавши вірних молитися „за душу советського прем'єра”, вбачаеш у діях католицької церкви явну непослідовність.

За своїх рідних братів, до того ж тих, що віддали своє життя за Батьківщину, як за нез'єдинених, католицька церква молитися забороняє, а за нечуваної величини кровопивця-Сталіна Ватикан не тільки молиться, а закликає й вірних молитися.

Чому ж це так? Хіба бандит, який закатавав тисячі священослужителів та мільйони вірних і не тільки православних, а й греко-католиків, також зруйнував Храми Божі на всій шостій частині земної кулі, був з'єдинений з святою католицькою церквою?

Боже милий, Боже милий, що робиться на цьому білому світі! Чи можна взагалі назвати це непослідовністю? За дійсно віруючого в Господа Бога і віддавшого життя за Батьківщину молитися не можна, а за Сатану в тілі людини закликають молитися!

Жадного виправдання. Ніде ми не знаходимо напи-

саного настановлення Господа Бога Ісуса Христа, щоб молитися за Сатану, за Диявола, який за бунт проти Господа Бога був Ним подоланий і скинений з Неба.

А хто був звирячий Сталін? Ніхто інший, як Сатана. Сатана в образі людини. Він, разом з сатанинським племенем, вів, а його „соратники” й тепер ведуть найзапеклішу боротьбу супроти Господа Бога.

Коли б можна було взяти під увагу злочинність сатанинського племені тільки супроти людства, хоч вона й неймовірно жахлива — тисячі закатованих священослужителів та мільйони вірних — то тоді ще допустимо було б молитися, як за ворогів людства.

Але ж коли воно, сатанинське плем'я, зруйнувало Храми Божі й веде найзапеклішу боротьбу проти Господа Бога, то молитися Господу Богу за нього є великим гріхом. Бо це ж все одно, що молитися за Диявола, бо ж сатанинське плем'я є його нащадки.

Московську т. зв. православну „церкву”, яка молиться за ворогів Господа Бога, я не беру під увагу, бо вона не є жадною церквою, а звичайнісінькими тенетами для правдивих але малодушних вірних, знарядям в руках большевиків.

Навпаки, ми мусимо радіти, підносити моління та віддавати хвалу Господу Богу за те, що Всевишній допомагає нам в подоланні нащадків сатанинського роду, яких, фактично, повинні були подолати ми самі.

**

В книжці о. Петра Мельничука з багатозначним заголовком, — „Якої молоді хоче Бог і Батьківщина” — повинні були б відзеркалюватись високопартійні для молоді ідеї, які навчали б її в правдивому дусі християнської моралі, знаходимо зовсім протилежне.

З листа Управи осередку СУМА в Мілвокі, надрукованому в журналі для молоді „Авангард”, за місяці квітень-червень 1955 р., довідуємося, що „Автор (о. П. Мельничук) порушив моменти, які, як пише Управа осередку, з одного боку є може!!! драстичні та недвозначно торкаються релігійних переконань і справи совісти одного обряду, натякаючи на його релігійну нижчість, а з другого боку переповнюють духом релігійної вищости молодь другого обряду”.

Далі Управа осередку пише: „Правда, пізно про це все говорити, бо книжка розіслана до осередків безпосередньо з Німеччини, і ще б лишалася можливість порушення цієї справи в пресі.

До в'яснення справи всі примірники згаданої книжки затримані в Управі осередку, але, не дивлячись на те, деякі члени некаатолицького обряду (є їх у нас 35%) купили цю книжку в Чикаго і, прочитавши, заявили членам управи просто: „Ця книжка виключно призначена для сумівців-католиків, а нас там потрактовано не по-сумівськи”. От це є заява звичайних рядових сумівців, що мають від 20 до 23 років життя. До того маємо на увазі, що книжку читатиме ширше громадянство”.

Так каже молодь, так каже загал, а о. Мельничук на стор. 8-ий говорить про єдність, про те, що ми одного ж народу діти і що покажемо, мовляв, це на ділі, і тут же молоді православного віровизнання вбиває найгостріше виточеного ножа в самісіньке серце.

Для чого це робиться? Перед ким о. Петро Мельничук вислугується? Хто є такий „зухвалий” на світі цьому, що за порушення ОСНОВ Євангелії, за потоптання ВЧЕННЯ Ісуса Христа дає винагороду? І певно таки о. Петро Мельничук хоч і пастир, а думає лише про земне життя: наговорив, образив, а там хоч тинь-трава.

**

Ще гіршою справою є те, що висококваліфіковані вчені, випускаючи документ важливого значення, про історію нашої Церкви, не тільки що сфальшували історичні дані, а засудили тим самим працю істориків цілого нашого покоління, в т. ч. й видатних, які в свій час правдиво і всесторонньо висвітлювали Історію Церкви.

Неперевершеним ентузіястом цього жалюгідного вчинку став проф. Чубатий, який на ряд протестів з приводу цілковитого перекручення в Енциклопедії Українознавства Н.Т.Ш. правдивих подій не хотів навіть відповісти. Це було освідченням його хамських, лише ним придуманих, ворожих Православній Церкві вчинків.

Цікаво знати, де ж була рада Н. Т. Ш.? Чому вона допустила ці „хиби”?

До того ж неправильно, а то й просто таки образ-

ливо „висвітлили” історичні факти й про зверхність її — Намісників Апостолів Православної Церкви.

Навіщо робити таке, люде вчений? Кому від цього користь?

Прикриваючи свої вчинки, проф. Чубатий вжив виразу „пізнайте правду і правда визволить вас”.

Треба припускати, що вислову цього проф. Чубатий вжив виключно для себе та для тих близьких осіб, які допомагали в перекручуванні правди.

Думаю, що це вже найвищий час, щоб такі пізнати правду, а не перекручувати її. Але треба пізнати правду не проф. Чубатого і правду не ворожої Церкві Христовій жидівської організації Свідків Єгови, яка послуговується тим же висловом „пізнайте правду”..., а правду Божу, і всі історичні події висвітлювати в такій формі, в якій вони відбувалися в дійсності. І якщо в результаті аналізу виявиться, що зайшли самі, абож „добрі люди” загнали дуже далеко, то... повернути кермо до правди, до ПРАВДИ БОЖОЇ.

У Канаді, в провінції Саскачевань, між греко-католиками та православними існує просто таки ворожнеча. І вони не називають один одного по вірі, а придуманими ображаючими назвиськами, Це сумне явище підтримують і священослужителі обох церков.

Новоприбулому з Європи було дуже диким спостерігати таке вороже ставлення братів українців однієї віри до братів українців другої віри, а ще тяжче його переживати.

**

Теж у Канаді, в м. Торонті, в Греко-католицькій Катедрі ім. св. Йосафата один із священослужителів у своїй проповіді на всіх прибулих із східних земель сказав: „вони не є українці”, хоч сам добре знає, що головна частина України власне складається з них і що вони весь час з т. зв. більшовиками ведуть запеклу боротьбу.

Цей його вислів страшно обурило наших братів та сестер греко-католиків, а особливо одружених з православними. Тепер вони до проповідей своїх священослужителів ставляться з певним застереженням, а одружені з православними нерado і рідко йдуть на Богослуження до Катебри ім. св. Йосафата

**

А в числі бразилійського тижневика „Праця”, ор-

гану оо. Василян, з дня 18-го серпня 1954 р. поміщено на першій сторінці пересторогу такого змісту:

„Від Українсько-католицького Генерального Вікаріату в Бразилії. До Всеч. і Високопреподобних Отців Парохів, Завідувателів Місійних Станиць, Душпастирів і Вірних Українсько-католицького Обряду в Бразилії.

„Слава Ісусу Христу! Щоб, — тепер і на будуче, — оминуті різного роду непорозумінь і заколоту серед населення Українсько-католицького Обряду в Бразилії, почуваємося до тяжкого обов'язку звернутися до всіх Вас зо слідуєчими пересторогами:

„1.— Церковне право строго забороняє всім християнам Католицького віросповідання брати участь у Богослужбах інших віровизнань, а включно і так званих „православних“. (Кан. 1258, I і 2).

„2.— Згідно з вищезгаданим Законом, хто з-поміж вірних приймає активну участь в некатолицьких Богослужбах, бере на себе п'ятно підозрілого в ересі і заслуговує на канонічні карі. (Кан. 2315 і 2316).

„3.— Навіть у чисто цивільних прийняттях, треба заховувати відповідну обережність (наприклад, уникати промов і тим подібних виступів), щоб це не викликало здивування і згіршення серед простолюддя, і тенденційного пропагандивного використання.

„4.— Заряджуємо також, щоб це обіжне письмо було оприлюднене у пресі, проголошене і насвітлене вірним у всіх наших церквах і каплицях, щоб усі люди зрозуміли і достойно цинили Божу правду про одність Христової Церкви.

Маллет, 9-го серпня, 1954 р. о. Пралат Климентій Прийма, Генеральний Вікарій”.

Недарма „Канадійський Фармер” помістив цю пересторогу на своїх сторінках в числі від 27-го вересня 1954 р., надаючи їй питальний заголовок: „ЩЕ ОДНА ЗАЛІЗНА ЗАСЛОНА”?

І дійсно так, а можливо, навіть, що така пересторога й залізну заслону перевищує. Бо, поперше, вона лякає, що коли хто з католиків, на мою все ж таки думку не з католиків, а таки з наших братів та сестер греко-католиків, та піде на Богослужбу іншого віровизнання, то не тільки будуть непорозуміння, а просто буде заколот!!! Де... чого... і в ЧОМУ...???

Подруге, вона ображає всіх наших братів та сестер православної віри, бо каже:... забороняє... бра-

ти участь у Богослужбах інших віровизнань, а включно і так званих „православних”.

На думку бразилійського, але не католицького, а греко-католицького Вікарія, православна віра зовсім не віра, а це тому так, що він сам добре розуміє, що православна віра має свій початок ще від святих Апостолів — Учнів Ісуса Христа і що вона не відступила й не відступає від основного закону — Євангелії ані на йоту, і до сьогоднішнього дня правдиво славить Господа Бога, себто славить так, як указав сам Господь Бог.

З прокличного ж життя всі ми добре знаємо, що завжди кричать проти правди ті, що її бояться, бо вона для них найстрашніша. Хотять її затушувати, знівечити, але... нікому цього зробити не вдасться, бо її підтримує сам Творець Всесвіту — Господь Бог.

І потрете, вона, ця осторога, рішуче пропонує не брати участі ні в імпрезах, ні в маніфестаціях, ні в інших діях з православними, бо сказано: „в цивільних прийняттях треба заховувати відповідну обережність”!!!

Хотілося б знати, а з ким же тоді наші брати та сестри греко-католики повинні будувати своє життя — з ляхами?

Ось до чого вже дійшли греко-католицькі священнослужителі. Маю велику надію, що такі й подібні їм заборола дуже й дуже відворотно вплинуть на душі наших братів та сестер греко-католицького віровизнання, бо вони все добре розуміють і правдивий висновок з того всього зуміють зробити самі.

**

Так сумно виглядала справа на цьому новому континенті й раніш.

Протоіерей Петро Білон у вступі своєї книжечки „Правдива Церква Українського Народу”, видання 1947 р., Вунсакет; Р. Ай., пише таке: „На перших початках відродження Української Автокефальної Православної Церкви в США була надзвичайно тяжка праця для наших духовних і світських провідників, які взяли на свої рамена нести той великий тягар на церковно-народній ниві, та бути сіячами серед свого поневоленого народу.

Духові та світські провідники в ті часи мали неімовірні труднощі та прикrostі у виконанні своїх

обов'язків. Була війна релігійна, церковна. Треба було захищати свою рідну Православну Церкву... Уніяцькі та московські священики з особливою лютістю нападали на нас, православних, де тільки можливо: і в часописах, на мітингах та скрізь. Відродженням нашої Церкви їхнє положення було загрожене, бо УАПЦ розцвітала. До нашої Церкви переходили цілі громади, деякі з майном, і унії стали понижувати нашу Церкву, а пізніше нашого Архієпископа та наших священиків.

Те саме творилося і в Канаді. І там греко-католики ображали представників нашої Церкви, та так далеко були зайшли, що справа опинилася була в суді, а наслідки для уніятів були дуже сумні, бо суд їх покарав на 10.000 доларів і завдяки цьому вони втратили свій церковний греко-католицький орган".

**

Таке негативне, а то й просто вороже ставлення має місце і з боку священослужителів православної церкви:

Дуже „врізався” в душу ображаючий вислів одного священика, який після Богослуження в Церкві св. Андрія Первозваного, в м. Торонті, торкаючись справи православної віри, так сказав: „Минає вже 900 з гаком років, як усім відомо, що Володимир Великий прийняв православ'я, а не католицизм, і це підтверджували не тільки історики, а й учені католики. Тепер же католики твердять, що Володимир Великий був католиком... (Вжито образливого виразу).

Чи пристійно взагалі священикові вживати ображаючі вислови? І коли глибоко розмислити, то чи не надарма пішли всі наші моління перед Господом Богом тієї неділі. Це ж говорив з амвона Церкви Христової сам пастир. Яких же наслідків можна чекати від „овец” — віруючих?

І це в той час, коли і православні, і греко-католицькі церкви в Україні зруйновані, священослужителі закатовані, а віра заборонена. Це в той час, коли ми сиротами блукаємо по-під тинном країн світу, коли ми мусимо виявляти найбільшу любов та братерство один до одного, а ми... ворогуємо.

Чому ж ми дивуємося тоді нашим ворогам ляхам та москалям, що перебувають на еміграції, які, будучи в такому ж стані, як ми, до цього часу простя-

гають уже досить забруднені кров'ю нашого народу руки до нового загарбання територій нашої Батьківщини та нового поневолення нашого народу, коли ми самі не тільки що не вгамовуємося, а, навпаки, розпалюємо поміж собою все більшу й більшу ворожнечу.

**

А тепер візьмім до рук Ювілейний Календар „Рідна Нива” на звичайний 1954-й рік, видавничої спілки української православної церкви в Канаді, й далеко не будемо „ходити”, а переглянемо лише коротенькі приказки, і з них ми вже довідаємося про дух православних до братів греко-католиків:

На стор. 35 читаємо: „Хан кримський і папа римський, однакові для України”. На стор. 37: „Нехай Рим собі римує, а нам справи не гальмує”. Тут же: „Він усміхається, як папа до москалів”. На стор. 39: „Ні в Москві, ні в Римі щастя не знайдеш”.

Ось такими приказками рясніє ювілейний календар православної церкви.

Можливо щодо „Риму” і є деяка рація, про вчинки якого буде сказано пізніше, але ж, враховуючи віру наших братів греко-католиків, набагато краще буде, коли ми не будемо на кожному кроці вип'ячувати „похибок” Риму.

Тому треба відверто признатись, що й наша душа, душа православних, не зовсім чиста по відношенню до віри наших братів греко-католиків.

**

Спостерігали й тяжкі, негативні явища чи то факти виявлені в діях священослужителів православної церкви лід час відправи поминальних Богослужень в Православній Катедрі ім. св. Володимира, в м. Торонті, Канада, за великих синів України, віддавших своє життя в боротьбі за визволення її — сл. п. генерала Тараса Чупринку — Романа Шухевича, що мало місце 7 березня 1954 р. та бл. п. полковника Євгена Коновальця, що мало місце 29 травня 1955 р.

**

Пишу ці жахливо-сумні рядки з великим огірченням та з невмолимими болями в серці, але ж пишу, і пишу для того, щоб наведені факти більше не повторювалися і щоб було братерство як між вірними, так і між їх пастирями.

Бо, як бачимо з наведених сумних фактів, то всю

біду й колотнечу роблять пастирі, як у цивільному, світському житті керівники партій та груп.

**

В наведеній вище статті д-ра Василя Небелюка є й такий вислів: „Упадок царату, розгром більшовиками православної церкви у советах, розбиття на еміграції, хаос у православній ієрархії, прийняв Ватикан з певними надіями на можливість об'єднання Східньої Церкви з Західньою”.

Не багато цих рядків, а як багато вони кажуть, і головне й кажуть вони про недоліки й нещастя, що відбуваються у найважливішій ділянці людського життя — Церкві Христовій.

З цих небагатьох рядків ми бачимо, що через хаос у православній ієрархії, зроблена ніколи й ніким непоправна помилка в католицькій ієрархії. Маю на думці лист Папи Пія XII „до народів Росії” з дня 7 липня 1952-го року.

„Улюблений наш російський народ”, — писав Папа Пій XII у своєму посланні.

А взагалі Енцикліка починається так: „Як ми тільки сіли на Апостольським Престолі, всі наші думки звернулися до вас, до великого народу, який прославився в історії своїми блискучими подвигами, своєю любов'ю до батьківщини, своїм замилюванням у праці, своєю відданою любов'ю до Бога і Пречистої Діви Марії”...

Чиїми ж руками, як не московського народу зруйновані Храми Божі на одній шостій частині земної кулі, закатовано тисячі священослужителів в т. ч. католицьких і греко-католицьких, забито мільйони вірних?

Навіть до появи московсько-жидівського більшовизму царськими сатрапами також на протязі всього часу провадилось загарбництво, поневолення свободолюбних народів, нищення їх волі й привілеїв, руйнування правдивих церков.

Замість же любови до Бога і Пречистої Діви Марії, не кажучи вже про віддану любов, як писав Папа Пій XII в своїй Енцикліці, москалі на кожному кроці лаються найбруднішою лайкою на Господа Бога, Діву Марію і всіх Святих.

Не дивлячись на все це, не дивлячись на боротьбу всіх поневолених народів, не дивлячись на боротьбу вірних католицької церкви проти нечуваного до

цього часу деспотизму й садизму, для Папи Пія XII-го московський народ є улюбленим.

Мало того, він для нього є: „великим народом, який прославився в історії своїми блискучими подвигами”.

На мові Папи Пія XII-го виходить, що загарбництво — це подвиг, а безконечні загарбництва — блискучі подвиги.

І головне, що такі думки у Папи Пія XII-го зродилися не випадково, не підо впливом якихось явищ, а вони були у нього з першого дня, як тільки Папа Пій XII-й сів на Апостольськiм Престолі. Це значить, що вони заздалегідь були обмірковані, продумані й пророблені.

Редактор Р. Ільницький в „Українському Самостійнику” про послання Папи писав так: „Це звернення Найвищого Архипастиря Католицької Церкви творить для нас, українців, велике розчарування... Він поминув мовчки нашу національну боротьбу, зігнорував її і навіть образив. У посланні свідомо не віддано місця українському народові... Українців здеградували до якогось племені, яке негідне навіть згадки в історичному Посланні Римського Папи”.

А редактор Зенон Пеленський в тій же газеті пише про нього таке: „Повна свідомість правдивого політичного значення „листа” Папи Пія XII-го і його персонально-єрархічної політики супроти української католицько-уніятської Церкви буде, щоправда, на початках лише дуже поволі, а проте нестримно й щораз глибше проникати у широкі українські маси. Ці маси будуть щораз більше привчатися не шукати моральної допомоги і зрозуміння там, де в загалі повинні б їх знайти, але де, як показують факти, не можуть їх знайти. Стосується це також „до політики Ватикану”.

Далі він каже, що промова Папи (з дня 14-XI 1952 р.) не вияснює нічого і не виправляє нічого. Для визвольної справи українців його знущаюча тенденція залишилася в давній силі.”

А коли ми повернемося хоч на декілька років назад до історичних документів, то ми ще в більшій мірі розпізнаємо політику Ватикану щодо України.

Про це знову ж таки редактор Зенон Пеленський пише: „Між нами є ще багато свідків, які цілком докладно пригадують постать і слова Державного Се-

кретаря (себто Міністра Закордонних Справ) Ватикану, кардинала Мармаджія, який в 1923 р. відвідував Польщу, але був також у Західній Україні, у Львові. Саме в тому часі „Рада Амбасадорів” готовилася визнати правну приналежність Галичини до Польщі. Коли українські представники запитували кардинала Мармаджія, чому в критичні роки війни й революції, 1918-1923, Ватикан не підтримував незалежницьких прямивань України, він дав „пояснення”: „Українці ще не дозріли до правління”... („Український Самостійник” за 1952 р. ч. 51-ше).

Це ж саме підтверджує і д-р Василь Небелюк у своїй статті „Східня політика Ватикану”, де є такий вислів: „Той самий кардинал Франческо Мармаджі в році 1923-му у Львові заявляє, що українці ще не дозріли до правління”. („Свобода” з дня 27-ІІ 1953 р., ч. 55).

А звідси — такі країни, як Фінляндія, Литва, Латвія, Естонія дозріли до свого правління. Дозріли до свого правління й такі, як Чехія, Румунія, Мадярщина і інші подібні їм, а могутня державницька країна ще з часів Візантійських, за думкою Ватикану, недозріла.

Чи то такі ще Візантійські часи відбиваються на політиці Ватикану, чи православіє України — тяжко будьщо сказати. Але ж факт залишається фактом, що Ватикан, який повинен дбати про незалежність і волю для всіх народів світу, фактично толерував загарбання ляхами частини території нашої Батьківщини.

**

Щождо розбиття в Православній Церкві на еміграції, як висловився д-р Небелюк „хаосу в православної ієрархії”, то це просто одні страхіття. Так, нібито життя наше повернулось на цілих 38 років назад і знову провадиться революція 1917-го року.

Один єпископ „будує” Церкву соборноправну, а значить руйнує загальнопризану й існуючу УАПЦ. Відколюється від Синоду, не визнає Митрополита — Голову Синоду. Другий єпископ хоче втримати — автономну. Третій прибувши з Європи до Америки, теж відколовся від Синоду і не визнає ні Митрополита — Голову Синоду, ні Митрополита Української Православної Церкви в Америці, а „будує” якусь „найкращу” православну церкву, і, безперечно, та-

кож руйнує нашу рідну, загально признану й існуючу УАПЦ.

Ті ж Владики, яких треба було б віднести до правдивих, і собі дещо „втікнули”, а саме: В Канаді до слова „Православна” додали слово „греко” і стала „греко-православна”, так нібито ми маємо ще й „римо-православну”. А в Америці залишили стару назву, накинену ще московськими поневолювачами, „Православна”.

Надання відтинків назвам цих церков теж не було безцільним. Треба припускати, що це зроблено з метою бути, так би мовити, „самостійними” церквами і не входити до складу УАПЦ.

І так ми маємо на еміграції:

1. Українську Автокефальну Православну Церкву (УАПЦ.)

2. Греко-православну.

3. Православну.

4. Автономну.

5. Соборноправну.

6. „найкращу”.

7. Різні відтинкові православні церкви, які не входять до вищезгаданих.

Подумати тільки, і то серце обливається кров'ю! Єпископи — Намісники св. Апостолів не будують куски. А це тому так, що пастирі наші не соромляться

А це тому так, що пастирі наші не соромляться людей і Господа Бога не бояться. Поміж собою ворогують та займаються взаємними один одного обвинуваченнями. І нашу Українську Автокефальну Православну Церкву перед чужинцями компромітують й самі себе зневажають. До цього часу такого стану не знала наша УАПЦ.

Тепер головні пастирі-Владики не пасуть стада Христового, а розганяють його. Само стадо не знає, куди треба йти і що робити. А душа людини рветься до Господа Бога, бажає правдивої Церкви Христової, шукає її, але, на превеликий жаль, не знаходить, бо її руйнують, і руйнують не безбожники, не атеїсти, а самі намісники св. Апостолів — Владики. Себто найбільші, хто мусів би стояти на стороні Церкви Христової.

Тяжка, дуже тяжка дійсність нашої УАПЦ, і певно ще довго, довго доведеться нам усім покутувати свої гріхи перед Господом Богом, бо всі... воро-

гують. Всі брати українці поміж собою ворогують. Ворогують поміж собою провідники партій та груп, ворогують поміж собою священослужителі греко-католицької та православної церков, ворогують поміж собою священослужителі православної церкви, ворогують поміж собою розбиті на партії маси, не вгасає ворожнеча і в багатьох наших родинах.

А всі без винятку користуються одним і тим же джерелом у вірі до Господа Бога — Євангелією, а от знаходять причини до таких сумних фактів.

Безумовно, на такий неправильний, а в деяких випадках просто таки преступний шлях штовхають поодиноких осіб тільки особисті амбіції і жадоба до ще більшого піднесення. Кожний хоче влади більшої й більшої.

А Ісус Христос апостолам, своїм учням сказав таке: — „Хто великим із вас хоче бути, — хай буде слугою він вам. А хто з вас бути першим бажає, — нехай буде вам за невільника”.

„Так само і Син Людський прийшов не на те, щоб служили Йому, але щоб послужити й життя своє дати на викуп за багатьох”. (Матв. 20, 26-28).

А тому волею чи неволею, а вірні, себто само стадо, повинні будуть сказати своє слово від ширшої християнської душі. І свою Українську Автокефальну Православну Церкву, очолювану Синодом, Головою якого був св. п. Митрополит Полікарп, кріпко тримати в своїх руках і берегти, як своє життя.

УАПЦ має свій початок від першої — заснованої ще св. Апостолами — Вселенської Церкви. Вона ж існувала і з дня прийняття віри в Україні до дня зруйнування її московськими наїздниками. Церква ця була відроджена в 1920 рр., і знову, після тимчасового вигнання з України большевиків, в 1941-1943-му рр. та була винесена на еміграцію.

До неї належали і всі Владики. Всі вони її захищали і всі без винятку твердили про її правдивість. Перебуваючи в Німеччині, в таборі „Сомме-Касерне”, в місті Авгсбурзі, автор цих рядків сам особисто був свідком того, бо разом сидів за одним столом з Владиками: Никанором, Ігорем та Григорієм, які все сказане своїми устами підтверджували.

А тепер.. залишився вірним своїм твердженням і Церкві правдивий тільки Владика Никанор, а останні два потоптали свої слова і всупереч своїм же

твердженням відійшли від правдивої Церкви і ступили на неправильний шлях. Зійшли на шлях тернистий, на шлях руйнування Церкви.

**

Вірний Намісник Апостолів Ісуса Христа, св. п. Митрополит Полікарп в своєму Архипастирському Різдвяному Посланні писав так:— „**Любі діти!** Сьогодні в урочистий день Різдва Христового, ске-руймо свої духовні очі на Святий Вифлеєм, де майже дві тисячі літ тому назад народився Господь Бог наш Ісус Христос, щоб через страждання, смерть і воскресення спасти всіх тих, що увірують в Нього. Принесімо ж свою щирю і гарячу подяку Христу Божові нашому і воздаймо хвалу Йому за те, що в ці непевні часи Він сподобив нас дочекатись цього радісного, Великого Свята, та знову почути дивні у своїй красі церковні опіви на хвалу Народженого Христа, та чудові наші колядки.

Милість Господня для нас грішних велика. Господь у недавньому часі поблагословив нашу церкву, зміцнивши Її через висвячення нових Єпископів, які будуть в найдальших закутках світу опікуватися нашими вірними. Він в серцях всіх українців зрощує потребу молитовного єднання зо всіма братами по крові.

Я бачу своїм духовим зором, що потреба об'єднання в недалекому майбутньому, дякуючи свідомому стремлінню побожних вірних, набере такої сили, що ніяка людська гординя не зможе стримати нас від створення Єдиної Української Автокефальної Церкви для всіх українців у всьому світі. Таке об'єднання Українських Церков, основане на братерській любові Архипастирів, Пастирів і вірних, буде подібним до дорогоцінних дарів, які принесли Волхви і буде найкращим подарунком Христу-Немовлятку, бо це ж Його Божественна воля: „щоб усі були одно: як Ти, Отче, в мені, і Я в Тобі, щоб і вони в Нас були одно, щоб увірував світ, що Ти Мене послав (Іоан. 17,21).

О, як би зрадів благочестивий Український Народ тут на чужині і там в Україні, як би він почув і побачив правдиве і щире об'єднання всіх Українських Церков у всьому світі! Це тим легше ввести в життя, що таке об'єднання не означало б, що якась вітка Церкви горувала б над іншими. Ні! Це б була

братерська співдія на користь і оборону нашої прадідної віри, на яку ополчилось так багато ворожих сил як на рідних землях в умовах безбожної неволі, так і тут на скитальщині.

Милосердний Бог, відроджуючи в терпіннях наш народ, відродив для його порятунку нашу прадідну Українську Церкву. Але як самому Синові Божому, після народження, довелось іти на скитання в чужі краї, рятуючись від безбожного Ірода, що хотів убити Христа, так і нашій церкві з вірними довелось теж тікати в чужі краї, рятуючись від новітнього ірода, що хотів знищити її. І як попередник його знищив чотирнадцять тисяч неповинних дітей з розрахунком, що може і Христа вб'є, так і сучасний ірод знищив Архипастирів, тисячі пастирів і мільйони вірних нашої Церкви з розрахунком, щоб наша Церква перестала існувати. Але Господь охороняє свою Церкву і нас, вірних дітей її.

І якби не були намагання наших ворогів, або своїх перевертнів-отаманчиків, щоб розшматувати наш народ і його рідну Церкву, — відроджена Українська Автокефальна Православна Церква, незалежна від жодних посторонніх чинників, омига кров'ю мільйонів мучеників за Неї, — буде жити до кінця віків.

Вона, як Рідна Мати Українського Народу, пригорне всякого українця і не продаватиме нікому своїх дітей, як це робили, або роблять інші Церкви-мачухи. От наші однокровні брати, яких історична недоля відірвала від нас в кінці 16-го віку, недавно зазнали великого розчарування і незаслуженого тяжкого удару від своєї мачухи-Церкви та її духовного зверхника, на якого вони покладали великі надії, забувши слова Псалмопівця: „Не надійтеся на князів і синів людських”. Шануймо і любім цих однокровних і покривджених братів наших. Нехай Народжений Христос Бог наш вложить у серця їх пізнання Істини.

Як колись при Вифлеємських яслах, де лежав Немовлятко Христос Бог наш, зібрались Анголи, Волхви-Мудерці і прості пастухи, щоб воздати хвалу Богові, так і тепер закликаю всіх вас, вірних синів і дочок нашої рідної Церкви, скупчитись навколо нашого духовного скарбу, яким є наша прадідна Церква, та дбати про мир, добробут і лад в Ній і не зраджувати Її, бо той, хто зраджує свою рідну, національну Церкву, той зраджує і свою націю, як про

те свідчать приклади з історії нашого народу”... (Дано Року Божого 1952, в місяці грудні, в м. Парижі у Франції).

**

Дай Боже, щоб наведені слова Непохитного Апостола-Керманіча УАПЦ, св. п. Митрополита Полікарпа дійшли до серця кожного Намісника — Апостолів, всіх священослужителів та вірних і щоб всі вони об'єдналися навколо спадкоємиці - Церкви Первозваної, яка була закладена на наших землях ще Апостолом Ісуса Христа.

Щоб найважливіша ділянка в житті вірних — Церква Христова стала одним тілом і щоб кожний вірний Богові в Православній вірі знав, що самотоко правдивою Церквою для нього є його рідна, ще спрадідна — Українська Автокефальна Православна Церква, Церква, в якій моління до Господа Бога підносяться на своїй рідній, для кожного зрозумілій мові. А Апостол Павло нас вчить, що 5 слів молитви в своїй — зрозумілій мові мають більше значення, ніж 10.000 слів в чужій — незрозумілій мові.

Апостол Павло писав так: „Коли бо молюсь чужою мовою, дух мій молиться, а розуміння моє безовочне”. (I. Кор. 14, 14). Тому, каже далі Апостол: „в церкві краще мені п'ять слів промовити розумінням моїм, щоб і інших навчити, ніж десять тисяч слів чужою мовою”. (I. Кор. 14, 19). А св. Іоанн Золотоустий каже: „Коли ти будеш благословляти чужою мовою, то мирянин, не розуміючи, що ти говориш, ані вміючи перекласти це, не може відповісти тобі — амінь”.

**

З наведених вище сумних фактів ми бачимо, що в Православній Церкві не суть віри, не підвалина її — настанови Ісуса Христа міняються та перекручуються, а її організаційна форма, її структура, в той час, коли Католицька Церква внесла зміни в саму основу Церкви Христової і тим самим започаткувала породження сект. Раз міг допустити зміну основи будь-хто один, то чому ж не міг змінити її на свій лад і другий, нпр. Лютер і інші.

Протоіерей Петро Білон в своїй книжечці „Правдива Церква Українського Народу” пише, що папа Віктор одобрював секту монтанську, папа Ліберій погодився був прийняти аріяство, вчення якого заперечувало Ісуса Христа, як Бога.

Також і після відходу Заходу від Вселенської Церкви папами впроваджувались різні надужиття Церкви, за що латинськими соборами були скинені: в 1409 році папа Григорій 12-й та Бенедикт 13-й, а в 1414 році папа Іоанн.

Тут уже завдяки дійсному хаосу, або, як висловлюється Протоієр. Білон, катастрофі в католицькій ієрархії від Риму відпали: Англія, Шотландія, Ірландія, велика частина Німеччини, частина чеського народу, в свій час значна частина польської інтелігенції і інші”.

А далі прот. П. Білон каже: „Та ж з історії знаємо, що унію треба було ввести лише силою, і то з уступкою — із захованням східнього обряду”.

**

Можливо, що світські особи впливають і на пастирів щодо поборювання один одного, а не спільними силами та засобами наших ворогів.

Відносно цього греко-католицький орган „Наша Мета” в числі 9 (169), з 28 лютого 1953 р., в ст. „Коли поборювати партійних противників, пише й таке: „Коли б у нашому публічному житті зобов’язувала розумна засада опозиції там, де вона необхідна, і співпраці там, де вона потрібна з уваги на загальне добро — українці представляли б сьогодні без порівняння більшу силу у світі і світ більше з ними числився б”.

І це правда. Але ж ця правда стосується не тільки до цивільних осіб, а й до священослужителів наших церков, також і до керівників „Нашої Меті”.

„Наша Мета” як було сказано, прикладає максимум зусиль до того, щоб забити якнайбільшого кліна між греко-католиків і православних. Щождо поборювання наших ворогів, то вона майже байдужа.

Візьмім за приклад організацію „Свідків Єгови”. Ця організація не своїх вірних зачисляє до ворогів Господа Бога, а священослужителів наших церков обкидає болотом. Подібно інші секти.

Керівники „Нашої Меті” про все це добре знають, до того ж їм був надісланий спеціальний допис, і надісланий був ще 19 січня 1952 р., не дивлячись же на все це, в захист вірних чи то виправдання священослужителів ними до цього часу нічого не зроблено.

Нічого не зробили в цій справі і керманічі право-

славної ієрархії, до яких 27 лютого 1952 р. теж був надісланий спеціальний допис.

А було б дуже добре, коли б ми поборювали не один одного, а всі разом поборювали б ворогів як наших церков (беру під увагу греко-католицьку й православну), так і ворогів нашої Батьківщини.

**

Є багато випадків, коли греко-католики одружуються з православними і навпаки. Уявіть собі, яка тоді буває величезна прикрість слухати чи то читати в книжках та газетах про вищість однієї церкви над другою. Цим псується душа віруючого і також життя подружжя.

А тому я ще раз підкреслюю, що найголовнішим у вірі є суворе дотримування та чистосердечне виконання всіх без винятку настанов Господа Бога Ісуса Христа. За зміну ж їх нехай відповідають ті, що їх допустили.

А коли Господь Бог пошле для нашого народу дійсних і правдивих апостолів, як були св. п. Митрополит Василь Липківський та св. п. Митрополит Андрій Шептицький, то на випадок потреби, вони скажуть своє Апостольське слово і віра наша може стати об'єднаною.

**

Скрізь і всюди і на протязі всього часу твердять, що Церква, щоб не підпала під вплив уряду, мусить бути відокремленою від держави.

Насправді ж, як показало практичне життя, такі міркування абсолютно безпідставні. Церкви наші як православна, так і греко-католицька, хоч не підпорядковані під будьяку контролю чи то залежність від уряду, проте пастирі їх так сприймають партійність та груповість світського життя, що в деяких місцях та вчинках вони набагато перевищують цивільних осіб. Багато є випадків, що дехто із священослужителів навіть пристосовується до тих або інших партій і тим самим шкодить загальній справі в найважливішій ділянці людського життя — Церкві Христовій.

З практичного життя знаємо також і про те, що в країнах з тоталітарними державницькими режимами, хоч церкви були й окремо від держав, але ж вони, владою тих державницьких режимів, були знищені зовсім, або ж обмежені в правах до мінімуму.

А тому найдоцільнішим було б, якби Церкви наші були невід'ємною частиною Держави. Так як ми говоримо Бог, а потім Батьківщина, то і сама логіка підказує, що Церква й Держава — це дві одна одну доповнюючі субстанції в житті людини. Перша — Церква — виконує функції духового життя людини, а друга — Держава — функції фізичного її існування.

Внутрішніми справами Церкви керує Синод, на підставі рішень Вселенських Соборів, складених, безумовно, з духівництва та вірних, а тому члени уряду ніякого впливу на церковне життя не матимуть.

Перебуванням Церкви при Державі ми доскаємо дві найголовніші цілі. Першу ту, що Храми Божі звільняться від торгу, від поборів та стануть такими, якими хотів їх бачити сам Господь Бог Ісус Христос. Усім без винятку пастирям належна платня повинна буде видаватись Державою, а тому ніяких інших доплат за вінчання, хрещення, похорони й т. д., й т. п. не може бути. І пастирі стануть дійсними пастирями, бо торгашеські справи від них відпадуть.

Другою ж ціллю — буде дана можливість ходити до Храму Божого і всім тим, які дуже хочуть бувати в ньому, але ж скрайня скупість так охоплює всю їх істоту, що вони, щоб не кинути на тарілку пожертви, примушують свою душу мучитись, переживати, боліти, але ж до Храму Божого не йти, заспокоюючи себе тим, що мовляв, я сьогодні з нічної праці, або не зовсім здоровий чи то перевтомлений і т. д., хоч у той день, в неділю чи то в день свята, він собі не знаходить місця. Незнає куди „діти” той, без праці, такий „довгий” день.

Для нашої ж Держави додатнім буде це, що не буде невірних взагалі.

Матеріальними справами займаються Церковні ради. Вони зживають пожертви, якщо такі будуть, на ікони, хрести, хоругви, іконостаси й інші церковні речі чи то церковну обстановку.

Пастирі ні до коштів, ні взагалі до будьяких матеріальних засобів ніякого відношення не повинні мати. Пастирі повинні провадити справи лише духовного характеру.

Храм Божий мусить бути дійсним святилищем. Пастирі ні в якому разі не повинні об'являти з амвона Храму Божого про вистави, про цивільні збори, та про всі інші справи, які не торкаються Церкви, як

практикується це тепер — особливо в Канаді. Навіть у дні Великого Посту священники обв'являють про вистави та ігри.

Було б дуже побажаним і для життя корисним, коли б взагалі в дні Великого Посту непристойні змістом вистави, „буйні” ігри та танці зовсім не відбувалися. А то й по радіо, нашою ж українською мовою, у дні Великого Посту такі пісні передають, що аж вуха „в'януть” і душа „тремтить”. А український фолкльор пісень такий багатий, що й для днів посту можна було б знайти відповідні пісні, тим більше, що і в звичайні дні ми не маємо великого „права” занадто веселитися, бо наша Батьківщина терпить неволю, а діти її, наші брати та сестри, зазнають катувань. Та й ми самі не в таких уже відрадних умовах живемо.

Я не говорю про те, що ми повинні весь час сумувати, — ні, я тільки хочу щоб про становище на Батьківщині ми завжди пам'ятали. І не забували до того часу, поки вона не буде вільною й ні від кого незалежною державою.

**

Щождо поняття греко-католики й католики, то з життя в Україні ми спостерігали такі явища: В 1936 році в м. Станиславові, польці, що вийшла була заміж за українця, який конче хотів вінчатися у своїй греко-католицькій церкві, ксьондз католицького костелу не хотів видавати метричного свідоцтва і „водив” її за „ніс” щонайменше чотири місяці. Дуже великого труду коштувало тій польці добути собі метрику, без якої неможливо було взяти шлюб.

А в 1939 році в польській газеті „Шляхта Загородова” було надруковано, що священник греко-католицької церкви о. Микола Тимків засуджений на ШІСТЬ міс. тюрми за те, що він охрестив був дитину мішаного подружжя в греко-католицькій вірі.

Також протоіерей В. Кудрик в своїй книжечці пише, що католицькі єпископи — перших греко-католицьких священників, які приїжджали до Америки і яких папа піддавав під їх владу — ненавиділи і переслідували. А священника Волянського навіть були викляли, і викляли лише за те, що він був жонатим.

На скарги греко-католицьких священників Рим, — каже прот. Кудрик, — не звертав жадної уваги до

того часу, доки не написали вони про те в пресі з гострим закінченням: „геть від Риму”.

Це є нічим іншим, як тільки яскравим показником того, що ані священослужителі католицької церкви, ані уряд католицької віри греко-католицьку церкву, себто церкву наших братів та сестер, не тільки що не трактують католицькою, а навпаки — ігнорують її, і над священослужителями греко-католицької церкви просто таки знущаються.

А тому дуже дивними є легкодушність і чому то!!! бажання багатьох з наших братів та сестер вживати слово замість правдивого „греко-католики”, їм чужого „католики”.

Державно-політичний лад

Державно-політичний лад Великої України, як сказано раніш, декількома словами, мусить буди демократичний. Яка б партія не прийшла до влади, а лад завжди повинен залишатись демократичний.

Воля для особи, свобода для преси, висловів, розмов, зібрань, і т. д. і т. п.

Про це повинна бути розроблена відповідна декларація, що точно визначувала б всі привілеї волі й свободи та під час утисків, яких, безумовно, не повинно бути, захищала б покривджених.

Демократичність Великої Укарїни в багатьох точках життя не повинна збігатись навіть з демократичністю Америки. Бо в деяких випадках її демократичність доходить до неможливого, а в інших випадках вона так ігнорується, що навіть гуманітарного відношення до людини не відчувається.

Приклад: У США за найбільший злочин, за зраду батьківщині, винуватця не судять, коли він не признає своєї вини і свідчить про свою невинність присягою. А опісля, коли вина підсудного буде стовідсотково доказана, судять уже не за зраду, як належало б бути, а за кривоприсягу.

Також не судять, коли обвинувачений заявив про свою хворобу, хоч на протязі двох років пише книжки проти своєї батьківщини, себто, продовжує дії злочинства. І такого злочинця не тільки не заарештовують, а поліція і в дім до нього не має права заходити, одержуючи посвідки про хворобу через двері.

Дванадцятьом засудженим злочинцям не об'являють вироку суду, бо тринадцятий з тієї самої шайки, через хворобу, не зміг з'явитися на суд.

Абож працю таємного радіопередавача, що знайдено в Угорському посольстві у США, припинено, але державний департамент не має права усунути цей апарат з будинку посольства.

З найновіших інформацій довідуємося ще й про таке: Федеральний суд присяжних обвинувачує бувшого лейтенанта Ікарді в **кривоприсяжі** за те, що він невірною зізнавав в 1953 році в справі смерті американського майора Вільяма В. Гологена. Італійський суд засудив був Ікарді за те, що він убив майора Гологена в Італії, з яким він працював для союзних армій за німецькою бойовою лінією. Від убитого Ікарді забрав і 1.650.000 лір грошей

Згідно з законом!!!! США не могли видати Ікарді Італії, як рівно ж не могли його й судити!!! за той злочин. Тепер до США прибули 13 італійських свідків, в тому числі два священники, які мають дати правдиві свідчення. (Ікарді працює тепер як адвокат в Пітсбургу, Па.)

В Американській зоні Німеччини навпаки. Коли судили батька та сина Світенків, то сорок осіб давали свідчення, які виправдували Світенків — не допомогло, і не допомогло тому, що обвинувачували жиди, яких було всього три особи. Тоді на домагання „польської влади” американська влада видала бідолах Світенків їй. В Польщі Світенків спіткала страшна доля: сина розстріляли, а батькові розстріл замінили досмертною в'язницею.

Не подумайте Бога ради, того, що вони дійсно були винними. Ні, кого б із нас не відправили на „родину”, то, безперечно, кожного спіткала б така сама доля.

З відомостей останніх днів, які подає газета „Свобода” в числі 80, з 28-го IV 1955 р., довідуємося, що робітник, який відмовиться належати до юнії, не має права на компенсацію. В статті під таким заголовком дослівно пишеться: „Олбані. — Стейтовий Найвищий Суд розглядав в останню справу спору машиніста Ангеля Маляспіна з Брукліну з правлінням Інтернаціональної Асоціації Машиністів, А.Ф.П. Маляспіна відмовився належати до юнії й у висліді своєї відмови втратив працю на фабриці. Втративши працю,

почав домагатися про компенсацію, що її одержують безробітні, але йому її відмовлено. Справа опинилася в суді, і тепер суддя вирішив, що Маляспіна, зрікаючися членства в юнії, зрікся добровільно й праці, і тому не має права на відшкодування, що його одержують безробітні. Суддя Стейтового Найвищого Суду Френзис Берген став на становищі, що робітнича спілка є легітимним і загальноновизнаним інструментом, при допомозі якого живе й працює робітництво і керівництво підприємств!!! Приналежність до спілки є конечною складовою частиною робочої праці, і коли хтось відмовляється від членства у спілці, зрікається одночасно й праці в підприємстві, загал робітників якого зорганізований в тій чи іншій спілці”.

З інших же інформацій бачимо, що комуніст, який відбуває термін кари за зраду батьківщині, навіть у в'язниці дістає пенсію з соціального забезпечення.

„65-річний комуніст Александер Біттельман, який відбуває кару за те, що хотів силою змінити теперішній демократичний американський уряд, дістає у тюрмі 88 доларів щомісяця — свою старечу пенсію з соціального забезпечення”. („Свобода”, з I XI 1955 року, ч. 210).

І це в той час, коли з нього треба стягати 6.000 доларів штрафу, про що далі „Свобода” пише: „Біттельман мусить заплатити ще 6.000 доларів гривні, згідно з судовим вироком, але він не заплатив ані одного доляра, а, згідно з законом, гривні не можна стягати з сум соціального забезпечення!!!

Між двома палатами стейтової Легіслятури в Міссурі виникло непорозуміння. До залі Сенату ввійшов конгресмен Чарлз В. Фолі, хоч конгресменам взагалі не вільно входити до залі Сенату!!! Поліційний сержант попросив його залишити Сенат, при тому штовхнув його у плече. За це конгресмен вдарив сержанта кулаком. Обидві палати ображені і чекають на перепросини!!!

А що робила американська влада та Управа УНРРА по таборах з утікачами? — то ж просто одні жахи.

Велика Україна повинна мати демократію правильно. Демократію, яка в найширшому масштабі дава-

ла б вільне й свобідне життя всім синам та донькам її.

Бандити, розбійники і взагалі весь злочинний елемент, а особливо запроданці Батьківщини, мусять нести належну їм кару. Для них жодних привілеїв демократичности не може бути.

Щождо елементу, який бажає працювати й жити разом з москалями та ляхами, то затримувати його в Україні не буде абсолютно ніякої рації і він підлягає негайній передачі чи то в Московію, чи то в Польщу. Для нього треба буде відкрити двері демократії на всю широчінь і випустити його туди, куди він бажає.

Злочинність від демократії треба буде суворо відрізнати і, на випадок симптоми її будуть проявлятися, демократичність треба буде зараз же від неї очищати.

З перших днів установаження Державної Влади в Україні демократичне життя, безперечно, буде посуватися тяжкими кроками, й правильні принципи демократії можуть ігноруватись. Багато осіб, у яких відібрані маєтки, захотять одержати їх назад, як свою власність. Будуть виникати суперечки і знайдуться такі, що захотять застосувати ще й свою особисту силу. Це ж саме може бути й під час розподілу колгоспного майна.

На цьому питанні ми якраз і мусимо зупинитися.

Ситуація, що заіснувала в Україні після бурхливої революції 1917-го року, є витвором не тільки поодиноких осіб, як звикли ми вину за це на будь-кого звалювати, а буквально всіх нас українців, бо всі ми тягли в різні сторони. Одні йшли з білими, другі з червоними, треті з різними бандитськими групами, і лише сама невелика частина трималася правильного напрямку — напрямку незалежности та соборности всіх українських земель.

До того ж і наша провідна верства — інтелігенція — коливалася і не знаходила для себе твердого ґрунту. Це, безумовно, плоти наших поневолювачів, які для своїх вигод на протязі сторіч сяяли між нами і ворожнечу, і ненависть, і все що тільки змогло б нас роз'єднати. До того ж не давали нам і належної освіти. А інтелігенцію нашу присипляли своїм кращим до неї ставленням.

Тепер такого стану не може бути. Такої величезної

помилки ми не повинні зробити. До всякої справи треба підходити з холодним розумом. Гарячковість, як я вже говорив, до доброго ніколи не приводила й не приведе. А тому хто б як не був покривджений, на самочинні дії не має жодних прав. Все мусить робитись лише обраною нами владою: чесно, послідовно, гуманно.

Минули десятиріччя. Можливо, що відібране від нас майно перейшло вже багатьох власників і не завжди можна буде його відібрати та повернути дійсному його власникові. В таких випадках треба буде створити державний фонд, з сум якого можна було б компенсувати чи то переходового чи дійсного власника.

Щождо майна, яке віддавалося узурпаторами своїм прибічникам, привезеним в Україну з інших країн з метою денационалізації української людности, то воно підлягає негайному відібранню та поверненню їх власникам. Самі ж прихідці-наїзники мусять повернутися в ті країни, з яких вони прибули.

Нема мови, що кожному з нас дуже шкода того майна, в яке вкладено багато енергії, сил і коштів і яке бандитами було пограбоване, а сам власник без усякої з його боку провини був ув'язнений абож засланий на Сибір чи то вивезений у далекі східні області Советського Союзу.

Але що ж можна тепер зробити? Я вже говорив, що всі ми в тому винні, а тому гріхи мусимо покутувати всі разом. Така наша гірка доля. Наші вороги-поневолювачі нас так навчали, а ми, навчаючись, не придивлялись, куди ж саме поведе нас їх наука. Надалі будемо пильнішими і, вибачте на слові, розумнішими.

Кожний зокрема повинен добре обміркувати цю справу й усвідомити собі, що зло і ненависть до добра, як я вже нераз говорив, ніколи не приводили й не приведуть, тільки миролюбність, братерство й толерантність дадуть можливість нашій Державі стати на твердий ґрунт правдивого демократизму.

**

Вищенаведеним я торкаюсь лише невеликих маєтків селян та робітників. Щождо фабрик та заводів, залізниць, копалень, великих будинків міста і т. д. і т. п., а також великих маєтків сільського господарства, то всі вони без винятку належать виключно Державі.

Про їх повернення або сплату будь-яких відшкодувань не може бути й мови.

Поперше, бувші власники великих маєтків, як керуючий за часів варварського царату елемент, були найбільшими винуватцями прибуття в Україну т. зв. большевицької влади. Вони тримали український народ у темноті з метою найгіршого визиску. Вони ж створювали негідні для життя умови, які й спричинилися до вибуху революції. Також вони підтримували всіх імперіялістичних негідників — білих, блакитних та інших, які боролися проти військ України і тим самим допомогли т. зв. большевикам

Подруге, за весь час існування большевицької влади цей заможний елемент не тільки не провадив боротьби за визволення Батьківщини, а й голосу свого не подавав.

Кожний же з них, як українець, має право користуватися всіма благами Батьківщини нарівні з усім українським народом.

**

Для вдержання внутрішнього правопорядку Державна влада послуговується поліцією й судом.

Судові інстанції повинні будуть розбиватись на три категорії: районні, обласні та один найвищий, так би мовити ВЕРХОВНИЙ суд.

В районні та обласні судові інстанції вибираються представники від народу. Головами ж усіх судових інстанцій мусять призначатися досвідчені в справах правопорядку особи.

Всіх же членів ВЕРХОВНОГО суду призначає Голова Держави, безумовно, з фахівців високої кваліфікації в судових справах, а затверджує З'їзд представників народу.

Не віруючі в Господа Бога на жодну посаду судових інстанцій не допускаються.

При розглядах судових справ — судді керуються кодексами розроблених правниками та затверджених Верховним Судом законів.

Смертна кара, як правило, до синів та доньок нашої Батьківщини не повинна застосовуватися.

Життя є найдорожчим скарбом людини. Ніхто його людині не дає і ніхто не має права й відбирати.

Треба припускати, що при правильній і чесній реґляментації життя, доброму й високому рівні його взагалі, випадків порушення правопорядку майже

не буде, особливо випадків, які вимагали б суворої кари.

Смертна кара може бути застосована тільки до бандитів, що відібрали в будь-кого життя (забили, зарізали, застрілили й т. д.) та за зраду Батьківщині.

Смертні вироки може виносити тільки Верховний Суд, на внесок обласних судів. Рішення Верховного Суду мусять бути остаточними і ніяка інстанція не може їх відмінати. Сам Верховний Суд, коли б були подані нові виправдуючі аргументації, може справу ще раз переглянути.

Адвокати, юристи, правники, як і всі судді повинні бути на утриманні Держави. Жодних поборів від осіб, яких захищають, не беруть. Вони, юристи, фактично тільки повинні слідувати за правильним застосуванням судами закону-кодексу. Бо в Україні, де мусить панувати правда, людина, яка дійсно зробила злочин, не може бути виправдана і обов'язково повинна нести заслужену кару.

Відділ прокуратури в Україні, на мою думку, буде зовсім не потрібний.

Як відомо, функція прокурора полягає передовсім, а можливо навіть і повністю, в обвинуваченні осіб, які попадають під судовий процес. Часто й густо прокурори вимагають від судових інстанцій застосування щодо обвинувачених суворіших присудів, або навіть найгіршої кари.

В країні ж, де існуватиме справжній порядок, правдивий демократичний лад і пошанування прав та привілеїв людини, такі вимоги будуть зайвими, бо знову ж особа мусить нести не більшу й не меншу, а лише заслужену кару.

До того ж в країні, де все життя буде побудоване на засадах християнської моралі, жодна особа не може мати ніякого морального права обвинувачувати іншу особу. Це буде навіть гріхом. Захищати — інша річ, але ж обвинувачувати зовсім не потрібно. Досвідчені судді самі застосують до того або іншого обвинуваченого відповідну статтю Закону, Кодексу.

Розгляд справ уряду компетенції Верховного Суду не підлягають. Рішення уряду, як найвищої інстанції Держави, вважаються остаточними і переглядові не підлягають.

**
*

Поліція, як чинник, що утримує правопорядок, мусить складатися з чесних, правдивих і стійких синів України.

Поводження її з населенням повинно бути етичним, лагідним, чемним.

Поліція Великої України мусить бути прикладом, а разом з тим і гордістю для всього українського народу.

Поліція мусить поставити себе так, щоб кожний українець чи то особа іншої національності, що замешкала б в Україні, радо хотіла б з нею бачитись, розмовляти, радитись.

Безбожникам в рядах поліції теж не повинно бути місця. Бо особа, не віруюча в Господа Бога, може легко піддаватись на різні підкупства й діяти на шкоду Державі, а тим самим вона скомпромітує і всю її інстанцію.

В склад поліції повинні набиратися особи від 25-ти років життя, себто особи, які вже набули деякий життєвий досвід.

**

Всі судді, юристи і всі поліцаї повинні скласти присягу на вірність додержання встановленого правопорядку.

**

Для охорони нашої Батьківщини — Великої України від ворогів, загарбників та напасників усіх мастей та кольорів уряд дбає про створення відповідної АРМІЇ.

Військо наше повинно стояти на найвищому технічному і моральному рівні.

Фахівці повинні будуть подбати про те, щоб технічні досягнення в різних галузях воєнної науки були використані в якнайкращий спосіб.

Приклад: Морська Фльота. Можливо, що не треба буде будувати багато величезних крейсерів, дредноутів і т. д., а краще більше збудувати підводних човнів, які на випадок нападу ворога змогли б не лише затопити ворожі кораблі що посміли б наблизитись до зони нашої держави, а непомітно забратися в порти ворога й доценту зруйнувати його бойові одиниці.

Так само і повітряна фльота.

Я вже говорив, що про чужу територію ми не повинні навіть думати, але ж якщо хтось з наших воро-

гів посміє зробити напад на нашу територію, то ми мусимо дати таку відсіч, якої щоб не забували не тільки вороги, а щоб і їх внуки й правнуки про те знали й добре пам'ятали. І воювати, тобто бити, треба дійсного ворога, а не підставного, як було під час війни в Кореї.

Хто затіяв війну в Кореї? Москва. Хто фактично провадив війну? Пекін.

Про це всі добре знали й знають, а били ввесь час корейців, і знищення робили виключно на їх території. Тому вона й тяглася довший час і скінчилася — ба, фактично вона ще не скінчилася, лише припнула — з великими збитками й з найбільшими моральними потрясіннями для аліантів.

Наша дипломатія, наші політики повинні будуть уважно розглядати, де правдиві друзі, а де підлесливі та хитрі вороги, і, коли буде потреба, то негайно передавати справи воєнному департаментові, а він свою справу зробить.

Фронт, безперечно, треба буде тримати, щоб часом не налізли на нашу територію непрошені „гості”, як та сарана, та щоб не нарobili зайвого знищення. А бити, як я вже сказав, у першу чергу й найбільш нищівними ударами правдивого ворога.

Для цього всього нам потрібне буде й наземне військо, наземна армія: артилерія, кавалерія (можливо на мотоцикліях), а також і піхота.

Армія наша так мусить бути вивчена, вишколена і так зорганізована, що коли б хоч декілька наших козаків ступило на чужу територію, то замешкалі там особи відразу повинні будуть відчуті їх відмінність від вояків інших країн світу.

Козаки-українці крім озброєння технічного мусять бути озброєні й найголовнішою зброєю — зброєю духовою.

Жоден козак-українець не може бути „сліпим”, і обов'язково повинен знати, що таке війна і для чого вона провадиться. Знати, бодай коротко, історію свого народу, історію своєї нації. Знати, за що саме він мусить іти воювати і віддавати найдорожче — своє життя.

Кожний козак-українець повинен також уміти відізнати ворога від приятеля і навпаки.

На мою думку, до армії можна буде покликати

молодь, якій на день призову буде повних 20-ть років.

Термін перебування в армії — два роки, з деяким підвищенням в частинах зі складним озброєнням.

Жодного фізично здорового молодого чоловіка поза армією не повинно бути.

Коли б після призову в армію одинака залишалися старі батьки, то ними опікується Інституція Соціального Забезпечення.

Чужоземці, покликані до української армії, які не доказали на ділі своєї відданості нашій батьківщині, призначатись на відповідальні посади не повинні.

Всі козаки-українці, як рівно ж весь старшинський склад складають присягу на вірність Богові й Батьківщині.

Також складають присягу й бійці чужоземці на вірність Україні, себто на вірність країні, в якій будуть замешкувати.

Український народ, як нація

Ще за старих княжих часів український народ мав свою Державу, свою мову, свою культуру і був повноправною нацією на земній кулі.

З десятого сторіччя, після прийняття православ'я, через зв'язки з Візантією, яка була в той час наймогутнішою державою, культура нашого народу піднялась на незрівняно вищий ступінь супроти культури східних народів.

Культура українського народу була джерелом і для московського народу.

У сімнадцятому сторіччі, не дивлячись на обман, обдурення українського народу московським варварським царатом, після складення Гетьманом Богданом Хмельницьким умови, цей царат в силу державницьких обставин України, примушений був надавати право нашому народові вибирати Голову Держави — Гетьмана.

Після ж більшого затиснення московською зверхністю, царат уже призначав Гетьмана сам, а все ж таки Голову Українській Державі давав, бо Український народ з покон віку був народом державницьким і царат мусів з цим рахуватися.

Найбільші світові поневолювачі, т. зв. більшовики, теж примушені були визнати наш народ як дер-

жавну націю і надали їй титул — Українська Со-
ветська Соціалістична Республіка.

Інша річ, що вони надали їй форму, а суть віді-
брали.

Після другої світової війни ми спостерігаємо по-
дібні явища і з такими державами, як Польща, Че-
хія, Болгарія, Румунія, Малярщина та Східня Німеч-
чина, не кажучи вже про Естонію, Латвію та Литву.
Хіба ці всі держави мають СУТЬ? Також ні. Вони
мають лише форму. Ані вдома без згоди поневолю-
вачів — всесвітніх бандитів вони нічим не розпоря-
джаються, ані на засіданнях ООН, ані в стосунках з
іншими країнами. „Уряди” перелічених країн є таки-
ми ж манекенами, як „уряд” Української Советської
Соціалістичної Республіки.

Все ж таки народи тих країн вповні заховують свою
власну національність.

Так само і наш український народ має повне право,
як кажуть де факто і де юре, на збереження себе
як ПОВНОПРАВНОЇ НАЦІЇ.

Здоровою основою, або кріпкою підвиною життя
народу як нації, є любов і найбільше пошанування
кожним зокрема його членом своєї національності.

Народ, всі члени якого люблять і шанують свою
націю, завжди буває кріпким, твердим і непохитним
— подібно до організму людини. Коли всі члени
здорові, то й увесь організм здоровий. Коли ж один
з них захворіє, то і увесь організм, відчуваючи біль,
знаходиться в недомаганні.

Поневолювачі добре усвідомлювали собі це і при-
кладали максимум зусиль, щоб вносити розклад у
національне життя поневоленних народів, денаціоналі-
зувати його, а тим самим ослаблювати нарід, як
націю.

Це дуже добре зрозумів геній України, апостол і
пророк нашого народу Тарас Григорович Шевченко.
І він, побачивши жахливі наслідки денаціоналізації,
своїми геніяльними творами, пророчим словом і не-
перевершеною любов'ю до свого народу, до своєї
нації, пробудив усіх нас від сплячки, в якій ми пере-
бували.

Тарас Григорович Шевченко був посланий самим
Господом Богом для підняття свого боголюбного

народу. Господь Бог бачив, що його боголюбний народ не тільки що забуває себе, а і Його самого, бо віра нашого народу, як на сході України, так і на заході, перекручувалась поневолювачами та вкладалась в рамки їх власних інтересів.

І великий пророк Тарас, кріпак, надхнений Духом Божим, став Велетнем свого народу і не заломився ні перед ріжними жахами царату, ні перед ув'язненням, ні перед засланням.

У той час, коли всі залобігали ласки від ката, кращого до них ставлення, кращих посад та ліпших умов особистого життя, він, ставши після кріпацтва на власні ноги, заговорив пророчими словами і довів до нашого повного зрозуміння, що український народ, як нація, був і мусить бути. Українська мова, над якою поневолювачі сміялися, не гірша від інших, а краща. Українська Держава була і буде.

Тарас Григорович „розкопав” усі могили в Україні і дух лицарів України — відважних козаків-запорожців та славетних Гетьманів підняв. Він нам указав і проторив шлях, яким ми повинні йти. Зупинка лише за нами. Коли ми „обіймемо найменшого брата”, то, не може бути жодного сумніву, усміхнеться наша заплакана мати, і буде УКРАЇНА, буде вільна ВЕЛИКА УКРАЇНА, і тоді не тільки ЗЕМЛЯ, а й НЕБО буде радіти.

**

Деякі особи з нашого народу від німецького нацизму заломилися щодо націоналізму. Беручи під увагу не суть, а форму. Німецький же нацизм абсолютно не має жодного відношення до суті націоналізму будь-якого народу.

Націоналізм або національний патріотизм — слово не нове, воно існує з давніх-давен, і воно пошановане самим Господом Богом. Про нього ми знаходимо і в святих книгах.

У науково-популярному місячнику української культури за травень 1952 р. читаємо: „Біблія — найсвятіша Книга для жидів з найдавнішого часу, для християн — з часів Ісуса Христа. У всіх християнських народів Біблія — найшановніша Книга, а її Богонадхненність визнають усі християнські Віри.

Біблія — це Божа Книга для реального життя: вона дає нам ясну, звичайно глибоко-моральну відповідь

на всі питання нашого життя — треба тільки вміти й хотіти читати її.

Наші предки цілком покладалися на Біблію, — і життя їх було повніше, ясніше й морально здоровіше. А головне, — ясніше: людина знала, що й як мала вона робити, вміла легко відрізнати добро від зла, а це давало ясність людині в усьому, чого зовсім не маємо тепер, коли не йдемо за Біблією.

Біблія від початку до кінця — Книга щиро національна, глибоко патріотична, і цей правдивий націоналізм жидівський народ, творець Біблії, доніс непорушним аж до нашого часу.

На жаль ми, християни, якимось не звертаємо потрібної уваги власне на те, що Біблія найясніше скрізь закликає до щирого й глибокого національного патріотизму, до гарячої любові до всього, що своє рідне: до свого Бога, свого народу, до своєї землі, до своїх звичаїв, до своєї мови”...

**

І дійсно, візьмім для прикладу жидів, Жиди тисячоріччям перебувають у діаспорі, в розсіянні, а свою національність мабуть що краще зберегли, ніж народ будьякої осілої країни.

Треба добре пам'ятати й те, що: „Хто матір забуває того Бог карає”.

А нація і є мати, для нас всіх. Всім серцем мусимо її кохати, за неї життя віддавати. Любити її Божественною силою — всією нашою душею. Про неї мусимо дбати і на кожному кроці її захищати. Захищати нашу **УКРАЇНСЬКУ НАЦІЮ**, наш увесь **УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД**.

**

До цього часу деякі країни не хочуть визнавати української національності, патріотам нашого народу доводиться вести з урядовцями тих країн велику боротьбу.

Навіть найбільші людожери й ненависники, світові бандити-большевики, визнали Україну, як окрему Республіку.

Також світова Організація Об'єднаних Націй, ОН, визнала Українську Республіку і допустила на засідання її представників, а окремі держави не хочуть визнавати.

Треба припускати, що то робота зацікавлених у тому осіб, і власне тих осіб, які належать до ворогів

України, або ж є їх прихильниками. А ворогами України, як ми знаємо з досвіду як в самій Україні, так і на еміграції, є москалі, в авангарді яких ведуть перед жиди і ляхи.

Ще більшу гіркість доводиться переживати, коли образа наноситься членові 45 мільйонного народу урядовцями жарликових країн, до того ж складених з різних національностей. І наноситься в той час, коли урядом кожної країни фактично Україна, як держава, визнана, бо ООН складається з представників майже всіх країн світу, яка, як я вже сказав, Україну, як державу, визнала і допустила на свої засідання її представників.

Але... прийде той час, коли ВЕЛИКА УКРАЇНА буде вільною, ні від яких супостатів незалежною, суверенною, СОБОРНОЮ Державою.

І той час, на мою думку, не є вже далекий. Тільки любіть, любіть її, любіть свою Батьківщину і за неї Господа Бога моліть. Коли ж проб'є Свята Година, то не жалійте, а й життя за неї положіть.

**

Щождо Америки, то там справа з українською національністю, як подає „Свобода” в ч. 151, від 7-го VIII 1954 р., стоїть набагато краще. „Свобода” пише, що „Рочестер Демократ енд Кронікл” 28-го липня 1954 р. надрукував таку вістку, подану з Вашингтону і датовану 27-им липнем: „Українці, які бажають стати громадянами, можуть тепер подати свою національність як „українську” без спротиву з боку Іміграційної і Натуралізаційної Служби З'єдинених Держав”...

**

Як подають газети, то і в Канаді визнано українську національність. Так що особи, які одержали документи раніше з визначенням чужої, а до того ще й ворожої України національності, мають повне право вимагати виправлення на свою власну українську національність.

Мова

Першим найважливішим життєвим чинником народу, як повноправної нації у світі, є його рідна, його власна м о в а.

Без власної мови не буває народу, як нації.

Без власної мови народ, як нація, стирається з ли-

ця землі, виключається з життєвого фактору, а згодом і зовсім забувається.

Без власної мови народ, як нація, не може мати ані культури, ані інших додаткових надбань, властивих повноправним націям. Бо і культура, і всілякі надбання переходять у спадщину тій нації, мовою якої народ користується.

Ось тому то поневолювачі й прикладають максимум зусиль, щоб затерти мову поневолених, і під різним натиском та обманом накидають свою. Нам, українцям, це дуже добре знайоме з нашого життєвого досвіду під п'ятою найвідсталішої в культурному відношенні Московії.

Хижацький московський царат заборонив був нашому народові не тільки навчати, а, навіть, розмовляти рідною мовою. З того хто любив свою мову і розмовляв нею, сміялися як з некультурного, а тим самим примушували вживати московську мову й під час розмов.

Все ж таки, хоч український народ сторіччям був під таким страшним тиском, своєї рідної мови він не занедбав.. Свою рідну мову він у серці носив, і коли прийшов час, він нею й заговорив. Заговорив своєю рідною мовою. І заговорив так, як належить всякому народові, що претендує на свою національну повноправність.

Є, щоправда, окремі особи, які й до цього часу тримаються мови поневолювача, але ж дегенеративні члени і в сім'ї бувають, і то одиниці, а вся основа, весь український народ любить свою мову, навчається нею, й у своєму житті користується нею в усіх видах і засобах: і Богослуження в Церквах, і розмови, і друкування книжок, газет та журналів. листування і все, все, не кажучи вже про вистави та всілякі мистецькі справи.

Напевно всі Ви добре знаєте, коли, в часи найбільшого тиску, Апостол України, Великий Тарас взяв був кобзу та й заграв, і нашої ж української пісні, нам усім українцям, українською мовою заспівав.

О, як чудово він співав, кожне слово її в наші душі він переливав. І не тільки ми й наші діти, а і внуки її відчувають, отак то було, коли великі кобзарі нашою українською мовою співають.

Та інакше не могло й бути, бо то ж та мова, якою у кожного над колискою рідна мати співала, свою

материнську любов у серця наші переливала. Та мова, яку кожний з нас ще немовлятком разом з молоком її ссав, бо кожна мати своє немовлятко любила й, годуючи груддю, всі пестоші нею говорила.

Чи можна ж тоді святу рідну мову забути, чи то проміняти на мову, що силою накидається ворогами?

Забути рідну мову — значить забути маму, забути тата, а раз так, то забути й батьківщину, а звідси — стати її виродком, а можливо навіть і зрадником.

А хто схоче бути виродком чи то зрадником своєї батьківщини? Певно що ніхто.

Ось тому то всі нації світу так свято й бережуть свою рідну мову.

Було б дуже побажаним, щоб якусь одну мову, напр. англійську, зробили чи то визнали б всесвітньою, і тоді, знаючи лише дві мови, себто свою рідну й англійську, можна було б порозумітися в кожній країні світу.

На превеликий жаль так не є, і не є власне тому, що жодна нація не хоче допустити, вірніше, визнати, вищість мови іншої нації.

Придумали було мову т. зв. есперанто, складену з різних мов, але ж з того нічого не вийшло, бо в практичному житті вона не змогла прищепитись.

З найновіших повідомлень преси довідуємося, що відділ загальної освіти при Нью-Йорському Університеті відкриває класу, в якій навчатимуть нової міжнародньої мови, так званої „міжмови” — інтерлінгви.

Цю „міжмову” винайдено в 1951 р і її начебто вживали в деяких наукових журналах.

Як буде прищиплюватись вона на практиці, про це, покищо, сказати нічого неможна.

Про додержання рідної мови свідчать нам і святі книги, про що вже сказано в попередньому розділі.

Корисним і необхідним як для окремих осіб, так і для всієї нації є, коли члени її знають крім своєї ще й чужоземні мови. Тому треба прикладати максимум зусиль до вивчення їх, і, на мою думку, насамперед такі мови, як англійську, німецьку та французьку, ураховуючи те, що коли Україна стане вільною, то вимоги щодо знання чужоземних мов будуть надзвичайно великі.

Традиції

Традиції — це передання з покоління в покоління головних звичаїв народу з його віковичного життя, його прабатьківської Віри та ідеології, це підвалина духового національного життя, це душа народу. Без своїх рідних традицій народ стає бездушним, бо чужі традиції ніколи не заступлять своїх, бо чужа віра ніколи не стане рідною.

У житті народу його рідні традиції грають велику творчу роль, бо вони бережуть національну окремішність його, бо на них зростає своя національна культура. А народ з старими традиціями особливо цінний. І чим ті традиції старіші, тим народ духово міцніший в історії.

Господь наш Ісус Христос, перебуваючи на землі, пильно беріг традиції Свого народу, — виконував його віковичні звичаї, святкував його Свята. І Він голосно нам заповів: „Не подумайте, ніби Я зруйнувати Закон чи Пророків прийшов — Я не руйнувати прийшов, а доповнити” (Мат. 5. 17).

Український народ у своєму характері здавна має високоплідну ознаку — пильно берегти свої рідні традиції, себто добрі звичаї свого минулого, бо на них же зросла наша рідна культура. Традиції безсмертні, — їх свято береже весь народ, і передає їх з роду в рід. І хоч тяжка була наша історична доля, і нераз захоплювали нас чужі, але своїх рідних традицій український народ не губив, а тому ми національно збереглися, як окрема нація. У цьому історична заслуга нашої Віри.

Традиція — це історія, і тому ламати свою традицію — це ламати свою історію. Як було б самогубством, коли б народ відкидав свою історію, так само самогубством було б і відкидання своїх рідних споконвічних традицій, на яких ми вирости.

Рідні традиції — це основа національного відродження й розвитку. А хто ламає ці традиції — той іде до винародовлення. Ламач рідних традицій стає бездушним і безнаціональним, і киче втрачається для свого народу. Хто рве з рідними споконвічними традиціями, той тратить всякий ґрунт під ногами: легко до чужого не пристане, а своє загубить. Народ без віковичних традицій — не нація.

Віра це нарїжний камїнь традицій українського,

народу. Уся наша культура і весь дух українського народу, вся його історична ідеологія — усі вони зросли на Вірі. І хто міняв, чи міняє споконвічну нашу Віру на іншу, той тратить свою правдиву українську душу, той ламає свої вікові рідні традиції. Перехід на інші чужі традиції, себто зміна своєї Віри на іншу просто веде народ до відсталости, бездержавности, безсоборности.

Звичайно, й традиції наші ростуть, ідуть за духом часу, і трохи змінюються назовні. Але традиції вічні, — вони оживляються, та не ламаються. І добре навчали про традиції старші наші письменники: „Нехай очі й думки наші тягнуться до майбутнього, зате ногами треба твердо стояти на ґрунті минулого”, — на традиціях, на своїй Вірі.

І український народ свято беріг і свято береже споконвічні традиції: найперше Віру, як головну основу української нації, а також церковні звичаї, свята, свого Хреста, свої іконостаси в церквах, свого „старого календаря” і т. ін. Береже їх, бо душею їх любить, бо рідні наші Різдвяні колядки наймиліші нам за всі інші пісні, — бо все це споконвічно наше, споконвічно святе.

Церква свято береже свої церковні передання, і вони стали одною з основ її. А передання — це традиції, споконвіку святі.

Народ, який живе серед інших народів, особливо міцно й любовно мусить берегти свої рідні звичаї, бо інакше розпливеться серед цих народів і втратить свою національність.

Отож, бережімо всі свої рідні традиції, — традиції в споконвічній нашій Вірі, в родинному житті, в святах, і в усіх наших звичаях. Рідна традиція наймиліша душі нашій і найсолодша нашому серцю.

І завжди пам'ятаймо, що зрада своїм віковичним традиціям, своїй віковичній Вірі — це руїна, зрада своєму народові, це зрада українській нації.*)

**

Як бачимо з вищенаведеного, то і Сам Господь Бог Ісус Христос, перебуваючи на землі, пильно беріг

*) Так сказав про традиції Митрополит Православної Церкви Вінніпегу і всієї Канади Іларіон у Вінніпезі, в Катедрі Святої Тройці 7-1-го 1953 р., у день Народження Христового. Передаю в скороченні.

традиції Свого народу. Чи можна ж тоді заперечувати необхідність додержування нами традицій? І чи можна взагалі ревізувати ту необхідність?

Припустімо собі на хвилику, що ми від своїх традицій відійшли: не дотримуємось свят, визначених нашими Церквами, не дотримуємось звичаїв переданих нашими батьками, не дотримуємось обичаїв наших предків. Чи залишились би ми тоді народом, як нацією? Ніколи. Ми тоді мали б вигляд „турків”, подібно до того, як співається в пісні: „Тепер я турок, не козак”...

Ми й самі себе забували б і, перебуваючи в діаспорі, в розсіянні по різних країнах світу, людям про себе нічого б не сказали. А так, дотримуючись наших церковних свят і не працюючи в дні свят, даємо підприємцям і установам усіх країн світу знати й відчувати, що й ми, українці, як усі люди світу, свої свята теж маємо і, як дорогі нам традиції, пильно їх бережемо.

А наші традиції чи не найкращі у світі. Взяти для прикладу хоч би й традиції Свят Різдва Христового. На який незрівняно високий рівень підносять вони дух життя нашого народу, і особливо дух дітей і молоді!

**

Про різдвяну ніч, Владика Греко-католицької Церкви, Єпископ, Кир Іван Бучко у своєму різдвяному слові каже: „...„Бог Предвічний народився, прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь”. Цей привіт і ця пісня мають таку дивну силу, що розвівають бодай на хвилину гіркий смуток і біль, що стискають серце і приносять радість, правдиву радість цієї темної, святої, різдвяної ночі.

Різдвяної радості, дорогі брати і сестри, не спинить, ані не відбере від нас ніяка людська сила. Ця радість завітає і до в'язниць, і до таборів каторжної праці, вона зайде до вбогих хатин, вона відвідає вигнанців на сибірському засланні, вона і нас, скитальців, потішить солодкою надією на скорий поворот до рідної Батьківщини.

Це надземська радість, яку приніс на землю Сам Божий Син, Христос Спаситель тому 1952 роки серед темної ночі гріха, коли світ тонув у потопі морального занепаду. Приніс цю радість Син Божий, що з любови до нас став чоловіком і прийшов на світ, як

маленька дитинка, правда в „стайні убогій, нищеті mnogій”, але зате багатий безконечними скарбами Божої благодаті, щоб роздати ті скарби всім людям.

Тоді то, як оповідає св. Євангеліє, Ангел Господній явився перед бідними пастушками, що стерегли стада овець на Вифлеємських полях, і слава Господня осіяла їх...

Надприродної радості простеньких убогих пастушків не могла зламати тяжка й майже безнадійна дійсність, серед якої вони жили і серед якої від декілька сторіч тяжко страждав їх народ...

Вони чули ангельські пісні, вони бачили на власні очі самого Бога, що став чоловіком, вони могли розмовляти з Марією і Йосифом. Чи може бути більше щастя на світі? Вони перші мали щастя зустріти й привітати того обіцяного Месію, на якого цілі покоління сторіччями чекали. Якже ж не тішитись з такого щастя, як не радіти безмежно радістю з того, що прийшов обіцяний Месія, і то такий Месія, що рівночасно є Син Божий, Бог Предвічний і Всемогутий, що Сам у власній своїй особі сходить на землю, щоб зняти з неї те прокляття, що впало на неї по упадку прародичів у раю, примирити людство з Богом і повернути людям право бути Божими дітьми.

Який же безконечно добрий мусить бути наш Господь Бог, коли так полюбив людей, що свого Єдинородного Сина послав на землю як Месію, щоб люди не сумнівалися вже в безконечній Божій любові, щоб прийняли й визнали Бога за свого Господа і Творця, що має найкращі пляни супроти людей, щоб виконували Його святі заповіді і так заслужили собі на вічне щастя в небі...

Погляньмо тільки, брати і сестри, очима нашої віруючої душі на ту маленьку Дитинку, що дрижить від холоду у Вифлеємській стаєнці і крізь сльози щирої любови промовляє до нас: Ви покинули Батьківщину, а я для Вас покинув Небо, ви натерпілися вже багато і далі терпите злидні й нестатки, упокорення й логорду, та ви ще маєте солодку надію, що ваші злидні скоро скінчаться, а я знав, що переді мною терниста дорога закінчиться хресною дорогою і смертю в найтяжчих муках на Голготі.

Чи міг би хто з вас сказати, що ваше життя тяжче від мого, що вам гірше, як мені, що ви більше натерпілися, як я за мого земного життя? І я також

мусів скитатися по чужині, бо мусів тікати від злого Ірода, що наважився на моє життя, хоч я прийшов на світ тільки для того, щоб і його разом з усіма людьми спасти від неволі гріха, примирити з Богом і запевнити для всіх вічне щастя на небі. Ви стогнете під тягарем різних терпіль і хрестиків, а я таки повис на хресті і кров свою пролив до останньої краплі, щоб повернути вам утрачене право називатись і бути справді дітьми Божими, моїми братами і сестрами, щоб запевнити для вас всі скарби Божої благодаті, що їх для вас приніс я з собою з неба на землю.

Те все я зробив з любови до вас і нічого від вас не хочу, як тільки того, щоб ви відчули мою любов до вас, щоб ви прийняли мою Божу науку і мої заповіді, йшли моїми слідами, за моїм прикладом, бо тільки таким шляхом дійдете до остаточної мети.

Моїми святими словами і моїм прикладом я бажав навчити вас, що найвища й остаточна ціль людського життя — це слава Божа через виконування Божої волі, Божих заповідей, це спасіння безсмертної душі на віки.

Ви нераз хибно думаете, що ви могли б бути щасливі серед достатків, багатства і почесей, але забуваєте що все те проминає, що все те можна кожної хвилини втратити, а вже напевно все те минеться у хвилині смерті вашої. „Що ж помогло б чоловікові, хоч би й цілий світ посідав, а душу свою стратив?” (Мат. 6. 26). Тож насамперед кожний з вас повинен дбати про душу свою, щоб її не втратити. „Шукайте вперед царства Божого і його справедливости, а все останнє додасться вам”. (Мат, 6, 33).

Користайте з усіх скарбів Божої благодаті, що їх приніс я для вас, черпайте цілими пригорщами з тієї безмежної скарбниці моєї безконечної любови до вас...

От такі солодкі слова почуло б кожне віруюче християнське серце від маленької Божої Дитини, що дрижить від холоду, сповита бідненькими пеленочками в яслах Вифлеємської стаєнки...”

**

А Ростислав Єндик Різдвяну Ніч схарактеризував так: „Різдвяна Ніч — велика година Божественної Містерії. В цю ніч сходить із засвітів на землю тиша і людські ерця западають у задуму. З них зникає усе

проминальне, народжується вічне і туга за вічним, пропадають контрасти, запановує гармонія та завершується великою любов'ю.

Різдвяна Ніч — Ніч любови. У ній ми знаходимо символ, якого ми сьогодні найбільше потребуємо. Розсіпані по всіх далеких континентах, відділені від любих у нашій вітчизні, оточені холодними чужинцями — що ж може об'єднати більше нас у вічну сім'ю, як не любов?

Ця любов — це наша провідна зірка, що має провадити нас на широкому шляху назад до вітчизни так, як колись Вифлеємська зірка привела мудреців із Сходу до Вертепу Божого Сина.

В цю Ніч задумаймося найперше над нами самими: скільки ми винні ще любови братам та сестрам нашої крові; і ще скільки бракує нам хоч би приблизної повновартости в жертві з нашими борцями, які щоденно складають життя на вівтарі вітчизни; і з нашими рідними, замешкалими в різних країнах, яких серед буднів забуваємо.

Задумаймося над нами самими, бо скільки із нас не матиме в цю Ніч ні земляків та сусідів, ні рідних за столом? Ми не докличемося їх, і наш болючий крик даремно пролунає за ними. Лише велика туга за ними зійде на нас у цій задумі, а разом із нею і тиха любов.

Як колись козацькі характерники вибивалися ясними соколами з далекої турецької неволі, так і ми сьогодні перенесімося понад глибокі води і розлогі континенти нашими душами, сповненими любов'ю до наших рідних, до друзів і знайомих, до всіх наших братів і сестер по крові і створім одну велику українську сім'ю.

Можемо жити і далі в жажливій і неприродній розсіпці серед народів землі але ця всеобіймальна любов вдержить нас чистими і здоровими та створить цупку та щільно замкнену в собі душами національну спільноту.

В цьому допомагатимуть нам наші традиційні звичаї й обичаї. Хоч є тільки одна Божественна Містерія в своїй суті, але її виявів — безліч. Бувальщина нашого народу створила для Неї особливу форму і ми вдержуймо її. Чому ж ми маємо вирікатися духа наших предків, які Вертеп Божого Сина огортали в красу? Хай там видається комусь це все варварським!

Маймо відвагу залишитися собою самими, бо ж в тому лежить і наше призначення — проживати наші дні на особливий штиб на цій землі. Тимто вдержуймо Різдвані звичаї в якнайбільшій повноті, бо по через них злучимося із нашими шляхетними предками. Нема ж великої любові, якщо вона не сягає і в наше найдаліше минуле.

Де ж знайдемо кращий символ нашої внутрішньої любові, як не в тій скромній мисці, яку залишаємо на столі для Тіней, що приходять незрими посталями до нас і засідають з нами?

Ці тіні — це наші предки, діди і прадіди, що воскресають, далекі рідні і друзі, що душами прибувають до нас на трапезу, викликані найчистішими почуттями нашими — великою любов'ю нашою.

Божественна Містерія дала нам найвищий дар — любов і ми щедро передаваймо його далі.

Любов! Велика всеобіймальна любов! З неї народилася янгольська пісня — Слава во вишніх Богу і на землі мир...

Треба сказати й те, що Божий Син зійшов на землю, щоб принести любов і мир для людей доброї волі, не для злих і слуг диявола. Він бо ж Сам пізніше голосив, що приніс із собою ще й меч. Це зрозуміле: нема любові правди і неправди, справедливості і несправедливості, краси і погані. Хто голосив би такі протиріччя, той голосив би лож.

Велика сила є в любові, вона перемагає багато в світі, багато, але не все! Є слуги диявола з злобою і ненавистю до всієї Божої правди, справедливості і краси, їх ніякою любов'ю не можна перемогти. Вони мають до цих усіх найвищих понять тільки наругу, бо ж вони не блудять несвідомо, але свідомо діють зло, яке є для них єдиною метою. І Божий Син зійшов на землю, щоб принести на них — меч.

Кому ж ми в світі є довжні за любов — любов? Ми не маємо багатьох друзів серед народів світу, але не зраджуймося цим. Вони роблять несвідомо нам кривду і ми нашим кротким, тихим словом переконаємо таки колись їх.

Але ми маємо ще й інших недругів, слуг диявола, до них ніяк не можемо звертатися з любов'ю, бо ж вони зустрінуть її з наругою або нікчемно використають її, і ще не можемо з нею звертатися, бо цим

зрадили б ми не тільки себе самих, але й самого Бога...

Любов брата до брата, любов сестри до сестри, велика всеобіймальна любов до всіх наших доброї волі земляків — ось основа, на якій може створитися нечуваної сили гранітна нація, бо в ній не буде внутрішніх жоромол, взаємного гніву, а буде найвище виrozumіння малих людських помилок, що випливають з слабости людської вдачі, не із злобних намірів.

Наче бідні пастирі, стоїмо ми нині перед Вертепом Божого Сина і не маємо для Нього інших дарів окрім чистих сердець. Обдаровуймо ми одні одних тим бідним та одночасно найбагатшим даром і тоді зможемо піти з повною вірою і з найбільшою надією назустріч подіям, що грядуть. Вони ще прикриті таємним серпанком, їх могутність напевно велика, але хоч би вона була ще більша — ніяк не встоїться проти нашої всепереможної потуги, якій на ймення Любов до Братів. Вступаймо з нею в пороги Нового Року, який наблизить нас до перемог і повороту до вітчизни”.

**

Пригадую собі, коли, відїжджаючи з Європи на перший день Різдва Христового, на пароплаві „Нова Скошія”, українці, а їх було багато, пішли славити Христа, то не тільки українські сім’ї мали радісне духове піднесення, а буквально всі пасажери. А виїшовши на палубу та вдивляючись в бурхливі хвилі океану, здавалося що й вони раділи, не кажучи вже про чайок, які безперечно раділи, левно нашу радість відчуваючи, і щоранку до нас прилітали та із Святом нас вітали.

**

Фактично в попередніх підрозділах сказано лише про Різдвяну Ніч, а скільки ж радісного й незабутнього є впродовженні всіх днів Різдвяних Свят: Свята Вечеря, ранком на зорі славлення Христа зі спеціально зробленою зіркою, (у нас було говорили з зізвздою), в якій обов’язково ставився образ народження Ісуса Христа, та світилася свічка, далі йшли коляда, щедрівка. т

А на Новий Рік уранці молоді люди (хлопці) ходять було по хатах і зерном посипають та з Новим Роком та Василієм вітають господарів.

Та хіба ж тільки одні Різдвяні Свята. А свято Світлого Христового Воскресіння, перемоги життя над смертю, — Великодні Свята, Свята безмежної всіх радості й привітань один одного з необмеженою кількістю та якістю поцілунків, Водохрища, Івана Купала, Спаса і інші.

Абож Свято Покрови. Найбільше Свято наших предків — козаків запорожців, які всі свої бої з ворогами, як і з ворогами Віри Христової, провадили виключно під Покровом Пресвятої Богородиці. Коли була зруйнована Запорізька Січ, то козаки кинули все, а Образ Пресвятої Богородиці забрали з собою.

Пресвяту Богородицю запорожці вважали за свою Покровительку і — Заступницю, а тому ніколи, навіть у найстрашніші для них хвилини, з Нею не розлучалися.

Свято Покрови козаки-запорожці завжди святкували з особливою урочистістю.

Реасумуючи вищенаведене, приходимо до такого висновку: щоб бути народом, як повноправною нацією у світі, треба кріпко й непохитно дотримуватись своєї національності, рідної мови і всіх своїх традицій.

При суворому дотриманні цих трьох кріпко пов'язаних між собою життєвих чинників, гарантія народу, як нації, запевнена.

Родина, або сім'я

Життя родини, себто життя сім'ї, повинно будуватися на християнській моралі і духовій культурі.

Кожний член родини мусить бути до глибини душі просякнений християнською мораллю, як рівно ж не в меншій мірі оховачений і духовою культурою, як найважливішим чинником в житті людини.

На цих двох факторах, або підвалинах, і повинно будуватися життя родини, життя кожної зокрема сім'ї.

Чоловік — голова родини, як президент республіки, абож монарх держави керує всіма справами сім'ї.

Жінка — помічниця голови керує в час відсутности чоловіка.

Сини — дорадники половини-батька; старший з них керує в час відсутности батька та матері, коли немає старшої сестри.

Дочки — дорадниці помічника голови-матері; ке-

рує старша з них у час відсутности батька та матері, коли немає старшого брата.

У такому порядку повинно провадитись керівництво в родині. Тут, як бачимо з вищенаведеного, ми затримуємо так би мовити династичну, спадкову форму керування. Але треба додати й те, що коли б ми від неї відступили, то в житті родини обов'язково запанує анархія, чого треба більш за все боятися, бо куди б анархія не просякла, то ладу вже не буде.

Кожна ж сім'я мусить бути кріпкою, стійкою й монолітно спаяною, бо кожна сім'я зокрема є частиною фундаменту головної будівлі — держави. А тому чим міцніші ці частинки, тим міцніша і вся будівля — держава.

**

Ми знаємо з практичного життя, не з-під советського, бо то не є жадне життя, а виключно спеціальне калічення, а з життя ще попереднього, що родини, в яких роля керівництва перебиралася жінкою, або іншим її членом, були нестійкими, слабохарактерними й недисциплінованими.

Такі сім'ї навіть розпадалися. Бо, не визнаючи розпоряджень чи то вказівок голови сім'ї — батька, мати робила на свій лад, сини, маючи ще „більший” хист, на свій лад, а дочки, перебуваючи ще й під сторонніми впливами, на свій лад. І ця нерозбериха, або анархія доводила до того, що ніхто нікого не слухав. Куди пішов син і чого пішов — батьки не знали. Де була донька і не тільки вдень, а і вночі, і чого вона там була — батьки теж не знали. Таке розгільдяйство давало привід молодим людям збаламученим чи то просто обдуреним негідниками попадати в товариство п'яниць, картярів, а то й розпусників. А були випадки, що ще й один з батьків, — чоловік, або жінка, — мали своє товариство недоброго гатунку, і все це разом узяте розбивало сім'ю на „куски”. Хоч вона формально й звалась сім'єю, але ж у дійсності в кожного зокрема члена сім'ї не було думки, не говорю вже про покращання сімейного добробуту, а і про утримання хоч би самого мінімального стану її. Кожний член такої сім'ї лише й мріяв про те, щоб якнайскорше вирватися з сімейного „пекла” та дістатися до своїх гидких товаришів.

Треба признатись, що такими членами родин, себ-то нестійким, гультяйським елементом, скористува-

лись і т. зв. большевики. Бо власне цей елемент був найлегшою для них здобиччю. Їм большевики надавали ще більших „прав”: гуляти, шахраювати, людей продавати, а то й просто вбивати, і вони за ними й пішли, і не тільки свою родину, а і всю матір Україну большевикам продали.

Такі сім'ї зустрічались і по селах, але в дуже обмеженій кількості, за те по містах таких сімей — не буде помилки, коли скажу — було занадто багато. Міський елемент здебільшого вважав себе „освіченим” і „досвідченим”, нікого не хотів слухати, нікому не хотів коритися і немало було й таких, що не вірували й у Господа Бога.

**

Дуже цікавим явищем було, коли мені з іншими товаришами довелося після міста та пожити в одній сім'ї на хуторі Андрієвському на Запоріжжі.

Сім'я та складалася з 11 осіб: батьків та дев'ятох дітей. Проживши там декілька місяців ми не тільки не чули будьякої лайки, а жодної суперечки. Нас це дуже дивувало, і ми почали приглядатися ближче до їхніх між собою відносин та ставлення один до одного. Виявилось, що всі члени сім'ї суворо дотримувалися династичного правопорядку.

Було свято, батьки поїхали кудись у гості, а вдома залишилися самі діти. Безперечно, кожен хоче гуляти, але ж треба й за господарством ходити, його доглядати. І ось, під час обіду, найстарша сестра дає розпорядження всім — жому, як і за ким чи за чим ходити і що і як доглядати. Одночасно бере й на себе відповідні обов'язки. А господарство було добре, бо були коні, були воли, жорови, телята, вівці, свині і різна птиця. Треба ж було їх годувати, напувати, чистити їх і біля них і т. д.

І що ж ви думаєте, хоч би хто слово супроти сказав. І так було на протязі всього часу нашого там перебування. Бо коли не було вдома батьків і була відсутня старша сестра, то такі ж розпорядження давав старший із присутніх вдома брат, і—знову бездоганне виконання.

Ми навіть почали були між собою говорити, що не селянам треба їхати до міста та вивчати, так би мовити, культурні між собою відносини, а навпаки — міському населенню треба було їхати до селян та брати від них і приклади і їх життєві зразки.

**

У практичному житті часто бувають випадки, коли хтось із дітей, підрісши й набувши деякі знання, ставиться супроти вказівок та зауважень батьків гостро, вважаючи себе вже за більш досвідчену особу.

Таке ставлення молодих людей помилкове, бо хоч вони й набули деякі знання й стали письменними, зате практичного життя вони зазнали дуже мало, а тому й досвідченість їх занадто вузька.

Діти мусять раз назавжди зрозуміти, що батьки ніколи не думають про зло для своїх дітей.

Кожний батько чи мати лише й мріють про те, щоб їх дитина була освічена, всіляко розвинена, добра, правдива, поважана і любляча.

Зупинка тільки за дітьми. Підрісши, діти повинні добре собі усвідомити це і вказівки батьків виконувати беззастережно.

Чоловіки

Кожний зокрема чоловік повинен стояти, бути на тому місці на якому його, як голову сім'ї, Провидіння поставило. Інша річ порадитись з дружиною, з повнолітніми чи то підрослими до повноліття дітьми, але ж завжди мати своє особисте, батьківське „я”, пам'ятаючи, що коли те „я” втрачається, то функції чоловіка, як голови сім'ї, зникають, і згодом, з бігом часу, його особисті здорові думки щезають... Вони, ті думки, стають уже додатком до інших, їх собі підкорюючих, думок, хоч вони й безглузді, ато навіть і шкідливі.

Особа без особистих здорових думок, без власного „я” — втрачається для суспільства, для громадського життя, не кажучи вже про більш відповідальні посади в державницькому організмі.

У переїздах по Європі мені трапилось зустріти особу з вищою освітою, яка, займаючи високі громадські становища, нічого і ніякого доброго для громади не зробила і, у здійсненні своїх же гарних слів та обіцянок, жадної власної ініціативи не проявила.

Коли ж я став „докопуватися”, в чому тут річ, то виявилось, що та особа була під величезним впливом своєї дружини, на яку, треба припускати, діяв вплив когось ще іншого. А тому всі розмови тієї особи, обіцянки і навіть її запевнення зводились до нічого, бо вони нею ніколи не виконувалися.

Така особа, як видно з цього, не має вартості ні для сімейного, ні для громадського життя.

**

Другий випадок. В Німеччині після закінчення другої світової війни, під час сваволі червоних катів по таборах, особа, яка теж була під впливом своєї дружини, утікаючи з одного табору до іншого, залишила свого старого діда та бабку на поталу більшовикам. З ним же була і його мати, а батько був відсутній, у бігах.

Такого ганебного вчинку можна було б чекати лише від людини божевільної, а тут якраз зробила людина цілком здорова, але зробила, і зробила в угоду своїй дружині, яка конче хотіла позбутися його рідні, людей старших віком. Певно і його мати була в цілковитій згоді, а можливо що була й рада позбутися свого свекра та свекрухи, батьків свого чоловіка.-

І старі, маючи сина і внука, залишилися на вірну загибель, а можливо, що ще й на неймовірні катування.

В свій же час дід, вирощуючи та безмежно кохаючи свого внука, таку надію на нього покладав, що тяжко навіть її висловити. Коли сяде було внуч на коня та й почне гарцювати, а сам здоровий з козацькими замашками, то дід було милується з того всього та й каже: „ну, це вже дійсний буде запорожець. Цей не тільки нас, а і всю матір Україну від ворогів захистить”.

А вийшло, як бачимо, зовсім навпаки. Козак, попавши під вплив жінки, в „турка перевернувся”. Кинув діда з бабою за кордоном своєї батьківщини, серед чужого оточення, в розпачі й безнадії щодо дальшого існування. Кинув потопаючих серед розбурханого світового океану, жодної надії на порятунок не залишив, навіть соломинки потопаючим не подав.

Забрати ж їх із собою була повна можливість, бо з того табору від'їжджали сім'ї й з малими дітьми.

Скажіть, будь ласка, чого варта така особа? Чи можна такій особі довірити хоч будьяку посаду? Чи можна такій особі довірити таємниці хоч би самого не великого значення? — Ніколи!

Така особа в критичний момент зрадить не тільки

своїй родині, а і батьківщині, зрадить всьому своєму народові, зрадить цілій своїй нації.

**

Ще одна „історія”. Чоловік, приїхавши з Європи до Канади й „виписуючи” з Європи свого приятеля, „виписав” до своєї власної хати друга своєї жінки, а значить найбільшого ворога своєї душі, свого сімейного життя. І коли приятель господарем був спійманий, як кажуть, на гарячому, то нічого більше зробити не можна було, як тільки попросити приятеля залишити дім.

Приятель пішов, але за ним пішла й господарева дружина, заявивши, що вона живе з ним уже декілька років і що без нього вона жити ніяк не може.

Чоловік прохав її, умовляв та всіляко клянчив не покидати, не розбивати хоч сім’ї — недопомогло, пішла, а щоб забрати з собою й сина, то вона запевняла його, що син не від нього, а від когось іншого.

Пішла, та недовго вона з другом серця втішалася на „волі”. Певно „мед” був добріший, коли був крадений, а тому незабаром знову повернулася до свого чоловіка з своїм же, але, на превеликий жаль, для нього вже чужим сином.

І він її... прийняв.

Ось вам три постаті, три типи і жертва-хлопчик над якими варт зупинитися.

Голова сім’ї про друга дружини, як видно з „історії”, знав ще з Європи, уболівав, думав, страждав, але ж мовчав і „виписав”, а потім прослідкував. Це вже була його велика помилка бо від ворогів треба бути як можна далі, а він погодився забрати ворога до своєї хати. Про якнайскорший переїзд друга серця з Європи на цей континент турбувалась дружина й настирливо домагалася від чоловіка швидких дій, що було підтвердженням його підозр, привезених ще з Європи, які занадто промовисто говорили проти прийняття „приятеля” в свій дім.

Коли ж уже так трапилось і дружина ані на мольби, ані на прохання не звернула жодної уваги і, не дивлячись на свою жакливо-ганебну провину, з-погордою до них поставилась і не захотіла залишатися при сім’ї, до того ж опаскудила й сина, то не має й мови, відпустку їй треба було давати безповоротно. Вона ж розбила сім’ю, вона ж осоромила всіх і синові нанесла незабутню образу. Безперечно, син до

самісінької смерти буде найогиднішої думки про матір і з загадковим для себе питанням: „А хто ж його батько?”

Може турбувати серце любов, або ж не давати довший час супокую захоханість, при твердому ж розумінню своєї правоти, поважанню до свого ества й твердому дотримуванню власного „я” дозволу на поворот дружини після такого ганебного вчинку давати не можна було.

Та й чи можна бути впевненим, що стара „історія” не буде повторюватись. „Замків” для цього ми покищо не маємо, а хоч би й мали, то все одно від домашнього злодія і під ланцюгами не вбережеш. А тому ні серце, ані душа ніколи не будуть спокійними. То чи не краще ж перетерпіти турботи раз, а не мати їх завжди, до самісінької смерти?

Це друга, ще більша помилка господаря. Вона, ця остання помилка, не тільки звівечила його, а й викреслила з рядів чоловіків. Таких чоловіків наша сім'я, наша українська нація не повинна мати.

**

Другий тип. Довший час у домі приятеля, споживав кусок святого хліба за одним столом, розмовляв по-„дружньому”, ділячи, ніби то, горе й радість по-половині, а за пазухою весь час тримав найгостріше виточеного ножа, і щораз викрадає, відрізує тим ножем сімейне життя, сімейне щастя свого приятеля.

Мало того, що на протязі декількох років він робив це в Європі, він не посоромився прийняти турботи свого приятеля й приїхав до нього на континент Нової Землі продовжувати свою ганебну злодійську роботу. І таки своїми бридкими ошуканськими вчинками сімейне життя, сімейне щастя свого приятеля звівечив, розбив і всю його сім'ю розсварив.

Не тільки до самісінької смерти в психічно пригніченому стані буде перебувати приятель, а і його синок, зараз маленький хлопчик, але вже добре розуміючий всі справи, теж до самої смерти буде перебувати в загадковості, хто ж у дійсності він є? З чийого роду походить? Найогидніших і найбридкіших думок буде й про свою матір.

Таких типів, на мою думку, треба вважати за найбільших злочинців. Звичайним злочинцем, що грабує гроші чи викрадає певну річ, наноситься удар,

збиток жертві лише тимчасовий, який з бігом часу поповнюється і забувається. Але ж удари, нанесені типами наведеного гатунку, ніколи не забуваються, бо нема ціннішого й дорожчого в родиному житті, як щастя сімейне. Все заберіть, але залишіть сімейне щастя — і людина буде задоволена, навіть буде радіти, що сімейне щастя залишилось непорушеним.

Тип, про якого йде річ, певно ходив і до Храму Божого й підносив моління до Господа Бога, знаючи добре і тут же, під час моління, усвідомлюючи, що свої злодійські вчинки буде продовжувати.

Ні, це вже гірше всякого злодійства й безбожницького нахабства. Це було просто таки поруганням над святинею.

Такі типи теж не є корисними для суспільства. Їх не можна призначати на жодні відповідальні посади, бо вони за одну „спідницю” можуть зрадити в найповажнішій справі. Від них і духовна культура дуже і дуже далека. Вони говорять одне, а роблять зовсім друге.

**

Наші всі без винятку чоловіки мусять бути твердими, стійкими, хоробрими, волевими, правдивими й непохитними. Перед жадною життєвою пертурбацією не повинні ані заломлюватись, ані захитуватись.

Жінки

Продовжуючи питання, заторкнене в попередньому розділі, хочу тут розказати про третього типа з тієї цікавої „історії”, про жінку.

Молода, гарненька, а до того ще й повненька дівчина в Німеччині полюбила одного молодого чоловіка, теж гарного, і з ним одружилася. Жили добре. Любилися, кохалися, один одного поважали і Господь Бог дав, що й сина собі придбали.

Переїхали до Бельгії. Чоловік в копальні працював, на хліб насущний заробляв, синок по дворі гуляв: бігав, забавлявся та з діворою грався, а жінка... без праці була. Нудно було сидіти одній в кімнаті, довго свого любимого було чекати, поки повернеться з того підземелля. Та й чи повернеться він звідти, бо то ж копальня, то ж готова могила для живих. Багато вона вже забрала молодих людей, та певно ще не один десяток, а може й сотню чи цілу тисячу забере.

А тут, на волі, зверху на земній кулі так „весело” жити... Хлопці скрізь гуляють, у вікна до гарненьких молодичь заглядають, бо, бачете.. барачне життя було.

А „жити”, як хочеться „жити”, а він там... в копальні лазить. Ох, як нудно і довго на нього чекати. Ні, каже вона, я далі не можу так — і сподобала собі одного з тих що у вікна заглядали — маленького, поганенького, а може ще й.., а що можна зробити? сподобався, і вона з ним... здружилася.

Чоловік же тяжко в копальні працював, з нетерпінням годин вільних він чекав, що б якможна скорше додому прибути, свою сім'ю порадувати, гірку долю призабути.

А вона з другим уже гуляла. Пестилася, обнімалася та все дивувалася, що так скоро час мина і що ось-ось чоловік з копальні пришкандиба. Прийде й мішатиме їй „жити”, гидкі справи робити.

Замість того, щоб молитися Господу Богу за здоров'я чоловіка, щоб він безпечно свої часи в копальні відробив та здоровим додому повернувся, вона його зрадила. Гадюку до свого серця впустила, а до нього тоді ще ласкавіше говорила: „Як я тебе люблю, годин цих довгих поки повернешся ти з праці не стерплю, вони здаються мені роками”. І його пестила, обнімала і також цілувала. Цілувала губами, які ще не встигли прохолонуті від поцілунків з „коханцем”.

**

О, жінко! навіщо це ти робиш, ти ж теж з роду людського походиш! Ти ж з ним в церкві вінчалася, у вірності перед Господом Богом присягалася, а тепер...

Зраду її і її підлість чоловік відразу відчув серцем, але... що можна зробити? Клятьбу дає, Господа Бога взиває, а про вірність... знову й знову забуває. І так до самісінької Канади. А тут в Канаді, як ми вже знаємо з попереднього розділу, сімейне життя таки розбила, на віки сина свого занастила і сама себе обдурила.

**

О, як низько можна впасти, і впасти тільки через примхи. Давати клятьбу і тут же брехати, до Господа Бога взивати, а диявольські наміри мати.

Ні, це не є українська жінка. Таких жінок Україна

не знає, в останньому випадку вона не повинна знати.

Українська жінка мусить бути прямолінійною, правдивою, добродушною, відвертою і разом з тим стійкою.

На світі всілякі справи бувають. Наприклад. Виходила заміж—любила, кохала, а потім... розлюбила. Так скажи чоловікові просто у вічі і, хоч не є побажаним, бо вже й діти є, але ...що можна зробити, коли так трапилось, лагідно собі розійдіться.

Але ж тут справа стоїть зовсім не так, бо ...пішла і ...знову повернулася. Виходить, що вона тільки в піжмурки грала та примхи свої задовольняла і через те на самісіньке дно й упала. Сама упала й сімейне життя роздавила і сина рідного, як я вже сказав, на віки вічні занастила. Певно совість свою втратила, а розуму не мала.

**

А матір, тільки дійсну матір, матір правдиву, матір українську ми знаємо не таку, про яку йшла річ. Ми знаємо матір, як святу. Ми її обожнюємо, ми перед нею свої, навіть уже сиві, голови схиляємо, ми їй, як Богом призначеному, для продовження роду людського, еству найбільшу пошану віддаємо. Вона ж фактично всі свої сили, знання і хист віддає й для формування роду людського.

Вона, як мати, наділена Господом Богом відмінними від інших духовими властивостями, а тому найчіткіше реагує на всі недотягнення й найпильніше слідкує за усуненням їх.

Душа матері концентрує в собі ніжність, невимовну материнську ласку, безмежну любов і найбільшу, яка тільки існує на світі, доброту. Так би мовити, в її материнській душі втілені всі найвищі шляхетні почування, якими вона в подвійній мірі, обдаровує своїх дітей — майбутніх членів нашого суспільства.

Пророк України, Тарас Григорович Шевченко, про матір писав так: „У нашім раю на землі нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитяточком малим. Буває іноді дивлюсь — дивуюсь дивом... і перед нею помолюсь, мов перед образом святим тієї Матері Святої, що в мир наш Бога принесла”...

Отаку матір ми знаємо, і такою вона повинна й бути, тим більше наша українська мати.

**

Прошу у дорогих пань ласкавого вибачення, що вступом таким неприємним розділ „ЖІНКИ” започаткував. А це тому так, що попередній розділ того вимагав.

Жінки українки, як я вже раніше сказав, мусять бути прямолінійними, правдивими, добродушними, відвертими і разом з тим стійкими.

Як найвірніші помічники своїх чоловіків, повинні допомагати їм у всіх справах як домашнього характеру, так і громадського та державницького порядку. Тільки правдиво допомагати, розумно допомагати, а не перебирати зверхности до своїх рук. Інша річ, коли чоловік відсутній, і справи родини треба буде репрезентувати й назовні.

З упевненою твердістю хочу тут підкреслити, що сімейне життя й взагалі сімейне щастя в значній мірі залежить від жінки. Візьмемо для прикладу попередній, неприємний вступ. Коли б та легковажна, нерозсудлива й малодушна жінка та була жінкою розумною й стійкою, чи трапилось би те нещастя, яке через її, вибачте на слові, дурні примхи, спіткало всю родину? Ніколи.

Жінка фактично провадить все господарство своєї родини, і коли жінка досвідчена й розвинена, то й родинне життя йде нормальними, правильними шляхами, навіть, у всіх його напрямках.

В самих незначних випадках чоловіки торкаються фінансового боку родини, а то майже всі чоловіки і ту справу передають до рук своїх найближчих і найвірніших помічників-жінок. Так що й фінансово-економічний стан родини знаходиться в повному розпорядженні жінки. Від неї, від її вміння й здібностей залежить збереження тяжко запрацьованого гроша на чорний день і також найкраще утримання членів родини.

До речі, мені особисто трапився був випадок жити й спостерігати життя родини, голова якої ще за старих царських часів працював керівником залізничної станції.

Жив він дуже добре. Одержував добру платню, мав мешкання з 5 чи 6 кімнат, мав рисака для виїзду, добру корову, яка давала щонайменше два відра молока на добу, але ж під кінець кожного місяця грошей на прохарчування в нього не вистачало, і йому

завжди треба було звертатися за позичками до осіб, які отримували саму мінімальну платню.

А це було тому так, що його дружина абсолютно не вмiла господарювати. В перші дні після одержання грошей — заробітної платні на столі бракувало тільки, як кажуть, пташиного молока. Все, все було — й так днів з п'ятнадцять, на третій тиждень вже гірше, а на четвертий тиждень місяця не було вже чого й їсти. Подоївши корову, молоко завжди залишала у відкритих глечиках на кухні. Поналазять було туди мухи, а до того ще й таргани, яких було там безліч, і молоко зовсім пропадало. Його виливали просто в помийні ями.

І так бідолашний той керівник станції мучився до самісінької смерти. А вмер теж не просто, бо в 1921-му році був голод, чи то напів голод, для його ж сім'ї, що складалася з 6-ти душ, то був величезний голод, бо щомісяця і в добрі часи вона голодувала, і він від недоживлення так і згинув. Згинув від недоживлення, від голоду і його старший син. А коли б його дружина була досвідченою господинею й правильно та раціонально провадила своє господарство, то не тільки його сім'я жила б в радості й достатках, а біля неї змогли б житися ще й інші, бо крім заробітної платні, він мав ще й окремі прибутки.

Так що ще раз повторюю, що сімейне життя, сімейна радість і щастя у великій, а то, навіть, і в найбільшій мірі залежить від жінки.

**
*

Крім того, що жінка сімейне щастя може розбити через зраду свого найближчого, що після ніколи й нічим не може окупитися, з життя ніколи не викреслюється і з життєвого шляху ніколи й нічим не стирається й не затирається, вона, жінка, часто й густо розбиває й сімейну радість і вносить в сім'ю таку колотнечу, що сім'я лише дише, але ніколи не живе, себто, життя не має.

Такі, я б сказав, страшні явища не гідні нашої української жінки. На превеликий жаль вони є, навіть на еміграції, є і тут, в Канаді, і я їх особисто спостерігав.

Шукаючи для себе праці, мені довелося переночувати у знайомого. Ранком пішли всі на працю, а вдома залишилася тільки одна старша жінка. Хоч не був я з

нею й знайомий, все ж таки, привітавшись, почав розпитувати про її життя в Канаді.

І що ж ви думаєте? Вона, плачучи й заливаючись сльозами, каже: „Одного тільки прошу у Господа Бога — смерті. Щоб Він змилосердився й післав її якможна скорше”. Слова її вразили мене до глибини душі, і я, назвавши її мамою, почав до неї говорити, кажучи: „Нехай Господь Бог Вас милує та охороняє. Живіть собі на здоров'я й живіть довший час. Кому ж тоді жити, як не Вам. Ви ж маєте рідного сина, добру невістку та й двоє внучат. Вам тільки жити та віку прикупити”.

„О, як би Ви, а тільки не доведи Боже, — каже вона, — та побули на моєму місці хоч декілька днів, ви б дізнались, що то за добра невісточка. Вона, як бачите, на вид гарна й до сторонніх осіб підслеслива. Але ж як вона мене їсть, буквально, поїдом їсть, на кожному кроці їсть, як та іржа залізо, або міль вовняний одяг — безперервно, без відпочинку й без віддиху, і не тільки серце їсть, а й душу вже почала точити. Бо то, — каже вона, — не жінка, то сатана в жіночому образі. Та ще мало що вона сама їсть, вона й сина направляє. Накидається на нього, як скажена собака, й примушує його теж мене їсти. І він уже декілька разів лаяв мене, а один раз ледве ледве не бив.

А я їм хоч би що. Сина люблю, та й чи є мати, щоб сина нелюбила? Невістку любила — і дуже любила, а тих внучаток своїх..., я зараз лише ними живу. О, якби ви знали які рідні, які милі, які дорогі ті внучата! То ж моя кров, тож продовження мого роду! Я нібито люблю їх більше, ніж любила рідного сина”. При цих словах очі її проясніли і вона стала веселишою, але ж продовжувала: „А вона і їх направляє, щоб мене не слухали та різними брудними словами мене називали. А внучата, Боже милий, вони теж мене люблять. Було я плачу і вони обоє разом зі мною плачуть”.

„Ну що ж, — каже вона далі, — я оце встану раненько, поприбираю, внучаток розбуджу, одягну їх, нагодую, а потім одного до школи проводжу, а другого до садка. Далі обід готую та на внучаток своїх чекаю, як Божих янголят виглядаю. Тільки вони, одні вони є моєю втіхою, а то чого доброго..., ще й”...

— Борони Вас Боже, що Ви хочете говорити! — перебив я її.

Вона ж, помовчавши хвилину, знову продовжувала: „Оце ж доки невістки нема вдома, то я вільно й дихаю, а як тільки вона на поріг, то мені просто хоч крізь землю провались: не такий обід зготувала, не так на стіл поставила, не так ложки поклала, не добре їх помила, не так дітей повдягала, не гарно їх причесала, не так сіла й не так встала і все... все... не так. Ні, тільки смерти, однієї смерти від Господа Бога я бажаю, а більше нічого, і про те щодня Його молю й благаю”.

**

Як бачите, смертю почала смертю й скінчила, певно таки життя їй не миле. І це від рідних дітей, до того ж на чужині!

Ох, яке ж це страшне й душі українській чуже!

**

Чи думала стара мати, коли сина ростила й над колискою співала пісень гарних, що доведеться їй плакати, ридати і від нього ж, від синочка, щодня сльози проливати?

Чи думала стара мати, коли сина хлопчиком пестила й від радості ввесь час німіла, що тяжко їй з ним буде і що її, як матір, він забуде?

Чи думала стара мати, коли за повнолітнього вже дбала і не тільки материнську любов, а й серце своє віддавала, що через нього на старості літ їй треба буде якможна скорше забиратися на той світ?

Ні, не думала. Не думала й не гадала, бо на щастя, на радість вона його виростала.

Та не так сталося, як гадалося. У її хату друга жінка увійшла, украла її щастя і радість від неї відняла. Стару матір лає й всіляко кляне, нацьковує сина, а діточкам малесеньким вороже до бабусі наставлення дає.

А чого ж можна чекати від дітей, коли вони повиростають, якщо з самого малечку лише недоброму їх навчають? І хто ж навчає?!.. Мати... Рідна мати...

**

Тяжко, дуже тяжко такі рядки писати, а ще важче таке спостерігати, а коли так, то і на власній шкірі відчувати. І той біль, біль серця й неспокій душі примушують до нашого суспільства слово сказати,

щоб діла злі виправляли та душі свої добротою огортали.

**

Ще в Україні рано, бо ще була молодою, вдовою стала, єдиного сина на втіху собі виростала. Тяжко було одній і сина доглядати і гроші заробляти. А що зробиш, така Божа Воля, втекло від неї щастя, залишилась одна... гірка доля.

Так сяк в Україні кінці з кінцями в'язала і радість і горе в любов до сина переливала. А тут війна, нове, людьми накинене лихо. Треба було з України втікати і долю гірку і лихо нове з собою забирати. Через бідність та відсутність харчів до лиха нудьга причепилась.

А синок все підростав та й підростав, добрим підлітком уже став. Треба було до школи віддавати й харчів за всяку ціну діставати.

Вдова ночами не спала та все було міркувала, як то те лихо перебороти...? На світанку було встає й з різними клунками до австріяків іде, щоб виміняти у них харчів, бо син, її одинока надія, їх потребує. Про себе вона нічого не думає й зовсім не піклується. Сама як тіль зробилася, одні кості у шкірі тримала, лише за свого синочка, за свою надію вона дбала.

А він на славу Богові і їй на щастя все підростав та й підростав, ходив до школи й добре науку сприймав. Вона раділа, Господа Бога хвалила і всі, всі лиха перемагала, бо найбільшу надію в душі своїй мала, на нього, на сина свого.

Тяжке і дуже тяжке її життя було, його не можна декількома словами розказати, про нього можна цілу книжку написати.

Через деякий час вона з сином до Канади прибула. В Канаді вони обоє працю собі знайшли, працювали, гроші заробляли, весело та гарно собі жили. Син повнолітнім вже став, добрий зріст собі набрав, і так собі й уродливий, і гарний, і досвідчений, бо, як ми вже знаємо, науку ввесь час він сприймав, просто таки, на радість матері, вдався козак хоч куди.

Згодом і хату собі купили. А потім син каже до матері: „Мамо, я одну дівчину дуже полюбив і хочу з нею одружитись”.

Ну що ж, каже мати: „Коли полюбив і хочеш одружитись, то я тобі своє Благословення даю, а Господь Бог нехай Благословить Вас обох”!, до того ж додала:

„Тебе люблю, сину, і її буду любити — і так буду любити, як рідну свою дитину”.

Але ж... і тут не так сталося, як того бажалося, бо невісточка прийшла і з собою до святого покою вдови всі лиха принесла.

Рік з гаком все добре йшло. Молоді любилися, кохалися, а мати про них піклувалася. Хоч усі й працювали, а звісно мати, як мати, встане раненько, сніданок приготує гарненько, а потім і молодят побудить. І не будить, так би мовити, звичайним окликом, ні, а підійде до невісточки тихенько, приголубить її гарненько, личко її обцілує, а після тихесенько скаже: „Вставай дитятко моє, вставай, вже час”. Далі й сина розбудить. І так щодня — й була дуже весела сім'я.

Було й з праці поприходять, то молодим все якась робота знаходиться, а мати радіє та біля печі порастється. Думає: „Нехай собі молодята відпочивають, їх життя ще попереду, ще й вони на своєму віку багато дечого зазнають”, — і знову за працю. Приготує обід, нагодує всіх, поприбирає і лише після того всього трішечки й сама відпочиває. І хоч дуже й наробилася чи то навозилася, а знову радіє, бо було життя дуже миле.

А син, Боже милий, хоч набув ловний вже свій зріст, а нібито іще ріс: коли повернеться було з праці, то жінку бере й на руках носить, голубить її, цілує, а маму свою просить, щоб вона часом гніву не мала. А мама... де ж там той гнів ще б мала, коли вона душу й серце їм віддала б.

Та недовго дім вдови радістю наповнявся, бо злих людей завидки брали і вони життя їх через невісточку й зіпсували.

Одного ранку невісточка заявила, що вона не є в домі господаря і що мама його в тому їй мішає, а повною господинею вона бути конче бажає.

Що матері-вдові залишалося робити? Заплакала, заридала, свої лиха всі забрала та й пішла собі геть. На старості років залишилась не тільки вдовою, а ще й найбільшою сиротою. Бо має тут сина, а жити з ним не може, має невісточку, на жаль проти неї вона ножа гострить. Немає бідолашній з ким порозмавляти, ані про горе чи то про радість кому розказати.

А самотність — це страхіття. Самотність здоров'я

уриває, тугу в хату закликає, життя ні серцю, ані душі не дає, а й те що є забере.

Ох, як тяжко, як тяжко жити на чужині, мати родину, а жити без рідні!

На сина не можна нарікати. Він щодня у неї буває. Цілує її, голубить, бо безмежно її любить. Але, що можна зробити? Він свою дружину, невісточку „дорогу” хотів кинути, та мати впросила..., кажучи йому: „Вона під впливом чужим все це зробила, може дасть Бог — опам’ятається, то й життя ваше поправиться, живіть собі, а я”..., та й недоказала, гіркими сльозами вона заридала.

Правда, син до дружини повернувся, але... не той уже став. На руки її більше він не брав, холодніше цілує, зустрічаючись після праці, майже не жартує. Бо не має змоги, не має сил серця свого повернути, страшні, жакливі його болі завжди дають себе відчути.

Та й чи можна любити людину, яка життя зіпсувала й найдорожче чоловіка-матір його рідну брудними ногами потоптала, і це в той час, коли мати обох так любила й кохала, що й життя своє для них віддавала б, жодного гострого слова ніколи нікому не сказала.

Такі сумні вчинки не забуваються, й до самісінької смерти вони відчуються. Хоч би й хотів їх забути, так серце не дасть, бо воно підскаже і в ранню годину і в пізній вже час.

**

А чи можна взагалі припустити, щоб матір ненавидіти, а сина її можна було любити? Отця Небесного любити, а Сина Його ганьбити, або навпаки? Ні, ніколи!

Такого явища на світі не буває. Коли жінка любить чоловіка, то все, що його окутує, оточує для неї дороге й святе. А тим більше рідна мати, яка його породила, грудьми своїми годувала, виховуючи, ночей недосипляла, а потім... виростила, благословила на добре життя й... в подарунок їй віддала.

Навпаки, матір треба більше любити, ніж чоловіка, бо першу роллю вона відіграє, що чоловік для неї є. Не було б матері — не було б і любимого чоловіка.

Інша річ, коли жінка не любить свого чоловіка. Тоді ненавистю вона дише, злом душа її кипить і

вона, переступаючи поріг добра, всю рідню його ганьбить.

**

О, жінки українки, що робите? — Схаменіться! Ім'ям Господа Бога Вас закликаю — переродіться! Переродіться й будьте дійсними людьми! Щастя й радість у своїх сім'ях схороніть, а матерів та батьків більш за все Ви любіть!

Пам'ятайте, що найбільший гріх на душу людина кладе, коли проти батьків вона йде!

Ще раз кажу, пам'ятайте та добре про те Євангелію Святу читайте, бо гріх, зроблений супроти батьків є гріхом непростим. Його треба більш за все боятися, бо наслідки його можуть і на дітях ваших, і на всій вашій рідні відбиватися.

Молодь

Молодь — це майбутнє покоління. Це нова зміна на місце відходячих від праці, або й зовсім від життя, від фізичного існування. Завжди повна енергії, сил, надхненності, поривів, фанатизму і всього, що тільки душа й серце зможуть в себе ввібрати.

Чим найбільше доброго й святого душі й серця молодих людей вберуть, тим краще й набагато легше буде для них провадити своє життя. А для того, щоб так сталося, а не інакше, вони повинні життя своє й насамперед науку будувати на засадах християнської моралі.

Це найвища мораль, і тільки вона одна може цілком і повністю заповнити майбутньому поколінню щасливе, радісне, веселе й приязне до Бога й до всіх людей життя. Вона є, так би мовити, гарантією найкращого і найсправедливішого життя.

Правда, деякі особи, навіть особи з вищою освітою, кажуть, що слово „справедливість” можна розуміти по-різному як у понятті, так в пристосуванні до життя. Бо, мовляв, і большевики проваджене ними життя вважають справедливим!!!

Такі вислови та думки в основі своїй не є вірними, і їх можуть давати або робити лише особи, які дуже далеко стоять від науки, що була б побудована на засадах християнської моралі. Візьмім до своїх рук основу, підвалину християнської науки — Євангелію й подивимось чи є в ній вказівки, щоб можна було

людей вбивати, грабувати, мучити, катувати і т. д. і т. п. В ній ми такого не знайдемо, а знайдемо зовсім протилежне, себто, що не тільки друзів ми повинні любити, а й ворогів своїх, і Господу Богу за них молитися.

А що ж роблять большевики? Вони вбивають, мучать і катують всіх і вся, без усякої провини й найменших до того підстав. Вони знищили все святе й релігійне. Повбивали священослужителів та багато вірних, зруйнували Храми Божі.

Чи можна після того всього сказати, що большевики провадять справедливе життя? Його можна бачити й не беручи до рук Євангелії, бо то, як я вже декілька разів говорив, не є жадне життя, а лише одні жахи.

Як бачимо ж, то для „сліпих” і навіть деяких учених большевицькі жахи також можна відносити до життя. Більше того, до життя справедливого!!!

А це тому так, що, як я вже теж говорив, засліплені люди дуже далекі від християнської науки.

З практичного життя тут, на новій землі, ми знаємо, що багато й священослужителів допомагають большевикам і пропагують проведення в життя безбожницького комунізму. Це є ніщо інше, як відступлення цих священослужителів від Господа Бога і потоптання ними як християнської науки, так і християнської моралі.

Взявши до рук Євангелію і перечитавши її, ми впевняємось, що й життя впроваджене країнами західного світу, в багатьох точках його також далеке від справедливого життя. Бо і в них є поневолення (колоніальні народи), визискування, негативне, а то й просто вороже ставлення до людей іншої національності, і особливо до народів кольорових. Та й багато дечого іншого несправедливого можна спіткати в їх житті.

Це говорить про те, що й вони в багатьох випадках не дотримуються християнської науки.

Християнська наука є наукою непереверженою, і коли б людство світу нею користувалось, то ми б не мали ані воєн, ані вбивств, ані катувань або тортурів, ані грабунків, ані жодних визискувань, ані, навіть, обманів та негативного однієї будь-якої особи до другої особи ставлення.

Було б дійсне життя. Життя любови й братерства.

Життя, з якого веселилося б Небо і радувався б Створитель Бог, шлях якого Він сам для нас указав.

Ось тому то ми й повинні все наше життя, а значить і всі наші діла будувати на науці Господа Бога Ісуса Христа.

**
*

Кожна молода людина мусить прикладати максимум зусиль до того, щоб якнайбільшу одержати освіту.

Освіта є одним з найважливіших чинників у житті людини.

Освіта дає людині найбільший кругозір. Завдяки освіті людина може принести людству, а особливо своїй нації, не кажучи вже за свою родину, величезну користь. Не маючи ж освіти, й мудра людина користи суспільству принести не зможе, бо неосвічена людина при всьому своєму бажанню й наймудріших своїх думок не зможе зафіксувати й для життя й користування ними не зможе їх передати.

До речі, скажу ще й те, що, як відомо, знання досягаються наукою, а розвиненість їх, як рівно ж розвиненість розуму набувається від життєвого досвіду, від праці в різних ділянках життя, від спостережень життя інших народів, від сприйняття різних життєвих вчинків близько оточуючих людей і т. д. і т. п.

Щождо мудрости, то вона дається звище, себто, дається самим Господом Богом ще під час народження людини.*)

В житті часто трапляються випадки, коли зустрічаємо людину не освічену, але ж мудру. Якби така людина мала освіту, то вона, безперечно, багато б дечого корисного зробила для суспільства. Відсутність же освіти такої можливості не дає, і всі пляни, накреслювані в її мудрій голові, загалюмовуються, а то й зовсім не здійснюються.

Візьмім для прикладу генія нашого народу, Тараса Григоровича Шевченка. Мудрість, безумовно, була дана йому Господом Богом ще під час народження.

*) В посланні Патріархів Східньої Всеселенської Церкви про Православну Віру та про протестанство й англіканство, з 1723 року, на початку члена 3-го, про спасіння чи осуд людини, читаємо, „що Вседобрий Бог визначив наперед для Слави тих, яких вибрав від вічності”...

Коли б же він не добився був освіти, то своїх думок, своїх найбільших прагнень про звільнення нашого народу з-під ярма він не міг би передати. А так, завдяки освіті, Господом Богом дана йому мудрість зробила для нашого українського народу більше, ніж будь-хто за весь час існування нашої нації.

Тарас Григорович Шевченко — не тільки геній та великий син нашого народу, не тільки апостол та пророк України, він ще й більше всього того, він — велетень духа нашого народу. Бо в нього втілений дух братів та сестер не однієї будь-якої частини нашої Батьківщини, а всієї, цілої України, України Соборної, себто такої, про яку йде річ в цій книжці — Великої України. України „без холопа і без пана”. Він — архітект національного відродження України.

Можна з певністю ствердити, що якби не було Тараса Григоровича Шевченка, то ми до цього часу й мову б свою загубили, й традиції свої занедбали б і взагалі забули б „хто ми і чий ми діти”.

Наука й розвиненість роблять велику справу в житті людства. До неї треба тягтися, її треба любити й осягати. Найкраще, найлегше й найдоцільніше робити це за молодих років, коли людина й турбот менше має й мозок її найкраще все сприймає.

**

Бенджамін Франклін, один з „найширших і найбільш відвертих умів, що їх знає людський рід” — як пишуть про нього історики та біографи, святкування 250-річчя народження якого припадає на 1956 р., писав в листі до свого приятеля так: „Я думаю, що ніщо не має такого значення для загального добра, як формування і вишкіл молоді в мудрості й чеснотах; мудрі і добрі люди є далеко більшою силою для держави, ніж багатство і зброя”.

**

Молода людина, вихована в дусі християнської моралі, повинна бути, безперечно, віруючою й доброю, глибоко-національною й стійкою.

Ідеалом кожної молодої людини мусить бути БОГ і БАТЬКІВЩИНА, а потім лише родина чи то особисте „я”.

БАТЬКІВЩИНУ треба любити більш за все, і день і ніч для неї служити. Скрізь і всюди працювати для свого народу, для своєї української нації.

Немає в житті нічого більшого й святішого, як життя віддати за націю свою, за нарід свій.

Символом, надхненністю й дороговказом до цього постають перед кожним із нас постаті НЕЗЛАМНИХ ЛИЦАРІВ української землі, найбільших синів нашого народу сл. п. отамана Симона Петлюри, сл. п. полковника Євгена Коновальця і св. п. Генерала Тараса Чупринки — Романа Шухевича.

Вони не хиталися в своїх думках, ні на мить, ні на крок не відступали від святих заповітів звільнення Батьківщини від чужинців, не боялися й тисячу разів переважаючого ворога. Не можна було діяти в межах своєї Батьківщини — вони діяли поза її межами, але ж діяли — і діяли до самісінької смерті. Не скінчили... і нам ту дію передали.

Ми, а особливо молодь й насамперед теперішня молодь, себто, наша зміна, повинна про все це знати та близько до своїх сердець прийняти, й почату НАЙБІЛЬШИМИ СИНАМИ України справу продовжувати так довго, аж поки наша мати Україна не буде вільною, ні від кого незалежною, суверенною й соборною державою.

Де б хто не був, де б хто не працював, а про свою Батьківщину не повинен забувати. Тільки нею жити, все для визволення її робити. Не можна зробити будь-чого великого — допомагати малим. Чим тільки можна, але ж допомагати, бо лише в своїй хаті може бути „і сила, і воля”.

Жодні партійні суперечки не повинні відбиватися на справі визволення Батьківщини. Молодь мусить добре собі усвідомити, що перш за все Батьківщина, народ, нація, а тоді лише партійність. І взагалі, молодь — наша зміна повинна буде прикласти максимум зусиль до того, щоб жодні партійні суперечки не мали надалі місця.

Боротьбу партійних керівників треба розглядати лише як таку, що загальмовує справу визволення Батьківщини, а значить є водою на млин ворога.

Керівники партій чи то груп займаються справами дрібничковими, зовсім нікому не потрібними, а не боротьбою спільними силами проти ворога.

Цей гіркий досвід для молоді повинен бути повчальним, і вона партійне життя й партійні справи мусить обов'язково поставити на відповідні рейки. З тим щоб справа визволення Батьківщини змогла

іти своїм порядком, не зустрічаючи на своєму шляху ані жодних перепон, ані найменших перебоїв.

Крім духової, найвищої сторінки життя, молодь повинна дбати й про фізичний свій стан.

Спорт, ігри, розваги й руханка є запорукою найкращого фізичного розвитку структурального стану людини.

Кожна молода людина після сну обов'язково повинна займатися руханкою хоч хвилин 15-ть коли не можна більше, а потім до пояса обмиватися холодною водою. Такі щоденні вправи звільнять кожного від багатьох недуг, і стан здоров'я буде завжди бадьорий, бойовий, відпорний.

Хочу на цьому місці торкнутися й вислову „в здоровому тілі, здоровий дух, здорова душа”, як в загальному прийнято його вживати. Цей вислів не відбиває дійсности, бо і в слабкому тілі буває здорова душа і навпаки в здоровому тілі буває душа слабка, нестійка, хитка.

Прикладом є св. Йона. Тілом своїм він хворів, нездужав і від болів страшно мучився, але ж душа його була така здорова й сильна, що у вірі до Господа Бога він ніколи не коливався і від Господа Бога не відступав. На неодноразові закиди йому з боку ворогів Господа Бога він не звертав жодної уваги.

Погляньмо й на нашу письменницю Лесю Українку. Здоров'я її весь час було кволе, хворобливе, сповнене недомагань.

А що робила її душа? Вона горіла, вона рвалася до життя й запалювала інших, вона, не звертаючи уваги на повсякчасні недомагання, весь час творила і творила для добра свого народу, для добра своєї нації, для добра своєї Батьківщини.

О, яка в неї була здорова душа і як палко вона любила свою матір Україну! Як би ми всі так любили нашу неньку, то вона давно була б вільною й ні від кого незалежною державою.

Здоровий дух плакається лише в любові, а значить в божестві. В любові до Бога, до свого народу, до своєї нації, до Батьківщини, до своєї родини, до правди і до добра. Коли людина любов цю виплекає з молодих років, то душа її буде непохитною. Жодні тортури чи то катування такої душі не зломлять, жодні підлабузнювання й обіцянки душі такої

людини не обмануть. На ніякі підкупства душа такої людини не піде. Вона може віддати своє фізичне існування, як кажуть, вмерти, але ж Бога, батьківщину і свою родину ніколи не зрадить.

Подібно до вислову „в здоровому тілі здоровий дух” часто вживається слово „інстинктивно”. Інстинктивно зробив, інстинктивно встав, інстинктивно відчув і т. д. і т. п., що є теж в корені неправильним. Про це я вже писав в книжці „Кожний повинен знати!”, в частинах „Жиди і світ” та Досконалість людини”.

Інстинктивно відчувати може тільки тварина, а людина, душа якої пов’язана з духом Божеським, відчуває лише передчуттям власного духа. Бувають випадки, що людина дещо робить по звичці, йде чи то встає по інерції, але ж ні в якому разі не інстинктивно.

**

Проф. Ковалів в статті, надрукованій в журналі „Авангард” за квітень-червень 1945 р., „Пізнання Бога” каже: „...Пізнання Бога ґрунтується на вірі. Бога ми не бачимо, але відчуваємо своїм серцем, своєю інтуїцією. Інтуїція характеризується здібностями людського духа відчувати істину там, де розумом, своїм знанням осягнути її ми не можемо. Кожна людина має в собі цю велику рису, цей дар Божий, бо для того й людина призначена, щоб дар цей мати в собі, достойно його оберігати й розвивати, і через нього вступати в зв’язок з Богом.

„Ми сказали, — каже проф. Ковалів, — що **внутрішнє почуття духа**, або інтуїція, вроджене в кожній людині. Проте не в кожній людині це почуття однаково розвинене, не всі мають однакову здібність, так би мовити, зазирати в трансцендентальний світ і пізнавати велич і красу Божої Премудрости. Воно, це почуття, більш розвинене в тих людей, що менш живуть земними втіхами, менш поринають у земні матеріяльні блага, а більше задоволення знаходять у духовних благах, що їх щедрою рукою роздає Всевишній тим, хто ці блага може сприйняти. Тому не дивно, що великі вчені, великі поети й письменники, видатні мистці, маючи глибоко розвинену інтуїцію, часто виявляють глибоку релігійність. Що глибше своїм розумом людина сягає в таємниці природи, поринає в глибінь свого творчого надхнення,

то більше перед нею розкривається вся велич творіння Всевишнього і Всемогутнього Бога, найвищого Мистця неперевершеної гармонії всесвіту”...

**

Для кращого, веселішого й радіснішого життя кожна молода людина мусить подбати й про своє особисте „я”.

Як відомо, життя наше весь час проходить, та й повинно проходити, в суспільстві. Повинно тому, що самотність є ніщо інше, як гробова могила, від якої кожний утікає, бо не є бажаним раніше призначеного терміну класти себе до могили. Тому то єства наші й прагнуть суспільності.

Коли ми відпочиваємо, то бажаємо бути в оточенні близьких знайомих. Коли ми гуляємо на балі чи то на якомусь святковому вечорі, то хочемо танцювати, співати та слухати добру музику. Коли ж ми хочемо й відпочивати, а разом з тим бажаємо, щоб мозок наш не завмирав, а працював надалі, то ми читаємо корисну книжку, або займаємося грою в шахи, шахмати і т. п., але ж ні в якому разі не в карти.

Кarti й спиртові напої є найбільшим злом в житті людства, а картярі та п'яниці є покидьками суспільства. Вони не здатні ні до чого, навіть не мають своєї здорової думки. Для них не тільки родина, а й батьківщина не має жодної вартости, лише карти й горілка. Кarti й горілка для них все. Картяреві покажіть карти, а п'яниці пляшку горілки, то вони й рідного батька за них віддадуть.

Кожна молода людина повинна не третьою, як прийнято говорити, а сотою вулицею обминати карти й горілку. Молоді люди мусять бути дуже далекими від карт і від усяких спиртових напоїв.

За те кожна молода людина повинна уміти танцювати, співати, грати на різних музичних інструментах, грати в шахи, шахмати, доміно і інші шляхетні гри.

Гарно, весело й радісно проводиться в суспільстві час людиною, яка тими всіма прикметами „обдарована”, себто осягнула їх. І навпаки, сумно й невесело проводиться час людиною, яка не може ані співати, ані танцювати, ані грати.

Так що все негідне треба відкидати, а добре вишукувати й опановувати. В житті людини все потрібне.

**

Молоді люди — сини та доньки матері України мусять бути культурними у всіх життєвих ділянках, а значить — бути інтелігентними і чемними по відношенню до всіх людей, а особливо до людей старшого віку, якої б національності вони не були.

До ряду інтелігентних, а значить і культурних людей прийнято відносити всіх хто скінчив вищу, або й середню школу, як також працівників різних установ. Так би мовити, всіх інтелектуалістів.

Безперечно, інтелігентні, культурні особи повинні бути найбільшими моралістами, себто особами, які найкраще могли б відрізнити поняття доброго від поняття злого і користуватися лише добрими вчинками. Завжди і у всіх відношеннях бути моральними. Бути прикладом для людей малописьменних, а то й зовсім неписьменних і малодосвідчених. І чим особа має більшу освіту й більшу розвиненість, тим вона кладе на себе обов'язки бути ще більш інтелігентною, ще більше культурною людиною.

На своєму життєвому шляху зустрічаємо осіб, що мають велику освіту й розвиненість, але ж. на превеликий жаль, культура від них дуже далека.

Знайомий мені доктор має звичку „розказувати” своєму гостеві — пані в присутности своєї дружини такі речі та анекдоти, що навіть у мужчини волосся на голові підіймається. Я було не витримую, а відразу ж прощаюся й відходжу.

Людина ця, безумовно, скінчила вищу школу, має докторат в певній галузі, а „меле”, вибачте на слові, такі гидоти, що сама звичайнісінька, як кажуть, проста людина того собі не дозволить. І то „меле”, власне, для пань. Де він того паскудства навчився і яка його в тому ціль —тяжко розгадати. Але він добре знає, що пані-гість, не маючи більшого кола знайомства, буде сидіти й слухати його, високоосвіченої людини, „науку”. Пан доктор певно й сам не відчуває свого падіння. До того ж тим самим він не шанує своєї дружини й ображає свою знайому, яку, як він неодноразово висловлювався, дуже любить і любить так, як рідну сестру.

А чи міг би пан доктор розказувати ті всі гидоти сестрі? Хібащо пан доктор по своїй „старості” упав уже в дитинство, бо кажуть: „що старе, що мале, то

однаково". Але ж діти такого паскудства не можуть розказувати.

Можна припускати, що пан доктор вважає себе за ясновельможного високошляхетного пана, а свою дружину й свою „родичку”-„сестру” прсто за рабів, за наймитів, які мусять слухати все те, що їх пан говорить.

Особисто моя думка така, що його вчинки мають коріння у якомусь садизмі. А що він людина вже старша, а до того ще й квола, то задовольняється висловлюванням свого садизму такими гидотами.

Таку людину, дарма що вона має високу освіту й наукові праці, ні в якому разі не можна віднести до культурних, інтелігентних людей. Скорше за все, таку людину треба віднести до найнекультурнішого, яке ще тільки існує на цій земній кулі, племені.

**
*

Перебуваючи в Монреалі, я зайшов на хвилину до одного знайомого професора. В часі наших розмов він дзвонить по телефону до якоїсь пані, кличе її до телефону по імені, говорить їй на ти, і говорить, що він хоче відзначити—не лам'ятаю зараз який день—і просить її, щоб вона купила й привезла пива.

Що вона йому відповіла, я не знаю, але як я не витримав і запитав: „Чи можна знати, хто та особа, що ви на неї, як на жінку, такі невідповідні обов'язки накладаєте?” „То, — каже він, — наша (бо він був сімейний) близька знайома. Вона не високого рангу, вона вчителька”.

Таке ставлення пана професора до пані мене обурило. Жінку, хоч би й невчену, і так зневажати! Можна ж було подзвонити по телефону до броварні, звідки, на замовлення, пиво дуже радо привозять. Так ні, як бачимо, пан професор дзвонить до пані, щоб пані купила й сама особисто привезла.

На мою думку, жордон культурного поведження тут також переступається і пан професор свою інтелігентність губить.

**
*

А скільки траплялося негативних випадків поведження в таборі ще в Німеччині!

Іде було „високоінтелігентна” людина і, замість того, щоб бути прикладом культурности, відвернеться від вас, вдаючи, що вас не бачить, і проходить мовчки. Особа ж, що йшла назустріч цій „високоінтелі-

гентній” людині і що хотіла віддати належну їй пошану, плюне було їй услід і скаже: „От вам і приклад нашої провідної верстви, нашої інтелігенції. Ні, добра таки не буде”, роблячи було з того находу такий швидкий висновок.

Буде добро чи не буде — це все ж таки від того не залежить, а що такі „інтелігенти” порушують етику, то це без сумніву. І це роблять особи менш досвідчені та хворіючі на мегаломанію, себто на якусь то вищість.

Високоосвічена ж, високоінтелігентна й висококультурна людина поводить ся з кожним чемно й приязно. Завжди буває прикладом у морально-культурному відношенні для всього оточуючого суспільства, і члени суспільства, одиниці його таку людину поважають і віддають належну їй пошану.

З наведених прикладів бачимо, що не кожний інтелектуаліст є людиною культурною та інтелігентною, і навпаки, багато і дуже багато зустрічаємо звичайнісіньких селян та робітників, які є людьми культурними й високоморальними.

На сумлінні нашого майбутнього покоління лежить святий обов'язок — негативне відкинути, а позитивне прийняти і ним користуватись.

Також треба не забувати й про те, що „хто хоче бути пошанованим, мусить шанувати й інших”, і хто шанує інших, той шанує й себе”.

**

Хочу дещо сказати й про одруження. Перебуваючи на новій землі, я неодноразово й сам чув такі завваги: „Де ж там вона піде за нього заміж, коли він не має ані хати, ані автомашини, та й грошей має зовсім мало”, або: „Дівчата в Канаді та Америці пішки й до кіна не ходять”. „Коли ти не маєш автомашини, то хіба сам будеш до кіна ходити”.

Які ж це легковажні завваги! Якщо дівчата дійсно мають такі думки, то це — занадто сумне явище.

Хочу себе потішити, що якщо і мають деякі дівчата ті, сумного порядку думки, то ті дівчата до нашої української нації не належать і не є доньками нашого народу. Наша ненька Україна, в кожному випадку до цього часу, не знала й не мала таких доньок.

Було колись найбільшій дівчині примушують одружитися з гарним і дуже багатим хлопцем, то вона, заливаючись гіркими сльозами, благає батьків не при-

мушувати її виходити заміж за нелюба. Про це й пісня окладена:

„Ні мамо, не можна нелюба любить,
Як тяжко, як важко з нелюбом вік жить,
З ним тяжко, з ним важко і річ розмовлять,
Хай краще я буду ввесь вік дівувать”...

Чи й не так воно є справді? Вийти заміж лише тому, що чоловік має гроші, має доляри! Це ж однаковісінько що продати себе. Не любити, а примушувати себе з ним жити! І так мучитися цілісінький вік. Правда, такі подружжя мало коли доживають укупі свого віку, а здебільшого, задовольнившись долярами, розходяться чи то розводяться. Також бувають часті випадки, що один одного зраджує, бо не маючи любови, вони думають, що майже всі зустрічні є кращими.

Душа ж і серце потребують любови, рвуться до кохання — і ні грати, ні кайдани не втримають їх.

В Україні майже всі одружувалися, знаючи й люблячи один одного. Здебільшого перед одруженням гуляли по декілька років. Любилися, кохалися, в думках та мріях признавалися, говорили про любов, про кохання, а матеріяльного боку майже не торкалися. Про це в пісні так говориться: „Сухарі із водою, аби серце із тобою”.

Та й чи може бути щось більшого, як жити в любові,

Бо ж любов

Найвищий ідеал життя.

В любові

Сам Господь Бог перебува.

Там де любов

Святі духи витають,

А ворожі сили

Назад далеко відступають.

Правдива любов

Не має шкодних перепон.

Любов — це... все

І ні простору, ні часу вона не визнає.

І від усієї своєї душі раджу молодим людям як однієї, так і другої статі не ганятися за багатством, за матеріяльними благами, а підшукувати правдивих друзів серця. І тільки тоді, люблячи один одного, закріплювати вузли сімейного щастя і насолоджуватися святим життям. Життям любови, життям кохан-

ня, так би мовити, життям духовним, а не матеріальними благами, які є тільки додатком до духовного.

**

Молоді люди чоловічої статі повинні бути дуже й дуже лояльними у відношенні до молодих людей жіночої статі. Жодних інтриг і обманів з їх боку повинно бути.

Дівчата ж повинні відноситись до хлопців з певним застереженням та зважувати кожний їх вчинок, бо дуже часто буває, що за гарними словами ховаються темні наміри.

І ті і другі мусять добре пам'ятати, що честь — це життя. В житті людини немає нічого більшого за честь.

Дівчата також мусять знати й те, що твердиня, фортеця є вартісною й пошанованою лише до того часу, доки вона не здобута. Коли ж вона здобувається, то вартість її відразу ж втрачається. Тому ще пильніше мусять стежити за собою та оберігати свою особу, як дівчини, оберігати своє особисте „я“, оберігати свою честь.

**

Наше теперішнє іміграційне становище в дуже негативний спосіб відбилосся й на житті багатьох наших молодих людей.

Багато наших хлопців, перебуваючи в Німеччині, одружилося з німкенями, а дехто з дівчатами інших національностей. Як рівно ж багато й наших дівчат вийшло заміж за хлопців іншої національності.

Про сімейне щастя цих мішаних подруж немає чого й говорити. Вони не мають не тільки радісного, а навіть будь-якого можливого життя. Бо кожна національна спільнота має свої духові вартості, як мову, традиції, різні звичаї та звички, а головне віру, і коли один з подружжя не може їх спільно з другим ділити, то гармонійне життя такої сім'ї захитується від самого початку.

Упродовж деякого часу в таких сім'ях життя майже зникає, і подружжя, проти своєї волі, примушені суворою долею розходитись і ставати на шлях непевности й загадковости: що ж буде далі?

А далі підривається їх психічний стан, і вони попадають до лікарні божевільних, а то і просто помирають. Про наших дівчат в Європі одна з європейських газет так писала: „Їхній (таких жінок) стан

трагічний. Дійшло до того, що такі жінки опинились або в притулках для психічно-хворих або навіть вже й померли”.

Не краща доля й наших молодих людей, що одружилися з дівчатами інших національностей.

Я особисто знаю декількох осіб одружених з німкенями. Поперше, вони занадто обмежені у своїх вільних діях, а подруге й головніше — їхні діти своєї рідної мови, себто мови батьків, а значить нашої української мови не знають ні слова, бо матері навчають їх лише мови своєї — німецької. А звідси — хоч діти походження будуть і українського, але ж українцями вони ніколи не будуть.

Для нашої української спільноти не тільки покоління цих батьків, але й самі батьки є назавжди пропавшими. Вони не відвідують наших Храмів Божих, не дотримуються наших свят, не ходять ані на жодні імпрези, ані на вистави, бо їхні дружини, не розуміючи української мови й не бажаючи її вивчати, самі не йдуть і їх нікуди не пускають.

В спільній українській сім'ї не провадять та і не можуть провадити різних свят. Бо хоч душа чоловіка й рветься до всього свого: до своєї пісні, до своєї мови, до своєї музики, але ж не подобається все це його дружині — німкені, і він, бідолашний, мучиться, але... не йде. А мучиться так, як Василь з п'єси „Циганка Аза”.

Дуже трагічна доля мішаних подруж. Не дарма ж Тарас Григорович Шевченко писав: „Кохайтесь, чорноброві, та не з москалями”...

Надалі, щоб уникнути трагізму, про який іде річ, молоді люди повинні будуть відмовитись від подруг інших національностей, а підшукувати собі друзів серця із своєї української сім'ї, що буде запорукою довготривалого сімейного життя, а при взаємній любові, про що говорилось раніше, і сімейного щастя.

До речі буде пригадати тут, що негачії в житті мішаних подруж помічаються також і між особами старшого віку.

Хоч вони й пройшли певний шлях життя і, безумовно, мають великий життєвий досвід, але ж відсутність у чоловіків стійкості і належної мужності спричиняють те, що вони падають жертвами ще слабшого від себе створіння.

Авторові цих рядків траплялося особисто спостерігати випадок падіння з українського п'єдесталу навіть „активного” члена української громади, старшого вже віком, який, як тільки одружився з полькою, таких же років, як і сам, то відразу ж відцурався від організації, членом якої був ще з часів перебування в Європі, від своєї церкви і від своїх друзів. Як видно, надто вже здружився з поляками. Аджеж треба знати й те, що другом ляхів можна бути лише разом з нашим Львовом, а без нього ляхи друзями ніколи не будуть. Про цю дійсність я вповні переконався, бо суперечки з ляхами мав неодноразово.

На таких типів, про що говориться в розд. „Чоловіки”, також не можна покладати жодних національних обов'язків, бо вони в одну мить можуть бути зражені.

Виховання

„Що посієш, те й пожнеш”, каже приповідка. І так воно є в дійсності. Тим більше, що ми, українці, перебуваючи в різних країнах, добре вже в тому перенились і на виховання наших дітей повинні звернути якнайпильнішу увагу.

Характер дитини в найбільшій мірі буде залежати від звичок одержаних під час виховання та під час перебування в гурті оточуючих.

Прищеплення доброти душі немовлятка буде провадитись мамою вже з перших днів його життя. Як тільки ж дитина буде підростати, то на її душі будуть відбиватися і впливи тата.

Для того, щоб душа дитини з перших днів її сприйняття не була покалічена, батьки, особливо молоді, повинні мати хоч би саме невелике освідомлення відносно того, як найкраще треба з дитиною поводитись.

Душі дітей занадто широко сприймають все, що робиться навкруги їх, а тому жодних негативних вчинків при дітях робити не можна.

Одна родина мала старого батька. Руки його тряслися, і коли він їв, то борщ чи юшка з ложки розливалися по одежі, столі, а то і на підлогу.

Молоді батьки перестали були саджати його за стіл, а давали йому їсти просто на підлозі з якогось

корита. Плакав бідолашний старець, але вдіяти нічого не міг.

Одного дня, під час обіду родини, хлопчик грався на підлозі дощечками. На запитання тата: „Що ти, Івасику, робиш?” — він відповів: „Корито, коли ви будете старі, то я з нього буду вас годувати”. Переглянувшись обоє (чоловік і жінка), заплакали, і з того часу знову почали старого батька за стіл саджати та як належиться його годувати.

Дуже добре, що Господь Бог, хоч через цього малесенького хлопчика, врозумив батьків Івасика. Але я тим випадком не це хотів підкреслити, а власне те, як душі малесеньких дітей сприймають усі вчинки, що відбуваються навколо них.

При дітях нічого злого не можна робити. Не треба дітям навіть показувати, що взагалі на світі існує зло.

Дітям, як кажуть, поведцзя теж попускати не можна. Їх нечемні вчинки треба тут же негайно засуджувати, суворо під цей час ставитись, але лагідно та спокійно вказувати на добре й чемне з тим, щоб надалі нечемного поведження не було.

Виховання дитини це дуже складна річ. До дитини треба підходити так, щоб вона не була й затиснена, але разом з тим, щоб вона добре розуміла й те, що у неї є тато й мама, і коли вони наказують чогось не робити, то того таки робити не слід.

Цим я хочу сказати, що дитині треба давати нами уявлену, а дитиною відчуту волю, щоб з перших днів життя вона сама нібито на її власне бажання вишукувала гру, розваги, а в грі зацікавленість та різні „винаходи” і т. д., і т. п. Пам’ятайте, що коли дитина буде завжди затисненою й пригніченою та постійно перебувати в якомусь страху, то з неї може вирости навіть дегенерат. А в кращому випадку людина без усякої власної думки, без власного й твердого розуміння тієї або іншої речі, буде лише спостерігачем та виконавцем думки іншої людини, що також не є бажаним.

Тому то батьки мусять бути до виховання дітей підготовлені.

Фундамент, підвалини життя, закладені в душі дітей батьками, залишаються назавжди, а тому вони й повинні бути найдосконалішими.

Далі дитина може піти вже до садочка, а ще далі

й до школи. Тут уже вона буде виховуватися кваліфікованими силами. Але ж на неї будуть відбиватися дії її середовища, на що треба теж звернути особливу увагу, бо коли вся оточуюча дитвора добре вихована, то наслідки будуть гарні, а коли між добрими будуть попадатися діти без виховання, діти розбещені, то вони легко можуть отруїти й душу добре вихованої дитини. Її можуть навчити курити, негарні слова говорити, лаятись, битись і інших недобрих справ. А зле й недобре дуже легко дітьми сприймається.

Тому то батьки із своєї пильності не повинні дітей випускати до самісінького їхнього повноліття. На кожне недобре слово їх, вираз, вислів чи то термін, а також на негативні вчинки їх треба своєчасно робити зауваження з тим, щоб надалі вони не повторювались, а також дізнатись, з яких саме джерел вони черпаються та вжити заходів, щоб їх уникнути.

Кваліфіковані сили — вчителі також мусять пильно стежити за поведженням дітей, не говорю вже за їх навчанням, яке обов'язково мусять стояти на високому рівні.

Все наше покоління повинно виховуватись в дусі християнської моралі, а тому Закон Божий мусять бути обов'язковим для всіх без винятку шкіл.

Маю велику надію, що невіруючих у Господа Бога наша Велика Україна мати не буде, а якби трапились випадки, що такі елементи з'явилися б, то їх ні в якому разі не можна допускати до виховання дітей і взагалі до навчання молоді.

Для фізичної розвиненості молоді дуже доброю справою є різного роду спорт. Тому бажано, щоб при кожній школі були організовані різні спортові вправи і щоб під час відпочинку від наукової праці, під час перерв учні займалися спортовими вправами. Для цього повинні бути спеціальні керівники.

**

Життя людини — фізичне її існування на земній кулі дуже короткотривале, але ж воно й складне. Його треба розглядати з усіх боків і обмірковувати всі його відтинки.

Хоч матеріальна сторона й стояла б на належному рівні, при відсутності духової життєвої зацікавленості людина жодного задоволення мати не буде,

бо головним життєвим чинником є духовне, а потім лише матеріальне.

Візьмім для прикладу американців. Мають машини, мають доляри, мають доми, а чи мають задоволення?

Я вже писав про їх життя й виховання молоді в книжці „Кожний повинен знати!”, а тепер хочу навести тут дещо про наслідки, які вони мають завдяки своїй легководушності та нерозважності.

„У Бронксі жертвою сваволі молоді впала народня школа ч. 136, а в Мангаттені — середня школа нижчого типу (джуніор гайскул) ч. 12 при вулиці Медисон. В обох випадках гурт шкільної дівчорі, очевидно, за наперед складеним пляном, залишився після науки в шкільному будинку і, коли вчителі повиходили, розбігся по шкільних залах з відповідними „інструментами” — ножами, сокирами, долотами, палицями — і почав плюндрувати все устаткування.

У висліді цього знищено лавки, столи, шафи, мапи, образи, вішаки, бібліотеку і зіпсовано навіть водопровід в убиральнях, через що вода позаливала залі та канцелярії”.

„...Трое дівчат-підлітків, напившись горілки в мешканні одного чоловіка, вдерлися до школи при Еджком евеню й 135 вулиці на передмісті Гарлем у Нью-Йорку і подряпали дві вчительки та счинили заколот між кількома сотнями шкільної дівчорі”.

Поліція арештувала одну з тих дівчат, віком 16 років, а двох інших 15-річних затримала, як „молодих злочинниць”. Арештовану обвинувачують в тому, що вона загрожувала моралі малолітньої молоді. Всі троє — учениці публічної школи ч. 136..”

Приблизно в той час, коли траплялися випадки вандалізму в нью-йоркських школах, наспіла вістка з Лондону, що там, на передмісті Волворт, шкільна молодь знищила доценту „Клобленд” — осередок молодечого життя, що коштував 280.000 доларів. Знищення було подібне до знищення шкільних будинків у Нью-Йорку.

Керівник і один із заступників голови осередку, методистський проповідник Боттербарт, заплакав з розпачу, кажучи: „Пропала праця мого цілого життя.

Навіщо вони це зробили?" („Свобода” з 20.3. 1954 року).

Не за майном, якого, безумовно, теж шкода, тим більше, що зруйновано учбові заклади, а за душами дітей треба плакати.

Але ж, що плач допоможе? Треба діяти, треба своєчасно доглядати та виховувати дітей, а не плакати.

Виховуючи дитину з малесеньких років, з неї можна зробити все, що хочете. Можна зробити найкращу у всіх відношеннях людину і найбільшого розбійника чи бандита.

А тому не діти винні, а ми — все суспільство, вчителі і насамперед батьки.

Що варті доляри, що варті фунти стерлінгів, коли нема дитини!

Новіші відомості подають ще й таке:

„14-річний хлопець застрілив свого батька на фермі в стейті Кентокі за те, що батько не дозволив йому їздити автом”.

У Бронксі, Нью-Йорк, кінна поліція розігнала дві озброєні „армії” хлопців, що склалися з 500 підлітків, саме тоді, коли вони зводили бій в парку Пелгем бей.

Суд присяглих у Брукліні признав, що 18-річний Джек Козлов та 17-річний Мелвін Міттемен винні в тому, що в жорстокий спосіб убили 34-річного Вільярда Ментера.

В Спрінгфілд, Массачусетс, арештовано 18-річного хлопця, що в дикунський спосіб убив ножем 14-річну дівчину та 4-річного хлопця, якого вона доглядала.

Бруклінський суд засудив на смертну кару 20-річного Ернеста Лі Едварса, який убив рибалку і забрав у нього одного доляра. Виконання кари стримано.

Губернатор стейту Нью-Йорк замінив на досмерт-

ну тюрму смертну кару 20-річному студентові, який убив свого батька.

Батько застріленого 14-річного хлопця домагається відшкодування від стейту, бо вбивник його сина був під час убивства поза школою з вини її дирекції. (Виходить, що вбивник був учень).

Комісар здоров'я Нью-Йорку повідомляє, що вживання наркотиків поширюється серед молоді також у долішній частині міста, де досі не знали цієї шкідливої отрути.

Голова Товариства Допомоги Дітям, Морган Дікс Вгілок, заявив у своїй промові на зборах опікунів у Нью-Йорку, що треба збільшити заходи для побороювання злочинності малолітніх, серед яких в останніх роках значно зросло число злочинів.

Ось до чого дійшли. При найвищій цивілізації, зовсім загубили культуру.

Діти вбивають батьків, таких же підлітків, як самі, маленьких дітей, нищать школи, грабують, вживають різні наркотики і т. д., і т. п., і нічогосінько не можуть з ними зробити. І це ж я навів лише декілька випадків для більшої наглядності, що роблять діти. А пресою подаються такі відомості:

„Щораз зростає число злочинців між малолітніми, які вчиняють злочини під впливом телевізії, кіна та так званих каміксів. Число злочинів малолітніх зросло в останніх трьох роках на 400 відсотків”.

Суспільство ж тільки спостерігає, бідкається, навіть плаче, а про лікування душі дитини зовсім не дбає. Натомість бізнесмени, маю на увазі кінотеатри, телевізії, видавництва — ворожі християнській душі, свою ганебну роботу продовжують.

Для втихомирення дитячої сваволі радяться, обдумують, постановляють, а сваволя все продовжується й продовжується.

„Голова Міської Ради Нью-Йорку, промовляючи в готелі Вандербілт, заявив, що злочинності малолітніх у великих містах не можна борювати самою поліцією, але треба організувати молодь у клубах, де б вона могла виладовувати свою енергію для добрих цілей”.

„Товариство Вчителів Середніх Шкіл і Товариство Директорів Середніх Шкіл звернулися до нью-йоркського посадика з пропозицією покликати до життя комісію, яка вивчала б справу зміцнення дисципліни в середніх школах, бо неслухняні учні своєю поведінкою перешкоджають в навчанні пильним та здисциплінованим товаришам”.

Сенатська правнича підкомісія, стверджуючи застрашаючий зріст злочинів малолітніх, закликає федеральний уряд і місцеві самоуправи до драстичних заходів у поборюванні цього загрозливого явища. Зокрема підкомісія рекомендує збільшити видатки на школи, будову мешкань, опіку над дітьми й лікування ризикованих недуг.

Кожний доляр, виданий на запобігнення дитячих злочинів, — сказано в заяві підкомісії — дасть два долари прибутку, які не треба буде витратити на в'язниці й поліцію.

Підкомісія стверджує, що дотеперішня опіка над дітьми є „невідповідна” й „замала”, а в деяких громадах її зовсім немає.

У 1948 році було суджено 300.000 малолітніх злочинців, а в 1953 році — 435.000. Це число може збільшитись до 785.000 в одному році, якщо громадянство не вживатиме відповідних заходів.

Підкомісія вважає, що нові дільниці треба будувати так, щоб у них були окремі приміщення для дітей, які тепер живуть більшу частину дня на вулиці.

Коли не хочемо зараз платити грошей на школи, мешканеві будинки й соціальну опіку, то пізніше будемо платити на тюрми, поліцію та шпиталі („Свобода” з 16-го березня 1955 р., ч. 50).

„Поборюючи злочинність малолітніх, Міська рада в Ньюарку, Нью-Джерзі, постановила, щоб поліція дбала про точне виконання закону, який забороняє молоді до 18-ох років ходити без опіки старших осіб по вулицях міста після 10 години вечора.

Як бачимо, після непотрібної для дітей „широкої волі”, диктаторська заборона. Так ніби тепер воєн-

ний час, і виходити з домів можна лише до 10-ої год. вечора.

А все то гонитва за долярами наробила. За дітьми не було часу ходити, не було часу за ними дивитися та їх виховувати.

На які кінофільми дивилися діти в театрі, на що дивляться діти при телевізорі, що читають і які малюнки розглядають діти в каміксах — батьків це абсолютно не цікавило. Їх цікавили доляри, авта та зовсім непотрібні прогулянки тими ж автами, але... не діти.

Дітей виховувала вулиця та бізнесмени, як я вже говорив, вороги християнської душі, і виховали так, що тепер зробити нічого не можна.

Психіатр д-р Дейвід Абрагамсен у Нью-Йорку заявив, що найкращий засіб поборювати злочинність малолітніх — гармонійне та моральне життя батьків, бо добрий приклад найсильніше впливає на дітей.

А бувший президент Геррі С. Труман каже, що з успіхом поборювати злочинність малолітніх можна лише тоді, коли батьки й матері будуть пильнувати своїх дітей та належно їх виховуватимуть.

— Виховання майбутніх поколінь — це завдання батьків, — сказав Труман („Свобода”, з 25. 8. 1955, ч. 163).

Тимчасова ж Комісія в Справах Молоді радить Стейтовій Легіслатурі прийняти закон, щоб за злочини заподіяні дітьми можна було карати батьків. Кара повинна виносити 250 долярів штрафу або 30 днів тюрми. В окремих випадках застосовувати обидві кари разом.

Комісія також пропонує збільшити заходи для цілковитого стримання молоді від вживання наркотиків та щоб молоді 15-16 рр. дозволити частково працювати („Свобода”, з 17. 12. 1955 р., ч. 243).

**

Ми, українці, ураховуючи вищенаведене жахливе явище, що виникло нібито в найкультурніших країнах світу, як в Америці та Англії, повинні поважно застановитись над питанням виховання наших дітей. А особливо тепер, перебуваючи в діаспорі, в розсіян-

ні, усвідомлюючи добре те, що без батьків і матерів, без участі громадянства жодні закони та постанови становища не направлять і дітей наших не врятують.

Освіта

Державна влада Великої України мусить дбати про свій нарід так, як батьки дбають про своїх дітей.

Про те, що жодний українець не може бути неписьменним, немає й мови. Але треба обміркувати питання, в якому ж саме обсязі чи то об'ємі повинно бути обов'язкове навчання? На мою думку, вся без винятку людиність Великої України обов'язково мусить скінчити двоклясову школу, як називалася вона за часів царату, або ж семирічку, як називається вона тепер за большевицької влади.

Середні школи, а також і вищі школи мусять бути побудовані й організовані під таким кутом зору, щоб кожному бажаному доступно було в них навчатися. Про їх якість, кількість і місця їхнього розташування повинні будуть сказати своє слово наші високодостойні вчені.

У перші роки постання нашої держави, безперечно, тяжко буде врегулювати правильне їх побудування. З бігом же деякого часу, навіть незначного, інституції освітнього значення повинні стояти на належному місці.

Навчання, як у нижчих школах, так і в середніх та вищих, повинно провадитись на високому рівні і мусить бути безплатним. Студенти з віддалених від середніх та вищих шкіл районних місцевостей будуть мати видатки лише на своє утримання, на своє прохарчування. При тому, для утворення для них найкращих житлових умов необхідно буде побудувати при школах гуртожитки та організувати їдальні.

У дальшому житті Великої України державна влада мусить дбати про те, щоб кожний українець мав освіту щонайменше за середню школу.

Боятися того, що людина, скінчивши середню, а можливо навіть і вищу школу, буде працювати фізично на підприємстві чи то в сільському господарстві, не доводиться. Бо чим людина буде мати більш відкриті очі, більший кругозір, тим для неї, а також і для всього суспільства буде краще, хоч в якій ді-

лянци чи на якій роботі вона працювала б.

Треба признатися, що якби вся людність бувшої тюрми народів була освічена й політично хоч трохи розвинена, то большевики її не піддурили б. Не загнули б десятки мільйонів людей, не дали б большевикам смоктати християнську кров, не допустили б до руйнування церков і взагалі не допустили б до всесвітнього нещастя, яке впроваджено большевиками виключно за допомогою найтемнішої людности Московії.

У школах обов'язково мусить провадитись навчання релігії — Закону Божого. В дні свят учні шкіл організованим порядком ідуть до Храму Божого та разом з усіма віруючими підносять до Всевишнього Творця моління. Керують організованими походами їх наставники - вчителі.

Жодного вчителя, не віруючого в Господа Бога, в початкових школах чи то викладачів у середніх та вищих школах не повинно бути.

Праця

У нашій батьківщині не повинно бути ні експлуаторів, ні експлуатованих.

На фабриках і заводах, в копальнях і на інших розробках, на залізниці й інших видах транспорту як технічний персонал, так і робітники працюють виключно, як для себе особисто, бо працюють у своїх державних одиницях.

Робочий день, як основа, восьмигодинний. На тяжких працях, як у металургії, біля гарячих печей, в копальнях — під землею і інших, повторюю, тяжких роботах — семигодинний. Коли ж не буде можливим впроваджувати зміни, то робітники виконують працю на протязі восьми годин, одержуючи платню за зайву годину в півтора рази. Це для того, щоб робітник зміг свою в більший кількості витрачену енергію поповнити відповідними вітамінами.

Як правило, перепрацювання понад вісім годин взагалі не повинно допускатися.

Заробітна платня як для технічного персоналу, так і для робітників визначається така, з якої кожний з них міг би, крім особистого утримання, 50% заощадити на чорний день.

Технічному персоналові та урядовцям платня, як

загально прийнято, визначається місячна, а робітникам погодинна.

Кваліфікація спеціальностей, безумовно, ураховується, але ж при визначуванні заробітної платні робітникам треба буде особливу увагу звернути на робітників, виконуючих тяжку фізичну працю. Для них заробітна платня мусить бути підвищена супроти робітників звичайних робіт.

Жінкам - робітницям на їх легшій жіночій праці визначається платня на 25% менша від заробітної платні звичайного робітника. На випадок же, коли б вони виконували працю робітників, їм видається платня на рівні з робітниками.

Підлітків допускати на працю на фабриках та заводах від 16 років життя. Від 16 до 18 років платня для них визначається менша від платні звичайного робітника, в залежності від їх праці й здібностей, на 20, а то й 40%. Коли ж їм сповниться 18 років і вони будуть виконувати працю, як робітники, то й платня їх повинна бути нарівні з робітниками.

Перші роки існування держави, а значить і праці підприємств тяжко буде усталити їх прибутки, а звідси визначити й правильну, нормально-необхідну заробітну платню як технічному персоналові, урядовцям, так і робітникам.

Турбуватись же цим ми не повинні, бо все одно всі прибутки йдуть на збагачення держави, а значить на збагачення нас усіх.

Державні урядовці, як представники народу, мусять дбати за працівників, а останні за весь державно-технічний механізм, як за свій власний. Взагалі, у праці мусить бути повна гармонійність.

Головну увагу треба буде звернути на здоров'я робітника й неущкодження його під час праці. Належне робітникові молоко чи й інший продукт на шкідливих для здоров'я роботах обов'язково видавати натурою. Бо не завжди робітник той продукт може собі постачити, а тим самим буде наносити собі шкоду.

За дні державних свят, крім неділь, робітникам видається заробітна платня, як за звичайні робочі дні. За дні хвороби робітника чи його ушкодження, чого взагалі не повинно бути, підприємство жодних винагород не виплачує. Цими справами займається інституція соціального забезпечення.

Працевдатність робітника в перших роках існування нашої держави вважати до 65 років життя, а робітниць до 60 років. Але ж, як тільки держава стане на ноги, то цей термін відразу ж переглядається і працевдатність усталюється до 60 років життя для робітників та до 55 років життя для робітниць-жінок, після чого і ті і другі мають право не працювати, а переходити на пенсію.

Також через деякий час існування держави переглядається й термін праці на тяжких та шкідливих для здоров'я роботах, і робочий день зменшується до 6 годин.

Боятися того, що не буде чим платити робітникам, не треба, бо коли буде добре налагоджена праця, а робітники будуть сумлінно її виконувати, то прибутків буде досить і для робітників, і для держави. Тим більше, що експлуататорів у нас не буде, і не буде такої нерівності, щоб виплачувати комусь дарма в сто чи й тисячу разів більше, ніж отримує робітник.

У сільському господарстві розклад праці для себе встановлюють самі господарі - селяни.

Для полегшення своєї тяжкої й складної праці, селяни набувають різну машинерію, яка промисловістю повинна буде випускатись. На випадок, якщо на початку вільної праці селянина не буде потрібних для особистого вжитку машин, селяни користуються машинами більшого розміру спільно.

У сільському господарстві також не повинно бути найманої праці. Кожний господар всю працю виконує членами своєї сім'ї. Лише для спеціальних робіт, як будівання мешкань, фарбування їх, бетонування льохів і т. д. селяни мають право користуватися найманою працею.

У державних сільських господарствах робочий день коливається від 8 до 12 годин на добу, в залежності від пори року.

Заробітна платня так само, як і в промисловості, повинна визначатися погодинно і з такими ж передбаченнями, щоб робітник, крім витрат на своє особисте утримання, мав можливість щонайменше 50% залишити про чорний день, себто зробити заощадження.

А що сільське господарство має найрізноманітніші види праці, то керівники його мусять дбати про те, щоб, коли трапляється несприятливі для праці в полі чи то взагалі надворі дні, дати робітникам працю в помешканнях, аби робочий день для працюючого не дармувався.

У цих господарствах на легеньких роботах, як догляд за птицею, за худобою на пасовиську й інших їм подібних можна допускати підлітків і нижче 16 років життя. Але це дозволяється робити в той час, коли вони вільні від навчання у школах (літні відпустки).

В останньому всі робітники цих господарств користуються правами нарівні з усіма працюючими в промисловості.

На протязі річної праці кожний працюючий має право на 3-тижневу платну відпустку, а робітники, які виконують тяжку працю, а також керівники підприємств і відділів — на місячні платні відпустки.

Це питання через деякий час існування держави також підлягає переглядові, з тим, щоб кожному працюючому була надана щонайменше місячна відпустка.

Промисловість

Уся без винятку промисловість (тяжка й легка індустрія) належить виключно державі. Державі належить і весь транспорт: залізничний, трамвайний, автобусний і т. д. Йй же належить і гірнича галузь.

Підпорядковуються вони спеціальним департаментам, створеним урядом за їх галузевими відтинками.

Для керівництва на місцях департаменти призначають спеціалістів директорами.

Директори - спеціалісти діють, на підставі розроблених інструкцій, як повноправні господарі довірених їм одиниць — заводів, фабрик, копалень та всіх інших видів промисловости та транспорту.

Їх помічниками на місцях є технічна сила: інженери, техніки, плячовики, економісти й усі інші спеціалісти даного підприємства, а далі вся робітнича сила того підприємства.

А що вся промисловість буде належати державі, а значить, усьому народові, то всі разом і кожний зо-

крема, безумовно, будуть дбати за якнайкраще виконання дорученої їм праці.

Кожний робітник чи робітниця, не кажучи вже про спеціалістів, повинні будуть працювати, як для свого власного дому, і кожну машину, варстат чи то іншу річ мусять берегти, як свою власність. Бо воно фактично так і буде, лише з тією різницею, що ця його власність буде знаходитися поза межами його дому.

Воєнна промисловість чи промисловість для військових цілей повинна підпорядковуватися спеціально створеному воєнному департаментові. Відповідальними особами в одиницях воєнного значення мусять бути військовики.

А як усі фабрики й заводи, транспорт, копальні й усі інші одиниці промисловости будуть належати державі, а не окремим особам, то вони повинні будуватися за зразком найновішої техніки та вдосконалености, а збудовані раніше приводитись до найліпшого їх стану та устатковуватись найкращими машинами. При тому головну увагу треба буде звернути на їх повну безпечність під час праці.

Всю увагу треба звертати на життя виконуючого, на життя людини, а тому й будувати треба все і всюди з такими технічними обчисленнями та господарською пильністю, щоб ніде не було жодного випадку покалічення або, борони Боже, вбивства.

Добра справа машинізація. Приємно їздити автами. Скоро можна пересуватись ними з одного місця на друге, навіть „перекинутись” кілометрів за сто чи то й більше не складає жодних труднощів. Але біда в тому, що ті, що автами їздять, дуже багато роблять шкоди для життя людей і свого власного.

Як ми знаємо з преси, тільки за 1952 рік згинуло в Америці від різних випадків 86.000 осіб. З тієї кількості 38.000 осіб стали жертвами цієї найбільшої в світі машинізації, бо були вбиті автами. Там ще значалося і те, що в „домашній війні” згинуло в декілька разів більше, ніж за весь час згинуло американців на корейському фронті.

З вістей же останнього, 1955-го року ми довідуємося ще про „краще”:

„Чикаго, Ілл. — Крайова Рада Безпеки повідомляє,

що минулого року в нещасливих випадках згинуло 91.000 осіб, а поранено 9.200.000. Матеріальні втрати від цих випадків обраховано на 10 білльйонів доларів. Найбільше випадків було від автових катастроф, в яких згинуло 36.300 осіб. Але це число на п'ять відсотків менше від числа смертних випадків у 1953 році, коли то на шляхах США згинуло 38.300 осіб. Найбільше число осіб згинуло від авт у 1941 році — 39.969. Минулого року поранено в автових катастрофах 1.250.000 осіб. У 1953 році всіх смертних випадків було 95.000. У 1954 році число всіх смертних випадків становило 56,5 на кожні 100.000 душ населення. Але відсоток поранених був далеко більший, бо в минулому році на кожних 17 жителів США один був поранений. Втрати в наслідок цих нещасливих випадків у 1954 році обраховано на 9.700.000.000 доларів”.

Кожного року сотні тисяч зовсім даремних людських жертв: у 1952 р. — 86.000 осіб, у 1953 р. — 95.000 осіб, а в 1954 р. — 91.000 осіб; в т. ч. розчавлено автами: в 1952 р. — 38.000 осіб, в 1953 р. — 38.300 осіб і в 1954 р. — 36.300 осіб.

Крім того, в 1954 р. поранено в автових катастрофах — 1.250.000 осіб, а всього поранено — 9.200.000 осіб. Втрати від цих катастроф лише за один 1954 рік становлять 9.700.000.000 доларів.

У 1954 р. на 17 душ мешканців один був поранений. За один рік у „домашній війні”, як самі американці ті вбивства назвали, згинуло більше, ніж за весь час згинуло американців на корейському фронті!

Отака то машинізація цивілізованого світу!

Шкода, що не подають відомостей про загинулих за соціальним їх станом. На мою думку, якби ці сотні тисяч, що гинуть щороку, та були мільйонери та мільярдери, то все ж таки й американський „народ” над тими жертвами призадумався б. А коли там згинув один якийсь мільйонер, а всі останні звичайні, смертні люди, то навіть морочити собі голову..

Заплатили комусь „пайку” доларів за вбитого, іншого поховали за свої кошти, а ще іншого пишною процесією відвезли на цвинтар і ... на тому й скінчилося. Вбиті не кричать, а живих знову вбивають та подають порівняння з попередніми місяцями та роками.

Така ж сама справа з життям людей і в інших країнах, особливо в країнах з розвиненою технікою, з високою цивілізацією.

Народ цих країн дійшов до останньої межі. Власне до тієї межі, яку з давніх-давен підготовляли для християнського світу жида. Духове замінили на матеріальне. Життя на жидівський вексель, на доляри.

В одній лише Америці гублять життя тільки під колесами авт до 40.000 душ щороку. А від усіх випадків — близько ста тисяч душ. А скільки ж по всьому світі?

Коли вбивають на війні і на війні правдивий, вимушений — проти світових загарбників, большевицьких бандитів, то ми хоч бідкаємось. Коли ж судять жидів, то всі ми протестуємо, що є сили, навіть тоді, коли вони винні, і вина їх полягає знову ж таки в допомозі найбільшому вбивству людей усього світу. Протестують і духівники (справа жидів Розенберґів).

За ті ж сотні тисяч душ, що гинуть під колесами авт, немає не тільки крику та протесту, а й жодного муркотіння, так нібито під колесами гинуть мурашки, мухи або жучки. Якби так давили собак або котів, то певно теж підіймали б галас, а за людей... нічого і ніяк.

У дійсності ж гинуть найвищі створіння світу цього. Гинуть ті, що, бажаючи заробити будуще на своє утримання, власними руками колеса й авта ті зробили.

Нові відомості з преси підтверджують вищеведене так яскраво, що краще не може й бути, а саме:

„У той час, коли Товариство опіки над тваринами відбувало в готелі „Рузвелта” в Нью-Йорку свої річні збори, чоловіки й жінки в кількості 24 осіб з своїми собаками пікетували цей готель. На їх думку, це товариство замало дбає про тварин, дозволяючи видавати для наукових дослідів заблуканих собак.”

Отакий то „погляд” існує в Америці, найцивілізованішій країні світу, на життя людини й на життя тварини. Собак навіть для наукових дослідів не можна давати, і то собак заблуканих, а людей і незаблуканих можна давати.

А яка фактично є цінність будь-якої машини, речі

чи то навіть „бога” капіталізму — золота в порівнянні з життям людини?

Сьогодні, наприклад, дали вам багато фабрик та різних заводів, насипали цілу купу золота, дали тисячі найкращих машин, але ж завтра колесами тих машин вас роздавлено. Ні, не роздавлено, а розчавлено, як жабу. Що ви від усього того маєте?

Чи не краще буде для кожного з нас, коли ми не будемо мати безчисленної кількості машинерії, але будемо мати життя?

Життя — це все. Життя на земній кулі людина має тільки один раз і після розчавлення її, воно не повертається.

Життя — не в банкнотах, не в металі й не в золотих цянках, а в тій багатющій природі, яку Господь Бог створив для людини.

Господь Бог створив неописанну красу-природу, а опісля створив людину й усе їй підпорядкував. Власне, щоб вона жила та всіма благами користувалася.

Надбаннями людини, безумовно, користуватись теж треба, але ж розумно. Від того всього, що відбирає життя людини, ми мусимо і обов'язково мусимо відмовитись.

У нашій милій Україні, у нашій майбутній великій батьківщині життя людини повинно стояти вище всяких матеріальних благ і всього земного багатства.

На випадок, якщо машини не будуть удосконалені так, щоб жодною людиною не роздавило чи не вбило, їх вживати зовсім не треба буде. Залишити хіба для деяких відповідальних осіб, як транспорт пересування. Всі ж без винятку люди повинні будуть користуватись трамваями, автобусами та метро.

Сільське господарство

Одна з найважливіших і, треба сказати, що й з найтяжчих до розв'язання проблем, є сільське господарство.

З попередніх розділів ми вже знаємо, що ані система частого перерозподілу землі, яка існувала за часів московського царату, не може бути застосованою, ані колективні господарства жидівського комунізму не дають належного ефекту, до того ж сама система їх породжує закріпачення селян на зразок

феодално - поміщицького господарювання.

Щодо системи відрубного землекористування, то вона показувала найкращі наслідки. Були часті випадки збору небувалого до того часу врожаю, бо з одного гектара землі набирали, як я вже зазначав у частині першій, по 300 пудів (4.800 кг.), а то ще й з гаком озимої пшениці. При теперішньому колективному господарюванні, щоб зібрати 300 пудів озимої пшениці, треба засіяти щонайменше три гектари, а то навіть і більше. І так не тільки щодо озимої пшениці, а й по всіх видах збору хлібних рослин.

На жаль, і в такому господарюванні недоліки будуть, і навіть значні, як наприклад: поділили землю, порізали її відрубними ділянками й почали господарювати. Роки йдуть, і молода пара, що одержала землю тільки на дві душі, зростає, скажім, до десяти душ. Життя для неї стане нестерпним, бо їм тяжко буде й прогодуватись, а підростаючим знову треба буде женитись чи виходити заміж і знову й знову сім'ю збільшувати. Земля ж, виділена до одного місця, збільшуватися не буде.

До того ж, в одній місцевості — районі чи області — землі буде припадати по 2 гкт. на душу, в другій по 1,5 гкт. на душу, а ще в іншій — тільки по 1 гкт. на душу, а деінде може бути й по 3 чи й по 5 гкт. на душу.

Далі. Розкидані по всьому світі наші земляки, а також позасилані бандитами т. зв. большевиками в різні місця Далекого Сходу, в перші роки існування вашої держави не будуть мати можливості повернутися в Україну, а будуть повертатись поволі, навіть довгими роками, бо всіляка затримка може трапитися.

І ось ці всі випадки необхідно передбачити й робити так, щоб усім було добре.

Поперше, на мою думку, як промисловість та надра, так і вся земля повинна належати державі. Як рівно ж державі належать і всі лісові масиви.

Подруге, хоч земля й передається у вічне користування її трудівникам - селянам, проте залишається вона завжди державною, і продавати її селяни не мають права.

На випадок, якби хто з селян побажав кинути своє

господарство та йти працювати в промисловість, він має право продати лише свої будівлі та приділену до них невелику кількість присадибної землі.

Кріпацькі московсько - жидівські господарства — колгоспи ліквідуються в перший рік існування держави.

Турбуватися тим, що коли з першого року переда-ти землю селянам, то вона залишиться необробле-ною, а якщо так, то держава буде без хліба, не до-водиться, бо буде навпаки. Чим скорше трудівник зем-лі, прихильник святої праці стане повним її господа-рем, тим ліпше вона буде оброблена і дасть найбіль-ші прибутки і для нього, і для держави. Це підтвер-джується роками 1924-1929. В ті роки, коли після за-непаду була дана можливість вільно господарювати, то селяни своєю продукцією, за п'ять років, піднесли на нечувану височінь.

Важливим є те, щоб кріпацькі господарства-кол-госпи були в найправильніший, в найсправедливіший і в найпрактичніший спосіб розподілені поміж їх справжніми власниками. Тут треба буде прикласти максимум зусиль, щоб уникнути хаосу. Коли цього не станеться, то і збіжжям, і всілякою продукцією сіль-ського господарства держава буквально буде „зава-лена”.

Ясна річ, що коли б хто побажав залишитися при кріпацьким господарстві надалі, то їх бажання треба буде задовольнити. Жодного примусу не може бу-ти.

Так звані радянські господарства (радгоспи) за-тримуються покищо, як господарства державні.

У перший рік існування держави, а можливо й де-який час після того, земля розподіляється поміж се-лянами тимчасово, а в проміжок цього часу прова-диться точний облік усіх наших земель: орної, луго-вої, меліоративної та інших, а також населення по областях, районах та всіх місцевостях Великої Укра-їни.

До цих статистичних даних додається, хоч би орі-єнтовно, коли не можна буде дістати більш-менш вір-ніших відомостей, число наших людей, розсіяних по світі та позасиланих бандитами в різні країни, і тоді, маючи всі ці дані, можна буде приступити вже до

точнішого обчислення землі, що припадатиме на кожну душу.

Той відсоток землі, який буде припадати на братів і сестер, що не встигнуть до розподілу її прибути в Україну, а також на зріст багатьох сімей, про що говорив я раніше, необхідно буде залишити, як фонд, у розпорядженні держави. Цим фондом і будуть існуючі тепер радгоспи. До них, можливо, треба буде певну кількість землі дорізати, або ж, коли будуть землі зайві, від них відняти.

Уся решта землі розподіляється між селянами порівну на кожну душу як чоловічої, так і жіночої статі. Земля, для найліпшої її обробки, відводиться кожному зокрема при одному місці, себто відрубними ділянками. Обов'язково береться під увагу її вартість. На випадок, коли в деяких місцях буде багато непридатної до засіву землі — солонців, або ж малоприсадатної — глинищ чи то супісків, то така земля розподіляється окремо.

Хутори-селища будувати над балками, себто над гарними, з придатною землею ярами. З таким розрахунком, щоб можна було побудувати там греблі та зробити гарні ставки, а в них розплодити різну рибу.

Також поселятися близько річок, суворо враховуючи можливість поводи. Краще бути трохи далі від буйних, небезпечних річок, ніж десятирічну працю жертвувати стихії, про яку говорив я спочатку.

Свої мешкання будувати виключно з паленої цегли або ж із сирцю й покривати черепицею, що буде великим забезпеченням від вогню.

Взагалі, над питанням місць поселення та будівництва мешкань треба буде добре застановитися та провадити їх у найдоцільніший для господарювання спосіб.

Багатьом особам з районів, де буде мала кількість землі, безперечно, доведеться переїжджати на нові місця, в інші області, де земля буде зайвою. Такі переселення треба буде робити плянково й у найкращі часи року, допомагаючи людям як у переселенні, так і в поселенні на нових місцях. Самі переїжджаючі повинні усвідомлювати собі таку необхідність і не лякатися переселення, тим більше, що воно буде відбуватися на рідних землях і на стале життя.

Сім'ям, які будуть прибувати в Україну після розподілу землі, відрізати належну їм кількість землі із залишеного фонду.

Особам, сім'ї яких будуть зростати кількісно, коли не можна буде задовольнити їх потребу на місцях землер, так би мовити, вимороченою, себто, землею померлих, відрізати землю із утвореного для цього фонду.

Така моя особиста думка щодо розподілу землі. Знову ж кажу, що проблема ця занадто тяжка й розв'язати її не так легко, а тому треба буде прислухатися до голосу самих трудівників - господарів її. Можливо, що вони дадуть вказівки кращі й практичніші для їх здійснення.

Охорона здоров'я

Здоров'я — це запорука життя.

Соціальні умови, стовідсотково забезпечуючі людину та ідейно-моральне задоволення — запорука життєрадісності.

Повсякчасна життєрадісність — найкращий лік проти всіляких хвороб.

Коли до того всього додамо й культурне, в розумінні чистоти, відношення кожного зокрема під час їди, під час праці й у загальному побуті, то здоров'ям наша громада цілком і повністю буде забезпечена.

Тимчасове перебування людини на землі, про що не раз я вже говорив, є занадто коротке, і коли ми не будемо дбати про здоров'я, то воно ще й зменшиться — і може зменшитися й на дуже довгий час, а тому треба дбати про те, щоб здоров'я завжди було на належному рівні.

На жаль, особливо, перебуваючи по чужих країнах, зокрема в Канаді й Америці, і наш народ про здоров'я зовсім мало думає, а ще менше дбає. А здебільшого думає, вибачте на слові, категоріями чужинців — про доляри. Як можна більше здобути долярів! Здобути більше долярів за один і той же час — і ще, можливо, і при добрій праці — інша річ. Але здобути більше долярів, працюючи по 10-12 годин на добу — це абсолютно не в інтересі здоров'я, а значить, і не в інтересі життя. Так звані овертайми

(50% доплата за пророблений поверх восьми годин час), правда, спокусливі, але ж вони відбирають і здоров'я.

До того ж, я сам особисто знаю таких людей, що мають різні хвороби, які під час праці страшенно їх турбують, не дивлячись же на те, до лікаря вони не йдуть, а, мучаючись, працюють.

Що ж примушує так робити: неволя? Ні, тільки доляри! Кожний хоче як можна більше їх мати і щоб жодного доляра й лікареві не віддати.

Людина просто таки забуває, що вона сама для себе робить найбільшу шкоду, бо вкорочує собі життя, а то і зовсім його губить.

Такого становища в нашій батьківщині не може бути. Ми повинні побудувати життя так, щоб усі без винятку члени нашої громади дбали про своє здоров'я якнайпильніше і на випадок будь-якої хвороби відразу зверталися б до лікаря.

Цього ми можемо досягти лише при умові безкоштовного, безплатного лікування. А тому всі лікарі, їх помічники й увесь обслуговуючий персонал лікарень мусять бути на утриманні держави. Ніяких додаткових винагород від своїх пацієнтів - членів нашого суспільства лікарі не повинні брати.

При лікарнях знаходяться й фармацевтичні відділи й ліки, всілякі медикаменти, за рецептами лікарів, відпускаються також безкоштовно.

Інститути акушерок належну допомогу матерям-породіллям також дають безкоштовно, так само й стоматологи безкоштовно ремонтують зуби чи вставляють нові, хоч би всі 32 зразу.

Можна бути впевненим, що при такій постановці справи лікування жодний громадянин чи громадянка запустити хвороби не буде. А якщо так, то й лікувати їй буде набагато легше.

Крім того й лікарі, не чекаючи на винагороду від пацієнта, до лікування будуть відноситися більш сумлінно. В теперішній бізнесовий час є скарги від хворих, що лікарі часто й густо лікування протягують з ціллю додаткового одержання винагород.

Медицина у своїх досягненнях пішла далеко вперед, але радикальних засобів для лікування таких хвороб, як туберкульоза, рак, сифіліс та й деяких інших лікарям до цього часу не вдалося винайти.

У нашій батьківщині, де вся увага мусить бути скерована на здоров'я людини, на дослідження метод лікування, державою повинні будуть відпускатися кошти в такому розмірі, в якому для тих цілей буде потреба. А лікарі повинні будуть прикласти максимум зусиль до винайдення метод лікування беквально від усіх хвороб.

Щождо лікування деяких недуг, так би мовити, домашнім способом, то з життєвого, багато разів перевіреного, досвіду можна порадити „ліки” такі:

Від хвороб серця — настій з полиню. Особливо з полиню наших українських степів. Полинь заварюють кип'ятком як чай і, коли прохолоне, то п'ють замість води. Коли хочеться пити, то п'ють настій з полиню.

Для скріплення шлунку вживають потерті яблука зі шкірою наполовину розмішані з сухарями, з сушеним та потертим хлібом.

Коли печуть підошви ніг, то треба парити ступні ніг у густо розведений звичайною сіллю гарячій воді. Проробивши такі вправи 4-5 разів наніч, підошви ніг жадних болів відчувати не будуть.

Звичайне свиняче сало, тільки солоне, бо несолоне може внести інфекцію, є ліком, заживляючим усякі рани. Чи то зідрали шкіру, чи то маєте чиряк, чи то, навіть, попекли частину тіла ватном чи іншим чим — відрізьте тонесенькі пластинки сала й прикладайте. Через деякий час і шкіра наросте, і сліду не лишиться ніякого.

Від поту ніг уживають цинковий порошок, затрушуючи ним ноги наніч. Цинковий порошок, білуватого кольору, продається по всіх аптеках і має дуже дешеву вартість.

Від малярії — порошки зроблені з кругленького чорного перчику, селітри та соли. Береться по одній ложці перчику, селітри та соли, а потім перемішується, перемелюється й перетирається і розсипається на 12 порошоків. Хворий, споживши цих 12 порошоків на протязі 4 днів, з повною гарантією звільняється від поганої хвороби - малярії.

Від ревматизму дуже добрим ліком є жовті водянї лілеї. Коріння цих лілей кладеться до гарячої води і в ній купаються. Після декількох таких купальних ван ревматичні болі зовсім щезають.

Дуже добре й скоро заживають опечені частини тіла, коли їх мазати сумішкою, зробленою з оливи з льону та яйця (як жовтка, так і білка).

А обморожені частини тіла треба мазати сумішкою, зробленою з трьох частин гліцерини та однієї частини йоду.

Від кашлю вживають напівзасмажену цибулю з домішкою коров'ячого масла та цукру. На одну велику цибулину треба дати ложку цукру та ложку масла.

Від коклюшу, на який часто хворіють діти, вживають сік з цибулі та цукру.

Вживання часнику звільняє людину від можливої загальної склерози, і зокрема від склерози серця, а звідси дає гарантію уникнення занадто високого тиснення крові. Часте вживання цибулі теж для організму не буде явищем негативним.

При катарі горла та від бронхіту дуже корисно вживати пігулки (таблетки) вальда („Valda"). Вони продаються по всіх аптеках.

Від випадання волосся — заварка з коріння кропиви, до якої додається трохи оцету. Тією заваркою треба натирати голову щодругий день наніч.

Від запалення кишок - коліту вживають настій з кісточок кизиля. Кісточки ці треба посушити й перемолоти, а потім заварювати як каву й пити.

З газетних повідомлень можна порадити до вживання такі корисні речовини:

1. Мед, бо він має своїм складником молочний та мурашковий кваси. Ці кваси вбивають шкідливі бактерії, що спричинюють гниття. Особливо багато їх є в грубих кишках, і вони залишають свій отруйний

кал, який розкладає (затроює) організм, і він старіється. А кваси ті, а значить мед, убиваючи бактерії, здержують організм від передчасної старости.

2. Д-р Реймонд Дж. Крос з Ірландії каже, що споживання часнику, цибулі, бананів, салери, петрушки, меду, сиру, меляси й чорного пива є найліпшим засобом для чоловіка проти стерильності (неплідності).

3. Не слід забувати, пише одна з газет, що молоко не є тільки дитячим напоєм, дорослі повинні випити принаймні дві, а найкраще три склянки молока денно. Молоко є майже комплектною їжею самою в собі, бо включає в своєму складі протеїну, вапно й вітаміну Б-2. Ця вітаміна є важливим чинником у вироблюванні відпорности організму на інфекцію.

4. Відомий американський спеціаліст від досліджування харчів д-р Мек Колум твердить, що до найздоровших харчів належать яйця, тваринна печінка й зелена городина. Яйце — це пожива, яка спричиняється у великій мірі до виникнення нових кров'яних клітин. Фосфор, який міститься в яйцях, має великий вплив на відсвіження мозкової тканини. Мінеральні складники в яйцях дають організмові матеріал для будови костей. Задовільна кількість споживаних яєць дає організмові запоруку здорових зубів, еластичних м'язів, міцних нігтів і т. д. Словом, яйце доставляє поживу всім клітинам нашого тіла. Це наче синтетична пожива, і найбільшу ролю відіграє вона при годівлі дітей. Протеїна, яка міститься в яйці, легкостворна й дуже корисна для дітей, хворих та видужуючих. Вапно, фосфор і вітаміна „Д” діють на відповідний розвиток зубів та обумовлюють їх добрий стан. Одне яйце денно для немовляти, особливо взимку, зовсім вистачає, щоб забезпечити дитину від рахіту (викривлення костей).

„Але треба знати й про те, що деяким людям шкідливо їсти яйця, про що можуть їх поінформувати лікарі”.

**

Кінчаючи розділ „Здоров'я”, скажу ще й те, що найкращим засобом заспокоєння нервів є обмиван-

ня, а в останньому випадку обтирання всього тіла вранці, після сну, холодною водою. І коли людина такі вправи буде робити щоранку, то не тільки буде заспокоюватися, чи то впорядковуватися нервова система, а тіло людини загартовуватиметься й ставатиме відпорним від багатьох хвороб.

Соціяльне забезпечення

Інституція Соціяльного Забезпечення в нашій Батьківщині буде установою, що посідатиме одну з найважливіших ділянок у житті всіх без винятку синів та доньок Великої України. На неї треба буде звернути найпильнішу увагу робітникам, селянам, інтелігенції, як рівно ж і всім державним урядовцям.

Кожний член громади хоче бути здоровим, до того ж, усі ми будемо про те й дбати, але ж... у житті все трапляється. „Нещастя, кажуть, не по дереву ходить, а по людях”, і ось, усі нещастя й недоліки в житті людини ліквідувати, усувати з її шляху, а раз так, то й підкрашувати її життя і повинна буде власне ця установа — Інституція Соціяльного Забезпечення.

Вона, ця інституція, мусить сплачувати всім працюючим за дні хвороби, видавати пенсію старим, дбати за хворих працівників і посилати їх за свій рахунок на курорти для лікування, видавати допомогу для дітей, видавати премію багатодітним та пенсію інвалідам, видавати допомогу вдовам та вдівцям з малими дітьми, також допомагати в похоронах померлих.

Щоб не пропустити чого, мушу сказати, що Інституція Соціяльного Забезпечення йде на допомогу в разі різних нещасть, які траплятимуться з тією чи іншою особою. От тому то на неї й треба буде звернути всім належну увагу.

**

Щождо видачі допомоги, то я б стояв на такому принципі: За дні хвороби всім без винятку працівникам видавати допомогу в розмірі 50% заробітної платні звичайного робітника, себто суму вповні вистачаючу на утримання. Бо ж заробітна платня буде видаватися з таким розрахунком, щоб, крім свого утримання, робітник міг 50% заощаджувати на чорний день.

Під час хвороби ж працюючий заощаджень не робить, але повним утриманням задовольняється.

З того ж принципу виходить й під час видачі пенсій працівникам, що вже відпрацювали свій робочий вік, та інвалідам.

Допомога пенсіонерам видається в тому разі, коли пенсіонер не працює. На випадок же, коли пенсіонер, маючи здоров'я, бажав би працювати і дійсно працював би, пенсія йому не видається.

Хворих працівників, хвороба яких вимагає спеціального лікування, Інституція Соціального Забезпечення відправляє в санаторії та інші лікувальні заклади і лікує там за свій рахунок доти, доки хворі не одужають.

Допомога на дітей видається в розмірі 5% від заробітної платні звичайного робітника на першу дитину, а на кожну слідуєчу по 1% добавляється, що фактично дасть: на першу дитину — 5%, на другу — 6%, на третю — 7% і т. д., продовжуючи збільшення до 10%. Десяти-відсоткова допомога затримується вже на всю останню кількість дітей. Таке вираховування допомоги провадиться, безумовно, від кількості живих дітей.

Родині ж, яка матиме 10 душ дітей, видається й одноразова допомога, так би мовити, винагорода, в розмірі 500% від місячної заробітної платні звичайного робітника.

На похорон померлого працюючого чи то пенсіонера видається допомога в розмірі місячної заробітної платні звичайного робітника. На похорон дорослого члена сім'ї 50% і на похорон дитини 25%.

**

Для забезпечення всіх вимог Інституція Соціального Забезпечення черпає ресурси від усіх працюючих і від держави. 50% передбачених видатків відраховується від заробітної платні працюючих, а 50% покриває держава.

У перших роках буде деяка неув'язка, з бігом же часу справа соціального забезпечення упорядкується й видатки в порівнянні з прибутками будуть відповідними.

Також можна передбачати й те, що в перших роках на лікування хворих і на похорон померлих видатки будуть набагато більші, ніж у наступні роки,

бо наслідки тяжкої кріпацької праці, недоживлення й бандитські знущання дадуть себе взнаки. Коли ж дійсно усталиться правдиво людське радісне життя нашого народу, то й хвороба не буде так приставати, і смертність буде віддалюватися.

**

Селяни користуються всіма правами соціального забезпечення нарівні з робітниками й інтелігенцією і також із свого боку вносять 50% на покриття передбачених чи то плянованих допомог.

Торгівля

З метою найкращого забезпечення працівників продуктами, а також з метою найкращого збуту продукцентами своєї продукції, по всіх містах Великої України, як рівно ж по селищах та при залізничних двірцях існують вільні ринки. І кожний продуцент має право вільно й у необмеженій кількості продавати вироблену ним продукцію.

Підкреслюю, що тільки вироблену ним, а ні в якому разі не перекуплену продукцію.

Бо Велика Україна повинна буде мати у величезному масштабі розгалужену сітку коопертивів. Вони постачають усе населення Великої України фабрично-заводськими виробами й вони ж закуповують усі лишки сільсько-господарської продукції. Себто ті лишки, які селянами не будуть реалізовані на місцевих ринках.

При бажанні, селяни можуть заснувати свою власну сільсько-господарську кооперативу, яка й буде тими справами займатися. Вона буде мати зносини з урядом нашої Батьківщини та торговельні стосунки з закордоном. І тоді всі прибутки будуть залишатися правдивим господарям-продуцентам збіжжя та різної продукції — селянам.

Прибутки ж фабрично-заводських кооперативів будуть належати державі, а значить, усьому нашому народові.

**

Усі робітники цієї величезної махіни, від самого найбільшого починаючи, можливо, навіть, від Президента Департаменту Кооперативів, і самим найменшим кінчаючи, повинні бути людьми чесними й

добросовісними, віруючими в Господа Бога й заприсяженими.

Треба надіятися, що при такій постановці справи злочинного елементу ми б уникнули. На випадок же будь-хто й трапився б, то він мусить нести сувору кару й надалі не мав би вже більше права не тільки працювати в системі кооперативів, а і в жодній установі нашої Батьківщини.

Преса

Преса — це могутня сила.

Преса — це негасиме й невичерпне джерело живого слова.

Вона скеровує громадську думку в потрібне їй русло. Вона заволодіває опінією суспільства. Вона може підняти дух суспільства й навпаки. Вона може очорнити те, що є білим, — і навпаки. Вона може обернути правду в брехню, а брехню зробити правдою. Навіть сухі інформаційні відомості може подавати в корисному для себе, а не для суспільства, на світленні.

Жид Креміє (французький міністер, масон) сказав так про пресу: „Усе залежить від поучення в пресі. Постараймося тільки заволодіти нею, а тоді швидше все впаде в наші руки”.

А жид-вихрест, Дю Меніль Марінї каже: „Загально відома підкупність преси. Хто ж є ті, що пускають у рух цю страшну її машину, якої сила відома раз як руйнуючий, то знову як будівний рушій? — Ті, що мають гроші: жиди”.

І жиди, опанувавши пресу, з самозадоволенням пишуть: „У сучасних державах преса — це могутня сила, якою опановується прилюдну гадку... Але держави не зуміли використати цю потугу і тому впала вона нам (жидам) у руки. Через пресу здобуваємо наші впливи, лишаючись при тому самі непомітними... Ми приневолюємо правління нежидівських держав поступати за нашим пляном, який ми ось тут у всій ширині намітили, і який щораз то ближчий своєї мети... За малими виїмками, з якими не треба числитися, вся преса залежна від нас” (Стор. 213 і 214 книжки „Кожний повинен знати!”).

Спостерігаючи хід хоч би американського життя, ми бачимо, що жидівська преса дуже й дуже багато

шкодить правдивому висвітленню речей. У багатьох випадках вона скеровує громадську думку на шлях кращого ставлення до т. зв. большевиків, захищаючи комунізм. Часто робить це так хитро, делікатно й тонко, що тяжко навіть розгадати, що вона за т. зв. большевиками вболіває.

Радить читати книжки прокомуністичних авторів, а між тим нібито вона й незадоволена комунізмом. Разом з тим книжки правдивих антикомуністичних авторів вона ганьбить, вишукуючи хоч би самі найменші „прогріхи”, і зачисляє їх до табору фашистського.

**

Преса, що перебуває в руках будь-якої партії, ніколи не буде відбивати чи то висвітлювати подій об'єктивно. Вона завжди висвітлює їх так, щоб найкраще пристосувати до потреб своєї партії.

Партійну пресу треба читати в подвійних окулярах. Одна пара окулярів повинна бути з плюсом, з додаванням, а друга з мінусом, з відніманням, бо про що б не писала партійна преса, вона все буде схилити на свій бік. Майже всі справи своєї партії вона буде подавати в рожевих фарбах, а іншої партії — в чорних, хоч у дійсності справа стоїть якраз навпаки.

А тому, читаючи пресу однієї чи то другої партії, необхідно дошукуватися, а що є між рядками? — Інакше правди знати не будете.

**

Преса має велике значення й у вихованні молоді. Прикладом є т. зв. камікси, які, певно, в найбільшій мірі спричинилися до знівечення душ канадійської та американської молоді.

Лише тепер уряди як канадійський, так і американський звернули на це увагу та повели проти каміксів рішучу боротьбу.

**

Висвітлювати всі події об'єктивно може лише преса незалежна. Преса, яка до жодної партії не належить. Преса, що ставить загальне добро своєї нації, свого народу вище всього.

На пресу треба буде звернути особливу увагу, і зробити так, щоб преса знаходилася в надійних і вірних своєму народові руках.

Література

Одно з найважливіших місць у будові думки людини і навіть у виробленні її характеру займає література.

Література — це дух нації, а її творець — письменник — будівник людських душ і особливо душ молоді.

Обов'язком наших високодостойних письменників є уважно стежити за тим, щоб кожний їх твір правдиво відбивав дійсність, підноси́в дух усього нашого суспільства, а в душі нашої молоді вливав любов до Бога, до Вітчизни, до своєї Родини. Любов до старших, до друзів та приятелів, до інших народів, кінець-кінцем, любов до самих себе. Розкрити перед кожною зокрема людиною ту велич і красу — природу, що створив ГОСПОДЬ БОГ для неї, і довести до її повної свідомості необхідність широкого нею користування. Бо для життя людини немає в світі нічого більшого й кращого, ніж те, що створив Господь Бог.

Закріпити у свідомості людини й те, що все матеріальне є проминальним, а довготривалим і вічним є лише духове.

Виплекати у свідомості нашого народу найбільшу любов до правди, а значить, до християнської моралі.

Піднести свідомість молоді до кульмінаційної точки нашого буття: „хто ми і чий ми діти”, а дух її підняти до найвищого й найсвятішого обов'язку перед Богом і Батьківщиною, перед нацією і своїм народом.

Літератури, подібної до канадійських та американських каміксів, про яку йшла річ у попередньому розділі, у нас не повинно бути. Взагалі, жодної розкладницької літератури ми не повинні мати.

Всі без винятку мистці пера, науковці, як рівно ж і все мистецтво, в т. ч. радіо й телевізія, повинні працювати для добра всієї нашої спільноти, для добра всього нашого народу.

Дисципліна й точність

Дисципліна — це гармонійний життєвий правопорядок.

Без дисципліни не може існувати держава, без дисципліни не може існувати нація, без дисципліни не може існувати родина і, навіть більше того, без дис

ципліни не може існувати й одиниця. Без дисципліни не може існувати й жодна організація, не кажучи вже про армію та про всі зокрема військові частини. Бо відсутність дисципліни породжує хаос, а хаос роз'їдає суспільність, подібно до того, як іржа роз'їдає залізо.

Не маючи ж спільности, себто спільної згоди, не матимем об'єднання, а значить, не буде й сили, не буде гармонійного життя.

Коли кожна зокрема одиниця тягне справи в другий від інших бік, то тоді розпадається родина, зникає життя нації, самоликвідується держава. А армію без дисципліни взагалі не можна назвати армією, а простісіньким збродом хаотичного елемента, який, навіть маючи свою кількісну перевагу, не зможе встояти й перед самим незначним супротивником, армія якого буде здисциплінована.

**

Щодо одиниці. Без дисциплінарного правопорядку життя одиниці не регламентується, а йде, так би мовити, самопливом. Одиниця не має належних і для здоров'я і для життя необхідних накреслень, а пливе на хвилях, які кидають її куди попало, нібито величезної сили стихія на розбурханому морі кидає корабель, стерно якого зіпсувалося.

Така одиниця може спати один день 12, а то й більше годин, другий день вісім годин, а третій день лише чотири. А вставши після сну, не знає, що робити. Буде нудьгувати, з одного кута кімнати в другий ходити, у вікна виглядати, без усякої потреби двері відчиняти, і сумні дні її не будуть іти так, як для кожного вони йдуть, а будуть тягтися самими мінімальними кроками, до того ж у непроглядних для неї перспективах. Споживати їжу також буде кожного дня в різні години. Не буде цікавитися ні природою, ні новинами зі світу, ні навіть суспільними справами свого народу.

А ця якраз ненормальність і хаотичність у всіх життєвих точках страшенно підточує здоров'я, і одиниця занепадає. Бо праця, фактично, є здоров'я, і без неї життя неможливе. Дисципліна ж є тим чинником, який таку одиницю може врятувати і від усіх життєвих негативів, життєвих недуг може вилікувати.

Бо здисциплінована одиниця накреслить собі плян, і працю для себе зрегламентує на цілісний день. Так би мовити, складе розпорядок — дня, вечора й ночі. Наприклад: сон, гімнастика після сну, обмивання холодною водою, сніданок, наука, себто вивчення англійської мови, удосконалення своєї рідної мови і т. д., читання газет, читання книжок, обід, прогулянка, а потім знову праця. А вечорами вивчення в технічних школах різних спеціальностей, а то і в публічних школах англійської мови, громадська робота і т. д., і т. п. Взагалі праці можна знайти, як кажуть, по самісінькі вуха, лише треба бути дисциплінованим та оберігати своє здоров'я.

**

Міжнародна лікарська конференція, яка відбулася влітку минулого року в Англії, прийшла до висновку, що передумовою для досягнення столітнього життя є умірковане підсоння та праця. Висновок її опертий на тому явищі, що більшість 100-літніх американців живе на північно-східньому побережжі та в штатах Середнього Заходу.

Також лікарська практика стверджує, що всі, хто дожив 100 років, заробляли на своє утримання працею. Людей у такому старому віці серед багатих є мало. Оповідують про одного американського банкіра, який передав своє підприємство синові, а сам почав утримуватися із звичайної праці і тому завдячує свій столітній вік.

Дуже добре впливає на довгий вік людини „вставання з сонцем”.

„Нехай не застане вас сонце в ліжках ваших”, — писав у своєму заповіті синам наш славний князь Володимир Мономах.

А 81-річний бувший президент Америки Г. Гувер, з нагоди закінчення праці його комісії, сказав: „Я працюю, бо вірю, що праця є основою дійсного щастя в світі. Немає такої людини, яка була б стара для праці. Ніхто не є такий старий, щоб нічого не робити. Це тільки байдикування робить людину старою”.

**

Точність — це насамперед самопошана, а далі пошанування всіх інших. Пошанування членів своєї ро-

дини, своїх друзів, знайомих, доповідачів на зборах і всіх приявних там людей, артистів на виставах і приявних там людей, членів організацій чи то груп і т. д., і т. п.

Точність — це вияв дійсного обличчя людини.

Точність — це також вияв і культурного стану людини.

Скажимо: член родини, від'їжджаючи з дому, пообіцяв повернутися на певну годину, а повернувся набагато пізніше, себто не додержав слова і не був точним. І коли так трапилось декілька разів, то він, зневажаючи членів родини, губить з їх боку всяку до себе пошану і тратить довір'я. Так само, коли хто з членів родини обіцяє будь-що зробити чи то купити, а обіцянки не виконає.

Особа, запрошена друзями на вечір, з'явилася на цілу годину пізніше, значить, не дотримала точности, а тим самим не пошанувала своїх друзів і втратила до себе і пошану, і довір'я.

Студент, запрошений своїми друзями в кількості 6 осіб на спільну проробку лекції, з'явився на пів години пізніше. Друзі, чекаючи на нього, не працювали й втратили, в підрахунку на одну особу, 3 години часу, а студент, що своєчасно не з'явився, зневажаючи своїх друзів, тратить до себе довір'я й пошану.

І так у кожному ділі й у кожній організації, чи то між приятелями, знайомими чи й між сторонніми особами.

На людину, що декілька разів не додержала свого слова, не з'явилася своєчасно на різні запитання, на засідання і тому подібне, дивляться „скося”, не ймуть їй віри та зараховують її до елементу некультурного, бо, мовляв, культурна людина не може зневажати інших, і взагалі не вважають її людиною солідною та певною.

**

Ці два життєві чинники — дисципліна й точність — фактично між собою переплітаються, так би мовити, один одного доповнюють. Вони дуже й дуже між собою пов'язані, бо дисциплінована людина завжди буває точною, а раз точна — значить дисциплінована.

**

В кінці цього розділу звертаюся до всіх синів і доньок нашої Батьківщини з закликом: Будьте дисципліновані й точні! Виконуйте всі свої слова й всілякі діла точно, а значить, добросовісно, своєчасно й правдиво!

Запевняю вас, що дисципліна й точність неймовірно користь принесуть і в справі звільнення Батьківщини від ворогів та супостатів.

Останній шлях фізично-біологічного буття людини

Влада т. зв. большевиків, перетворюючи людину в тварину, відразу ж ретельно взялася була за розбиття сім'ї, за зруйнування родинного вогнища. Далі почала руйнувати й цвинтарі. Не потрібно, мовляв, „тварині” мати якись там пам'ятки про померлих. Помер, закопали й кінець. Нема чого думати й сумувати.

Для того ж, щоб замаскувати свої наміри, вона, влада т. зв. большевиків, на місцях цвинтарів насаджувала дерева та перетворювала їх у парки й футбольні грища — показуючи тим, нібито вона робить все це з метою кориснішого вжитку місць, що раніше були під цвинтарями.

Коли ж хто здихав з верховодів большевицьких бандитів, то вони, як пам'ятку про них, будували цілі приміщення, як мавзолей для першого бандита світу Леніна, не кажучи вже про спеціальні пам'ятники та впорядковані цвинтарі для менших большевицьких сатрапів, що дошли пізніше й дохнуть далі.

Вживаю слова „дохнуть” тому, що т. зв. большевики, як усім відомо, в Господа Бога не вірують, без усякої провини катують людей, навіть жінок, дітей і немовлят, і, як хижі звірі, п'ють кров правдивої живої людини, то вони можуть бути віднесені тільки до світу звірів. І то не до звичайних звірів, а до звірів хижих, які з такою ж жадобою, як большевики, прагнуть теж людської крові. А звірі, як відомо, не помирають, а дохнуть.

Так от, як бачимо, бандити - звірі в людській шкірі, для себе пам'ятники будують, а пам'ятники дійсних людей руйнують.

А чи потрібно взагалі мати пам'ятки про померлих? Чи треба про те все клопотатися та турбувати-

ся? Безперечно. Тим більше, що людина, про що ми всі добре знаємо, фактично не помирає, а тільки відходить від нас фізично.

Віддаючи відходячій від нас людині, як прийнято говорити, останній довг, проводжаючи її на цвинтар і кладучи тіло в домовину з нестерпними болями в серці, великими жалями та надгробними, а бувають випадки, що просто таки „смертельними” риданнями, ми вже беремо на себе зобов'язання час від часу прийти до вже вічної хатини - домовини близької нам людини й там з нею „порозмовляти”. Себто, помріяти, посумувати, згадати про весь пройдений і пережитий нею і з нею шлях, чи то гіркий, чи то солодкий — все одно. І тут же за спокій душі померлого піднести моління до Господа Бога.

Треба мати на увазі, що душа померлого найчастіше, а можливо, що й завжди, вітає біля того місця, де похоронені останки бувшого його „властеліна”. Припущення це підтверджується тим, що коли Марія Магдалина, Марія Яковова й Соломія пішли до гробу, де був похоронений Ісус Христос, то власне там побачили Ангела Божого, який сповістив їм про Воскресіння Ісуса Христа. А міг же Ангел Божий зустрітись з ними на дорозі, або ж з'явитись в будь-якому домі й там сповістити. Так ні. Ангел Божий з'явився в тому місці, де було похоронено тіло Ісуса Христа. В останнім місці фізичного буття Ісуса Христа на цьому земному світі, як людини.

Всі, всі без винятку люди світу ходять до померлих провідувати їх та з душами їх „розмовляти”. А місця їх похорону упорядковують та на протязі всього часу тримають у належній чистоті та надзвичайному порядку. Насаджують дерева, квіти, засівають травами, будують для померлих пам'ятники, ставлять хрести.

І в Америці, і в Канаді, і в багатьох країнах Європи цвинтарі впорядковані дуже добре. Але ж найкраще вони впорядковані в Німеччині. І то все одно, чи то в місті, чи то на селі.

Цей найкращий метод впорядкування цвинтарів ми, українці, повинні будемо перебрати до себе, і цвинтарі в Україні впорядкувати так, щоб душі померлих витали на них з такою благовійністю, як витають вони в Храмі Божому.

Між країнами світу і нашою Батьківщиною лише така різниця може бути: Майже по всіх країнах за місця на цвинтарях беруть троші, а по деяких, навіть, занадто й великі. У нас же в Україні місця для померлих повинні будуть відпускатися зовсім безплатно.

УКРАЇНЦІ В ДІЯСПОРІ, В РОЗСІЯННІ

Лиха доля, що сліткала нашу Батьківщину, примусила багатьох з нас кинути свою рідну, свою святу землю та виїхати поза її межі. І тепер певно немає жодної закутини земного гльобу, щоб у ній не було наших братів та сестер.

Майже в кожній країні земної кулі перебувають сини та доньки нашої многостраждальної матері України. Одним пощастило поселитися у кращих у соціальному та й природному відношеннях країнах, другим у гірших. Одні попали в країни, де жодних обмежень у правах чи то волевиявленнях не існує, другі в країни з більш-менш обмеженими правами.

На превеликий жаль, наші брати та сестри, які попали в найдемократичніші країни, як Канада та Америка, до цього часу не спромоглися навіть голосу піднести й розказати людям світу правду — хто ж саме примусив нас кинути свою рідну землю. Розказати, хто катував і тепер ще катує дітей землі нашої. Розказати, хто голодом мучив. Хто Храми Божі зруйнував, а святощі церковні брудними ногами потоптав, а потім спалив. Хто священослужителів та вірних тортурував, а потім розстріляв. А треба було б ще з перших днів прибуття на нову землю не тільки правду розказати, а просто пальцем у вічі показати.

Але... неволя, триклята неволя, що довгий час гнітила наші душі, так глибоко всосалася в кров і кості багатьох з нас, що ми, перебуваючи на волі, зовсім того не відчуваємо. Рабами, найбільшими рабами себе вважаємо, і коли зустрічаємо наших ворогів, то низько кланяємося й шапку здимаємо. А коли нас іде декілька, то один до одного... тс... іди тихенько, бо це ж ті, що допомагають наших братів та сестер розпинати...

Боже милий, Боже милий! Це ж перебуваючи на волі.... А коли ж ми голос свій одностайно піднімемо та з пазурів ворогів світу Батьківщину свою вирвемо?... Коли?... Коли ж прийде той довгожданий святий час, який зможе спасти і Батьківщину, і нас?

Чому не виконуєте заповіту генія нашого народу
Тараса Григоровича Шевченка, який сказав:

„Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволі,
А ще гірше — спати, спати
І спати на волі...”

То чому ж спите? І мало що самі спите, а й другому боротися не даєте?

Маю на увазі безпідставні атаки проти моєї книжки „Кожний повинен знати!”. І головне те, що книжку мою, книгу правди заплямували, а моїх вияснень зовсім не надрукували, і я примушений був декілька тисяч вияснень надрукувати і по світу їх розіслати.

Вияснення було надруковане від імени кольпортера і мало такий зміст: „Появилася у світ, за висловом читачів „Книга правди,...”, себто книга автора Сидора Запорожця „Кожний повинен знати!”.

Правди керівники наших деяких партійних угруповань перелякалися, а їх пресові органи голосно проти неї закричали, прикладаючи всіх своїх зусиль і „здібностей” безпідставно її очорнити. На правду посипались різні нісенітниці, а на автора книжки і на мене — образи.

Авторові закидувано: провокацію і погромництво та вибілювання московського імперіялізму, ламання одноцілого фронту, расизм, анонімність автора та нелегальність книжки, а також про фінансування її видання, і багато інших дрібниць, а горе-редакторами... дурниць.

Майже до всіх газет я надіслав вияснення, які в пух і прах розбивають їх безпідставні очорнювання. На превеликий жаль, жодна з них вияснень не надрукувала. Цим самим вони потоптали навіть елементарну журналістичну етику.

Ясна річ, що для людини, яка має свою здорову думку і свій здоровий глузд, їх махінації зрозумілі. Для людей же, що вірять у правдивість „своєї” преси і правда стала загадковою.

Це примушує мене на порушенні головніші питання дати коротенькі висвітлення:

1. Жодної провокації чи то погромницької агітації проти жидів автор книжки не вносить і за вчинки і жахи, проведені над жидами, засуджує не тільки Гітлера, а і німецький народ (стор. 221-242 книжки).

Автор лише вимагає від світового жидівства сказати своє останнє слово: „з ким воно на далі буде йти?“. Вимагає кинути топтати правду і виїняти ядовитозміїні жала з ні в чому невинних тіл націй світу та дати можливість їм жити так, як дозволяє Керівник всесвіту — Господь Бог. А мужів усіх країн світу закликає усунути жидів від посад в установах.

2. Безперечно, коли б книжка писалася про москалів, то тоді жида фігурували б у такій пропорції, як москалі в книжці, що розкриває дії жидів. Завданням же автора було викрити і другого, крім москалів, ворога — жидів, про якого наші політичні чинники з причин страху промовчували або просто таки приховували. Він же, сидючи по всіх установах світу і особливо в Америці „чистим“, захищає свого побратима - москалів, з ним об'єднується і провадить всіякі справи. Москалів автор книжки не тільки що не вибілює, а навпаки — гостро і дуже гостро їх засуджує, як визиокувачів - гнобителів, імперіялістів (стор. 61, 62, 63, 93, 94, 120, і 236 книжки). А на стор. 170 недвозначно сказано: „Бо їм усім (поневоленим народам) замість волі силою накидається петля московського імперіялізму. Не хочете, мовляв, жидівського большевизму, приймайте жидівсько-московський імперіялізм“.

3. З наведеного вже видно, що автор книжки одноцілого фронту нашого народу проти імперіялістичної Москви не ламає, а доповнює його. Бо ворогами людства є і москалі, і жида, і боротьба повинна провадитися як проти москалів, так і проти жидів.

Щождо самого большевизму, то він є дійсним твором і дітищем світового жидівства. Цього факту ніхто і ніколи не може заперечити. Він виріс на жидівських капіталах, живе і дише жидівськими догматами і підтримується всесвітнім жидівством. Це підтверджується й останніми виступами жида Айнштайна і жидівських ветеранів в Америці. Це починають розуміти й канадійці. В ст. „Протижидівські твори в парламенті“, „Наша Держава“ з 3-12. 1953 р. в ч. 24, подає таке оповідання п-и Мур: „Я ходила кілька тижнів як приголомшена, довідавшись, що комунізм — це жидівство, яке має в своїх руках великі банкові системи в світі. Я пробувала не вірити

тому, але докази є наявні, і докази ці подані з різних джерел, різними письменниками й авторами”.

4. Для того, щоб расизм не був прийнятий суспільством і щоб його вбити в зародку, автор книжки приділив у книзі „Кожний повинен знати!” спеціальну частину „Чому Гітлер програв війну?”. Він його, расизм, розкрив, показав його наглість і поховав разом з Гітлером. З ним разом похована і „найкраща” „арійська” кров (стор. 221-242 книжки).

5. Автор, який не шукає для свого особистого „я” слави, а хоче в людській пам’яті закріпити щось доброго, або визначного з історії батьківщини чи будь-яких великих подій, то він звідти й прибирає для себе ім’я. Візьмім для прикладу Лесю Українку. Вона так любила матір Україну, що й себе її ім’ям назвала. Олена Звичайна, автор книжки нового видання „Селянська Санаторія”, не захотіла показати себе „великою” — написала „Звичайна”. Московський письменник Максим Горький прибрав для себе ім’я певно що від гіркого життя. Таких прикладів можна навести безліч. І цим авторам не закидали й не закидають якусь анонімність. Закидають анонімність лише одному авторові — авторові книжки „Кожний повинен знати!”. А це є не що інше, як проста й безглузда вигадка наших „демократів”, їх самих компромітуюча.

6. Автор книжки, не маючи підтримки збоку, але бажаючи відкрити перед світом правду про найжахливіше життя нашого народу і його дійсних ворогів, не пошкодував ані тяжко запрацьованого гроша, ані часу, і видав книжку власним накладом і за власні кошти. До того ж книжка „Кожний повинен знати!” розповсюджується мною відкрито, не боячись і не ховаючись, за правильною моєю адресою.

7. „Фінансувала” видання книжки і тепер ще „фінансує” (бо видатки по її виданні до цього часу ще не покриті) гаряча піч, біля якої автор книжки весь час працює.

Як відомо, книжка „Кожний повинен знати!” складається з 10 частин, в які втілені БОГ і БАТЬКІВЩИНА. Суто - тенденційні ж дописувачі чому то...? торкалися лише однієї частини „Жиди і світ”.

Торонто, Онт., 10.12. 1953.

Кольпортер (підпис)”.

Але ж.. це все знову коштувало гроші і час, яких, себто грошей і часу, я маю занадто обмежену кількість.

Не дивлячись же на всі ті плямування моєї книжки „Кожний повинен знати!” в пресі, я маю найкращу оцінку й побажання успіху в праці від багатьох: священників обох віровизнань, докторів, професорів і взагалі від громадян різних кіл нашого суспільства. Також від громадян Білорусі та п. Полковника війська КУБАНСЬКОГО.

Маю подяку й БЛАГОСЛОВЕННЯ від ВЛАДИК Греко - Католицької та Православної ЦЕРКОВ.

Також маю найсердечнішу подяку від НАЙВИЩИХ ДОСТОЙНИКІВ Америки і Ватикану.

Тисячі листів я одержав і схороняю, як ІСТОРИЧНИЙ матеріал ВАЖЛИВОГО значення. Бо крім найкращої оцінки книжки й побажання успіху в праці, вона читачами окреслена: „КНИГОЮ ПРАВДИ, — ЗОЛОТОЮ КРИНИЦЕЮ, ВІЧНОЮ Й НЕВМИРУЩОЮ КНИГОЮ ВСЕСВІТНЬОГО ЗНАЧЕННЯ, КОРИСНОЮ й ДЛЯ МАЙБУТНЬОГО ПОКОЛІННЯ, КНИГОЮ, ЩО НАПИСАНА КРОВ'Ю СЕРЦЯ ПАТРІОТА, ЯКА МУСИТЬ БУТИ У КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ НА СТОЛІ ПЕРЕД ОБРАЗАМИ” і т. д., і т. п.

Багато з них вимагають перекладу її на мови: АНГЛІЙСЬКУ, ФРАНЦУЗЬКУ та НІМЕЦЬКУ.

Це є найяскравішим підтвердженням мною визначеної й об'єктивно зафіксованої в книжці „Кожний повинен знати!” правдивості і стовідсотковим запереченням безпідставних очернень нашими зухвалими „демократами”.

А для горе-редакторів можу навести лише байку талановитого автора Левка Миколайовича Боровиковського (1804-1889), який для амбітних критиків писав так:

„Друкарю! Не дрімай: де треба — точку став,
Щоб мокрим нас рядном злий критик не напав,
Бо є й такі: не найде толку — буде тихо,
Не найде ж точки — лихо.

Висновок з цього робимо такий, що раби неволі встановили диктаторський режим на волі. Говорять про демократію, а вводять диктатуру. І не кажи правди, не підіймай боротьби, а чекай, так би мови-

ти, „скачи, враже, як пан каже”. А „пан” боязливий, трусливий чекає ласки від своїх панів — ворогів України, а ось хоч крихту кинуть...

І це все ж таки до деякої міри дає підставу до сумніву, чи й не насправді ми даремно на жидів „нападаємо”? Прогляньмо їх дії за останній період, може, вони вже „переродились”.

„Свобода” з 6.2. 1954 р., в ч. 25, повідомляє, що в жидівському щоденнику „Дер Туг Морген Журнал”, що виходить у Нью-Йорку, в числі з 23 січня 1954 р., жида засуджують нашого Гетьмана Богдана, як антисеміта, погромника, називаючи його „найбільшим жидожером”, і приписують йому вину й за те, що він, мовляв, передав Московії сотні тисяч жидів, зробивши цареві дарунок.

Московія ж, на думку жидів, що закабалила Україну з тими ж жидами, ні в чому невинна, а винен тільки Гетьман Хмельницький. От чешуть...!!!

Але ж вони добре знають, чого наш Великий Гетьман хотів, також добре знають і те, що їх жидівські предки йшли на 100% разом з поляками. Про те вони мовчать. Натомість, уболіваючи за своїм дітищем, пишуть: „Сьогодні, коли спадкоємці тих перших засновників Советського Союзу потоптали визвольні ідеали большевицької революції...”

Це вже є не що інше, як плач Ізраїля за своїм ставлеником — найбільшим бандитом світу, а не за Україною і не за поневоленими народами.

У тому ж журналі з 6 і 7 березня 1954 р. жида визнають, що українці, як і всі поневолені народи, мають право на свою національну самостійну державу. Признають і те, що українці спасали від винищення Гітлером жидів. Одночасно закидають українцям германофільство й кажуть, що жидів відштовхує від українців прославлення українцями Симона Петлюри й Богдана Хмельницького, які для жидів є синонімами погромів („Свобода” з 13.3. 1954 р., ч. 49).

Он як, українські „демократи”! Прославляйте не своїх вождів, не Великих Синів України, а бандитів світу — жидівських ставлеників, тоді жида стануть до вас добрішими.

Жида добре знають, що робив наш славний Ота-

ман Симон Петлюра, знають добре й про участь жидів в уряді УНР, але ж Україна веде завзяту боротьбу проти їх дітища — большевізму, і вони лише тому скрізь і всюди Україну очорнюють.

У книжці п. з. „*Self Survivor*” by Louis Falstein”, що масово поширюється тепер в Америці, жида знову нападають на нашого Отамана й закидають йому масакру аж „чверть мільйона жидів”. А на стор. 124 автор книжки вкладає в уста свого героя Антека Принца такі слова: „Коли я був хлопцем, — казав Антек — я пам’ятаю, як у нашому сусідстві счинився рух в наслідок процесу Шолома Шварцбарта. Кожний називав цю справу процесом. Це діялось у Парижі, як ти, мабуть, собі пригадуєш, у 1926 році. Молодий жидівський годинникар убив гетьмана Симона Петлюру, українського бандита, який був відповідальний за масакру чверть мільйона жидів. Вони судили його в Парижі і вони його звільнили. Не тому, що він був хворий розумово, але на підставі його вчинку..” („Свобода”, з 3 березня 1955 р., ч. 41).

Подивіться на це все, як же жида брешуть, навіть тепер у 1955 році, а ми, перебуваючи в психологічному полоні наших споконвічних ворогів — жидів, москалів та поляків, боїмося й слово правди сказати, чому...?

А в „Свободі” ще з 17 лютого 1953 р., в числі 46, в ст. „Хто винен?” приводиться цілий ряд висловів жидів про те, що родоначальником антисемітизму в Московія, і між іншими є й такі цитати: Гібернатор Дюї: „Тепер досить родиться там (в ССРСР) жидом, щоб уже попасти на мотуз”.

Сенатор Лімен: „Це не випадок, що советська Росія звертається тепер до антисемітизму. Хоч антисемітизм утотожнюється з нацизмом, проте Гітлер учився антисемітизму просто з підручників російської історії. Про одну річ росіяни можуть слушно говорити, що вони їй винайшли — це про антисемітизм. Советський антисемітизм у його теперішній формі є своїм походженням російський. Російські погроми були головним фактором, що спонукав жидів мріяти про поворот до Сіону”...

В кінці ж автор статті каже: „Що ж все таки спонукувало безкритичні жидівські маси та спонукує їх і по цей день, уперто називати себе „русскими”, уперто розмовляти лише по-російськи і дуже цим пишатися, видавати російські газети виразно шовіністичних напрямків, усе російське називати своїм, стидатися своїх жидівських імен і іменувати себе за російським звичаєм по імені й батькові (Моїсей Аврамовіч, Ісак Ароновіч) та викидати інші „колінка”, які, на наш погляд, межують просто з психозою”...

„Відомо ж, що від часу визвольних наших змагань ми стали в жидівських очах і „погромниками”, і „жидоненависниками”, і „юдофобами”, і „антисемітами”, і всім тим, чим лише хотіли нас нагородити безкритичні легкодухи, дуже податливі на всяку большевицьку пропаганду”.

Виходить, що й невірники починають дещо розуміти!!! Читайте, будьте ласкаві, книжку „Кожний повинен знати!”, то все зрозумієте!

Знову ж „Свобода” з 20 травня 1953 р., в числі 112, повідомляє, що на сесіях „Американської Конференції Мюнхенського Інституту по Вивченню Історії та Культури СРСР”, які відбувалися в Нью-Йорку в днях 20-22 березня 1953 р., жид Вайнбаум, редактор „Нового Руського Слова”, говорив патетично й на мітинговий лад і що весь його патос був скерований проти „расчленітелів Росії”, „тайних і явних, які вже мають у Вашингтоні своє бюро”. У перекладі на зрозумілу мову це означає, що промова Вайнбаума була скерована виключно проти свободи поневолених Москвою націй, а насамперед проти української нації. Вайнбаум говорив, що вже час перестати говорити про 500-літній російський імперіалізм та що не можна ототожнювати большевизм з російським народом. Закликав також російські (московські) еміграційні партії до об’єднання та створення єдиного центру боротьби проти „расчленітелів Росії”.

Виступ і ментальність жида Вайнбаума, — пише „Свобода”, — є типовою для цілої групи того роду американців жидівського походження”.

Про ці дії я писав і в книжці „Кожний повинен знати!”. Тут же навів лише з тією метою, щоб зафіксувати висновок „Свободи”, тієї „Свободи”, яка де-

кілька разів очорнювала святу правду, написану мною в книжці „Кожний повинен знати!”, тієї „Свободи”, яка дуже часто висловлюється про широку демократію та кричить про „служіння правді”, хоч би й у 80 числі, з 22.4. 1955 р., але ж моїх дійсно правдивих вияснень на свої неправдиві очорнювання моєї книжки не надрукувала.

Постає питання — чому? Коли „Свобода” дійсно любить правду і служить їй!!!

Чи не так воно виходить, як казав циган, що „правда тільки в мене та в Бога трішки”.

А гетьманський орган „Наша Держава” з дня 9 квітня 1953 р., в числі 8 (20) пише так: „..Рік 1914. Мобілізація — війна. Клеймо зрадників - москвофілів кують для нас поляки, — а жиди по їх боці. От: На шляху Городенка - Снятин по лева військова жандармерія веде скованого українського священика, знаного в околиці українського діяча. Досі небачене явище. Навіть полякам соромно стало, а жиди? Плюють, кидають в нього камінням та кричать: „Ферретер”-зрадник. Множаться шибениці.

А за часів Польщі? Хоч з яким презирством ставились поляки до них, вони завжди були не по стороні оборони наших слухних прав.

Рік 1939. Осінь. По вулицях Львова шляються брудні, задріпані шинелі московських „освободітелів”. І хто стає у перших рядах їхніх співпопихачів? Хто почуває себе вдома? — Жиди. (Наведений приклад).

У часи шалючого гітлерівського антисемітизму українці спасали жидів (наведений приклад), а по війні жиди кують для нас клеймо гітлерівських коляборантів. Постанови договору в Ялті про обов’язкову репатріацію — це вода на їх млин. Були випадки, що жиди нападали гуртками на наших пересельців на теренах міст у Німеччині”...

Здається, що вже досить є доказів на правдиве обличчя жидів і беззаперечний найганебніший сором нашим жидівським поплентачам — „великим демократам”. Але ж загляньмо ще в 9 чисел „Свободи”, з числа 63 до числа 71 включно, з днів 2 до 14 квітня 1954 р., і прочитаймо там статтю п. Поля Половецького „Дванадцять загадок сфінкса”.

П. Поль Половецький між іншим пише: „Біограф найбільшого бандита світу (підкреслення моє) Сталіна — Ісаак Дойчер твердить, що він став для них вищим, ніж Мойсей для біблійних жидів.

(Он як, захисники бандита світу, що він, мовляв, не жид, скажіть тепер, будьте ласкаві, коли б не мав він у собі жидівської крові, чи визнавали б жиди вищість його за пророка Мойсея?).

Відомий американський журналіст Волтер Ліпмен, перекручуючи промову президента Айзенгауера, яку він був виголосив 16 квітня 1953 р. пише статтю в „Нью-Йорк Геральд Трібюн” під заголовком „Доктрина безумовної капітуляції закінчена”, яку п. Поль Половецький називає неперевершеним щодо способу фальшування промови коментарем, і цитує: „Суть промови — переконати, що великі конфлікти мусять бути розв’язані переговорами, а не боротьбою до безумовної капітуляції... Я вірю, що історичне значення цієї промови полягає в тому, що вона ліквідує доктрину безумовної капітуляції”. А далі п. Половецький каже: „Цікаво. чому саме порушив Ліпмен питання, про яке президент не то що не згадав, а навіть жадного натяку не дав?... Чому так турбує п. Ліпмена питання безумовної капітуляції?..

Щоб вірно відповісти — мусимо, — каже п. Половецький — зробити розвідку, що з приводу цього сказано або написано в американській публікації. Дамо слово п. Едгорові Маврерові, авторові відомої книги: „Кошмар американської зовнішньої політики”. І знову цитує: „Жест такий, як покарання в Ньорнберзі німецьких підпалювачів війни, може бути визнаний законним, якщо буде взята та справа міжнародньою агенцією і буде застосована рівно ж до всіх країн. Інакше то залишиться вибухом морального нестравлення” (стор. 25.).

Вдумаймося, — продовжує п. Половецький — в це твердження і запитаймо себе: чому порушує це питання Маврер? Очевидно, — скажімо — що це питання вже деякий час дебатувалося в кулюарах американського політичного світу. Очевидно, — вийшла розбіжність думок, інакше Маврерові не було б сенсу порушувати це питання. Річ цілком ясна... Значить, є певна група людей, в американському політичному світі, яка стоїть на становищі, що застосу-

вати Ньорнеберг до іншої країни, тобто до советського союзу, після повалення большевицького режиму, ні в якому разі не слід. І на це Маврер дає відповідь: в такому разі ньорнберзька шибениця залишиться для історії, як вияв морального упадку.

Дамо слово, — каже п. Половецький — з приводу цього ще й другому відомому політикові — Джемсонові Бернгеймові, авторові відомих книг: „Грядуща поразка комунізму” та „Стримування чи визволення”. а потім цитує: „Це буде злою насмішкою над історією, якщо спасіння людства від повного завоювання Советами буде покладене, врешті, на Німеччину та Японію. Це було б також мелянхолійне обвинування політики безумовної капітуляції та національного знищення, що хотіли застосувати до них” (стор. 67).

Тепер уже, — каже п. Половецький — ми сміливо й впевнено можемо встановити діагнозу турбувань Ліпмена: він турбується не за долю Америки, своєї батьківщини, а за майбутнє чужого йому формально, але **рідного духом ССРСР**. Ці його турботи червоною ниткою проходять крізь усі його публіцистичні твори останніх років.

Не забуваймо, що такі панове, як Волтер Ліпмен, належать до тих, що формують громадську опінію Америки. Коментуючи, наприклад, промову Стівенсона у Сан Франціско, він говорить: „Стівенсон визнає, що хвилі біжать проти нас, але останнього слова він не сказав”. І от це останнє слово береться сказати п. Ліпмен.. і не аби-як, а ось такими словами: „Ми повинні дати більшу підтримку ідеї, за якою теперішня мета Советів — розвинути й сконсолідувати, радше ніж поширювати, комуністичну орбіту”.

„Советська орбіта є вже така велика, що вона буде домінувати на євразійському континенті”.

„Велика війна була б фатальною для Америки”.

„Ми повинні привчити себе до думки, що Советська імперія є набагато більша, ніж демократична коаліція”.

А торкаючись становища сенатора Новленда в європейсько - німецькому питанні, він заявив: „Мудрі люди Європи й Америки не бажають запхати Росію в кут”. Що це таке — стареча глупота „мудрого” па-

на Липмена, чи апологетизм сталінізму — не трудно відгадати.

Крім пана Липмена, я торкнуся, — каже п. Половецький — ще духового провідника **світового** життя, рабина Абба Гілень Сільвера і подам кілька цитат з його проповідей, щоб кожний міг краще пізнати цього проповідника слова Божого: „Китай мусить бути допущений до Об'єднаних Націй, де місце йому давно належить, і Формоза мусить бути повернена Китаєві” (1951 р.). „Не може бути довгого миру, якщо ми не укладемо ділової угоди з Москвою... Президент мусить віч-на-віч зустрітися з советськими лідерами” (1952 р.).

Після промови МекКарті з приводу просякнення комунізмом т. зв. „Американської Ліги для Демократичних Дій”, доктор Сільвер заявив: „Діючи в такий спосіб, ви можете розірвати цю країну на дві частини”. Отже, просто висловлюючись, — каже п. Половецький — рабин Сільвер говорить, звертаючись до МекКарті: „Якщо ви будете викорінювати з американського ґрунту комунізм, то це приведе до розбиття нації”. Це вже є пряма погроза, яку він повторив 17 жовтня 1953 р. з приводу чого цій високопоставленій особі в одній із редакційних статтей під заголовком „Рабин Сільвер помиляється” нагадали делікатно, що він зайшов занадто далеко.

Але ніхто не зробив і не зробить закиду докторові Сільверові, так само, як і п. Липменові, що вони — апологети сталінізму. Навпаки, двері Білого Дому для Сільвера лишилися відкритими навіть і після того, коли він дав свій підпис під петицією за Розенбергів.

Найбільшу послугу і контрибуцію сталінізмові віддає Ісаак Дойчер, коли він у своїй праці „Політична біографія Сталіна” заявляє, що відьомський танок 30-их років у ССРСР був найбільшою конструктивною революцією, яку будь-коли знав світ. Він навіть твердить, що Сталін був найбільшим і найвеличнішим реформатором в історії людства і, гльорифікуючи советську систему „а ля Дейвіс” та порівнюючи советський комунізм до християнства, висловлюється так: „Якщо Ленін був святим Павлом марксизму, то Сталін уже був його Константином Великим”.

З певністю можемо сказати, — продовжує п. По-

ловецький — що дві праці Дойчера, з яких я наводив цитати, разом з мемуарами Девіса „Mission to Moscow” є найганебнішими документами часу. Проте, подібних творів є безліч в американських бібліотеках, бо ж, починаючи від Джана Ріда, майже цілих дві генерації письменників і журналістів стояли на позиціях гльорифікації советського „раю”, країни утопії, за виразом Юджіна Лайонса, куди були спрямовані їх очі і куди вони прагнули перенестися всім серцем і душею, як до обіцяної землі. Всі ідеалістичні мрійники вважали за свій обов’язок покласти бодай одну цеглину в нову будову, де мала б протягом одного покоління — як писав Джозеф Девіс — викуватися нова людина. Гльорифікація досягла гігантських розмірів, при чому з поля зору не була випущена і релігійна ділянка, як засіб пропаганди. На полицях бібліотек маємо такі „шедеври”, як „Многозначимість Карла Маркса для християнства”, написану „християнином” Мюлером, теперішнім головою жидівського „Welfare Fund Appeal” і „Jewish Community Federation”, або „Два велетні і один світ”, публікація Союзу Церков.

Щождо мільйонів жертв „чисток” 30-их років, то офіційну точку зору американського уряду висловив, як усім відомо, Джозеф Девіс, який, у момент проголошення Гітлером війни Советам, прилетів до Чикаго і, на поставлене йому запитання про п’яту колону в ССР, відповів з ентузіазмом багатотисячній аудиторії: „Дяка Богові, п’ята колона в ССР знищена!” А раз так, то першорядним злом для Америки залишається Гітлер, а не Сталін.

За спробу стати на протилежні позиції, як відомо, дуже тяжко спокутував світової слави авіатор полк. Ліндберг, якого викреслено з громадського життя і не дозволено навіть бути в рядах американської армії під час другої світової війни.

Вже під кінець сталінської ери советська нація (...! — П. П.) під оглядом культурним стала вищою від сталінських метод керування і морального клімату сталінізму. А тому Совети є тепер у процесі повного й дуже швидкого перероджування в напрямку до західньої демократії. Вся машина сталінського терору і насильства сама впаде, — твердить Дойчер.

Отже — не займайте її! — викрикує він — і ви поба-
чите, що моє пророцтво справдиться.

Починаючи від рабина Сільвера, єпископа Оксне-
ма, проводу Пресвітеріянської Церкви і кінчаючи
дойчерами, — каже п. Половецький — всі вони б'ють
на сполох, гістерично викрикують, що, мовляв, аме-
риканській свободі загрожує фашизм. Хоч як це див-
но, а лякає їх чомусь не комунізм, що охопив своєю
шпигунською мережею всі галузі американського
життя, а фашизм, якого й тіні немає в Америці.

Канадійські жиди теж не відстають від американ-
ських. Як подають „Українські Вісті”, що виходять
в Едмонтоні, з 13 липня 1953 р., в числі 28, то жидів-
ський комітет хоче перевіряти нових „фашистських”
імігрантів, що прибули до Канади. В статті дослівно
пишеться так: „Жидівський тижневик у Вінніпезі
„Да Джуїш Пост” помістив телеграму жидівської а-
генції з Монтреалу, в якій сказано, що незабаром бу-
де оснований широко-закроений жидівський комітет
у Канаді, який буде стежити пильно „за групами по-
фашистськи думаючих імігрантів у Канаді”. Рішення
заснувати такий комітет винесено після того, як од-
на така група поклала вінець перед будинком торон-
тонської міської ради в честь Йосифа Тісо, „голови
нацистичної опереткової держави в Словаччині”. Ті-
со, каже телеграма жидівської агенції, „був відпові-
дальний за вивезення й убивства десятка тисяч сло-
вацьких жидів під час нацистської окупації. Фашист-
ську діяльність завважено також серед румунських
імігрантів”.

Від себе „Джуїш Пост” додає, що теж і у Вінніпе-
зі „кілька українських груп, включно з організацією
ветеранів, мали публічне Богослуження за Симона
Петлюру, українського націоналістичного генерала,
що був відповідальний за масакру десятка тисяч жи-
дів в Україні в 1918-1919 рр. Два роки тому подібні
публічні збори відбулися в Торонті”.

Кінчаючи цитування жидівських погроз, „Україн-
ські Вісті” пишуть: „З цієї замітки редакції „Джуїш
Пост” видно, що жидівські редактори у Вінніпезі ні-
чого не навчилися ні з історії першої, ні з історії дру-
гої світової війни. Вони, всупереч публікованим не-
раз доказам і документам, повторюють далі тереве-

ні про відповідальність пок. Головного Отамана Симона Петлюри за масакру жидів в Україні в роках 1918-19. Пора б нарешті поважним жидівським публіцистам залишити ці й подібні теревені, а відповідальні жидівські кола, замість перевіряти нових „фашистських” іммігрантів, могли б знайти куди відповіднішу і доцільнішу працю: приступити до основної перевірки таки в своєму власному середовищі, де аж кишить від червоних фашистів”.

Виходить, що не тільки в Україні жида не дозволяли нашому народові вільно молитися Богу, а й тут у найвільнішій країні світу — в Канаді хотять диктувати нам, за кого ж саме ми повинні молитися Богу.

От влада жидів, так влада! Недарма ж наші зухвалі „демократи” чекають від них ласки. Але ж і вони вже не витримують. Дух невільників починає підійматися. Це ж ті, що били на сполох проти святої правди, що зафіксована мною в книжці „Кожний повинен знати!”, так ґрунтовно й правдиво висвітлюють дії найбільших ворогів України — жидів.

А „Гомін України”, торонтонський тижневик у Канаді, що теж заперечував правду, віднаходить в архівах старі газети про раніш заперечувану ним правду і друкує тепер на своїх сторінках.

В числі 38 (331) з 17 вересня 1955 р. читаємо: „В газеті „Комуніст” з 12 квітня 1919 року, що видавався тоді в Харкові, М. Каган в статті „Заслуга жидівства перед робітниками” пише м. ін. і таке: „Без перебільшення можна сказати, що російська соціяльна революція була зроблена власне жидівськими руками, які провадили російський пролетаріат до світанку інтернаціоналізму. Не тільки провадили, а й тепер сов. справа знаходиться в їх надійних руках.

Ми можемо бути спокійними, поки начальна команда червоної армії належить тов. Троцькому. Правда, жидів немає в червоній армії як рядовиків, але в комітетах і в совдепах жида відважно провадять масу московського пролетаріяту до радісної перемоги”.

Думаю, що всі наші „демократи”, в т. ч. й „Гомін України”, не будуть тепер сумніватися в тому, що ро-

сійська революція була зроблена жидівськими руками, які, — як сказав жид Каган, — „відважно провадять масу московського пролетаріату до радісної перемоги”.

Жид же Лазар Каганович пішов ще далі й, розпрезавшись що є сили, у своєму виступі вже тепер, у 38 роковини жовтневої революції, в Москві, в залі „Большого” театру кричав, що „комуністичні ідеї поширюються по всьому світі без візи й відбиток пальців” і тут же від свого „чуйного” жидівського серця заповів „тріумф” комуністичної революції в цілому світі” („Свобода”, з 8.11. 1955 р., ч. 215).

На жаль, дух багатьох невірників до цього часу ще коливається і вони, боячись, не називають ворогів по імені, а пишуть: „приватні кола”. „Американські приватні кола” фінансують працю декількох радіостанцій, цілий ряд політичних організацій емігрантів і т. д., і т. п. А чому ж не сказати просто й правдиво, що фінансують не якісь там приватні кола, а жиди, і що фінансують лише тому, що мають свою особисту ціль.

Проте європейський народ підіймає також і свій голос. Журнал для молоді „Авангард” за квітень - червень 1955 р. в ст. „Хто допомагає росіянам білим і червоним” пише, що члени Американського Комітету — Дон Левін та Ісаак Пейч уможливили в Німеччині кар’єру вислужникові комуністичної партії та НКВД, який почав очолювати ту цілу політичну авантюру (такий вжито вираз „авантюру”), яку на користь большевикам створив Американський Комітет руками Дон Левіна й Ісаака Пейча”.

А перед цим у тій же статті був виведений, так би мовити, висновок, який каже: „Тут власне є яскравий момент, який доказує злочинну роботу людей типу Дон Левіна, які шкодять американському суспільству. Дон Левін дав гроші Гуляєві і Василякієві на диверсію проти єдиного українського антиімперіалістичного фронту. Таким чином Американський Комітет не посилив антикомуністичного фронту, а лише дав змогу агентам Кремля здобути вигідні позиції, прикриті політикою Американського Комітету, поборювати антикомуністичний український фронт. По

виїзді з Європи Дон Левіна Василякій тримав зв'язок з Ісааком Пейчком, з яким плянував усі свої політичні акції”...

А хто ж такі ці „великі добродійники”, що так ретельно допомагають т. зв. большевикам — Дон Левін та Ісаак Пейч? Ніхто інший, як тільки жиди, які скрізь і всюди т. зв. большевикам допомагають.

А були випадки ще й такого звірського характеру з боку жидів: Німці, розпізнавши поміж полоненими жидів, примушували копати ями, ставили їх над тими ямами, а полоненим не-жидам давали зброю і примушували їх стріляти в жидів. Ясна річ, полонені не-жиди стріляти відмовлялися, після чого німці відбирали від них зброю, ставили їх над ямами й пропонували вже жидам стріляти в них. І жиди без усякого спротиву стріляли в ті нещасні жертви. Опісля й жидів німці самі розстріляли, але ж... жиди, не дивлячись на відвагу тих полонених й спротив проти насилля німців, розстрілювали їх без усякого зі свого боку спротиву.

Тут у Канаді є живі свідки, які на свої власні очі бачили, як жиди в наведений спосіб розстрілювали українців.

Певно й про це жиди добре знають, але... мовчать. Лише придумують різні нісенітници й безперестанку очорнюють нашу людність.

Або як було в Австрії в курортному місті Badgastein, яке після капітуляції німецької армії майже цілком було заселене жидами. Коли хто приїжджав туди з українців, то перший зустрічний жид, зовсім його не знаючи, давав свисток, викликаючи поліцію, заявляв, що він нібито вбив будь-кого з жидів, чи то згвалтував жидівку, або про інші „зроблені” ним „злочини”!!!

Поліція жидам вірила, забирала ту ні в чому невинну жертву й карала її. В подібний спосіб у Німеччині через наклепи жидів загубили своє життя батько та син Світенкови.

Про ці злочинні дії жидів також у Канаді і зокрема в Торонті є живі свідки.

Ні, після наведених вище фактів про діяльність

жидів, не тільки люди світу, в тому числі й ми, а навіть каміння мусять говорити!

Бо хоч і є одиниці-жиди, які мають правильний напрямок думок, на жаль, їх голосу майже не чути, а коли хто з них і подає його, то він заглушується загальною масою жидівства, що прагне до підкорення „ідеям комунізму” цілого світу.

А тому я ще раз закликаю вас: Українці, схаменіться! Станьте на весь свій зріст і на себе подивіться!

Кожний українець чи то українка на цілу голову вище всіх людей світу. Бо немає жодної нації, яка б терпіла стільки, скільки терпіли ми. Жоден народ не переносив так багато і таких жакливих знущань, катувань, тортур, як ми. А ми, перенісши всі ті страшилища, не піддалися й не скапітулювали.

Боротьба за Волю й Незалежність, що розпочалася в 1917 році, продовжується до сьогоднішнього дня.

Вороги нашої нації, нашого народу вбили нашого Отамана Симона Петлюру, боротьба продовжувалася. Народ ні на мить не заломився. Убили його найвірнішого друга полковника Євгена Коновальця, знову ж народ не заломився і боротьба продовжувалася. Розстріляли без усякого суду сотні тисяч робітників, селян та інтелігенції — членів Спілки Визволення України (СВУ), на чолі якої стояв і що від куль ворога теж згинув, в числі уже засуджених 45, академік Сергій Єфремов. Також розстріляли велику кількість членів Спілки Української Молоді, на чолі якої стояв студент Микола Павлушков, а боротьба провадилась далі й охопила була все селянство.*)

*) Як державні обвинувачі в процесі СВУ виступали: заступник народного комісара юстиції та старший помічник генерального прокурора УРСР Павло Михайлик (жид з Галичини), заступник прокурора Найвищого Суду Ахматов (теж жид з походження, правдиве прізвище якого — Ахманіцький), прокурор народного комісаряту юстиції Якимішин (емігрант з Галичини) та прокурор окружного суду в Києві Биструков (москаль з походження). (Збірник І., видання СВУ, Мюнхень, 1953 р.).

Так що де тільки катується душа українського народу, там обов'язково приймають активну й діяльну участь жиди, москалі та ляхи — запеклі вороги України.

Кінець-кінцем упав у нерівному бою лицар землі української — генерал Тарас Чупринка - Роман Шухевич, а боротьба не зупиняється.

Славетна Українська Повстанська Армія (УПА) продовжує її під мудрим керівництвом найвірнішого друга Тараса — відважного полковника Коваля.

Боротьба продовжується в неймовірно тяжких умовах в середині до зубів озброєного ката. Яким же величезним прикладом вона мусить бути для нас, що перебуваємо на вільній землі і де правдиве слово кожному вільно сказати.

Дорогі брати і сестри! Скиньмо з себе кайдани рабства, звільнімося від невольничого духа, відчуймо всі, як один, волю на новій землі й виконаймо обов'язок супроти нашої Батьківщини, супроти нашого уярмленого народу, супроти нашої поневоленої нації.

Єдиним фронтом у боротьбу за Волю й Незалежність для нашої неньки України.

Пам'ятаймо, що ідеологічний фронт, себто боротьба на ідеологічному фронті є набагато сильнішою від боротьби фізичної, особливо в країнах, де знаходяться „штаби” поневолювачів - бандитів.

Не треба боятися нерівної боротьби. Доля теперішньої потуги світу — Америки теж кувалася в нерівній боротьбі.

В газеті „Свобода” з 20 лютого 1954 р., в ч. 35, читаємо: „Американські самостійники були меншиною, і то значною, коли почалася на цій землі війна за визволення й незалежність”...

„Бути американським патріотом в час Вашингтона значило бути в армії, бодай час від часу, а це означало недоїдати, ходити часто обдертим, майже до нага, і босим, навіть узимі, та тинутися від хвороб і ран із-за недостачі ліків, як це було в Белей Фордж. Тому й не диво, що „армія” Вашингтона не мала іноді більше як 3.000 вояків, а найбільше 16.000.

До того воякам платили паперовими грішми „незалежної держави”, а їх ніхто не хотів брати, бо їхня вартість падала з дня на день. Зате в англійській армії (з якою патріоти провадили боротьбу), де служили „льоялісти”, платили сріблом і золотом, а ті, що не були в армії, робили знаменитий бізнес...”

„Знаючи про ці речі, можна щойно оцінити належно патріотизм Вашингтона, який ні один раз не захи-

тався, хоч раз-у-раз програвав, і який твердо вірив у слушність проголошених Деклярацією Незалежності ідеалів та в їх остаточну перемогу навіть тоді, коли здавалося, що немає ніякого виходу, що програ неминуча...”

„Нарешті, по семи роках прийшла перемога...”

В таких, як бачимо з вищенаведеного, страшно тяжких умовах провадилась боротьба американських патріотів під керівництвом Джорджа Вашингтона сім років.

Незламний лицар раз-у-раз програвав, але жодного разу не заломився. І... виграв. Бо знав, що за правду боровся. Боровся за Волю й Незалежність, які по праву й Закону Божому належать кожному народові, кожній зокрема нації.

Ми теж тільки того хочемо. Ми нікого не хочемо вбивати, тортурувати, катувати, загарбувати чужі території, ні, ми тільки хочемо Волі й Незалежності.

Ми тільки хочемо вільно дихати на своїй власній землі й користуватися своїм підсонням.

Перебуваючи на землі Вашингтона, візьмім за приклад його ж боротьбу й рішуче поведімо й ми наступ за звільнення нашої Батьківщини.

Треба наступати й штурмувати уряди всіх країн світу, а особливо уряди Америки та Англії і також всесвітню організацію ООН. Бо, фактично, всі вони проти нашої Батьківщини завинили. Всі вони є найбільшими винуватцями в існуванні ждівсько-московського комунізму.

В той час, кол Україна спливала кров'ю, Антанта, а значить вони, допомагала білим, блакитним, допомагала кому тільки хочете, але не нам. Нас, за їх допомогою, з усіх кінців, з усіх боків тиснули, душили і нарешті державу нашу таки роздавили.

А тому ми маємо необмежене право домагатися від них виправлення зробленої ними ж помилки, не забуваючи, що без боротьби, без завзятої боротьби всіх нас Україна незалежності мати не буде.

Ніхто по-доброму волі нам не дасть і Батьківщини нашої не звільнить.

Світ у теперішній час є злий, як ніколи. Народи світу все більше й більше починають розуміти та розпізнавати дійсних своїх ворогів. Вороги ж приклада-

ють максимум зусиль приховуватись та маскуватись, але ж і якнайскорше виконати свої таємні пляни.

Час не жде. Прийшла година діяти, і діяти енергійно і скоро.

„Борітеся й поборете!”, сказав апостол України Тарас Григорович Шевченко. Виконаймо його заповіт!

**

Велика Людина Америки - Незламний Патріот Джордж Вашингтон добився перемоги, але ж керувати державою, себто бути президентом ніяк не хотів. Його змусили прийняти на себе обов'язки президента.

А йдучи виголошувати в 1789 році в Нью-Йорку інавгураційну промову, як перший президент Америки, він заявив, що „почуває себе так, як той злочинець, що його ведуть на шибеницю”.

Було б дуже добре, коли б наші керівники партійних груп та перейняли й ці прикмети цієї надзвичайної Великої Людини. Перейнявши ці прикмети, відразу б наші партійні угруповання дійшли б до об'єднання і між нами всіма запанував би мир і спокій.

Одноцілий і одностайний фронт був би запевнений і перемога, безперечно, була б за нами.

**

Перебуваючи в розсіянні ми, українці, мусимо якнайпильніше дбати про збереження своєї національності, своєї рідної мови, своїх традицій. Самим про себе дбати і дітей своїх навчати.

В цьому відношенні найяскравішим прикладом повинні б бути жиди, які, перебуваючи в діаспорі тисячоріччями, себе, як націю, не загубили, мову й традиції свої зберегли і далі зберігають. Більше того, свою стару мову, мову гебрейську до цього часу зберегли. Довподоби кому чи недовподоби, але ж вони все своє бережуть і новому поколінню передають.

А всіх нас батько — Тарас Григорович Шевченко сказав так: „І чужому навчайтеся і свого не цурайтеся”.

Молодь наша повинна і, я б сказав, що просто таки мусить бути членами будь-якої української організації, в яких в якнайширшому масштабі зможе одержати розвиненість як у політичному, так і в еконо-

мічному відношеннях. Бо теперішня молодь, себто наша зміна, повинна бути стовідсотково підготовленою до перейняття важкого, але важливого керма від старших у свої руки.

**

Багато із нас, новоприбулих імігрантів нарікали та й тепер ще нарікають на наших братів і сестер, які прибули на нову землю раніше, так би мовити, на стару еміграцію. Закидують їм недбальство в громадських справах, не зовсім задовольняючу репрезентацію українців перед урядами тих країн, де мешкають, в занедбанні навчання української мови й багато дечого іншого.

Насправді ж так воно не є. Бо наші брати та сестри, що прибули сюди раніше, дуже добре вив'язалися з своїх обов'язків щодо збереження своєї національності та репрезентативності перед урядами. Взяти хоч би під увагу всі ті власні дома різних українських установ, також Храми Божі. А їх є досить, і всі вони збудовані на кошти старої еміграції.

А коли пильно прислухаємося до їх голосу та довідаємося, що на протязі багатьох років їхнього тут життя праці було зовсім мало, а якщо вона й була, то одержували за неї в декілька разів менше, ніж одержуємо ми тепер, то тоді їхні заслуги будуть ще яснішими й виднішими. Бо, не дивлячись на тяжкі умови життя, вони все ж таки турбувалися, робили і творили. І натворили безліч усього.

Ми прибули під час несказано кращих умов. І заробітна платня з перших днів нашого прибуття була і тепер не є кепською, і праця майже для всіх була і тепер є. Багато з новоприбулих купили вже собі дома й авта, а деякі фарми.

Але ж... мені так здається, а може я й помиляюся, що жертводавцями ми, новоприбулі, є набагато гіршими, ніж наші брати та сестри раніше прибулі. Часто в Церквах, в Греко-католицьких і Православних, чуєш подяку жертводавцям за вносимі пожертви, між якими старі емігранти займають незрівняно вищі місця, бо вносять по 50, 100, а то і по 500 доларів. Ясна річ, що багато з них живуть добре і мають копійку про запас. Коли ж вони творили й будували, то певно вони тоді й самі бідували. Так що, як ми будемо такими жертводавцями, як наші брати та сес-

три, то справа українізації буде стояти на доброму шляху.

А візьмім під розгляд і діяльність УНСоюзу, УККомітету та ЗУАДКомітету. Скільки ж доброго вони зробили. Поперше, в переселенчих справах, по переселенню наших братів та сестер з Європи на американський континент. Подруге, в допомоговій акції залишенцям в Європі. Потрете, і мабуть найголовніше є те, що УККомітет є політичним репрезентативним чинником українців в Америці. Чинником, визнаним урядом Америки. А це має особливо важливе значення.

Таким же політичним репрезентативним чинником українців у Канаді є КУК, — Комітет Українців Канади.

Треба бути впевненими, що праця й поведження всіх українців раніше прибулих стояли на високому, як б сказав, як і належить для українців, рівні, бо і в Америці, і в Канаді українці мають добре ім'я. Це підтверджується ще й тим, що натуралізованих громадян українського походження як у Америці, так і в Канаді вибирають на найвідповідальніші місця різних урядових інституцій та законодавчих органів.

Так що і в цьому відношенні нарікати на своїх братів та сестер прибулих раніше ми не маємо абсолютно ніякого права. Навпаки, ми повинні дякувати їм і дякувати від щирих своїх сердець як за їх допомогу, так і за те, що шлях для нас вони промостили, його вигладили й квітами прекрасними настелили.

Тепер не слова й нарікання, а діла за нами. Ми є імміграцією в інтелектуальному відношенні найсильнішою. З нами прибула велика кількість фахівців з різних ділянок життя. Також прибула й величезна наукова сила. Справу нашої діяльності покаже майбутність, на сьогоднішній же день нам нема чим похвалитися, хіба що нашою розсвареністю та вмінням поборювати один одного, а не спільними силами воювати.

А яке ж величезне поле діяльності ми маємо, а до того ще й змогу! Тільки було б об'єднання між нами, мир і спокій. Набули вже матеріальні цінності, а ну дали б усі, як один, по 10, 20 чи то навіть і по 100 доларів на громадські справи. Зібрали б величезні

кошти і тоді... можна було б і працювати, і багато дечого й світові розказати.

Громадою все можна зробити. Громада — великий чоловік. На превеликий жаль, не маючи єдності, ми не в силі цього зробити, бо ми розпорошені, розси-пані на маленькі гуртки, групи і замикаємося в своїх гетто, а між тим усі й чекаємо чогось великого і ні-бито всі бажаємо добра для всього нашого народу.

Кожний з наших провідників показує свою ви-щість перед другим та стримить перебрати кермо в свої руки, хоч його й повести не зможе, а то й зовсім не зуміє. Більше того, розколюються вже існуючі партії та групи і нові керівники з'являються, які, без-перечно, ще з більшою енергією й поривом будуть гнатися захватити „владу” в свої руки, бо для того ж власне міжпартійні та міжгрупові й розколи вони вчинили.

Яке ж це сумне явище!

А добре було б, навіть найкраще, коли б такі на-ші керівники та перейняли прикмети Великого Сина Америки Джорджа Вашингтона, про що я згадував раніше.

Хто любить Господа Бога понад усе, а Батьківщи-ну, як рідну матір, хто дійсно бажає своєму народові добробуту, а всій українській сім'ї, українській нації — незалежності, той мусить партійні та групові ам-біції відкинути та до спільної справи приєднатися, бо, як усім добре відомо, сила лише в Єдності.

**

Щодо мови, то тут справа стоїть набагато гірше. Багато нашої молоді, яка тут народилася, не вміє ані писати, ані читати по-українськи. Правда, умови нашої старшої еміграції були і в цьому відношенні тяжкими, а може, навіть, і найтяжчими. Бо не було кваліфікованих сил. Не було вчителів. Зовсім непись-менні, або малописьменні закладали школи, а потім прикладали зусиль дістати собі вчителя.

На сумлінні нашої теперішньої еміграції лежить обов'язок виправити всі ці недотягнення. Не допус-тити до занедбання цієї найважливішої ділянки і по-дбати про те, щоб уся підростаюча молодь відвіду-вала школи та навчалась своєї рідної мови.

Всі наші організації та інституції, як рівно ж Цер-

кви обох віровизнань, повинні будуть про це все подбати.

Найбільший обов'язок покладається на батьків, бо перша й найбільша відповідальність ляже на них і вони в ім'я любови до Батьківщини, до своєї Нації мусять подбати про те, щоб свою рідну мову їхні діти знали якнайкраще.

Дехто з батьків легковажить у справі навчання своїх дітей рідної мови, виправдуючи легковажність свою тим, що, мовляв, українська мова поза межами батьківщини не є вже так потрібною та необхідною, і що головнішим є знання мови тієї країни, в якій перебуваємо.

Таке ставлення батьків є величезною помилкою. Мову тієї країни, в якій живемо, безперечно, знати треба, але ж чи можна знайти хоч крапельку виправдання щодо занедбання навчання рідної мови?

Діти легко сприймають мови, а тому й треба дбати про те, щоб дитина ще з малку вивчала мови як свою, так і чужоземну.

Особи заможні мали по декілька вчителів, на повному своєму утриманні, спеціально для навчання їхніх дітей різних мов. Бо знання мов є дуже цінним і в житті людини дуже потрібним. Людина, яка володіє декількома мовами, має „розв'язані” руки. Так би мовити, є людиною свобідною, людиною без „кайданів”, людиною з дорогоцінними в собі скарбами. Така людина куди б не поїхала, куди б не пішла — скрізь може договоритися, про все довідатися і про все розказати.

Без мови ж людина німа. Хоч якою була б вона розумною чи, навіть, мудрою, але ж, не знаючи мови, вона тратить свою вартість.

Був цікавий випадок тут у Канаді, коли, заарештувавши одного громадянина у якійсь важливій справі, поліція не могла від нього нічого дізнатися, бо він не знав англійської мови.

Справа ж була така серйозна, що начальник поліції не хотів, щоб стороння особа, перекладаючи, була в курсі тієї справи. Він, пригадавши собі, що поліцаєм працює канадієць з походження земляк заарештованого, покликав його й каже:

— В дуже важливій справі є заарештований ваш земляк. Не бажаячи вводити в курс справи сторон-

ню особу, я прошу вас: допоможіть мені перевести допит!

— На жаль, — відповідає поліцай — в цьому допомогти я вам не можу!

— Чому? — здивовано запитав начальник поліції.

— Та тому, — каже поліцай — що я не знаю мови.

— Як? — ще здивованіше запитав начальник поліції. — Ви не знаєте рідної мови?

— На превеликий жаль, так є. Своєї рідної мови я не знаю, — відповів поліцай.

Начальник поліції в розпуці опустив голову, а поліцай, стоячи весь час у стані обпеченого, так нібито на його голову було виллято цілий казан окропу, і, не сказавши далі ні слова, вийшов мовчки і з жалю до себе заплакав гіркими сльозами.

Так, плакати було чого, бо не знав рідної мови. Не знав мови, в якій родився і з якою ріс. Чужу мову вивчив, а свою занедбав. „Забув” про основу, — про ґрунт, з якого виріс, а значить, утратив правдиву душу свого народу.

Постає питання, хто ж винен у цьому? Безумовно, і з його боку вина є, бо він, підрісши поза дитячі роки, міг вивчити рідну мову на своє власне бажання, але ж головна вина лягає на батьків. Звісно, хлопець, як хлопець, — хоче бігати, гуляти, взимі на коньках кататись, а батьки муіли, це їх прямиий обов'язок, вивчити дитину і своєї рідної, і чужої мови.

Ще більшу помилку наносять ті батьки, які не примушують своїх дітей до навчання взагалі та не дають їм належної розвинености, думаючи, що так для дітей краще.

Треба добре пам'ятати, що вулиця жодної науки не дає і не дасть, і що дитина, підрісши до повноліття й усвідомлюючи свою неписьменність чи то малописьменність й відсталість у науці, всю вину за те складає виключно на батьків, бо розуміє добре, що коли б батьки захотіли, то зробили б з неї письменну й розвинену людину.

Щоб уникнути нарікань від дітей, а мати повсякчас подяку й найкраще до самісінької смерти ставлення та пошанування, батьки повинні прикладати максимум зусиль та використовувати всяку можливість, навіть найменшу, для того, щоб дати дітям якнай-

більшу освіту, навчаючи й різних мов, і насамперед, безумовно, мови рідної.

**
*

Про те, щоб запрацьованих грошей не тримати вдома, а здавати до банку, певно немає потреби питися, бо кожний добре знає, що завжди може трапитися неждане й негадане нещастя і ті й невеликі суми зроблених заощаджень можуть пропасти. Заробляти ж їх дуже тяжко, а ще тяжче відкладати - економити. А коли вони будуть в банку, то цілість їх забезпечена та ще й певний відсоток на них набіжить.

Справа лише в тому, що ми маємо банкові системи тих країн, в яких перебуваємо, а також українські банки. В Канаді, зокрема в Торонті, маємо т. зв. Кредитові Спілки.

І ось, коли ми вносимо гроші до наших українських банків, то там відразу ж запитують, кому ви хотіли б залишити свої заощадження, на випадок вашої смерті?

Запитання, правда, для людини не є занадто приємне, бо згадується про смерть, але ж воно й необхідне.

Коли ж ми вносимо гроші до банків чужинецьких, то там про це нічого не питають і нічого в своїх картотеках не відмічають.

Ясна річ, особи сімейні домагаються того, щоб було визначено, що на випадок смерті гроші мусять бути передані дружині, синові чи то дочці. Щождо самітніх, то в більшій своїй частині вони ні про що не домагаються і спадкоємця на свої заощадження не визначають.

При таких обставинах, у випадку смерті особи-вкладчика, гроші передаються тому містові, де жила особа, себто до скарбниці відповідної держави, а не організаціям національного походження померлого.

І це, на мою думку, є явищем негативним. Бо кожна копійка, кожний гріш, запрацьований членом будь-якої національної спільноти, повинен належати тільки тій спільноті.

Над цим питанням нам, самітнім, варт задуматись і задалегідь зробити належні розпорядження.

Всім же відомо про безконечну й жорстоку боротьбу нашої спільноти проти ворогів усіх мастей за звільнення Батьківщини. Боротьба вимагає коштів.

То чому ж не передати своїх заощаджень для цієї святої справи?

Багато наших братів та сестер потребують допомоги, і особливо залишенці в Німеччині та Австрії. Чому не допомогти цим найбільш потребуючим?

Є круглі сироти, каліки, інваліди. Чому не порадувати їх душою?

Не в меншій мірі потребують грошей і наші церкви на устаткування й оздоблення вже існуючих Храмів Божих, на будівлю нових Храмів і також на видачу допомоги потребуючим. То чому ж не допомогти нашим святиням?

Не забуваймо того, що кожна організація чи то церква поставить пам'ятник для померлого жертводавця, напише некролог, який при потребі й можливості буде переданий і в Україну, також виконає й вимоги кожного із нас померлого, які ми залишимо в своїх заповітах-тестаментях.

А найголовніше — будуть відправляти за нас померлих поминальні Богослуження та панахиди. Також можуть відправляти Богослуження й за всіх тих, про яких у наших тестаментях ми напишемо.

Хто ж і буде дбати про моління Господу Богу за наші душі самітних, як не наші церкви, організації та харитативні установи? А молитися Господу Богу треба і обов'язково треба, бо гріхи кожний із нас має, то нехай же після нашої смерти хоч душі наші відпочивають та з полегшенням у святих небесах витають.

Подумаймо, дорогі брати і сестри одинаки, самітні, над цим питанням і скажім своє слово, як я вже говорив, заздалегідь — кому ж саме, на випадок смерті, призначаємо ми свої заощадження?

Смерти, борони Боже, я нікому не бажаю, а навпаки — кожному із нас і кожній зокрема людині світу бажаю довго і довго жити, але ж, що можна зробити...? Смерть — це закон і його ніхто не може ані уникнути, ані обійти.

Коли ж життя людини візьмемо під розгляд у всій його широті, то ми переконаємось, що людина, фактично, не помирає, а лише припиняє своє тимчасове біологічне перебування на землі і переходить у життя вічності — на Небо.

Перебуваючи на землі, про згадане життя, життя вічності, ми якраз і повинні подбати.

**

Ще хочу зазначити й те, що ми не тільки мусимо чи повинні давати пожертви на різні види допомоги, а при нашому бажанні й хисті ми можемо також і гроші „кувати” та збільшувати свої заощадження.

Майже в усіх країнах світу, в яких ми, українці, перебуваємо, є повна можливість піднести свій добробут на певну височінь.

Громадою, як я говорив раніше, все можна зробити. Громада є великий чоловік. Що не під силу одному, то під силу громаді.

Маю на увазі заснування **КООПЕРАТИВІВ**.

Кооперативи ми можемо заснувати: споживчі, кредитові і промислові.

Найбільш доцільним і вигідним було б заснування кооперативів по місцях великого скупчення наших людей.

Наприклад: заснували споживчу кооперативу. Всі без винятку українці всі споживчі продукти закуповують виключно у своїй власній крамниці, в крамниці кооперативи.

Що ми цим досягаємо?

Поперше, крам у крамниці кооперативи буде продаватись дешевше, ніж продається по інших магазинах чи крамницях, бо кооператива не буде зацікавлена брати зайвих відсотків, як роблять це приватні особи, тим більше із своїх членів, самих господарів кооперативи.

Подруге, всі накопичення будуть розподілятися на внесені в кооперативу вкладки, а значить додатково поступати в кишені господарів кооперативи — членів її.

Уже тут ми маємо два види полегшень: закуп товарів по нижчих цінах і, безперечно, збільшений відсоток на наші вкладки.

Далі. Заснували ми Кредитову Кооперативу. Всі наші заощадження вносимо до своєї кооперативи. Позички беремо теж у своїй кооперативі. Відсотки на вносимі суми вкладок, як рівно ж відсотки на позички ми визначаємо самі. Хочемо більші, а хочемо менші, як для нас самих буде доцільним.

В обох цих випадках дуже цікавим явищем було б

ще й те, що наші гроші кружляли б між своєю спільнотою.

Щоб не боятися того, що гроші можуть пропасти, то і крам, і гроші можна буде заасекурувати.

А кооперативи можна організувати на причуд добрі й дивні. Приклад: 1.000 осіб дало по 1.000 доларів і вже порядна сума — мільйон доларів. Уже можна робити бізнес, і бізнес добрий. А будуть особи, які зможуть дати набагато більшу суму, бо краще ж мати більший відсоток зисків, ніж 2% по неукраїнських банківських системах.

По місцевостях, де скупчення українців буде велике, сума вкладок до споживчої кооперативи може вичначатися багатьма мільйонами, що буде ще краще.

Щождо Кооперативи Промислової, то ця справа підлягає детальному вивченню і дуже обережному підходу, в тому сенсі, яку ж саме ділянку вибрати, щоб вона не стала часом скоро законсервованою та щоб був можливий збут продукції, а значить, і одержання зисків.

Саме головне лише в тому, щоб були відповідні, досвідчені в комерційній справі особи. А коли такі знайдуться, то справу організації **КООПЕРАТИВІВ** можна розпочинати. Нехай світ знає, що й ми, українці, можемо і вміємо дещо робити.

**

На шостому Конгресі американських українців, що відбувався 28-30 травня 1955 р. в Нью-Йорку виступав Губернатор стейту Нью-Йорк, Аверелл Гаррімен, який між іншим сказав і таке: „Є в атмосфері України щось, що треба подивляти — це гін українців до волі. Знаємо так певно, як те, що тут стоїмо сьогодні, що народи, поярмлені на Сході Європи, будуть вільними. І знаємо також, що як довго ті народи будуть в неволі, так довго ми тут у США не можемо почуватися безпечно...”

Коли взяти до уваги те, що Губернатор Гаррімен має за собою довгу дипломатичну кар'єру, м. ін., на становищі амбасадора у Москві у рр. 1943-45, і який тепер є, поруч із Адлоем Стівенсоном, найповажнішим кандидатом Демократичної партії на кандидата у президентських виборах у наступному 1956 році, то його словам треба надавати важливого значення.

**

Генеральний Губернатор Канади Винсент Мессей, перебуваючи 19-21 травня 1955 р. серед українців та інших національних груп, висловив такі знаменні слова:

„Я надіюся, — сказав губернатор, — що стаючи канадійцями, приймаючи на себе льояльно канадійське громадянство, ви не забудете спадщини ваших предків, тобто їхньої мови, звичаїв, традицій і культури...”

Як бачимо, заступник Королеви на Канаду не тільки не натискав на те, щоб, ставши канадійськими громадянами, ми забули про свою батьківщину, а навпаки — має надію, що ми не забудемо її. Застерігає, щоб ми не забули спадщини своїх предків.

Чому ж це так? Нібито треба навпаки — чим скорше ми забудемо про свою батьківщину, тим більше прив'яжемося до новоприбраної батьківщини. А це тому так, що люди великого розуму дуже добре усвідомляють, а до того ще й історичні матеріяли підказують, що коли людина забуває, або вірніше буде, коли скажیم, відрікається, цурається, бо забути, певна річ, ніколи не можна своєї батьківщини, то тим скорше вона може „забути” новоприбрану батьківщину.

А хитка людина, про що у відповідних розділах було вже сказано, — ні до чого. На неї жодних зобов'язань не можна покладати. А в США, як говорить ся в розділі 2 част. IV, таких осіб навіть почали звільняти з праці урядування.

Не дарма ж бувший Генеральний Губернатор Канади Твізмір у свій час дав українцям такої ваги підкреслення: „Хто хоче бути добрим канадійцем, хай буде спершу добрим українцем”.

ЖИТТЯ В ЗАГАЛЬНИХ РИСАХ СВІТУ

Характеристика життя.

Як ми вже знаємо з попередньої частини та з книжки „Кожний повинен знати!”, життя людини складається з двох стадій: тимчасового фізично-біологічного перебування на землі і вічного духового на небі.

Життя на землі є ніщо інше, як боротьба за існування. Воно є дуже короткотривалим, але ж і занадто складним. А це тому так, що на шляху людини стоять чинники позитивні й негативні, а саме: добро і зло, любов і ненависть, правда і кривда, радість і смуток, віра і сумнів, ідеал і утопія, совість і наглість, скромність і жадоба, щирість і ехидство.

Людина, перебуваючи на землі, цей складний у житті шлях мусить пройти.

Дотримуючись перших чинників, чинників даних Господом Богом, людина забезпечена довшим перебуванням на землі і вічним життям на небі. Дотримуючись же чинників других, які є від Диявола, — людина скорочує собі життя на землі і душу свою віддає від життя на небі та передає її до розпорядимости Сатани.

Як відомо з історії, то коли вибраний Господом Богом народ — жиди, почав був Його забувати та ремствувати на Нього, то Господь Бог післав на землю Сина свого — Ісуса Христа, щоб указав точний шлях, яким людина повинна йти, щоб досягла Царства Небесного. Бо за душею кожної людини Господь Бог уболює, піклується нею і бажає бачити її завжди чистою.

На превеликий жаль, багатьох з людей полонять від'ємні чинники, чинники негативні, і вони, відступаючи від добра, від любови, від правди, порушують закономірне, накреслене Господом Богом, життя інших.

Одні з них мають жадобу до влади, другі до наживи, за всяку ціну, капіталу, а ще інші до набуття „слави”, хоч вона буде й затьмарена його негативни-

ми вчинками. А звідси війни, експлуатація та визискування, насильство, а значить, **БОРОТЬБА**. Боротьба одиниць, боротьба груп, боротьба клас, боротьба націй.

І ми бачимо на власні очі, що чим людина стає цивілізованішою, говорячи терміном техніки, тим жорстокіша й жахливіша стає боротьба і охоплює вона простір цілого світу.

В часи середньовіччя все ж таки існувала честь, панувала гордість, дотримувалися слова чи то обіцянок, а значить, мали совість. І війни були льокальними, так би мовити, територіяльними, і знищення провадилися виключно в зонах, охоплених війнами.

Тепер же знищення провадяться по всіх місцевостях тієї або іншої країни. Убивають дітей і жінок, старших людей і немовлят, себто всіх і всюди людей, які до війни абсолютно не мають ніякого відношення, і роблять буквально цілі спустошення.

Також убивають чи просто душать газом в спеціально побудованих „фабриках смерти” - крематоріях, як було в Німеччині за часів Гітлера, чи то як має місце на протязі майже чотирьох десятків років в „царстві” комунізму — т. зв. ССРСР. Абож у Гірошіма й Нагасакі, японських містах, на які були скинені атомові бомби.

Такі страшні й ганебні вчинки відбуваються в теперішніх модерних часах.

Це є цілковитим відступленням від законів Господа Бога, а значить, і від самого Господа Бога. Найвищу духову культуру замінили цивілізацією. Дух — матерією. А ідеали совісти загубили зовсім. Не дотримуються ані слова чи то обіцянок, ані складених умов, т. зв. договорів.

**

Одним з великих нещасть світу є негативний чинник **ЖАДОБА**, який багатьох осіб штовхає до наживи, за всяку ціну, великого капіталу. Щоб його, капітал, схоронити, уряди деяких капіталістичних країн визнають держави безбожницького матеріалізму, віддають під їх неволю цілі нації, країни, острови, не турбуючись навіть тим, що завтра й вони під їх неволю попадуть.

Провадячи війну, а значить, боротьбу з державами безбожницького матеріалізму — своїми ж паро-

плавами доставляють ворогові пальне та різні матеріали воєнного значення. (Маю на увазі корейську війну).

Щоб мати ще більше грошей, вдома, в своїх країнах, придумують та застосовують різні методи визиску працюючих, з визначенням тієї ж самої заробітної платні. А звідси знову боротьба. Боротьба експлуатованих мас за покращання свого існування.

Експлуатація, визискування та різні недотягнення в будові життя загалом — породили кляси. І знову боротьба. Боротьба клясова.

Деякі особи вищої кляси і навіть деякі капіталісти, бачачи несправедливість по відношенню до загальної маси людства, приєднуються до неї і йдуть разом з нею, стаючи навіть у провіді. Утворюються партії. І знову боротьба. Боротьба вже партійна, яка провадиться на ґрунті соціального забезпечення експлуатованих мас.

З програм партій найбільш сприйнятливим для життя людства визнаний ДЕМОКРАТИЧНИЙ державно - політичний лад. Біда лише в тому, що говорять про демократію, а ідей їй в житті не впроваджують, навіть у країнах високої демократії. Кажу високої тому, що занадто багато дається волі й свободи рухів-дій, як, наприклад, в Америці, де існує найкращий добробут, боротьба до цього часу і в ній не припиняється. Це я досить яскраво схарактеризував у частині першій „МИНУЛИЙ і ТЕПЕРІШНІЙ СТАН”, у розділі „Аналіза або висновок”.

Щождо країн подібних Франції, то вони тільки говорять про демократію, а з народами, що прагнуть ідей правдивого демократизму — народами колоніальними, розправляються в найжорстокіший спосіб.

Розкладові елементи життя.

У цьому розділі розглянемо інші нечесні, або на правильній мові, інші злочинські вчинки осіб, яких полонить той же негативний чинник — ЖАДОБА, про які подавала преса.

Будівельні підприємці в Брукліні (Америка) вклали в будову домів для Федеральної Будівельної Адміністрації 15.000 долярів, а заробили!!! — чотири мільйони.

**
*

Департамент справедливости здобув для державної скарбниці 30 мільйонів доларів від тих податковців, які фальшивими податковими заявами хотіли обманути державу. Цього року департамент справедливости мусів покликати до суду 542 податковців. Минулого року засуджено 493, а 1953 р. — 377. Крім цього ще велике число несумлінних податковців чекає на судові розправи. Між засудженими є великі багатії і навіть кілька високих податкових урядовців.

**

Податкове бюро погодилося на те, щоб бруклінський фабрикант заплатив 500.000 доларів залеглих податків, хоч повинен заплатити 736.669 доларів, бо не платив податків від 1942 до 1947 р.

**

Суд у податкових справах у Вашингтоні ствердив, що торгівець контрабандними товарами Вільям Дж. Лайес не заплатив податків на суму 2.012.000 доларів.

**

Виходить, що капіталісти, запаморочені негативним чинником — жадобою, мало того, що визискують робітничу класу та беруть зайві відсотки з покупців, але ж вони обманюють і державну скарбницю.

Деякі підприємці та торгівці доходять до такого нахабства, що в суми, підлеглі звільненню від оподаткування, включають суми, видані на харчування своєї родини. Один з них „мотивує” своє нахабство тим, що, мовляв, його жінка мусить добре виглядати, коли її бачать покупці в крамниці.

А голова корпорації подав між „бізнесовими видатками” кошти, витрачені на пошлюбну подорож, кілька подорожей у Флориду і витрати на кінські перегони. Податкові урядовці відкинули той його виказ і визначили податок на 22.500 доларів більше, ніж він передбачав.

**

У процесі слідства над зловживанням колишнього губернатора стейту Нью-Джерзі Пола Гофмана виявилось, що він залишив був у посмертних паперах лист до своєї родини, в якому признається про крадіжку з стейтових фондів 300.000 доларів.

Федеральний суд засудив Джозефа Д. Ньюена на 5 років в'язниці і 15.000 долярів кари за те, що він, як збирач федерального податку, обманув державну скарбницю на суму 91.086 долярів, не заплативши власних податків.

**

Лікаря д-ра Вільяма Геллера оскаржують в тому, що він продавав рецепти, на які шаркомани могли купувати в аптеках синтетичний лік, що замінює їм героїну.

**

Бруклінського хірурга Алфреда Г. Айссона засудили до однорічної в'язниці за те, що, подавши фальшиві зізнання, не заплатив у 1946-1947 роках податку 54.300 долярів.

**

Поліція заарештувала 24-річного банкового урядовця Джана Калвіна Сімера, який минулого 1954 року вкрав з банку в Нью-Йорку 93.000 долярів і виїхав із жінкою і трьома дітьми до Клівленду, де змінив свій зовнішній вигляд. Його жінку пізнала сусідка з фотографії, надрукованої в часописі у зв'язку з крадіжкою грошей.

**

Податкового урядовця Ліонарда Гріна з Нью-Йорку засуджено за те, що робив фальшиві виказки і сам не платив податку.

**

Від 20 січня 1953 р. до 30 вересня 1954 р. звільнено з праці 343 поштмайстрів. 119 звільнено за розтрати державних грошей, 21 за фальшування документів, 21 за інфляційний продаж поштових значків, щоб покрити недобір, а 11 за крадіжку поштових пакунків.

**

Департамент поштового уряду повідомляє, що в перших шістьох місяцях 1955 р. заарештовано 6.631 урядовця за те, що поповнили різного роду злочини, виконуючи працю в поштових станіях і урядах. Це число арештованих на 483 більше в порівнянні з тим самим часом 1954 року.

**

Конгрес робітничих організацій звільнив з праці 6 осіб за витрати юнійних фондів на особисті цілі. Про те, що юнійні „боси” і їх родини використовують

матеріально робітничі спілки, відпочивають та „лікуються” коштом юній у Флориді та Каліфорнії, писала преса багато разів.

**

Повітовий суд у Нью-Йорку обвинувачує двох детективів у кривоприсязі. Їх оскаржують у зв'язках із особами, що займалися торгівлею наркотиками.

**

У Нью-Йорку викрито зловживання 100 змоторизованих поліцаїв, які контролюють автовий рух на шляхах. Ці поліцаї продавали автоводіям фальшиві 10-долярові квитки, якими власники авт користувалися, щоб не платити кари за неправильну їзду.

**

У Дітройті заарештовано двох поліцаїв і одного вартового з корпорації Дженерал Моторс, які викрали і продали фотографії нових моделей авт чужій фірмі.

**

Бувший голова комісії, яка мусіла перевіряти діяльність добродійних фондаций сказав, що деякі добродійні фондациі користуються з привілеїв і не платять податків, а тим часом створили „інтелектуальний картель”, який впливає на публічну опінію в дусі плянування соціальных реформ, що суперечать американському способові життя. Всі інші люди, сказав голова, мусять платити високі податки, а Фордова родина створила фондацию, яка не платить податків від 90% прибутків у Форд Мотор Компані. Переслухання на підкомісії, — твердив він, — виявили, що звільнені від оподаткування фонди деяких фондаций пішли на цілі, незгідні з американським способом життя.

**

Спільна слідча комісія стейтової легіслятури пероводила в Нью-Йорку слідство в справі обману населення, який чинили три організації, зібравши в останніх 12 роках понад 3.500.000 долярів. Комісія має такі відомості в цій справі: 1) Американський Комітет для опіки над не тут народженими людьми зібрав від громадянства більше як мільйон долярів, послуговуючись прізвищами визначних американців, але із зібраних фондів давав допомогу тільки **комуністам**. 2) Спільний Комітет для допомоги протифашистським втікачам з Еспанії зібрав 1.500.000 долярів,

але з тих грошей видав на ціль призначену статутом лише 10%, а решта грошей пішла на інші, статутом непередбачені цілі. 3) Конгрес Оборони Громадянських Прав назбирав більше як мільйон доларів, і більшу частину з цих грошей видав на цілі, які не мали нічого спільного із статутною діяльністю цієї організації.

Всі ці організації є на списку підривних організацій згідно з розпорядженням генерального прокуратора. Представники всіх цих організацій, зізнаючи, як свідки, в цій справі, відмовилися дати вияснення в фінансових справах своїх комітетів і, покликаючись на П'яту Поправку до Конституції, не схотіли відповісти на запити, чи вони є, або чи були членами комуністичної партії.

**

Директор Відділу Безпеки Нью-Йоркського Стейту заявив, що найбільше нещасливих випадків на шляхах США спричиняють т. зв. „ліпші” громадяни, які не звертають уваги на червоне світло і йдуть з недовзведеною швидкістю іноді в п'яному стані.

**

Департамент Здоров'я, Виховання й Добробуту звільнив до 30 квітня 1954 р. 238 урядовців з огляду на безпеку країни. Тут цікавим є те, що до „небезпечних” віднесено також і таких осіб, які забагато п'ють, дуже балакучих, або які не мають сталого характеру („Свобода”, з 4.6. 1954 р.).

**

Як бачимо з останнього, то надужиття впроваджують особи різного стану і також у різних галузях та організаціях, як рівно ж і приватні особи.

**

Про злочинність малолітніх ми знаємо з розділу „Виховання”, а тепер зупинимось на деяких злочинних вчинках дорослих осіб. Це робимо з тою метою, щоб картина життєвого стану в країні з найбільшим у світі добробутом була для кожного ясна.

Президент Айзенгауер підтвердив смертний присуд на двох американських вояків, які в квітні 1952 р. вбили в Німеччині двох цивільних осіб. Військовий суд засудив їх на кару смерті.

**

Суд присягнух у Грінбургу, Па., засудив до карі на електричному кріслі 26-річного Джана Веслі Вей-

бла, який був пострахом не пенсильвенській автостраді, вбиваючи автоводіїв. 28 липня 1953 року він убив шофера вантажного авта Тітса.

**

Сто поліцаїв і агентів шукали в Нью-Йорку злочинця, який, намагаючись вгвалтувати, смертельно поранив 14-річну ученицю. Ця дівчина перебуває в дуже тяжкому стані в шпиталі. Злочинцем, якого арештували в суботу, виявився 27-літній Джан Ф. Ровч. Він признався до вбивства 4 осіб, у тому числі української учениці Ю. Бортник („Свобода”, ч. 108, з 6.6. 1954 р.).

**

21-річний Лірой Луїс і 26-річний Генрі Томас призналися, що вбили 74-річного Олександра Брустовського в Бронксі (Нью-Йорк). Вбивники взяли в убитого один долар і 15 центів.

**

46-річний Денніс М. Діксон у 1949 р. був засуджений за два вбивства і грабункові напади до тюремної кари.

**

49-річна Ненні Досс призналася в суді в Тулсі, Оклагома, що вона отруїла чотирьох своїх чоловіків, всипавши їм до кави отрути для щурів. У зв'язку з цим суд хоче в'яснити, хто спричинив смерть ще кількох осіб в її родині: ще одного її чоловіка, її матері, батька, двох доньок, двох сестер і племінника.

**

24-річного купця Арнолда Шустера вбив невідомий злочинець через два тижні після того, як Шустер виявив поліції банкового злодія Віллі Суттона.

**

Фінансовий урядовець Сенату Джозеф С. Елліс тяжко поранив свою дружину, а після того застрелився сам.

**

Другий раз арештовано д-ра Семюела Шепперда за вбивство своєї 31-річної дружини. Шепперда арештовано після зізнань медичної сестри, яка заявила, що мала з ним інтимні зносини, хоч він це під присягою заперечував. Суд присяглих обвинувачує його в убивстві вагітної дружини.

У Клівленді, Огайо, помер 64-річний батько д-ра

Семюела Шепперда, д-р Ричард А. Шепперд. Від 4 липня 1954 р. — це вже третя особа з родини Шеппердів відійшла з цього світу. 4 липня вбито дружину д-ра Шепперда, а не так давно відібрала собі життя його мати.

**

Дружину Джеймса Рікко — Патрицію засудили за те, що вона разом із своєю приятелькою намовляла шофера забити автом її чоловіка, по якому вона сподівалася одержати забезпечення в сумі 10.000 доларів.

**

У Бофало чоловік застрелив свою дружину. Він признався, що вбив дружину з повним розмислом.

**

Ричард Ворд, 32-річний американський купець із стеїту Монтана, одружився у Франкфурті з 33-річною німкеню. Незабаром після того виявилось, що він має у Каліфорнії дружину і двоє дітей. Його арештували й засудили на 11 місяців в'язниці за двоженство, уневаживши водночас друге подружжя.

**

Невисліджені злочинці задушили мільйонера 46-річного Сержа Рубінштейна у його власному домі в Нью-Йорку при П'ятій Евеню. Гадають, що це вбивство dokonane найманими злочинцями, бо Рубінштейн мав багато ворогів і між спекулянтами, і між фінансистами.

**

Федеральне Бюро Інвестиґацій повідомляє, що число пограбувань банків у цьому році значно зросло. Минулого року пограбовано було 273 банки, а цього року за той самий час 386. Число нападів на банки зростає від 1950 року („Свобода”, ч. 65, з 6.4. 1955 р.).

**

Коло Боффало три озброєні бандити напали на панцерне авто фірми Брінкс, яке розвозить гроші для роздачі платні робітникам окремих підприємств, і пограбували 498.500 доларів. Двох бандитів уже заарештовано, а третього пошукують, який встиг втекти до Канади.

**

Взагалі ж про злочинність у найбільшому в світі міс-

ті Нью-Йорку комісар поліції В. Г. Адамс заявив, що злочинність впродовж 1954 р. зростає, але він додає, що в другій половині року після збільшення числа поліцаїв злочинність зменшилася. В 1954 р., — каже він, — було всіх злочинів у місті Нью-Йорку 111.274, а в 1953 р. 108.731. Пересічно кожного дня відбувалися такі злочини: два вбивства (сюди зараховано і смертні випадки від злочинного занедбання), злочинних нападів — 26, крадіжок зі зломом — 130, грабунків — 28. Кожного дня крадуть матеріальних цінностей на суму 137.938 доларів. В Нью-Йорку поліція має в своєму складі 21.000 поліцаїв, але комісар Адамс домагається збільшення їх числа ще на кілька тисяч.

**
*

Нешасні створіння та хворі.

Ще й такої величезної ваги й неописуемого жалю зустрічаємо справи в тій же Америці з найбільшим у світі добробутом. У шпиталі повіту Кук, в якому знаходиться місто Чикаго, залишилося одного тижня 48 новонароджених дітей, покинутих матерями. З них 23 — в акушерському відділі, а 25 — у відділі для хворих немовлят. Медичні сестри доглядають їх, однак дітям бракує материнської любови й опіки... Кожного року залишається у повітовому шпиталі 160-200 новонароджених дітей, покинутих матерями... Обчислення виявляють, що в одному тільки повіті Кук тепер є 11.000 дітей, які не мають батьківсько-материнської опіки... („Свобода”, з 11 серпня 1954 р., число 153).

**
*

Число нешлюбних дітей у Нью-Йорку зростає і місто мусить щораз більше витратити на їх утримання. Відділ Міської Добродійности допомагає 105.792 дітям, з яких 33.345 — це діти нешлюбні („Свобода”, з 21.7. 1955 р.).

**
*

І це ж, як бачимо, лише в одному повіті та в м. Нью-Йорку, а скільки ж таких нещасних створінь є по всій Америці?

**
*

У 1954 р. 27.000 американців втратили зір. Це най-

більше число в порівнянні з усіма попередніми роками. А всіх сліпих у США є 319.000.

**

Директор школи для розумовонедорозвинених у Вайнленді, Н.-Дж., д-р Волтер Джекоб заявив, що в США є близько одного відсотка, коло 1.600.000 розумовонедорозвинених людей. У спеціальних школах, — заявив він — можна розумовонедорозвинених дітей виховувати на повноцінних громадян.

**

Голова Ради в справах психічного здоров'я при Американському Лікарському Товаристві, д-р Ліо Г. Бартмейер, сказав у Сенатській Підкомісії Публічної Добродійности, що психічні недуги в цій країні поширилися в такій мірі, що набирають характеру „найбільшої епідемії“, яка колибудь існувала в цій країні. Д-р Бартмейер та інші свідки домагалися, щоб Конгрес призначив 1.250.000 доларів на вивчення психічних недуг та способу їх лікування. Свідок зазначив, що досі замало працюють в цьому напрямку. Більше як половину всіх ліжок у шпиталях США займають для розумовохворих.

**

Заступник голови Крайового Комітету в справах алкоголізму заявив, що алкоголь пожирає більше жертв як туберкульоза, поліо і пістряк разом узяті. На 165 мільйонів жителів США — коло чотирьох мільйонів треба вважати за алкоголіків. В одному лише Нью-Йорку є їх коло 300.000. В наслідок алкоголізму Нью-Йорк втрачає річно 50 мільйонів доларів у заробітній платні своїх мешканців.

**

Резюме

Резюме з вищенаведеного можемо вивести лише таке, що в Америці, в країні з найбільшим у світі добробутом, де повинен був би процвітати мир і спокій, текти безпечне й щасливе для всіх без винятку людей життя й радістю наповнятися їх душі, спостерігаємо явище зовсім протилежне. А саме: має місце, і я б сказав, що в широкому масштабі, бандитизм з його всіма наслідками — із вбивствами, грабунками та крадіжками. Фальшування та у величезному розмірі надужиття осіб різного стану і в різних формах

та діях. Вживання великою кількістю населення наркотиків. Також проституція та пияцтво.

Що ж за причини при наявності найкращого добробуту породжують всі ці негативи та віддаляють населення Америки від правдиво - доброго життя?

Головних причин у цьому є дві. Перша — жадоба до наживи, за всяку ціну, капіталу, і друга — відступлення від Бога.

Майже все населення Америки виховане в дусі, так би мовити, матеріялістичному. Кожний прагне набути як можна більше грошей та зробитись капіталістом.

Підприємці й торгівці наживають капітал з виробництва та торгівлі. Перші з них визискують і робочу силу. До того ж, робочу силу молоду, а чуть-чуть старшу, навіть за 40 років життя, то не хочуть і на працю брати. Дехто з них, щоб не платити належних податків, фальшують документи.

Бандитизм із вбивствами, грабунками та крадіжками теж в найбільшій своїй частині провадиться з ціллю здобуття грошей, здобуття матеріяльних цінностей, щоб збільшити й собі капітал. Але ж душі їх, крім жадоби, охоплені ще й другим негативним чинником — чинником ЗЛА.

З метою збільшення капіталу впроваджуються й різні надужиття.

Бандити наймані, що провадять вбивства, теж запаморочені тією ж самою недугою — грішми.

А що гонить до продажу суворо забороненого — наркотиків? Теж жадоба. Теж гроші. Елементи, які продають наркотики, так просякнені „духом” капіталу, що йдуть, як кажуть, на все, лише б здобути й собі капітал та стати в ряди великих світу цього, в ряди капіталістів.

Нема де діти правди, проституція це теж одна з найганебніших, найбрутальніших і найгниліших віток капіталістичного світу.

Капіталісти, яких полонить негативний чинник — **наглість**, за гроші купують всіх податливих, а використавши, кидають їх напризволяще, і вони, шукаючи випробуваного вже „легкого заробітку”, плывуть на хвилях 'брудного... океану, навіть, до самісінької смерті. А ще можна зустріти й таких, що за гроші продають і своє родинне життя, своє сімейне щастя.

27.000 осіб лише за один 1954 рік стали сліпими. Чому? Шкода, що не подали про те відомостей. Мабуть, що від „доброї” праці.

В Америці є 1.600.000 розумовонедорозвинених. Чому вони є, а до того ще й так багато? Істи та пити є тут, як прийнято говорити, у волю. Добробут найкращий, а розумовонедорозвинених така велика кількість. Треба припускати, що на те впливає не-ймовірна гонитва, ляки та до самісінької душі просякаючі турботи про збільшення капіталу.

А скільки ж є туберкульозних, хворих на серце та осіб з іншими хворобами, як непридатний вже для вжитку „елемент”? Або скільки є калік — без рук та без ніг — жертв нещасливих випадків, в т. ч. і від автових катастроф, коли на протязі 1954 року було 9.200.000 поранених, крім, як ми вже знаємо, 91.000 згинулих.

Це ж усе наслідки тієї страшної машинізації та гонки.

Народ став „черствий”, суворий, він не реагує на жодні нещасливі випадки. Вся його думка і вся його увага скерована на наживу капіталу. Як ми вже знаємо з розділу „Виховання”, то навіть за своїми рідними дітьми „нема коли” дивитися та їх виховувати. Лише гроші, гроші потрібні, бо їх все мало й мало...

Забули Бога і Віру в Нього занедбали. Духове, про що нераз уже згадувалось, замінили на матеріяльне, на гроші. І це так, а не інакше, бо: чи змогла б правдиво-віруюча людина брати зайві відсотки та визискувати експлуатовану масу?

Чи змогли б віруючі в Бога фальшувати документи та робити різні надужиття. Також красти, грабувати та вбивати?

Чи зміг би віруючий найматися за гроші будь-кого вбивати? Або чи посмів би віруючий наймати чи хоч би намовляти на будь-які вбивства?

Хіба віруючі спокушували б податливих за гроші? Або самі податливі, щоб були віруючими, чи пішли б за гроші на ту найганебнішу справу?

Хіба віруючі, щоб нажити собі капітал, дозволили б убивати душі багатьох людей, в т. ч. і молоді, продаючи отруту — наркотики?

Кінець-кінцем, хіба віруючі в Господа Бога змогли б так холоднокровно дивитися на всі ті мільйонові

жертви від різних нещасливих випадків, в т. ч. і від автових катастроф?

Я думаю, що ні!

Безперечно, Америка є крайною релігійною, але ж, на превеликий жаль, Віра в Бога так занедбана, що народ певно вже не може зорієнтуватися в самій суті Віри. І нема нічого дивного, що американський народ, хоч би навіть його частина, але частина поважна, так ревно підтримувала безбожницький матеріалізм.

Навіть тисячі духовників не тільки позитивно висловлювалися про нього, а всіляко його підтримували.

А що значить підтримувати безбожницький матеріалізм? Відступати від Бога.

Далі. Поминаючи попередньо обговорені бандитизм та різні зловживання, загляньмо ще в глибшу душу американського народу і в ній ми побачимо казуси неймовірної ваги.

Діти вбивають своїх рідних батьків. Чоловіки вбивають своїх жінок, жінки своїх чоловіків. Впроваджують самогубства. Займаються двоженством.

Матері у великій кількості кидають своїх рідних новонароджених дітей. В одному лише повіті щороку залишають до 200 душ дітей.

Чи може бути ще щось гірше й жахливіше на цьому світі?

Якщо людина не має в душі Бога, в неї відсутня совість, відсутня духовна культура. А без душі немає й людини. Фактично, без душі людина перестає бути людиною, лише образ її має. Звірі чи то тварини інстинктивно відчують свої природні обов'язки супроти своїх дітей і ні в якому разі їх не кинуть і нікому не віддадуть, а людина, як я вже про це згадував, інстинктивно відчувати не може і, не маючи совісти, робить страшні надприродні речі.

А чи було б щось подібне з малолітніми, якби американський народ дійсно вірував у Бога та з самого малечку виховував дітей у дусі християнської моралі?

Сенатор Естес Кіфвер заявив у Волтгемі, Масс., що „злочини малолітніх — це знаки слабости в нашому моральному і соціальному житті”.

Якщо б американський народ був вихований у ду-

сі християнської моралі, то напевно й алькоголіків не було б 4.000.000, бо люди думали б про Храм Божий, а не про шинок, не про таверну.

Відсутність же Віри в Бога, а значить, відсутність Ідеау Головного Життя, себто Життя Духового, кидає людину в обійми негації, в обійми чорних сил природи.

Ясна річ, що є американці, які вболівають за душею свого народу, але ж... зробити нічого не можуть.

**

Майже кожного дня газети подають відомості про все страшніші й жахливіші вчинки:

У Спрінгфілді, Массачусетс, керівник банку Брук — 47-річний Аллісон Р. Сенгер застрілив двох своїх синів і дружину, а після того застрілився й сам.

Директор банку заявив, що Сенгер одержував коло 30.000 доларів платні на рік, але не так давно був признався, що на протязі десятих років він викрав з банку 60.000 доларів („Свобода”, з 16.11. 1955 р.).

22-річна мати в Квінсі, Нью-Йорк, купала свою дво-місячну дитину. Коли дитя заплакало, вона притримала його довший час у воді, і дитина втопилася. Тоді вона сховала дитину в шафі, поранила собі руку, побігла до матері, що мешкала в тому самому домі, і заявила, що невідома жінка вкрала її дитину. Поліція заарештувала 13 стейтів, але незабаром знайшла в шафі неживу дитину. Матір судитимуть за вбивство дитини, але перед тим віддадуть її до шпиталю, бо вона вже лікувалася на розумову недугу („Свобода”, з 9.9. 1955 р.).

600 поліцаїв шукають новонароджену дитину, що її якась ясноволоса жінка викрала із шпиталю („Свобода”, з 23.9. 1955 р.).

У Сеулі, у Південній Кореї, неназваний американський вояк, у сварці за дівчат застрілив двох південно-корейських моряків і поранив ще двох моряків і одну цивільну особу („Свобода”, з 20.8. 1955 р.).

Агенти Федерального Бюра Інвестиґацій заарештували 23-річного Джана Джілберта Грегема, що 1 листопада коло Денверу, Колорадо, спричинив ка-

тастрофу літака, у якій згинула його мати і 43 інші особи — пасажери й залота літака. Цей страшний злочин Грегем учинив, щоб одержати асекурацію в сумі 37.500 долярів, на яку забезпечив свою матір на летовищі в Денвері. Він уклав до материного багажу часову динамітову бомбу, яка експльодувала через десять хвилин після того, як літак відлетів із Денверу.

Під час перевірки частин літака й розкиданого багажу експерти встановили, що багаж викинула експльозія ще до пожежі літака, бо листи та різні папери зовсім не мали знаків пожежі.

Грегемові загрожує кара 10 років тюрми та 10.000 долярів гривні згідно з федеральними законами. Це нібито найвища кара за саботаж. Але згідно з законами стејту Колорадо, де була катастрофа, злочинця можуть судити за 44 вбивства і йому загрожує кара смерти в газовій камері.

Грегем має дружину і двоє дітей.

Грегем, як пише „Свобода”, потребував грошей, бо був засуджений на 4.200 долярів за підроблені векселі, з яких 2.500 долярів сплатила мати, а решту Грегем мусить ще платити („Свобода”, в 16.11. 1955 року).

А чи є взагалі людина, яка не потребує грошей? Капіталістичний світ!

Не менш цікавим тут також є й федеральний закон, закон США для бандитів!!!

Апеляційний суд Ньюйоркського стејту в Олбані відкинув апеляцію двох 18-річних злочинців і вони згинуть на електричному кріслі в січні 1956 р. Це є Вільям Баерс, який убив матір своєї 15-річної любки, бо вона не дозволяла йому на гріх із своєю донькою, і Норман Рої, який пограбував, згвалтував та вбив три жінки в Нью-Йорку („Свобода”, з 6.12. 1955 року).

**

Як бачимо, світ швидкими темпами котиться в безодню. Потрібне негайне лікування, і лікування не фізичного стану людства, а духового, і найрадикальнішими засобами — християнською мораллю. Тільки наука Ісуса Христа може спасти людство від оста-

точного падіння, яке вже дійшло до неймовірно-жахливого страхіття.

**
*

Про злочини осіб з різних верств і кіл населення говорилось у розділі „Розкладові елементи життя”, але ж про злочини осіб, які повинні б стояти на сторожі правопорядку, там не було сказано ні слова.

Поцікавимося, що ж про них говорить преса:

„Сенатська Підкомісія, переслухуючи свідків у справі злочинності малолітніх, довідалася, що деякі адвокати й судді заробляють великі гроші на торгівлі дітьми, яку вони називають „адоптуванням” бездітними батьками чужих, головним чином нешлюбних дітей.

Під час переслухання виявилось, що суддя Геррі Вудворд і урядничка для суду малолітніх у Елізабет Гамільтон брали від 100 до 300 доларів за посередництво в адоптуванні дітей. Суддя Вудворд заявив, що він брав гроші не як суддя, а як правник по 150 доларів від батьків, які брали дітей на виховання.

Один із свідків назвав адвоката з Кензасу, який брав деколи по 5.000 доларів за посередництво в адоптуванні дитини.

Журналістка Мері Грайс розповіла про свої телефонічні розмови з адвокатом, який давав оголошення про адоптацію дітей у щоденнику „Ди Вічита Бекон” („Свобода”, з 18.11. 1955 р., ч. 223).

От тому то ми швидкими темпами й котимося в безодню, бо навіть високі чинники правопорядку думають тільки про гроші, думають тільки про збільшення капіталу, а не про Бога. І не спасають людських душ від варварства, а навпаки, самі торгують людськими душами.

Заходи по усуненню ненормальностей

У теперішній час, саме в теперішній час, ми бачимо тенденцію деяких видатних американців на чолі з самим президентом Айзенгауером запобігти дальшому розкладові життєвих чинників свого народу та надолужити виправленням накоєного до цього часу лиха.

Для цього вживають таких заходів:

Президент Айзенгауер призначив окремих Комітет, який має дбати про те, щоб на шляхах США бу-

до якнайменше автомобільних катастроф та смертних випадків у наслідок цих катастроф.

Конгрес займається питанням, як забезпечити мінімум добробуту й вдоволення сліпим у всьому світі.

Голова Підкомісії Публічної Добродійности сенатор Лістер Гілл та 29 сенаторів внесли законопроект про те, щоб федеральний суд дав допомогу тим фахівцям (лікарям, психологам), які займаються психічними недугами.

Комітет Публічного Здоров'я при Адвокатському Товаристві Ньюйоркського стейту обвинувачує медичні каледжі й міські управи в тому, що вони не поборюють шкідливості вживання алкогольних напоїв, а міські управи не ухвалюють відповідних постанов, які зменшували б споживання алкоголю. (Треба надіятися, що і медичні каледжі, і міські управи справу проти вживання алкоголю наладнають).

Президент Айзенгауер закликає самоуправні, державні та міждержавні чинники до боротьби проти наркотиків. Президент покликав до життя п'ятичленний комітет, який має поборювати незаконне вживання наркотиків і при допомозі всіх можливих засобів зменшити або й зовсім викоринити цю шкідливу отруту. Пресовий секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті заявив, що президент проситиме Конгрес про нові закони для поборювання наркотиків та про фонди для лікування тих, які стали „налоговими наркоманами”.

Легіслатура стейту Коннектикат хоче прийняти закон про кару досмертної в'язниці для злочинців, які продають наркотики.

Палата Репрезентантів стейтової Легіслатури в Огайо більшістю 105 проти 10 голосів прийняла законопроект про цензурування фільмів. Цей законопроект має ще прийняти стейтовий Сенат.

Президент Айзенгауер офіційно відкрив збірку на

фонд боротьби проти пістряка в четвер 31 березня 1955 р.

Президент Айзенгауер **поновив** свою програму для охорони здоров'я з минулого року і просив Конгрес прийняти її для того, щоб „поліпшити здоровний стан для сильнішої Америки”. Урядова програма для охорони здоров'я передбачає допомогу в таких випадках: Дати забезпечення на лікування, коли воно триває довший час. Забезпечити лікуванням хворих у сільських районах. Вможливити лікування особам, які тепер, у наслідок низьких заробітків, не можуть собі на нього дозволити.

Демократичний сенатор Пол Г. Даглес сказав, що США мусять мати плян лікування населення і що з стану здоров'я громадян не можна робити політики, бо лікарі не можуть заступити політиків, а політики лікарів. Лікарі не можуть кричати про „соціалізм”, коли уряд хоче допомогти тим американцям, які не мають грошей на те, щоб платити високі гроші за перебування у шпиталі під час довшої недуги, ані оплачувати операції, що коштують по кілька сот доларів. Дещо в цій справі робить „Блакитний Хрест”, але цього не вистачає. Тому Даглес заявив, що йому в дечому подобається плян, який був вніс до Конгресу президент Айзенгауер, і який відкинув 83-ій Конгрес. Даглес закликав усі групи, лікарів, пацієнтів і шпиталі, щоб разом співпрацювали над виготовленням нового пляну лікування довше хворих і тих, що потребують операції, бо на коротке лікування може спромогтися кожний американець сам.

Республіканський конгресмен Дж. Геррі МекГрегор вніс законопроект про те, щоб жінки могли користуватися з соціального забезпечення після скінчення 60 років життя. Тепер вони дістають старечі пенсії після скінчення 65 років.

Президент Айзенгауер підписав закон про соціальне забезпечення, який поширює соціальне забезпечення на нових десять мільйонів робітників та збільшує пенсії всім тим, що вже були забезпечені. Президент заявив, підписуючи цей закон, що він є „на-

ріжним каменем його програми, щоб зробити Америку ліпшою і сильнішою”.

Сенатор Томас С. Десмонд вніс резолюцію, щоб стейтові уряди праці допомагали знаходити працю людям, які переступили 40 рік життя.

З Вашингтону повідомляють, що вживають заходів, щоб на вчительську працю приймали також і тих учительок, які вийшли заміж, з метою заохотити дівчат до вчительської праці.

Секретар праці Джеймс П. Мічелл заявив, що коли й надалі працедавці не прийматимуть на працю старших віком робітників, то за 20 років майже половина дорослого населення США буде безробітною. Число робітників віком понад 45 років щораз більше в наслідок поліпшення умов охорони здоров'я, і в 1975 році воно збільшиться на 40 відсотків. Секретар праці твердить, що це діється в наслідок примхливого упередження, що робітник, який має понад 45 років, вже не може працювати з таким успіхом, як молодий.

Це не правда, — заявив Мічелл — і тому підприємці не сміють позбуватися вишколених, досвідчених фахових людей, бо на тому терплять не лише їхні підприємства, але й економіка держави та справа народньої оборони, які вимагають використання всіх сил народу. „Якщо наша економіка має йти вгору, — сказав секретар праці — і якщо ми не хочемо стати перед масовим безробіттям, то мусимо створити старшим робітникам такі самі умови праці, які мають молодші робітники. Ми не сміємо зрікатися того цінного робітничого матеріалу, який являють собою старші віком робітники. Якщо ніщо в цій ділянці не зміниться, то, на думку Мічелла, позбавлені праці старші робітники самою лише своєю кількістю змусять уряд за кількадесят років щось зробити”. Старші робітники не можуть тепер знайти приміщення на фармах, як це було досі, і не можуть вигідно прожити з тієї старечої пенсії, яку вони дістають. Найкращий вихід з цього становища — дозволити працювати тим старшим робітникам, які цього бажають і до цього здібні („Свобода”, з 24 грудня 1954 р., ч. 248).

В'язнична сторожа відвезла з Нью-Йорку до тюрми Сінг-Сінг скованого сина мільйонера Мікі Джелкі, якого засудили на дворічне ув'язнення за те, що змушував дівчат до неморального життя. Досі він сидів у в'язниці в Нью-Йорку, але тепер програв апеляцію і відбудуватиме кару („Свобода”, з 24.6. 1955 року).

Що це значить „програв” апеляцію?

Як влучно цей засуд підтверджує мої висновки в розділі „Резюме” про найгнилішу вітку капіталістичного світу. Засудили одного з тисячі, або ж з декількох тисяч, але ж засудили.

А ось злочин мільйонера ще більшої ваги.

Сенатська комісія на чолі з Естесом Кіфвером провадить переслухання в справі мільйонера російського походження Івана Джерома (Єремеева), якого обвинувачують у розбещуванні неповнолітніх і накручуванні неморальних фільмів. У зв'язку з цією справою Комісія має переслухати сім дівчат у віці від 11 до 17 років (Джером має 62 роки і є автором деяких важливих винаходів).

Шеф Федерального Бюра для Дитячих Справ д-р Марта Еліот вимагала на зборах стейтових і територіальних урядовців відділів здоров'я рішучих заходів, щоб „зліквідувати чорний ринок, на якому торгують немовлятами”.

До цих заходів вона зараховує правну, соціальну й лікарську опіку над незаміжними матерями. „Сама думка про продаж дітей огидна, — сказала вона — але продаж усе таки продовжується”.

Щороку народжується в США коло 150.000 нешлюбних дітей, з того коло 60.000 немовлят припадає матерям молодшим від 20 років. Слідство виявляє, що незаміжні матері схильні до того, щоб продавати своїх дітей і нерado приймають допомогу добродійних організацій у такій формі, як її тепер проектується („Свобода”, з 17.11. 1955 р.).

Повернення до Бога

Визнання Найвищої Істоти — це найістотніша риса американізму, — заявив президент Айзенгауер.

Ці слова президента передавало радіо згідно з фільмом, що його висвітлювано в зв'язку з імпрезою „Назад до Бога”, яку кожного року влаштовує Американський Легіон.

Президент Айзенгауер сказав, що батьки Америки виразно заявили, що вони визнають Бога, як Творця людських прав, і що ідеал їхнього уряду — це такий уряд, який спирається на пошануванні людської гідності. Уряд повинен запевнити людям права, які для них створив Бог. Але в багатьох країнах, казав Айзенгауер, уряди твердять, що це вони є авторами людських прав. „Коли уряд дає людям права, то він може їх і відібрати”, — казав Айзенгауер. „Без Бога не було б американської форми уряду й американського способу життя”. Президент заявив, що „шлях яким ми мандруємо, вузький, довгий і всіяний багатьма небезпеками. Кожного дня мусимо просити Всемогучого Бога про опіку над нами, щоб могли дожити до тих, яким мали б передати здобутки вільного народу”.

Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс закликав американський народ „виявляти найвищу віру” в теперішніх часах, коли сучасний спосіб ведення війни може бути „більш нищівним”, як колибудь досі в історії людства. Стравс назвав віру „найвищою” обороною і розвивав свою думку таким способом: „Насамперед віра в самих себе, в нашу життєву силу, в наш провід, здібний реагувати на провокацію, і вкінці віра в найвищу допомогу і добродійство Провидіння Божого, яке впродовж віків часто давало докази того, що тріумфувала правда і добро людини”. Стравс твердив, що віра завжди перемагала страх і тому „наша власна віра, віра наших батьків, — додає нам сили вірити, що Творець не дозволить людині дійти до того пункту, щоб вона надужила науки на те, щоб знищити всі людські осяги, всі пам'ятки культури, які назбирала розумова скарбниця віків”.

Голова Американського Лікарського Товариства, д-р Елмер Гесс, заявив у своїй промові на відкритті 48-их річних зборів Південного Відділу Лікарського

Товариства таке: „Хто не вірить у Найвище Єство, — не має права виконувати лікарську практику”.

Д-р Гесс, із місцевости Ірі, Па., сказав: „Лікар, який входить до кімнати хворого, не є сам один. Він може допомогти хворій особі не тільки своїми науковими знаннями, але і його віра у вищу силу лікує. Покажіть мені лікаря, який заперечує існування Бога, і я скажу, що він не має жодного права виконувати лікарську справу”. Д-р Гесс з похвалою висловився про американські медичні школи за добру організацію навчання основ наукової медицини, але висловив побоювання, щоб концентрація на навчанні наукових основ не спричинилася до занедбання духовних вартостей.

У свій час Вашингтон сказав, що найсильнішою підтримкою для американізму є релігія. На превеликий жаль, у школах Америки релігії не навчають, а тому органам Ватикану „Оссерваторе Романо” треба признати рацію, коли він пише, що невивчання у школах США релігії є трагедією для Америки, її народу й усього людства. При цьому звертається увагу, що одна з фундаментальних свобод американського громадянина — право батьків навчати або не навчати своїх дітей релігії, у практиці приводить до відчуження народу від релігійности й тих моральних вартостей, що тісно пов’язані з наукою релігії. Ватиканський часопис пригадує, що брак примусового навчання релігії в американських школах походить ще від тієї толерантности, яку принесли в своїх умах і душах перші американські імігранти, що втекли були з Європи від релігійних переслідувань. „Але держава, яка обманує себе, що не спричиняє нікому з своїх громадян шкоди такою свободою, насправді шкодить усім громадянам” — твердить часопис.

Президент Айзенгауер, згідно з законом з 26 грудня 1941 року, проголосив четвертий четвер листопада місяця — 25 число — Днем Подяки й закликав усіх американських громадян молитися в цей день. „Складім, — сказано у зверненні президента — скромну подяку Богові за Його добродійства в цьо-

му році, що минає, і просімо Його опіки в прийдешньому році”.

Кардинал Спелман заявив на приватному прийнятті, що нерозсудливо було б думати, що світ зможе врятувати свою цивілізацію без віри в Бога і без Божої допомоги. Комуністи в США, — сказав кардинал — це ті зрадники, які, користуючись волею в цій країні, боряться за те, щоб поневолити її і все людство.

Голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс сказав, що світ потребує не тільки фізичної, але й моральної сили для того, щоб зберегти себе від знищення комуністами. „Якщо ми хочемо оборонити вільний світ від варварства, ми мусимо бути на сторожі тієї половинної правди, яка твердить, що любов — це єдиний шлях для врятування людства”. Любови людини до людини, — сказав Стравс — не досить, бо ще мусить бути любов до справжнього Бога, Його заповідей та Його справедливих законів, які єдині ведуть до світового миру. Ми мусимо пам'ятати слова Талмуду: „Прощай грішникові, але не гріхові”. Наукове знання не врятує світу, якщо воно не буде в руках осіб, які підтверджують Божу правду про те, що справедливість підносить людей на вищий ступінь існування”.

Наймолодший губернатор стеїту Теннессі, 34-річний Френк Дж. Клемент закликав в урядах і в політиці керуватися моральними засадами, заснованими на релігії. Він сказав, що „коли політика і релігія не можуть в чомусь погодитися, то є щось неправильне в політиці”. Треба позбутися тієї думки, що не слід займатися політикою тому, що нею можна „забруднитись”. Треба залишити погоню за грішми, а уряд США повинен усвідомити, що грішми не можна купити приязні інших народів. Губернатор додав, що ці його слова не означають того, що США повинні припинити допомогу закордонним країнам, але вони повинні це робити з більшим розумінням, щоб не втратити моральної пошани серед населення заприязнених країн.

У Чикаго один порушник податкового закону під час сповіді покаявся і залишив у сповідника о. Арсе-

ніюса Гецемейера 500 доларів, які він передав до податкового уряду.

Суддя Джордж Діц у Пафкіпсі визначив Вільямові Б. Джансонові таку кару за 11 порушень правил їзди автотранспортом, що він їх допустився на протязі одного дня: 75 доларів штрафу і 30 днів тюрми. Кару тюрми дістав Джансон з припиненням виконання. Замість тюрми Джансон має ходити щонеділі до церкви впродовж року. Коли пропустить один раз без оправданої причини — мусить іти до в'язниці.

Сегрегація

Уряд Америки має величезні турботи у поборюванні труднощів на шляху до скасування сегрегації. Видані закони й заклики до населення зустрічаються з перешкодами багатьох осіб, особливо щодо організації спільних шкіл для дітей білих і кольорових. Були випадки, що противників - агітаторів, навіть, заарештовували.

Також були випадки, що й католицькі школи не приймали кольорових. Парох римо-католицької церкви К. Дж. Дрю сказав про це так: „Це дивно, що ми висилаємо свої місії до негрів в Африці, а деколи відкидаємо негрів від наших дверей лише тому, що вони — кольорові”. Отець Дрю навіть приклад, коли негритянську дівчину не прийняли до католицької середньої школи тому, що вона кольорова.

Уряд президента Айзенгауера домагається, щоб усі залізничні лінії скасували окремі вагони або переділи для кольорового населення, де такі расові обмеження існують. Департамент справедливости вислав окремого листа до Міжстейтової Торговельної Комісії, в якому заявляє, що расові обмеження на залізницях порушують Федеральну Конституцію, і тому вони є протизаконні й незгідні з Міжстейтовим Торговельним Законом.

Найвищий Суд США видав одноголосно опінію в справі ліквідації окремих шкіл для кольорових дітей.

Окружні Федеральні Суди повинні пильнувати,

щоб окремі школи для кольорових дітей були скасовані та ступнево об'єднані. Окружні Суди повинні дбати про те, щоб ліквідація окремих шкіл відбувалася в „добрій волі” та щоб не було надужиття у визначуванні терміну ліквідації окремих шкіл.

Заступник генерального прокурора Вільям П. Роджерс заявив, що уряд продовжує своє змагання до того, щоб фірми, які виконують урядові замовлення, не керувалися при прийомі на працю службовців та робітників расовим упередженням. В тому напрямку видано відповідні розпорядження. Коли буде стверджено, що та чи інша фірма й надалі керується расовими упередженнями при прийомі на працю робітників та службовців, тоді уряд буде примушений вжити інших заходів, щоб добитися своєї цілі.

Перешкоди

Як бачимо, по кожній мною заторкненій справі уряд вживає заходів до поліпшення існуючого стану. На жаль, на шляху до впровадження прогресивних реформ уряд зустрічає немало перешкод.

Взяти хоч би й наведений вислів демократичного сенатора Даглеса, який нібито й сам закликає до поліпшення стану здоров'я громадян, але ж заявляє, що плян, який був внесений до Конгресу президентом Айзенгауером, йому подобається в дечому! Чому в дечому?

Виходить, що і демократичний сенатор, від якого треба було б чекати повної підтримки пляну поліпшення стану здоров'я робітників, не бажає давати його по багатьох точках. А звідси — гарні слова та погані діла!

Крайове Товариство Фабрикантів через свого голову Генрі Дж. Райтера заявило на переслуханні в Спільній Конгресовій Економічній Комісії, що, хоч економіка США зростає, але треба зменшити податки. Він виступив проти домагання президента Айзенгауера поширити й поліпшити федеральне забезпечення рекомпенсації на час безробіття.

Сім залізничних ліній вислали свої аргументи проти домагання уряду скасувати сегрегацію на заліз-

ничних лініях, в яких твердять, що „коли існують ті самі можливості подорожування навіть і в окремих вагонах або переділах”, то тоді немає порушення Конституції, ані Міжстейтового Торговельного Закону.

Шеф шкільництва повіту Клередон, Південна Каролайна, Л. Б. МекКорд заявив, що він закриє всі публічні школи, якщо суд видасть розпорядження, щоб білі діти навчалися разом із кольоровими. Він каже, що так зроблять усі школи в цьому стейті, коли суд змушуватиме до спільних шкіл.

Голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Ботлер такими гострими словами скритикував уряд президента Айзенгауера: „Це, — каже він — несправедливий уряд для несправедливої цілі, і здійснює несправедливу програму для несправедливих людей”. Він скритикував усі ділянки урядової програми, починаючи від виховання й рільництва, а кінчаючи становищем уряду в справі публічної електричної енергії та приватних підприємств. Він казав, що знову в уряді мають впливи ті, які сидять на плюшових кріслах, і які свої злочинні грабункові пляни вміють ховати за усміхом. Він твердив, що уряд президента Айзенгауера не дбає про потреби фермерів, тільки дає податкові полегші тим „нечисленним, які мають гроші”.

А демократичний сенатор із Західньої Вірджинії, Метью М. Нілі мав виступ проти президента Айзенгауера, можна сказати, просто таки брутальний. Він заявив, що президент Айзенгауер був „перший у війні”, але є також „першим у безладді і першим у недотриманні виборчих обіцянок”. На його думку, Айзенгауер був „негодящий тоді, коли його іменували на кандидата на президента, тоді, коли його вибирали, і тепер кожного дня він показує, що є непридатний на це становище”. Айзенгауер, — сказав сенатор — ніколи не ходив до церкви, поки не став президентом, але після обрання президентом про його релігійність широко розписує преса. Геть з гіпокризією!” — кричав сенатор Нілі під час виступу.

Он як, всьому винен президент Айзенгауер та його уряд!

Не буду я захищати ані президента Айзенгауера, ані його уряду, а тільки скажу одне, що всі життєві хиби та недоліки, про які йде річ, залишені ніким іншим, як демократами, якщо вже будемо торкатися партій, а не окремих осіб, які на протязі 20 років безперервно урядували в Америці.

А хто ж віддав комуністам половину Європи, Китай, Курильські острови і т. д., і т. п.? Певно, що демократи.

Візьмім під уважний розгляд і останній виступ Адлея Стівенсона, титулярного голови Демократичної Партії Америки і бувшого кандидата на президента, який радить, щоб Америка в справі островів, приналежних до Формози — Кімої і Матсу ще раз підтвердила, що вона є „приятель, а не пан; апостол принципу, а не потуга; скромна, а не арогантна; чемпіон миру, а не передвісник війни”, бо „наша сила, — каже він — лежить не тільки в пробних полях і магазинах (атомової зброї), але в наших ідеалах, у наших цілях та в їхньому універсальному значенні для всіх людей, що борються за те, щоб могли вільно дихати”.

В його підході, — пише „Свобода” — є засаднича помилка: Кімої і Матсу не є самі для себе проблемою і американського становища щодо їхньої оборони не можна ані оцінювати, ані визначати жодною стратегічною та будь-якою іншою вартістю самих тих островів. Тут, власне, вмішана справа принципу, про який Стівенсон говорить, але якого не бере до уваги. Те, що Стівенсон рекомендує відносно Кімої і Матсу, означало б зачинати з комуністами знову від початку, з тим тільки, що від початку мала б зачинати Америка, а не большевики. Америка мала б тепер доказувати своє „апостольство миру”, віддавши червоним агресорам величезну частину Азії і Європи, поробивши їм уже стільки поступок, що тепер могла б ще поступитись — як це недавно схопив дотепно один карикатурист — тільки в прірву. І такий власне крок пробивається з рекомендацій Стівенсона. Невже ж Америці ще сьогодні треба доказувати її миролюбність і всі ті високі ідеали, про які Стівен-

сон говорить? Кому таких доказів ще сьогодні потрібно, тому їх напевно не дасть відступлення червоним не тільки двох островів, але і всієї Азії та Європи. У рекомендаціях Стівенсона, — пише на закінчення „Свобода” — як це загально стверджується — найприкріше те, що наш уряд уже віддавна саме так поступає.

Все ж таки Стівенсон — велика людина і напевно краще знає за всіх нас, що населення будь-якої країни чи то будь-якого острова, яке попаде під п'яту червоних не тільки не зможе „вільно дихати”, про що „так турбується” Стівенсон, а зовсім перестане дихати.

Знає й про те, що із східньої Німеччини, а значить від червоних, де на „думку” Стівенсона „дуже вільно дихати”, втікає до західньої 250.000 осіб щороку.

Знає й про втікачів з усіх країн т. зв. советського раю — пекла червоних.

Містер Стівенсон про все добре знає, а радить знову віддавати червоним і населення, і території, і віддавати навіть без усякого спротиву.

На мою думку, хоч Стівенсон і велика людина, але ж думки він не свої висловлює. З-заду нього стоїть якийсь таємний штовхач з темними для людей вільного ще світу намірами. Бо не тільки не радить визволяти тих, що давно перестали дихати, а радить віддавати в руки червоних і інших. Так би мовити, продовжувати давно започатковану „американськими демократами” роботу, яка рано чи пізно, але ж і саму Америку штовхне в ті ж самі лабеті — лабеті ЧЕРВОНИХ.

Коли ж прийняти до уваги ще й той факт, що народи Азії й Африки, як виявилось на конференції 29 народів в індонезійському місті Бандунгу, зрозуміли зрадницько-підступні наміри червоних, бо представники декількох країн вказували на найганебніший і найжорстокіший з їх боку колоніалізм, — то „думки” Стівенсона стають ще більше загадковими.

Дуже вдалою відповіддю для м-ра Стівенсона є заява пані Еліонори Рузвелт, дружини покійного президента Френкліна Д. Рузвелта, яку вона висловила у своєму виступі на сьомій крайовій асамблеї

жінок Об'єднаних Церков, що якщо американці не будуть поборювати комунізму на економічному, культурному й духовому фронтах, то вони одного дня прокинуться під комуністичним режимом, в комуністичному світі.

Совети — на думку пані Рузвелт — не змінили своєї цілі, що нею є світовий комунізм.

Договір, складений між комуністами та Єгиптом у справі постачання чехословацької зброї для Єгипту, повинен бути пересторогою для вільного світу, бо це один з фактів, що показує справжнє обличчя Москви („Свобода”, з 10.11. 1955 р.).

Проти недодержання урядом Айзенгауера передвиборчих обіцянок можемо кричати ми, невірники московсько - жидівського ярма, бо нас обіцяли визволити, але не лише нічого не зробили в тому напрямку, а й стерно повернули в інший бік.

Щождо гіпокризії, то то просто „чудна” витівка демократичного сенатора.

Припустімо собі, що президент Айзенгауер раніше й не ходив до церкви, а коли обрали його президентом, то став ходити. Адже це не кепсько. Навпаки — це є дуже і дуже добре, бо він тепер, як Голова Держави, дає приклад усьому американському народові, що кінець-кінцем треба повертатися до Бога, до Всемогучого Творця, безперечно, ураховуючи те, що без Його допомоги нічого доброго зробити не вдасться.

Проти ж закидування президентові Айзенгауеру гіпокризії, пастор у Денвері, куди виїжджає Айзенгауер на відпочинок, отець Роберт С. Люц заявив, що президент Айзенгауер широко, а не з гіпокризії, відвідує щонеділі церкву у Вашингтоні й у Денвері.

А пастор Крайової Пресвітеріянської Церкви у Вашингтоні, до якої належить президент Айзенгауер, д-р Едвард Л. Р. Елсон каже, що „президент Айзенгауер може бути символом духового пробудження в нашому віці. Президент молився під час своєї інавгурації, — сказав пастор — молився перед відкриттям нарад свого кабінету і при всіх нагодах, коли може це робити. Тому Айзенгауер є виявом наших спільних аспірацій”.

Ще краще охарактеризував Ајзенгауера його до-
радник, д-р Чарлз Мастерсон, який заявив, що пре-
зидент „відзначається глибокою релігійністю” і під-
креслює духові вартості людини над усі інші, — так,
як це робив ще хіба през. Джордж Вашингтон. „Мо-
ральна сила, яка з нього променює, впливає на всіх
членів його уряду”, — каже д-р Мастерсон.

Свою заяву д-р Мастерсон склав ще задовго до за-
кінчення през. Ајзенгауерові гіпокризії, бо ще в 1954
році.

Гірша справа якраз у тому, що добрих заходів
президента Ајзенгауера та його уряду не підтриму-
ють і демократи, і навіть Конгрес. Взяти хоч би й
справу покращання стану здоров'я робітників, — 83
Конгрес плян Ајзенгауера відкинув. А що за причи-
на?

Фінансово - економічні справи

До „хибних потягнень” капіталістів, на мою дум-
ку, треба віднести й дії їх на т. зв. біржах.

Приміром: Тільки но президент Ајзенгауер звер-
нувся до Конгресу з проханням про уділення йому
повновастей для оборони Формози, як на ньюйорк-
ській біржі негайно ж відчулося пожвавлення-метуш-
ня. Зразу ж підскочили ціни на акції фабрик, які про-
дукують літаки. Подорожчали також акції сталевар-
рень, машинових фабрик та фабрик, що продукують
машинове знаряддя. Піднеслися й ціни на какао, гу-
му, вовну, цину, оливу, мідь і бавовняне насіння. Ці-
ни на біржі були трохи піднеслися ще перед звернен-
ням президента до Конгресу, в зв'язку з напружен-
ням на Далекому Сході.

Що ж фактично змінилося в країні? Абсолютно
нічого. Чому ж капіталісти підняли ціни на акції і
навіть на деякий крам? Просто каламутять воду, щоб
у каламутній воді зловити якомога більше „риби”
та ще збільшити свій капітал.

Як повідомляють американські часописи, саме те-
пер добробут в Америці стоїть на найвищій своїй
точці. А що роблять капіталісти? Капіталісти, м'яко
кажучи, інтригують.

Уряд Америки дуже занепокоєний становищем на біржі і в сучасний момент Сенатська Банкова і Валютна Комісія досліджує причини підвищення й сильного зниження вартостей акцій на біржі в Нью-Йорку. На свідків було покликано різних знавців фінансових справ та економістів: професорів, банкових урядовців, біржових президентів та біржових посередників.

Свідки ствердили „здорову підставу торгівлі цінними паперами, однак звернули увагу на небезпеку наглого зросту цін. Постійний зріст цін на акції на біржі, на їхню думку, і витворює психічний настрій, який веде до нездорової спекуляції. Такий настрій, пригадували вони, панував перед відомим біржовим крахом у 1929 році, наслідком якого почалась була в Америці жахлива депресія, що тривала майже двадцять років”.

Фінансист Фердінанд Еберстадт домагався контролю над великими капіталами, які зібрали пенсійні інституції та добродійні фундації, щоб не було наджиття тими фондами.

Секретар - скарбник Конгресу Індустріальних Організацій Джеймс Б. Карі сказав, що народня економіка може опинитися в тяжкому стані, коли вона не зуміє використати для добра загалу робітництва автоматизацію праці. Це значить, коли промисловці не зуміють, або не схочуть використати механізацію продукції на те, щоб зменшувати ціни на товари, але втримувати високі платні робітникам. Також говорив про змагання до того, щоб був позитивний баланс в економіці країни, бо, мовляв, від 1953 року число працюючих постійно знижується.

Фінансовий редактор щоденника „Ди Філадельфія Боллетін” Джозеф А. Лівінгстон подав вияснення так: „Часом покупець акцій підприємства Дю Понт легше й скорше заробить гроші, ніж сам Дю Понт заробляє виробами найлону й дакрону”. На це звернули увагу люди, що нагромадили значну готівку, і тому вони воліють вкладати свої фонди в спекуляцію, замість починати продукцію, яка вимагає часу, знання і праці.

А щоденник „Ди Волл Стріт Джернал”, який фактично є органом ньюйоркської біржі, висловив інший погляд. У його редакційній статті з 16 березня 1955 року сказано, що вороже наставлення до торгівлі цінними паперами приходить в наслідок поширеного переконання, що вся торгівля акціями — це сумнівної вартості операції. Сенатор Фулбрайт (Голова Комісії) сам заявив, що він не бачить, над чим треба вести слідство, однак — каже він — тут є якась таємна справа, яку треба прослідити з уваги на саму засаду. Публіка й преса сподіваються, що ця таємниця вийде наверх.

„Початок такої ворожості, — зазначає фінансова газета, — це тільки культурне наставлення. Ремісник, власник крамниці, працює своїм знаряддям, своїм малим капіталом. Уживати грошей, як знаряддя, це, в їх розумінні, значить діставати щось взаміну за ніщо, тобто те саме, що грати в карти. Таке переконання існує ще й тепер між загалом. Сенатори також думають такими категоріями. Для них біржа — це найсприятливіше місце для грачів і спекулянтів, а принаймні найдогідніший спосіб витрати надвишки грошей для багатіїв, які не знають, що зробити з своїм багатством”.

Фінансові знавці признають потребу місця для продажу акцій, однак звертають увагу, що вартість акцій мусить бути оперта на вартості самого підприємства, яке їх випускає.

На питання, чи уряд повинен втручатися у справу біржі, свідки не були однозгідні у своїх відповідях.

Найближчий до біржі щоденник, знаючи добре справи біржі, найправильніше з'ясував суть біржі й операцій в ній, бо воно фактично так і є.

Такі, як бачимо, тяжкі справи відбуваються навіть у тихий, мирний час, а коли б війна?...

Породжувачі комунізму

Ми взяли під розгляд країну з найкращим добробутом, країну волі й свободи, країну необмежених дій, країну з тисячними інституціями фундацій, що дають на добродійні цілі величезні суми грошей, країну — підприємці якої, все ж таки, в багатьох ви-

падках, ідуть на великі поступки, і то скільки ж ще зустрічаємо в ній неупорядкованости в життєвих справах загалу. А коли б ми заглянули в країни, де панують злидні й убогство, де відсутня воля для народу, то ми б переконалися, що по тих країнах живуть лише упривілейовані кляси, а маси, як їх придаток, не живуть, а животіють і працюють тільки на тих небагатьох, а не для себе. Подібно тому, як було в бувшій російській імперії за царату.

Це дає підставу до ствердження того факту, що породжують комунізм ніхто інший, як тільки „хибні потягнення” капіталістів.

Народ усіх країн світу відчув, що він з усіх боків затиснений, що йому за його тяжку працю належить краще життя, але те краще забирають одиниці. І тому по всіх усядах за краще майбутнє провадиться боротьба: страйки, пікетування, демонстрації. Декілька прикладів, які попалися під руку з газетних повідомлень:

У мексиканській провінції Оаксака у сутичці між поліцією й селянами вбито 9 осіб. Причина сутички — боротьба за посідання землі, в якій уже вбито цього року 28 осіб.

Уряд Кольомбо заявив, що вживе всіх засобів, щоб припинити страйк транспортників, який на 24 години спаралізував рух на цьому острові.

На Цейлоні застрайкувало 1.560 водіїв автобусів, домагаючись підвишки платень. Автобусний рух у цілій країні припинився.

Розбилися переговори між працедавцями й робітниками металевого промислу в Баварії, Німеччина, де вже 8 днів страйкують 220.000 робітників у 600 фабриках і майстернях. Таким чином — страйк триватиме далі.

Грецькі жінки розпочали боротьбу за свої дійсні, а не формальні права. Хоч у Греції жінки на папері зрівняні в правах з чоловіками, проте вони не мають доступу до державних установ.

У м. Мон у Бельгії, з нагоди приїзду міністра осві-

ти, що повинен був виголосити доповідь прилюдно, вибухли такі бурхливі вуличні демонстрації католицьких школярів і студентів, що поліція вривувалася своїми „джіпами” в юрбу й розганяла її слізними бомбами.

В Англії Королева Єлисавета II проголосила виїзтковий стан, „стан небезпеки”, у зв'язку з загальнокраєвим залізничним страйком, щоб зберегти доставку найнеобхідніших матеріялів для цивільного населення і війська. Підписаними декретами не мають на меті зламати страйк, тільки заздалегідь унеможливити всякі спроби саботажу й пошкодження залізничних споруд, а також щоб оминути небезпеку харчових труднощів по містах, зданих на довіз харчів.

2.067 подорожніх, що купили були в Англії квитки на подорож до Америки кораблями „Мавританія” і „Британнік”, чекають в Ліверпулі на закінчення страйку, або прикладають зусиль дістатись до Америки іншим способом („Свобода”, ч. 111, з 11. 6. 1955 р.).

У Данії проголосили страйк 12 робітничих юній, що охоплюють разом 60 тисяч робітників. Правда, робітники погодилися підтримувати далі комунікацію пароплавами й поромами між суходолом і сусідніми малими островами („Свобода”, ч. 55, з 28.3. 1956 р.).

Навіть у країні, де страйки законом заборонені, як напр. в Іспанії, вони все ж таки вибухають і там. Повсякчасна злиденність та неймовірний гніт з боку вищої кляси підіймають робітничі маси до боротьби за покращання їхньої долі, за покращання їхнього існування.

Про це „Свобода” в ч. 70, з 13.4. 1956 р., в статті „В іспанському місті Пампльона вибух генеральний страйк” подає таке: „Мадрид.— У місті Пампльона з 80.000 мешканцями, вибух страйк, який швидко охопив усі місцеві фабрики, робітників міських підприємств та комунікаційної служби і таким чином спаралізував публічне життя цілком. Також зачинилися й усі крамниці. Ця подія має поважне значення

тому, — пише „Свобода”, — що в Іспанії закон забороняє страйки і що всі спори між робітниками і працедавцями повинні вирішуватись спільними радами, що їх визначає уряд. Як рівно ж і висоту винагороди нормує уряд.

Вибух генерального страйку в Пампльоні характеристичний тим, що еспанські робітники не хочуть більше коритися теперішній соціальної політиці уряду ген. Франка і існуючим умовам праці.

Подія ця тим цікавіша, — пише далі „Свобода”, — що місто Пампльона було одним з перших, які підтримували генерала Франка в його боротьбі проти комуністичного режиму”...

В слідуючому числі своєї газети „Свобода” пише, що „страйковий рух поширюється і на інші місцевості, особливо в Каталонії. У Барселоні, одному з найбільш промислових центрів Іспанії, у двох фабриках застрайкувало 2.300 робітників. 600 робітників застрайкувало в Сан Себестіані, і що й з інших північно-іспанських міст надійшли подібні вістки”.

**

Але комунізм породжують і інші негативні ставлення капіталістів до загальної маси населення тієї або іншої країни, так би мовити, драстичні справи.

У місцевості Лоді, Нью-Джерзі, 150 матерів пікетували автостраду в ранніх і пополудневих годинах, домагаючись, щоб Шляховий уряд побудував віадук через автостраду, яким могли б діти йти до школи. Матері зовсім стримали рух на автостраді.

Сімсот робітників посідали на рейках на залізничній станції Цістерна ді Лятіна в Італії і на три години припинили залізничний рух між Неаполем і Римом, затримавши шість потягів. Причиною демонстрації була відсутність ждальні для робітників на тій станції; робітники мусіли мокнути, коли йшов дощ, а до того ж йшли завжди переповнені робітничі потяги, до яких вони не могли дістатися, їдучи до праці.

У столиці провінції Табаско місті Віллагермоса вибухли демонстрації в наслідок підвищення оплат за їзду автобусами. В демонстраціях брали участь 3.000 осіб. Під час заворушень вбито одного студен-

та, знищено радіостанцію і порушено спокій у місті. Військо мусіло заспокоювати демонстрантів в цій мексіканській провінції.

На японському острові Гоккайдо скасовано під-міські поїзди, які довозили мешканців до узбережжя, звідки вони поромом їхали далі. Обурена юрба по-дорожніх стала на рейках і примусила над'їжджаю-чий швидкий потяг зупинитися, після чого машиніст потягу змушений був довести подорожніх туди, ку-ди вони хотіли їхати.

Всі ці і їм подібні „недотягнення” капіталістично-го світу штовхають, а то і просто кидають загальні маси в обійми безбожницького комунізму, бо одні гарні слова становища спасти не можуть. Треба прав-дивих і добрих діл.

Правильне зрозуміння суті правдивих речей

Провідники Америки, усвідомивши недотягнення урядів багатьох капіталістичних країн, у напрямку поліпшення життєвого рівня народів світу й почали діяти.

Державний Секретар Джан Фостер Даллес заявив на Сенатській Фінансовій Комісії, що непродовжен-ня торговельного договору з закордонними держа-вами дуже послабило б боротьбу вільного світу про-ти комунізму і мало б злі наслідки для безпеки США. Даллес сказав, що він, з досвіду бувшого сенатора, знає, що представники промислу натискають на чле-нів Конгресу, щоб вони голосували проти про дов-ження договору, бо бояться, щоб вільніший договір із чужими країнами не пошкодив американському промислові. Але навіть якби мали впасти слабші під-приємства, то все одно торговельний договір про-довжити треба, як цього домагається президент Ай-зенгауер.

А Директор Адміністрації Закордонних Операцій Гаролд Е. Стассен відбув не так давно подорож по Південно - Східній Азії, під час якої відвідав Цей-льон, Пакістан, Індію, Сіям, Філіппіни, Південну Ко-рею та Японію і каже, що допомога, крім згаданих країн, має бути призначена ще й для Афганістану,

Бурми, Маляїв, Індонезії, В'єтнаму, Камбоджі, Ляосу й Формози. В цих районах живе 766 мільйонів населення, яке творить майже третину населення всього вільного світу. Стассен домагався від президента як можна більшої допомоги для Азії, щоб недорозвинені азійські країни могли піднести свій життєвий рівень і з більшим успіхом могли поборювати комуністичну пропаганду.

Сам же президент Айзенгауер, домагаючись призначення Конгресом трьох з половиною більйонів доларів на допомогу закордонним країнам, так з'ясовує її: Кінцева мета цієї американської допомоги закордонові — це мир, а засоби для досягнення цієї мети — взаємна допомога і взаємні зусилля для всебічного розвитку, для піднесення життєвого рівня всіх народів, для збільшення та відповідного використання всіх творчих сил і ресурсів і — в не останній мірі — скріплення та розбудова оборонних сил вільного світу проти постійної загрози комуністичної агресії. У змаганні до цієї мети світ потребує американської допомоги, а Америка потребує співпраці всіх інших вільних країн та волелюбних народів, заявив президент Айзенгауер у своєму посланні — і цим мотивує свої бюджетові пропозиції на цілі Програми Взаємної Оборони.

Президент Айзенгауер, м. ін., твердить: „Ми не можемо бути певні нашої волі, якщо не допоможемо в усіх інших частинах світу створити такі обставини, в яких могла б процвітати воля... Ми не можемо сподіватися тривкого миру доти, аж поки духові аспірації людства до волі й росту не стануть за перші й головні...” („Свобода”, з 23.4. 1955 р., ч. 77).

**

Якби американський народ і насамперед керівники його зрозуміли суть комунізму так, як її розуміють Сенатор Вільям Ф. Нюленд, Сенатор Вільям Е. Дженнер та Генерал Френк Л. Гавлі, та повели боротьбу з ним, то тоді, безперечно, воля для всіх народів світу була б не на словах, а на ділі.

Генерал Бригади Френк Л. Гавлі, бувший командант американських збройних сил у Західньому Берліні, а тепер заступник канцлера Ньюйоркського Університету, зізнаючи перед сенатською підкомісією

внутрішньої безпеки, сказав, що „не можна сідати з душогубами і дискутувати про бізнес!” У своїх зізнаннях генерал Гавлі домагався превентивної війни проти комуністичного світу.

Компромісу з комуністичними режимами, які заприсяглися нас знищити, не може бути, — каже генерал Гавлі. — Чим довше ми чекаємо, тим жахливішою буде війна. Сьогодні Сполучені Штати Америки мають перевагу над Советським Союзом у кожній ділянці. Свідомість того, що Сполучені Штати Америки можуть негайно повести відплатну акцію, стримує його від атаки, але може прийти час, що він започаткує напад гідрогенною бомбою. І якщо ми будемо чекати, то своїми великими бомбами Совети **МОЖУТЬ СПАРАЛІЗУВАТИ НАС** і зробити неспроможними до відплатної акції.

На думку генерала Гавлі оборона Формози є цілком можлива й легка, хоч і Чіянґ-Кай-шек не думає тільки оборонними категоріями. Він цілком згодний з американцями, які думають, що оборона не є добрим засобом, бо нею не досягається нічого. Навіть дівчини не можна здобути оборонними методами... Замість оборони генерал Гавлі пропонує **активні заходи для повалення комуністичних режимів і визволення країн поневолених комуністами** („Свобода”, з 30.4. 1955 р., ч. 82).

А сенатор із правого крила республіканської партії Дженнер висловлюється проти передачі прибережних островів комуністам. Він навіть вніс був проект резолюції, головні думки якої такі: 1. Сенат забороняє урядові вступати в будь-які переговори з китайськими комуністами у справі передачі прибережних островів, і щоб уряд від себе проголосив, що коли б передача островів і здійснилася, то така ним визнана не буде. (В тому ж числі „Свободи”).

Сенатор же Новленд з Каліфорнії, лідер республіканців у Сенаті, завжди виступав і виступає проти будьякої зговорености та уступок комуністам, і він вважає, що коли недавня вимога Президента відповідних повновастей від Конгресу для оборони Формози була одним кроком вперед в американській рішучості проти большевизму, то останні виступи пре-

зидента, про готовість вести переговори з комуністичним Китаєм у справі перемир'я щодо Формози та особисте листування з советським маршалом Жуковим можна назвати двома кроками назад.

Своє становище в цих справах сенатор Новленд з'ясував також в останньому своєму виступі на параді лояльності в Чикаго та Берлінгтоні, Вискансин. Новленд каже, що „обіцянки комуністів не варті того паперу, на якому вони написані”, і тому він глибоко розчарований і занепокоєний готовністю президента Айзенгауера переговорювати з червоним Китаєм у справі перемир'я, вважаючи, що відступлення комуністам островів Квімой та Матсу було б тільки „завдатком” на купівлю ілюзії миру і що черговою „ратою” цієї купівлі мусіла б бути Формоза і Пескадори. („Свобода”, з 4.5. 1955 р., ч. 84).

Колоніальне питання

Колоніалізм, який триває майже 500 років, досягнув був найвищого розвитку у 18-му сторіччі. У 18-му сторіччі європейські держави мали у своїх посідах, під своїм пануванням, дві третини всіх просторів землі.

Головним рушієм колоніального панування були мотиви політичного, господарського та мілітарного характеру. Велике значення в розвитку колоніалізму мав гін до опанування морських шляхів, чого не можна було здійснити без посідання колоній.

Європейські держави скріплювали свої позиції в Європі прибутками, які вони тягли з колоній. Тому на протязі століть між європейськими державами йшли війни не тільки на матірніх землях, але й на колоніальних територіях.

Першого важливого зудару зазнав колоніалізм між роками 1775-1825. Приклад дали англійські колонії, з яких створилися згодом США, досягнувши повну самостійність.

Найбільшого ж зудару зазнав колоніалізм під час першої та другої світових воєн. Друга світова війна була початком кінця колоніалізму. Колоніальні держави були приневолені до відступу, в наслідок чого тільки останнє десятиріччя принесло свободу й незалежність 650 мільйонам поневолених народів.

За цей час перестали бути колоніями такі країни: Абесінія та Лівія — італійські, Корея, Манджурія та Формоза — японські, Індонезія — голандська, Транс-Йорданія, Бурма, Індія, Пакістан, Цейльон, Ізраїль та Судан — англійські, Сирія та Індокитай — французькі.

Надали право повної самостійності Філіппінам також США.

При цьому слід зазначити, що здобуття самостійності в тих колоніях, де населення було виключно автохтонне, ішло без більших конфліктів. І навпаки, там, де загіздилися вже „колоністи” (Кенія, Туніс, Марокко), які почували себе завжди упривілейованими, вибухали й вибухають криваві сутички з місцевим населенням („Свобода”, з 15.9. 1954 р., ч. 177).

Такі колоніальні держави, як Англія та Франція мають досить „турбот” і телер. Колоніальні народи прагнуть самостійності, намагаються за всяку ціну скинути колоніальний гніт, а Англія та Франція не зрікаються своїх колоніальних „прав”, і тому й точиться збройна боротьба.

До того ж, боротьба колоніальних народів є дуже широким і плодючим ґрунтом для безбожницького комунізму. Взяти хоч би В'єтнам. Вісім років точилася там боротьба французів з в'єтнамцями, в результаті — половину країни „треба було” відступити під панування комуністів.

Лідер туніських націоналістів, Габіб Бургуїба, який живе у Франції під поліційним наглядом, заявив, що коли Франція не змінить своєї політики в Північній Африці, то вона перетворить її, зокрема Тунісію, в другий Індокитай.

Туніські націоналісти закидають французькому урядові, що він, з одного боку, заповів проголошення широкої внутрішньої автономії для Тунісу, а з другого намагається вдержати надалі в своїх руках поліційну та військову силу, і навіть концесії культурного й економічного характеру хоче надати лише через два роки. Франція, мовляв, веде надалі в Північній Африці колоніальну політику і штовхає її до одвертої революції.

А Сирія та одинадцять інших арабських та азійських держав почали кампанію в Об'єднаних Націях проти правління Франції в Марокко. Представник Сирії скаржився на мовчанку Америки, коли Франція скинула з уряду й вивезла з Марокко популярного серед місцевого населення султана Сіді Магомеда бен Юссефа Арафу.

У Дамаску, столиці Сирії, 8.000 студентів влаштували демонстрацію проти французького колоніалізму в Північній Африці.

Збройна боротьба точиться також в англійській колонії Кенії. „Свобода”, з 25.2. 1955 р., ч. 37, в ст. „В країні Мав-Мав” пише про цю боротьбу так: ...Англійський уряд, не очікуючи зі сторони Мав-Мав наслідків проклямації про капітуляцію, розпочав в останніх днях січня військово - політичну акцію проти повстанців у горах Абердару...

Знавці колоніального питання дивляться на англійське панування в цій частині африканського континенту скептично. Два роки тому кілька сот тубільців заприсяглися проти англійського колоніального панування й розпочали своєрідну війну на життя і смерть. Число повстанців росло з дня на день. Дотепер повишено понад 500 повстанців, а 70.000 замкнено в концентраційних таборах. Але до кількох тисяч активних повстанців не змогли англійці досі добратися. І більше як певне, що й ця друга проклямація не принесе розв'язки. Є тільки питанням часу, коли і в Кенії скінчиться колоніальне панування?”

Піднімає голос і Греція за Кіпр. Студенти Атенського університету знову демонстрували за з'єднання Кіпру з Грецією, користаючи з нагоди святкування самостійности Греції. Кількох студентів поранено в сутичці з поліцією.

У Нікозії, столиці острова Кіпру на Середземному морі, підкладено бомбу під будинок колоніального англійського управління. Також кілька гранат кинено на терен англійських військових бараків на Кіпрі й вибухами запалено радіостанцію. А в інших

містах Кіпру виконано терористичні атаки проти англійських цілей. Їхнє авторство приписують грецьким самостійникам на Кіпрі („Свобода”, ч. 64, з 5.4. 1955 р.).

Бельгія зі своїм колоніяльним Конгом якось зуміла налагодити співжиття, але як буде далі — покаже майбутнє. Франція ж та Англія розраховують на підтримку з боку США, і коли б у дійсності так сталося, то США втратили б усяке до себе довір'я з боку африкансько - азійських народів.

Тоді й на цьому „фронті” виграли б диктатори безбожницького комунізму. Хоч комунізм є найжорстокішою й нечуваною до цього часу формою колоніяльного гноблення й визиску, проте народи, не знаючи його суті, кидаються в його обійми, аби тільки визволитися від попереднього зверхника.

**

Президент Айзенгауер на обіді Крайової Конференції для Духових Основ Американської Демократії сказав, що „демократія — це ніщо інше в світі, як тільки духове переконання, що кожний з нас має те саме значення, бо всі ми однаково стоїмо перед Богом”. Президент твердив, що хоча б не знати що робила демократія для справи волі, справедливості і служіння громаді, то все таки джерелом її є народ. Щоб мати волю, — сказав президент — ми мусимо мати **самодисципліну**, бо інакше воля заведе нас дуже далеко. „Нас атакують комуністи, кажучи, що капіталізм і демократія мають зародки знищення”. Але це неправда, коли ми фактами і завзяттям докажемо, що всі ми рівні перед Богом.

Дуже добре сказано і дай Боже, щоб так сталося.

Явища природи незмінні

У перших днях появи на „світ” виконавців жидівського безбожницького матеріалізму т. зв. большевиків, вони хвалилися, що й природу змінять. Вони говорили всім смертним людям бувшої російської тюрми народів, що надалі буде так: Коли треба буде, щоб падав дощ, то натиснуть гудзика — і дощ буде падати, а коли треба буде, щоб світило сонце, то натиснуть другого гудзика — і сонце буде світити і т. д., і т. п.

На ділі ж так не вийшло. Правда, „світило” „сонце”, як писав письменник - запроданець Павло Тичина, а тільки у віконце з Кремля, та й те померкло. Вірніше, не померкло, а здохло, хоч і „сонце”. Навіть не здохло, а просто його жаба задавила. Жаба така хвороба, що давить лише найбільших бандитів світу. Так що й тичининою сонця не стало, а правдиве сонце світить тоді, коли йому треба світити.

Дуже складна справа — змінити явища природи. Можливо, що тепер щось подібне й буде відбуватися в цьому вже атомному віці, бо один із найчільніших англійських учених фізиків, колишній лавреат Нобеля з ділянки фізики, один із найстарших дослідників атомів, проф. Фредерік Содді сказав так: „Пора перестати говорити дурниці, ніби вибух атомової бомби не загрожує людству знищенням, бо наповнює атмосферу нешкідливим радіоактивним елементом”. Він гостро виступив проти „політиканів і технічних ляборантів”, які не розуміють, що то значить розв’язувати таємні стихійні сили природи.

Але ж до цього часу „навіть” большевики нічого не змогли зробити. А скільки ж наробили лиха стихійні сили природи лише в минулому 1954 році. Майже по всіх країнах світу, то турагани, то страшні зливні дощі наробили незчисленні спустошення та величезну шкоду як у людях, так і в матеріяльних цінностях. І віковічні дамби Голляндії не змогли затримати того натиску води, який гнав з невичерпного водяного кратера й немилосердно заливав її населення.

Тяжко й дуже тяжко з таємними силами природи боротися. Хоч і прикладають зусиль їх розгадати, на превеликий жаль, точностей і тонкостей до цього часу не з’ясовано. Про зміну погоди і то не можуть устійнити точних даних. Часто бувають випадки, коли по радіо передають, що буде гарна тепла погода, а в дійсності буває холодно, а до того ще й дме вітер. Або кажуть, що буде соняшна погода, а насправді небо заслонилося хмарами, вдарив грім, заблищала блискавка й полився дощ. А часто буває й навпаки.

Атмосферична змінливість залежить від різних і багатьох явищ природи, не підлеглих нашій регуляції. Якщо б же ми могли регулювати й регулювали її, то напевно було б ще й набагато гірше. Бо одні хо-

тілі б, щоб падав дощ, другі — щоб дув вітер, а ще інші бажали б завжди сонця і т. д., і т. п.

Взяти для прикладу хоч би й саму людину. Найвище створіння світу цього. Господь Бог створив чоловіка, а потім для нього ж створив жінку. Хід такого створення треба розглядати в аспекті, що жінка є невід'ємною частиною чоловіка, його помічницею чи то дорадницею й насамперед його найвірнішим другом.

Чоловік без жінки не повинен жити, бо для нього Господь Бог створив її. Та й сама природа того вимагає, себто для чоловіка жінки, а для жінки чоловіка. Коли ж люди почали керувати людьми, то сказали: — Ні! Для тебе, мовляв, жінки не повинно бути, — не звертаючи уваги ані на те, що Господь Бог для нього ж створив її, ані на те, що й сама природа того вимагає, — ні й кінець.

Маю на увазі священників. Священики православної церкви мають право хоч один раз бути жонатими; коли зроблять це до прийняття священницького чину, а священники греко-католицької церкви ані жодного разу. Раніш і священники греко-католицької церкви мали право женитися, тепер же це правило чомусь скасували.

Практичне ж життя доводить, що як у православної ієрархії, так і в греко-католицькій така постановка справи не тільки не дає позитивних наслідків, а й завдить людей у великий блуд та у гріх.

Автор цих рядків сам особисто знає чотирьох священників — двох православних і двох греко-католицьких (один з них монах), які стали жертвами стихії, власне тому, що не були жонатими. Декого з тих священників перевели з одних дієцезій в інші, а декого навіть в інші країни. А чи рятує таке перекидання священників справу взагалі? Абсолютно ні!

Поперше — священники, які повинні відпускати гріхи іншим, самі допустилися великого, а до того ще й відкритого гріха і набралися досить сорому від своїх вірних.

Подруге — завели в блуд і в гріх інших, а в деяких випадках порушили, а то й зовсім зруйнували дечие сімейне життя.

Потрете — нема жодної гарантії, що ті священники не будуть чинити сваволі й на нових місцях.

Ганебні вчинки священників підірвали всяке довір'я до них з боку вірних, захитами в багатьох віру в Бога й насторожили їх погляд, думки і ставлення до всіх священослужителів.

Вчинки священників, безперечно, перейшли всякі межі пристойности, але ж, коли розглядаєш справу з усіх боків, то приходиш до висновку, що допустилися вони цього тому, що їх гнала стихія — стихія природи. А чого природа вимагає, то перед тим встояти тяжко. І це не тільки ці чотири священники, а їх багато є таких, що терплять рік, два, три, а то й більше, а потім... не витримують і... здаються. Здаються на ласку природи й ідуть на найтяжчий гріх і на найбільший для себе сором.

Частину їхньої провини треба, мабуть, віднести на рахунок вищих керівників церковних ієрархій, бо така постановка справи не є життєздатною й для правдивого життя сприйнятною. Вона може бути сприйнятною для людей старших віком, а не для молодих і не для людей середнього віку.

Для добра Церкви Христової, для скріплення Віри в Бога й для кращого до священослужителів ставлення з боку вірних, керівники церковних ієрархій повинні будуть свою постанову щодо celibату переглянути та скасувати її зовсім.

Чого вимагає природа, того людині треба дати.

Священик не тільки може бути, а мусить і обов'язково мусить бути жонатим. І не тільки раз, а і два і три рази, як усі смертні люди. Коли Господу Богу угодно буде дружину священника з цього земного світу забрати, то чому ж ще й людська кара мусить на нього падати? Це буде вже зайвим.

У цьому відношенні можна взяти приклад з жидів. Якщо вмирає дружина рабина, то всі жиди підшукують йому другу дружину й прикладають зусиль, щоб знайти найгарнішу. Треба припускати, що жиди мають до того вловні оправдані мотиви.

Легковажність жінок

Не буду тут торкатися високих матерій, хоч би того, що з початку створення світу людина знала тільки добро, маючи ж волю, вийшла за межі дозволеного їй Божим законом правопорядку, сама для себе наклікала зло. Або того, що Святого Івана Хрес-

тителя, Предтечу Месії, Господа нашого Ісуса Христа, виконуючи помсту жінки Іродіади, за правду святу ув'язнили були до темниці, а опісля відрубали голову Йому.

Або ж про знуцання над святим Іваном Золотоустовим, що відбувалося в Царгороді завдяки інтригам імператориці Євдоксії за слова справедливої докори, який, віддаючись добровільно в руки імператорській сторожі, промовив до народу так: „Сильні хвилі, жорстока буря! Але я не боюся потоплення, бо я стою на скелі. Нехай хвилюється море, воно не може порушити каменя. Нехай підносяться хвилі, вони не можуть потопити корабля Христового. Скажіть, чого боятися мені? Чи може смерті? Тож для мене життя є Христос, а смерть моїм набутком! Чи прогнання? Але Господня земля і повнота її! Чи втрати маєтку? Але ж ми нічого не принесли у світ, і нічого не можемо винести з нього. Не боюся я погроз цього світу, і сміюся з його благ. Не боюся бідности, не бажаю багатства, не боюся смерті, і не бажаю життя, хіба тільки для вищого удосконалення. Для того говорю про теперішні мої обставини, для того звертаюся до вас, щоб вас лише заспокоїти. Ніхто не може нас розлучити!”

Скажу тільки, що мені особисто зустрічалися такі жінки, які, без усякого не тільки натиску чи то бажання, а й будь-якого натяку про щось подібне, брали в руки образ Матері Божої й клялися перед ним у повній відданості та у найвірнішій до самісінької смерті дружбі, скріплюючи це безліччю разів сказаним словом „АМІНЬ”. Через декілька днів без жодних причин клятьбу свою самі ж заперечували.

При зустрічах упродовж довшого часу сотні разів слова клятьби знову підтверджували і знову ж без жодних причин від них відмовлялися.

До того ж жінки ці з освітою, і щонеділі відвідують Святу Церкву.

Постає питання, для чого ж взагалі ходять вони до Храму Божого? З їх дій видно, що в Господа Бога вони не вірують, бо совісти в душі своїй не мають і не лише слова, а навіть клятьби, і клятьби страшної, бо давалась вона перед образом Матінки Божої, не дотримують.

А чи може бути в житті людини щось страшніше, як дати клятьбу й не виконати її?

Людина, як ми знаємо, є обожена, в наведеному ж випадку вона закликає ім'я Господа Бога і від Нього ж відмовляється, а цим самим вона сама себе віддаляє від Господа Бога й заперечує свою душевну гідність, а значить гідність справжньої людини.

Така особа все одно що вітер, і не звичайний собі вітер, а вітер лютий, що переходить в бурю, яка в людських душах — безпричинно — робить величезні спустошення, подібно спустошенням, що роблять на земній кулі явища природи — т. зв. гурагани.

Чи не саме тому гурагани й носять жіночі імена?

З газетних повідомлень довідуємося, що Бюро Погоди в Америці проявило відвагу, як пише газета, і, відкинувши протест жінок, надало й цьогорічним гураганам жіночі імена: Аліса, Бренда, Конні, Діана, Едіт... аж до Ксені, Івонни і Зелди, якщо стільки гураганів буде в 1955 році.

Особисто я стояв би на тому становищі, щоб такі звільнити назви гураганів від жіночих імен і замінити їх іншими, і тоді можливо, що змінилися б і душі тих буревійних жінок, про які йде річ. Можливо..., під місяцем усе можливе.

Так от, про такі високі матерії писати далі не буду, бо хочу перейти до чисто буденного життя, лише коротко скажу, що як жінкам, так і всім людям доброї волі, треба берегтися й не давати клятьби взагалі, а тим більше пустої, себто дати клятьбу й не виконати її, як рівно ж не робити й жодної кривоприсяги. Бо такі речі дарма ніколи не проходять. За них треба буде відповідати. Тяжка і дуже тяжка кара може лягти на душі „легковажних”. Особи, які самі цього не роблять, а намовляють інших, кару несуть нарівні зі зрадниками.

Несуть жорстоку кару й підступні фальшивники, що займаються таємними справами й обманом штовхають ту або іншу жертву до зради.

Переходячи до фіксації справ з чисто буденного життя, про дійсну легковажність, дуже прошу у пань ласкавого вибачення, і щоб не подумали часом про мою проти них скептичність. Бо я вельми шаную пань усіх країн світу, а наших українських пань ще в

більшій мірі і, власне, й пишу ці рядки з тою метою, щоб наші пані мали найкращу опінію всіх народів світу.

**

Перебуваючи ще в Європі, ми вже спостерігали, але в обмеженій кількості, що жінки починають ходити в чоловічому одязі — в чоловічих штанах. Коли ж ми прибули на нову землю, то побачили, що тут у чоловічих штанах ходить дуже й дуже багато як жінок, так і дівчат.

До різнокольорового одягу, певно індійського походження, очі якимось починають привикати, щождо штанив на жінках ніяк не хочуть привикнути.

Взимку, ідучи зустрічаєш жінку, і нібито жінка, як жінка, але ж дивишся — з-під пальта виглядають чоловічі штани, до того ще й холоші попідкачувані, хоч надворі не є мокро, і, змірявши її з голови до ніг, образ жінки щезає, а замість нього вимальовується дивно-причудлива карикатура.

Часто зустрічаєш і дівчат, навіть у дні свят, одягнених у чоловічі штани, здебільшого в робочі, а то й зовсім в подерті, з попідкачуваними холошами, і вони не тільки в них працюють, а й ходять в місцях людського скупчення, так нібито й треба.

Така ненормальність страшно коле людям очі. Все добре, коли воно має свою міру, коли ж ту міру переступають, в чому б то не було, то тоді і гармонійність, і краса, і вигляд, і все, все нормальне губиться. Навіть особам, які роками привикають до жінок у чоловічих штанах, не по душі всі ці чудодійні карикатури, і вони про них так пишуть:

„В Ізраїлі ортодоксійні жида повели кампанію проти жіночої моди на штани. У столиці Ізраїлю, Тель Авіві, посадник міста видав офіційну заборону жінкам - службовичкам у міських установах ходити у штанах. Вони виправдувалися, що ходять так тому, що в установах не палять і дуже зимно, але цей аргумент не переконав посадника, який покликався на цитату з Старого Заповіту, який — мовляв — забороняє жінкам ходити в чоловічих одягах, а чоловікам у жіночих” („Свобода”, ч. 239, з 11.12. 1954 р.).

А краще було б, щоб жінки не чекали на закони, а самі розуміли, що все ж таки для жінок є жіночий одяг, а для чоловіків — чоловічий. І коли жінка одяг-

неться у свій таки, але гарно пошитий одяг, то вона має правдиву жіночу красоту і дійсну жіночу привабу.

Чоловічі штани для жінок є абсолютно зайвими. Інша справа взимку, коли буває холодно, то під низ свого одягу можна одягти ще теплі жіночі панталони і жінка від холоду буде вповні забезпечена.

Маю дуже велике бажання, щоб наші українські жінки та дівчата відмовилися від чоловічих штанів, а носили свій правдивий жіночий одяг. На мою думку, чоловічі штани можна одягати лише маленьким дівчаткам і ні в якому разі не далі, як до 15-го року життя, бо початок 16-го року надає вже дівчині належного, як для жіночої статі, оформлення, і чоловічий одяг їх красивий жіночий стан буде псувати.

Коли б уже так дуже хотілося комусь із жінок одягти чоловічі штани й показати людям, як вона в них виглядає, то це можна буде зробити лише на маскарадї, як було колись робили і в Україні. А селянські жінки робили це на весільних маскарадах. Весілля справлялося по щілих тижнях, і в останні дні було організують справжні таки маскаради. Всі переодягаються в різноманітний одяг та всіляко фарбуються, здебільшого сажею, а тоді садовлять на візок весільного батька та матір і везуть на базар „продавати”. Там дозволялося одягати кому що попало, навіть чоловікам спідниці.

**

В Європі, а більш за все в Німеччині, влітку прийнято носити коротенькі (доколін) штанці. Ці коротенькі штанці носили виключно чоловіки. Тут же ми спостерігаємо, що ініціативу щодо носки і цього чоловічого одягу — коротеньких штанців перехоплюють також жінки.

Певно деяким з них дуже хочеться показати свої „ніжки” всім людям. Але часто буває так, що... на них, на ті „ніжки”, не дуже хочеться дивитися.

Добре це робити в призначених для цього місцях, як на пляжах, в спеціальних купальнях, але ж не на вулицях, не на ринках і не в загально - людських транспортах під час переїзду.

Для внормування і в цій справі належної пристойності теж треба було видавати закони, а саме: „Американська армія в Німеччині видала заборону жін-

кам, які є на доломіжній службі в армії, або є дружинами, чи матерями військовиків, ходити у літні місяці непристойно одягненими — в коротких штанцях, з голими плечима й раменами. У розпорядженні сказано: „Одяг, що його носять публічно деякі американські жінки, не є в доброму тоні”. Далі докладно вивірюється, в якому вигляді не вільно показуватися на вулицях і на службі” („Свобода”, ч. 151, з 7.8. 1954 р.).

**

Переймати гарні й корисні речі для вжитку від народів світу є добрим ділом, а переймати щось кепське, неприємне, а то й зовсім гидке, не треба.

Взяти хоч би й фарбування. Більшого, ніж на цій новій землі, фарбування певно що на всій земній кулі не провадиться. Тут фарбуються, і фарбуються масивно всі без винятку молодіці, старі жінки, навіть такі, яким уже перевалило за сьомий десяток років життя, і також підлітки, які щойно починають ходити до школи.

Дивишся й дивуєшся: для чого ж саме таке фарбування провадиться, що за мета в цьому?

Старим жінкам фарбуватись, як кажуть, уже зовсім не до лиця, а молодим дівчатам воно непотрібне, бо ним вони лише замазують свою природну дівочу красоту. Красоту свого ніжного свіжого тіла так зтирають фарбами, що аж страшно. А коли фарбуються ввесь час безперестанку, то лиця їх замолоду стають старими, ямчастими, неприглядними, щоб не сказати ще гірше.

Американські лікарі, як писала в свій час „Свобода”, не знаходять навіть засобів, якими можна було б заспокоїти роздраження різними фарбами шкіри та привести її до нормального вигляду, себто до її природного стану.

Як я вже говорив, добре все робити в міру. Ну, наприклад, іще б ішло молодіцям хіба трішечки, трішечки підмалюватися, а то тільки полудритись і хіба зовсім мало підмалювати губки, якщо вони сині, а дівчатам та жінкам старшого віку нічого не треба робити.

Молоді дівчата в тисячу разів гарніші, чи то красивіші, своєю природною вродою, ніж штучно під-

робленою фарбуванням, а старі жінки від фарбування робляться тільки смішними.

**

Гума. Гума добра на ноги взимку та влітку, коли падає дощ, але ж для „їжі” вона зовсім не надається. А бувають випадки, що наші люди купують її для дітей замість цукерок і діти жують, жують її, а потім таки ковтають і забивають нею свої шлунки.

На мою думку, не треба було б малим дітям її давати. А ще краще було б, коли б її жували ті, які з давніх-давен до неї привикли.

Ватикан видав заборону всім католикам жувати гуму перед прийняттям Св. Причастя. Гума, мовляв, має в собі деякі кормові субстанції і тому її жування є зламанням повного посту, необхідного для підготовки до Св. Причастя. В останньому році дозволено у виняткових випадках пити перед Св. Причастям чисту воду і, в деяких випадках, уживати ліки” („Свобода”, ч. 238, з 10.12. 1954 р.).

**

Куріння тютюну теж належить до однієї з негативних прикмет людства. Хоч у світі певно є переважаюча більшість курців, ніж некурців, але ж майже всі вони почали курити з розбещення, переймаючи ще з дитинства від старших цю кепську й для життя зовсім непотрібну прикмету.

Тепер в Америці ведеться широка кампанія проти вживання цього шкідливого для здоров'я зілля — тютюну. Американськими лікарями визнано, що найбільший відсоток захворювань на пістряк підпадають легені курців, як рівно ж більший відсоток курців хворіють і на недугу серця.

Проти того, що куріння тютюну не є корисним — заперечувати не можна, бо нікотин, що входить у склад тютюну, так в'їдається в жили й кров людини, що курець, навіть, при своєму бажанні, не всилі кинути курити, а коли кому й вдається це зробити, то, треба признатись, при великих і тяжких зусиллях.

Директор Бюро автострад у Ньюйоркському стейті, Бернард А. Лефен, заявив, що статистика виявляє далеко більший відсоток нещасливих випадків у тих автоводіїв, які курять, у порівнянні з тими, які не вживають тютюну („Свобода”, ч. 9, з 15.1. 1955 р.).

Але, поминаючи все це, хочу торкнутися куріння

тютюну жінками. Правда, дуже малий відсоток жінок курить, а все ж таки він є, і жінки не переймали куріння від старших з дитинства, як робили це чоловіки, а почали курити вже дорослими. Так би мовити, будучи вже свідомими і, розуміючи добре, що тютюн є погань, але ж курити почали.

Хто ж ті перші з жінок, що відважилися затроювати ним свій організм?

Ніхто інший, як тільки жертви осіб, душі яких охвачені наглістю. Ті податливі, про яких йшла мова раніш. Під час пияцтва й розпусної гульби, не маючи чого робити, задовольняли свої примхи ще й тютюном. Для них і море по коліна. Душа осквернена, то чому ж будь-яка частина тіла повинна була б бути чистою? Осквернили останню частину свого тіла отрутою нікотину — курінням тютюну.

Спочатку вони курили лише в закритих місцях, місцях свого „гуляння” з ганебними вчинками, та коли нікотин, всосавшись в їх кров та жили, вимагав побільшення своєї дози, то вони не мали вже змоги здержуватися й курили і в публічних місцях.

Легкодушні жінки, спостерігаючи їх куріння, переймали його й собі. Мовляв, раз жінки курять, то чому б не покурити й собі. І так певний відсоток жінок курців і набрався.

Куріння тютюну є зайвим для чоловіків, щождо жінок, то про те не може бути й речі. Для жінок куріння тютюну з усіх боків не підходить. Головний же бік, то це той, що громадська думка в основному стоїть на становищі, що раз жінка курить, то вона відноситься до кола жінок „легкого” поводження. Хоч така думка нічим не виправдується, але ж вона існує. Вона існує по всіх країнах світу і в дуже великій кількості громадян.

Всім українським жінкам, як рідним своїм сестрам, а молодим дівчатам, як своїм рідним донькам РАДЖУ — від усієї своєї душі й свого українського серця — НЕ КУРИТИ. Нехай курять чоловіки, коли хто з них того хоче. Жінкам куріння не належить.

Хто ж з жінок чи то дівчат курить, то краще замінить тютюн на цукерки, горіхи чи то на якісь інші солодощі, а свій ніжний жіночий організм звільнить від тієї погані.

**

Українські жінки, як носії культури, побудованої на засадах християнської моралі, повинні бути прикладом для жінок усіх країн світу, себто для жінок усіх тих країн, де ми, українці, перебуваємо.

**
*

ЖАХЛИВИЙ БАНДИТИЗМ РЕЛІГІЙНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПОЛЬЩІ

„Двадцять п'ять років тому, у вересні й жовтні 1930 р., Галицька земля була тереном brutальних масових погромів, зорганізованих і проведених польським урядом, який хотів таким чином приборкати українців. Десятки тисяч покалічених і зневажених людей, кількадесят випадків смерті, тисяча пограбованих сіл, сплюндровані громадські установи, зруйноване велике майно приватних осіб — ось короткий баянс погромів, що їх польська державна влада, мов на глум, назвала пацифікацією...

„Пацифікація” українського села провадилась згідно з планом складеним центральним урядом Варшави, і виглядала так: Відділ військової або поліційної кінноти в числі 100-200 осіб нападав несподівано, здебільша вночі, на село. Офіцер, командант експедиції, заїжджав до громадського уряду і на підставі списку, що його діставав у повітового старости, викликав найсвідоміших селян і селянок, головно тих, які були активними діячами місцевих українських товариств. Коли вони з'являлися, офіцер ставив їм вимогу, щоб упродовж двох-трьох годин громада складала означеної висоти контрибуцію (сільсько-господарські продукти, худобу, домашню птицю тощо), — інакше село буде зрівняне з землею.

Після того, як селяни звозили „контрибуцію”, провідників села вели до якоїсь стодоли або за село на толоку і там їх катували в нелюдський спосіб. Спочатку здирали одяг, потім клали їх по черзі на землю або на лавку, кілька військовиків притримували жертву, двоє інших ставали по боках і грубими палицями або нагаями били доти, доки людина не втрачала свідомости. Опісля відливали холодною водою, приводили до свідомости і знову продовжували екзекуцію до чергового зімління. 100-200 ударів були нормою. Між катованими були також жінки, люди старшого віку й підлітки, часто священики й інші місцеві інтелігенти.

Тоді, коли одна партія вояків провадила екзеку-

цію, друга гуляла по селу. Під претекстом пошукування захованої зброї, військо пустошило господарства: зривали з хат покрівлі, били у вікнах шибки, розвалювали печі, ламали меблі, викидали з шаф і скринь одяг, білизну, кожухи, топтали їх чобітьми, дерли багнетами. З подушок і перин витрушували пір'я. Харчові продукти викидали на подвір'я, мішали з болотом і обливали нафтою. Також нищили сільсько-господарське знаряддя та занечищували криниці.

Особливу увагу присвячувала каральна експедиція приміщенням українських товариств та установ. По кооперативних крамницях нищили буквально всі товари та дощенту руйнували устаткування. У читальнях нищили бібліотеки, а в театральних залах руйнували сцени, декорації та нищили театральні костюми й музичні інструменти.

До основної програми „пацифікації” додавалась також зневага до українських національних почувань. Селян примушували цілувати землю і говорити — „це польська земля” та вигукувати „хай живе Польща!”, „хай живе маршал Пілсудський!”. Примушували лаяти вульгарними словами нашу матір Україну, співати пісень, в яких висміювалася Україна та її народ. Як правило, здирали із стін і нищили портрети Тараса Григоровича Шевченка. На тисячу сіл, через які перейшли польські погромники, не було жодного випадку, щоб у народньому домі чи то в кооперативі залишився портрет Тараса Григоровича Шевченка.

Коли після кількох днів бандити покидали село, воно виглядало так само, як після татарського нападу.

Такі ж бандитські напади відбувалися й по містечках, де найбільше страждали місцеві інтелігенти та діячі українських установ. Також нищились бібліотеки, приватні українські школи, кооперативи та приміщення різних українських товариств.

Так перекотилася каральна експедиція шовіністичної Польщі восени (від половини вересня до початку листопада) 1930 р. вздовж і поперек Галичини, залишаючи на своєму шляху руїну українського культурного доробку, знищені господарства та тисячі скатованих людей.

Погромницька акція католицької Польщі охопила простір коло 50.000 квадратних кілометрів. У одній із петицій, що подавалася до Ліги Націй, перелічено було 700 розгромлених сіл, але це був далеко ще не повний список. Всього було „спацифікованих” щонайменше 1.000 сіл. Скатованих людей, рахуючи лише по 20 осіб на кожне село, дістаємо — 20.000, але їх насправді було багато більше.

Довгими тижнями, а то й місяцями вони лікували свої рани. Побой були такі жорстокі, що шкіра тріскалася, тіло роз'ятрювалося і не піддавалось лікуванню.

У багатьох випадках витворювалася гангрена, бо хворі не мали лікарської опіки, не мали ліків та асептичних перев'язок.

Польська влада заборонила була шпиталям приймати побитих для лікування, а лікарям заборонила їздити на села та давати хворим допомогу. Коли ж родина везла возом побитого у місто до приватного лікаря, то поліція затримувала воза й не допускала хворого до лікаря.

Побиття спричиняли також ушкодження внутрішніх органів та зламання костей. В наслідок побиття померло кількадесят людей, п'ять осіб сконали під час езекуції” („Свобода”, з 27.9. 1955 р., ч. 185).

Переглядаючи цю жахливу сторінку історії, впевняємось, що релігійна католицька Польща, нібито країна із західньою культурою, у відношенні ж до бандитизму дуже й дуже близько дорівнюється большевицькій безбожницькій Московії. І це в той час, коли наші брати та сестри греко-католики мають одного з ними зверхника по вірі. А що ж робили поляки, коли предки наших братів та сестер були православними? Тієї езекуції не можна навіть піддати своїй уяві.

**

Взагалі обшуки й арешти були в житті українського громадянства під польською займанщиною доволі буденною подією, бо з боку польських сатрапів у відношенні до українців не відчувалось навіть самої мінімальної частинки гуманності. Обшуки та арешти провадили, де хотіли й коли хотіли.

Вранці 9 лютого 1924 р. була заарештована й Оль-

га Басараб та її подруга, що мешкала в одній з нею кімнаті у Львові, на вулиці Виспянських ч. 34.

Під час допиту Ольга Басараб узяла всю відповідальність на себе, заявивши, що папери, знайдені в їх кімнаті є її власністю та що її товаришка до них зовсім непричетна.

Товаришка Ольги Басараб була звільнена, а саму Ольгу Басараб піддали найжорстокішому катуванню. Місцем дії був поліцейний будинок у центрі Львова на вул. Яховича. А катом був відомий з своєї бруталності й садистичної звірордності поліцейний комісар Кайдан.

Ольга Басараб була закатована на смерть уночі з 12 на 13 лютого 1924 р., а 15 лютого польські львівські щоденники „Кур'єр Львовскі” і „Дзєннік Людови” подали в поліцейній хроніці, що в поліцейній в'язниці повісилася якась Юлія Баравська, 20 років, заарештована на провінції за волоцюство. При оглядинах тіла в інституті судової медицини, що відбулися в приявності д-ра Серадзкого, його асистента та студентів медицини, було стверджено, що на тілі є кількадесят тяжких ран.

Рівночасно по місті почали кружляти вістки, що поліція замучила при допиті якусь політичну і зумисне, щоб замести сліди, подала до преси фіктивний комунікат, сфальсифікувавши в ньому прізвище, вік і причину арештування жертви. Ці чутки набрали правдоподібности, коли польський большевизуючий часопис, що виходив тоді у Львові („Трибуна Люду”), надрукував листа від присутньої при оглядинах тіла студентки медицини - польки такого змісту:

„Шановна Редакціє! Коли я була малою дівчиною, я читала й чула про переслідування царськими посіпаками бійців за волю. Я тоді не мала ще поняття про садизм і садистів, і всіляких Муравйових, великих і малих, вважала за шакалів у людському тілі. Я ніколи не повірила б, що у вільній і незалежній Польщі теж є посіпаки, які до такої міри вміють знущатися над своїми жертвами, що все тіло їх перетворюється в одну смугасту масу шкіри, м'язів і крові. Вчора відбулася в інституті судової медицини секція тіла жінки, яка нібито повісилася у львівській в'язниці. Секція виявила, що все тіло її було вкрите великими синьо-червоними пругами й ранами...”

На запит адвоката д-ра Марітчака про здоров'я своєї клієнтки Ольги Басараб та про причини її арештування комісар Кайдан дав йому загадкову відповідь: „Читайте газети, там усе докладно було написано”.

Схвильований до крайньої міри брат Ольги Басараб — Северин Левицький, який увесь час передавав до в'язниці для неї обіди, звернувся наступного дня до дирекції поліції і шойно тоді, 18 лютого, сказав йому комісар Вагнер, що Ольга Басараб ще 13 лютого рано вранці повісилася на рушнику на віконних ґратах тюремної камери. На запит п. Левицького, чому поліція не повідомила негайно родину про смерть, чому секція тіла відбулася без правних заступників родини покійної, чому похорон зробили крадькома, — поліція не дала жодних пояснень.

На домагання п. Левицького та українських послів сойму, польські урядові чинники навіть не пробували перевірити обставин смерті і викрити та покарати тих, що її спричинили. Навпаки, сойм, уряд і суд доклали всіх зусиль, щоб затушкувати справу.

Ще сумнішим явищем було те, що й польські жінки також солідаризувалися з катом Кайданом і виправдували його злочинну поведінку, коли українське зорганізоване жіноцтво було піднесло цю справу на терені міжнародних жіночих організацій.

Так жорстоко і так жахливо розправляється „християнська”, підкреслюю ще раз, католицька Польша з людьми, що прагнуть волі та Божої Правди.

Ольга Басараб мала 35 років, отже була зріла жінка, загартована життям ще змалку, бо батьки її померли і вона виховувалася круглою сиротою. Батько її був греко-католицьким священиком. Вийшовши заміж під час світової війни, втратила через місяць після вінчання свого чоловіка, що загинув на італійському фронті, як австрійський резервний офіцер. Воєнні й перші післявоєнні роки Ольга Басараб провела у Відні. До Львова вернулася в 1923 році. Як у Відні, так і у Львові брала активну участь в українському громадському житті, особливо в жіночих організаціях.

Найбільш прикметною рисою її характеру була сила волі. Коли Ольга раз сказала „ні”, то можна рі-

зати її на куски, свого становища вона не змінила б.
(„Свобода”, з 16.2. 1956 р., ч. 30).

Про сумний 1938 рік, коли нищились поляками православні церкви на Холмщині та Поліссі, про що згадувалось у розділі „Церква Христова”, інж. Пастернак, виступаючи 22 жовтня 1955 р. з доповіддю у домівці православної громади в м. Торонті, Канада, як живий свідок, м. ін., підкреслив, що нищення православних церков на Холмщині та Підляшші dokonувало Люблинське воеводство та староство Холмщини та Підляшшя. Плян же цієї нечуваної дикої акції опрацювало міністерство освіти й віровизнань, на чолі з міністром Червінським.

Напади на села відбувалися переважно вліті, днями, коли селяни були в полі. Поліція окружала село, а спеціальні кадри **бандитів** (підкреслення моє), не гаючись, приступали до руйнування православних храмів. Коли ж люди, довідавшись про це, збігалися з піль до села, поліція погрожувала розстрілом їх.

Таким архибандитським чином на Холмщині й Підляшші ляхами було знищено 140 православних церков, між якими були церкви побудовані понад чотириста років тому.

Інж. Пастернак ствердив, що політика ляхів мала на меті — викоринити все, що було українське, щоб примусити населення до повного ополячення, а раз так, то і окатоличення („Гомін України”, з 5.11. 1955 р., ч. 45 (338)).

Отакими, на правду, страшними діями „притягають” людність до католицизму. Невже ж таке роблять віруючі в Бога? Ні, цього не може бути, вони не є віруючими.

Віруючі в Бога такого диявольського вчинку, як руйнування Храмів Божих, робити не посміли б. На руйнування Святинь не піднялися б руки їх.

Страшне, невимовно страшне!

Насувається питання: хто ж у кого запозичив метод руйнування Храмів Божих, катування та тортування безвинних людей, як рівно ж фізичного та морального знуцання з них, — т. зв. большевики від ляхів, чи ляхи від большевиків?

Але як же вони подібні!

Коли ж узяти до уваги, що ляхів є лише маленька горсточка в порівнянні до населення, що окуповують т. зв. большевики, то, мабуть, ляхи своїми бандитськими вчинками перевищують і своїх — у відношенні до бандитизму — „братів” - т. зв. большевиків, бо за один лише 1938 рік зруйнували 140 Храмів Божих.

Все ж таки хоч для приблизного уявлення дій поляків у давньому часі, скажу декілька слів і про те.

Від першого року загарбання поляками західніх українських земель, себто від 1340 р., за часів короля Казіміра (1333-1370) вже — як подає в своїй книжечці протоієрей В. Кудрик — почалося було нищення поляками українських православних церков.

А Ягайло (Ягелло, 1386-1434) ще під час коронації в 1386 році дав обітницю, що переведе Литву і Русь (Україну) на католицизм і що українці будуть усунені від усіх прав, якщо не приймуть католицького обряду.

Року 1375 поляки заснували своє архієпископство у Львові і забрали для нього українську православну церкву і добра українського митрополита.

Подібне було і в Перемишлі, де Ягайло забрав українську православну катедру, повикидав останки похоронених там українських єпископів і перемінив її на костел.

В роках 1381 та 1436 польська інквізиція видала заборону будувати в Галичині нові православні церкви й відбудовувати та ремонтувати старі.

Король Ян Альбрехт (1492-1501), наказом виданим у 1497 році, примушував українців святкувати польські свята.

Король Жигмонт I (Зигмунт I, 1506-1548) не допускав до урядування всіх тих, хто не був католиком. Під час його керування було заборонено українцям у церквах дзвонити, мати публічні Богослуження, також будувати церкви, публічно ховати померлих та відвідувати хворих з Св. Тайнами.

Року 1550 король Жигмонт II забрав силою українську православну церкву в Сяноці.

Степан Баторій (1574-1586) забирав майно православних монастирів і передавав єзуїтам.

Від 1570 року польські єзуїти почали сильний наступ на Православну Церкву. У католицькій книжеч-

ці „Єзуїти” Олексія Сушка, Львів, 1902, говориться:
„Поборюють її (Православну Церкву) живим словом та письмом, поборюють у школі і в церкві”.

Єзуїтські монастирі з колегіями (школами) розсіялися були по всій Русі та Литві немов гриби після дощу. В одному Вільні було в 1591 році 60 єзуїтів*).

У 1583 р. на українській Святий Вечір польський архієпископ Суликовський озброїв був товпу розбишак і післав, щоб вони не дозволяли українцям святкувати. Товпа та розганяла людей, біла священників, замикала церкви (Стор. книжки 16).

Православні Дворяни в своєму зверненні-проханні до польського Союму від імені всього народу Русі, в 1623 р. писали, що „в Полоцьку і Вітебську ми не можемо мати для Богослуження ані Церкви, ані Дому. Тамошні люди, щоб не бути без Богослужень, в неділі та в дні свят виходять за місто і там його відправляють, і то без священника, бо не дозволено мати священника в місті, або близько міста”.

„Не бажаючи залишити віру, в якій родився, і перейти до іншої, бідний народ возить дітей до хрещення далше, ніж за 45 миль, при тому багато дітей вмирає без хрещення, бо незавжди можна своєчасно повезти дитину на таку далеку віддаль, до того не маючи ще й добрих шляхів. Також далеко мусять іздити й ті, що вінчаються”.

„Вже багато є таких, що ціле своє життя не могли мати ані сповіді, ані причастя, і відходять на другий світ без християнського приготування”.

„Але в чому виявляється неймовірне дикунство („варварство”) і звірство, так це в тому, що відступник владики полоцький наказав викопати недавно похоронені біля церкви християнські тіла померлих і кинути собакам на з’їдження”.

„О, сором! О, невиносима неволя!”

„І такі злочини („безправ’я”) й утиски, таку неволю, гіршу від турецької, терпимо по всіх воеводствах і повітах, ми, народ руський, що не заподіяв нічого

*) Багаті православні родини віддавали своїх дітей до єзуїтських колегій для навчання, не передбачаючи того, що там з них виховували яничарів.

злого ані проти Його Величності, ані проти вітчизни”.

„Двадцять вісім років кожного Союму говоримо про них, плачемо, просимо милосердя та справедливості — і не можемо їх дістати”.

„Ніщо не спричиняє так скоро ослаблення й упадку держави, — говорив король Баторій — як насильство і переслідування віри”. Дай Боже, щоб далеко від нас було сповнення того королівського пророкування”.

А в 1620 році український шляхтич на польському соймі скаржився, що: „По великих містах православні церкви позапечатовані, церковні маєтки поруйновані, у монастирях замість монахів поляки держать худобу. Із православних монастирів поляки поробили корчми. Придивіться ще до зневаг та до нечуваного утиску, які чиняться у Львові. Хто ісповідує Грецьку Віру і не переходить на унію, той не може проживати в місті, той не може користатися мірами ліктя й кварта, того не приймають до цеху. Не дозволяють проводити за церковним обрядом тіло померлого православного, мешканця міста” (Історія України в документах і матеріалах, т. III, стор. 55-56).

З „Львівського ж Руського Літописа” 1630 року бачимо, що тих, хто не хотів приймати унії з Римом, просто забивали. Літопис розповідає так: „Польський пан Лащ, до Києва шедши, містечко Лисянку на самий день Великодній, вшитко вистинал як мужов, так і жон, так і дітей, в церкві будучих, і попа з ними. По дорозі людей невинних, биле би тілко русин був, забивали” (Том III, ст. 86-88).

Такі знущання провадились ляхами на протязі сторіч з тою метою, щоб підірвати міць Православної Церкви — основу українського життя та щоб впровадити унію, а тим самим завдати українському народові, як нації, найбільшого удару.

Король Жигмонт III (1587-1632), вихованець єзуїтів, і почав заводити унію, постановивши — українські православні церкви знищити цілком.

Степан Качала (1815-1888), що був греко-католицьким священиком у Шельпаках, Галичина, з титулом

декана, також був послом у Відні й у Львові, в книжці під заголовком „Коротка Історія Русь”, яка була видана у Львові в 1879 році, м. ін., пише й таке: „Коли поляки вирішили злити Україну (Русь) з Польщею політично, релігійно і народно, то застосовували всякі засоби, аби тільки дійти до цілі. Поляки знали, що завести унію не так легко, а тому вони довгий час підготовляли ґрунт, впроваджуючи такі способи: Підготовляли для католицизму українських вихованців єзуїтських шкіл, обсаджували провідні місця в православних церквах особами прихильними до Польщі та унії, а Православну Церкву понижали й ширили в ній деморалізацію й розклад”.

А про відступника Іпатія Потія каже: „Потій викляв був мешканців Берестя, які держалися віри батьків; король виключив їх з-під опіки права й оголосив злочинцями, що підлягають на вигнання, і всі їх речі було запечатано” (Стор. 82, 83 - 96 та 114).

У католицькій книжці „Іпатій Потій”, Львів, 1917, читаємо, що коли Кирило Терлецький став єпископом, то „шукав способу уласкавитись королеві та польській владі і для того взявся був до переведення унії”, і що „він не був переконаний правдивістю ідей унії, а робив лише з мотивів особистої користі”. (Стор. 4).

Як бачимо, на протязі сторіч велася жорстока боротьба, в якій пролилося не мало святої крові християн - українців правдиво-славленої віри.

Ляхи всіма найогиднішими й найбрутальнішими засобами, підкупством і різними оманами нищили не тільки українські православні церкви, а і все українське, щоб таким чином остаточно знищити українську душу, українську свідомість та українські стремління до самостійности.

Завдяки зраді декого з вищих верств українського народу та неймовірно жажливому натиску з боку ляхів — унію було таки впроваджено. Але ж унія жорстокостей та знущань ляхів над українцями не зупинила.

О. Петро Камінський (василіян), аудитор греко-католицької митрополії 1685 р., описує дуже широко, як поляки греко-католиків (уніятів) люто кривдили, греко-католицьких священиків висміювали,

греко-католицькі церкви нівечили та з Богослужби сміялися.

Юліян Пелеш, греко - католицький єпископ (1843-1896), у своїй книжці „Історія Унії Української Церкви з Римом” каже: „Татари своїми постановами об'являли недоторканість церковного й монастирського майна і забороняли, під карою смерти, їх порушувати; коли ж північна Русь звільнилася з під татарського ярма і перейшла під панування москалів, то москалі почали відбирати від церков і монастирів ті права, яких не відбирали татари (Стор. 599).

„Це порівняння само собою нагадує й поляків, — каже прот. Кудрик. — Коли татари щось документом дозволяли, то суворо його дотримувалися, а поляки ще від часів Казіміра, також і від часів впровадження унії і до останніх часів давали українцям багато гарних обіцянок, запорук та добрих приречень, але ніколи їх не дотримувалися.

Татари, як знаємо, є магометанами, а поляки є християнами - католиками, любимцями папів — дії ж їх у тисячу разів гірші, ніж татар” (Стор. 123 і 124).

З боку ляхів були випадки знущань над греко-католицькими священиками ще й такого огидного вчинку: „Коли греко-католицький священик Мартишевич йшов з Каменця до села Должок на посвячення Церкви, його спинив шляхтич Йосип Лянцкоронський, покликав до хати і серед веселого шляхетського товариства наказав пити горілку. Коли ж Мартишевич відмовився, бо йшов правити Службу Божу, то Лянцкоронський приклав шаблю до горла його і крикнув: „Пий, ..., а то переріжу горло!” І наказав наймитові лити в горло Мартишевича горілку та мед, а сам давав йому штурханів. Потім наказав завести Мартишевича до корчми і напувати доти, доки Мартишевич добре не вп'ється, і лише тоді пустити”.

„Відомо також, що шляхтичі дозволяли й жидам бити уніятських священиків. А шляхтич Аксаков наказав був селянам бити уніятського священика і тягати за волосся.

„Подібне діялось на кожному кроці, однак по-кривджені не мали перед ким скаржитись, бо вони вважалися вийнятими з під права і законом для них

був кожний польський шляхтич” (Стор. 140-141 книжки).

Великий Гетьман України Богдан Хмельницький в 1646 році на перших зборах своїх приятелів, м. ін., сказав, що „найжахливіше поляки переслідують нашу Віру Православну, примушують нас до унії, руйнують наші Церкви, продають жидам Посуд церковний, зневажають Святиню та Священиків, виганяють Архипастирів” (Летопись Самовидца о войнах Богдана Хмельницького, Москва, 1846, ст. 7).

„Поеднаймося, браття, — завзято намовляв Богдан: повстаньмо за Церкву та за Віру Православну, понишмо єресь та напасті” (Ал. Ригельман: Летописное повествование о Малой Россіи, 1785, ст. 104).

На Запоріжжі, в тому ж 1646 р., Хмельницький також сказав, що „Поганьблена Віра свята (Православна). Над Священиками знущаються. Єзуїти з безчесттям переслідують нашу батьківську Віру. Над проханнями нашими сейм глумиться й відповідає нам зневажливим ім'ям схизматиків”... (М. Костомарів: Богдан Хмельницький, вид. 4, 1884 р., т. I, ст. 253).

А 5 травня 1648 р., перед Жовтоводським боєм, Хмельницький зібрав усе військо й говорив до нього: „Лицарі-молодці, славні козаки-запорожці! Прийшов тепер час за Віру Православну постояти грудьми! Сам Господь вам допоможе!... Хто за Бога, за то й Бог!” (Там же, стор. 274-275).

Як видно з цього, то головним рушієм до повстання й вибуху війни між Україною й Польщею й було власне Православ'є. Війна провадилась за Волю Віри, як рівно ж за Волю соціальну й за Волю національну.

„Ляхи навіть перебуваючи під Австрією на кожному кроці шкодили українцям. Вони були проти заснування українських шкіл, то знову оббиралися за опікунів над українськими школами, кричали, що українців нема, робили різні доноси на українців, перетягали українців до костела, підтримували хрунів та москвофілів, з метою ослаблення української сили” (Стор. 141 книжки протоієр. В. Кудрика).

Отже наймовірно жахливе життя було нашого народу під польською займанщиною.

Чи знали ж про те все зверхники віри ляхів — „християнського” католицизму, і як вони на всі ті жахи, знущання, тортуровання й руйнування Храмів Божих — Церкви закладеної самими Апостолами Ісуса Христа — реагували?

1-го серпня 1324 р. папа Іван 22-ий писав до польського короля Володислава Локетка, що відпускає гріхи, — яке богохульство, (підкреслення моє) — тим, які вмируть у війні з православними і татарами. Отже папа прирівнював вірних правдиво-славленої церкви до татар (Стор. 16).

Папа Григорій XI писав до краківського єпископа, щоб він, коли виявить де єпископів „схизматиків”, виганяв їх з церков і єпископських катедр, вживаючи проти них від імені Апостольського Престолу екс-комунікації, суспенди і інтердикту, а коли це не pomoже, подавати до Риму списки осіб, що виявлять непослух (Док. 54, — „Віра й Культура” за серпень міс. 1955 р., ч. 10 (22)).

Папа Пій II в листі до польського короля радить йому, що „коли він захопить будь кого з претендентів на катедру київського митрополита — схизматика або бунтівника, щоб тримав його у в'язниці, доки не буде засуджений римським церковним судом (Док. 84).

В іншому листі цей же папа писав до короля, що він з величезною скорботою і тяготою душевною дізнався, що Митрополит Йона втручається в справи Київської Єпархії, і знаходить собі підтримку в Патріярха Константинопольського. Митрополита Йону він називає інтрузом і схизматиком, а Патріярха — псевдопатріярхом і профаном, який, як вовк жадний, овець розганяє і губить, а тому просить короля не допустити, щоб „сини сатани” захопили владу над вівцями Христа” (Док. 91, — „Віра й Культура” за серпень міс., ч. 10 (22)).

Навіть подумати страшно, щоб „святіший” чи то „найсвятіший” „отець” міг називати вірних правдиво-славленої Церкви Христової різними брудними

словами та „синами сатани”, наказувати карати їх — без усякої з їхнього боку провини, забирати майно від них та дозволяти руйнувати Храми Божі.

Про нищення православних церков у 1938 році в книжечці протоієрея В. Кудрика сказано, що „папа дав був полякам дозвіл („легалізацію”) на нищення українських церков, і за те дістав від Польщі 2.500.000 золотих і що Польща „заробила” на тому багато більше, бо забрала собі церковного майна на 70-80 мільйонів золотих”. (Стор. книжки 144).

Виходить, що „бізнес” обох „християнських”, католицьких сторін був дуже добрий. Він перевищував „бізнес” Юди, що продав самого Господа Бога Ісуса Христа, на багато мільйонів відсотків.

Дивним явищем є те, що не один із „святіших”, а ціла їх серія вживала брудних, вульгарних слів та лайливих виразів, яких не вживають, навіть, прості „грішні” люди.

Торкаючись Могилівської Єпархії, „Ватикан вимагає і просить короля вжити своєї влади, свого авторитету і дипломатії, щоб не допустити до призначення на ту єпархію Єпископа-схизматика, бо коли в тій єпархії буде сидіти православний Єпископ, то буде єдина єпархія в Царстві Польському, що **заражена „схизмою”**, а коли на її чолі поставлять уніята, то під його керівництвом вона буде легко приєднана до св. римської церкви. (Док. ч. 669, від 1.5. 1728 р.).

„Видно, що король таки вжив сили, і не допустив на цю єпархію нового православного Єпископа, бо в листі до короля Августа III Папа Бенедикт IV пише, що його батько силою вигнав Єпископа Берла (1727-1734), і той поніс кару за свою нечестивість, бо він тайно вдерся в єпархію (певно православний Єпископ не запитав!!! у папи — підкр. мое), і не мало приніс шкоди і „схизматицької зарази”. (Док. ч. 695).

Але ж брудні лайки і „найсвятіших” не допомагали справі, „бо наступні Єпископи Могилівської єпархії уперто домагалися своїх прав. Єпископ І. Волчанський в 1744 році вже вимагав повернення православним тільки в одній Могилівській єпархії 5 монастирів і 61 церкви, загарбаних силою від православних”.

Цікавим, як для „святіших”, є й те, що „цей грабунок Ватикан вважав освяченим і узаконеним, а всі претенсії „схизматиків” „пустими і незаконними”. („Віра й Культура” за березень м-ц 1956 р., ч. 5 (29).

„Чудне”, але ж правдиве.

А хто ж учинив схизму — розкол? Рим, про що сказано в розділі „Церква Христова”.

До кого ж відноситься тоді схизматичність? До Риму, а значить до Ватикану.

А чому ж Ватикан так енергійно й скрізь і всюди кидається цим словом? Затирає сліди. Затирає сліди свого відокремлення, свого відступлення від Правдиво - славленої Церкви Христової.

Як відомо, вірний Правдиво - славленої Церкви по-грецьки має назву ортодокс, що значить правовір, послідовник ортодоксії.

Ортодоксія ж — суворе, неухильне дотримання встановлених принципів у царині науки, політики, релігії тощо.

Ортодоксальний — людина, що неухильно дотримується догматів своєї віри або основ якоїсь філософії чи наукової системи, не піддаючи їх і найменшій критиці.

Ця неухильність, безкритичність і суворе дотримання настанов Господа Бога Ісуса Христа вірними Правдиво-славленої Церкви відступників і турбує. Мучить їх сумління і вони, щоб замаскувати свою „помилку”, безперечно перед людьми, і прикладають зусиль зганьбити Православну Церкву та порушити Основи Її.

Але ж... побудованого Господом Богом не тільки смертні, а й пекельні сили не порушать.

Як Господь Бог є Вічний, так само Вічна є і Його БУДІВЛЯ.

**

Кінчаючи про жахи й знуцання ляхів над українцями, хочу торкнутися яничарів, які мають думку, що за „пацифікацію” переведену ляхами в 1930 році винні самі українці, бо, мовляв, українські націоналісти підпалювали майно деяких „ясновельможних панів” — польських магнатів, вбивали декого з них і т. д.

Цікаво знати, а що б робив кожний з яничарів, якби до його власного дому та заліз бандит, який зну-

щався б з нього і його сім'ї, забирав його майно, нищив ікони й образи та примушував молитися своєму „богові”?

Можна бути впевненим, що кожний з них розпочав би з бандитом боротьбу з першої хвилини, і боротьбу не звичайну, а боротьбу, як кажуть, на життя і смерть.

А пригадаймо собі також, як здобувалася воля народами Америки? Як здобувалася воля народами інших, бувших під неволею, країн? Як здобувається воля в сучасний момент марокканцями, тунісцями й іншими поневоленими народами? Що роблять греки острова Кіпр у боротьбі за цілковите звільнення його?

Так що по всіх усюдах, де відсутні поступки з боку поневолювачів, **воля здобувається „огнем і мечем”**. В засобах під час здобуття волі не перебирають.

А тепер, прошу ласкаво, взяти під суворий розгляд, чи хоч один народ з поневолювачів знущався з поневолених так, як знущалися ляхи з українців з першого дня загарбання західньої частини нашої території? Ніхто, ніде і ніколи, за винятком т. зв. большевиків. Але ж большевики є безбожниками, а ляхи вдають з себе нібито віруючих в Бога.

Виходить, що їх релігія — католицизм ані крапельки не містить у собі Законів Ісуса Христа. Вони ними лише прикриваються.

ЦІКАВІ ПОКАЖЧИКИ ТА РІЗНІ ЖИТТЄВІ СУГЕСТІІ

Як довідуємося з преси, то в США до клубу більйонерів належать 70 фірм. Себто ті фірми, які мають на більйон і більше доларів майна. В 1954 році їх загальний маєток становив — 201.414.043.070 доларів. Це дуже велика сума. Коли б її розділити поміж усіх 164 мільйонів мешканців Америки, то на кожну особу припадало б по 1.222 доляри.

Для того, щоб зрозуміти, яка це величезна сума, то для порівняння треба підвести свій маєтковий стан і також, поділивши на всіх жителів США, довідатись, на яку ж саме суму припадає його на кожну особу. При тому берім до уваги, що коли б ми хотіли дати всім 164 мільйонам осіб лише по одному центові, то й тоді ми мусіли б мати 1.640.000 доларів.

При кінці другої світової війни до клубу більйонерів могло належати тільки 43 фірми. Треба припускати, що за час від другої світової війни до 1954 року певна частина зросла маєтково, а частина фірм об'єдналася.

На жаль, не маємо відомостей, хто ж ці „найбільші світу цього” по національності?

У свій час Ввайт писав: „Марш великих жидівських домів для здобуття майна всього світу зростає в геометричному поступі: недалекий вже день, коли нежидівські нації відкриють нагло, що все майно належить їх жидівським співгромадянам, що демократія своїми стараннями несвідомо (?) угрунтувала жидівську всевладу та втратила змогу обстояти свою національну самостійність. (З кн. др. Й. Еберле „Гросмахт дер Пресе”. Відень, 1920). Чи не так воно є і в Америці? (Стор. 214 кн. „Кожний повинен знати!”).

Федеральний податковий уряд США повідомляє, що в США було податковців, яких річний прибуток становив суму один мільйон і більше доларів за один рік: в 1952-му році — 148, а в 1951-му році — 171.

Згідно відомостей, одержаних з преси, населення

світу в 1951-му році складалося в загальній кількості з — 2.400.000.000 осіб, а саме:

Африка	198.000.000
Америка північна	216.300.000
Америка південна	111.400.000
Азія	1.272.000.000
Європа	396.000.000
Океанія	12.900.000
Советський Союз	193.000.000
Разом	2.399.600.000

А українців на еміграції було:

США	900.000 - 1.000.000
Канада	400.000
Аргентина	100.000
Бразилія	80.000
Венесуела	2.000
Парагвай, Уругвай	20.000
Чиле	1.000
Австралія	20.000
Великобританія	40.000
Франція	40.000
Німеччина	20.000
Бельгія	7.000
Австрія	3.000
Югославія (давні колоністи в Бачці і молодші в Боснії)	30.000
Нова Зеландія	2.000
Разом	1.765.000

Хоч на сьогоднішній день наведені вище дані не відбивають точности, бо з таких країн, як Великобританія, Франція, Німеччина, Бельгія та Австрія багато наших братів та сестер переїхало до США й Канади, все ж таки для орієнтовної наглядности вони цінніть мають.

Тепер же „Свобода” в ч. 217, з 10.11. 1955 р., подає такі відомості: Населення світу зростає на 35 мільйонів осіб щороку і становить — 2.500.000.000 осіб.

Упродовж 24-ох годин, себто впродовж однієї доби, кількість новонароджених перевищує кількість тих, що помирають, на 100.000 осіб.

За останні десять років населення світу зросло на 300 мільйонів осіб.

**
*

Конгрес Міжнародної Конфедерації вільних професійних спілок, що відбувався у Відні, відкинув заклики контролюваних комуністами робітничих юній, щоб спільно виготовити „чартер” основних прав робітників. Генеральний секретар названої конференції, голляндець Й. Г. Ольденбрек, назвав комуністичну пропозицію „гіпокритичною пропагандою”. Він виступив гостро проти комуністичної системи контролю робітничого руху авторитарними комуністичними урядами та проти невольничих умов праці в комуністичних державах.

Відповідь Міжнародної Конференції вільних професійних спілок, які разом репрезентують 54 мільйони робітників з кількадесяти країн усіх континентів. уважається, — коментує „Нью-Йорк Таймс” — як відкинення робітничим світом тієї політичної лінії, що її прийняли голови великодержав, які признають можливість „співіснування” у принципі й погоджуються на переговори про це з комуністичними вожаками.

На цій же конференції Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок прийнято 16 голосами проти трьох (два неprisутні) гостру антикомуністичну поправку до статуту цієї Конфедерації. Поправка, запропонована представниками Американської Федерації Праці та Конгресу Індустріальних Організацій, передбачає створення становища окремого директора, якого завданням буде організувати професійні антикомуністичні спілки в тих країнах, де таких спілок сьогодні немає. Завданням такого директора була б теж боротьба з комуністичними впливами в професійно-спілковому русі.

Президент Американської Федерації Праці Джордж Міні заявив, що прийняття цієї поправки до статуту Конфедерації є найважливішим досягненням четвертої світової конференції Міжнародної Конфедерації Вільних Професійних Спілок.

**
*

Між Західньо-французькою Африкою і Арабією до цього часу провадиться торгівля чорними невольниками. Чорні торгівці з численними служниками із автохтонів середньої і західньої Африки їдуть, як

паломники, до Мекки в Арабії і там продають своїх челядників по ціні від 560 до 1.120 доларів за особу, в залежності від статі, віку й сили челядника.

Зв'язані з цим подробиці відкрив французький духовник Гравієр. Справа ця, як пише газета „Свобода”, мабуть що опиниться в Об'єднаних Націях.

**

В Індії заборонено продавати імпортовані з США ілюстровані видання для дітей, т. зв. камікси, з різними страхіттями та стріляниною ковбоїв, бандитів і т. д.

Певно індійці добре шанують своїх дітей і дбають про культурне їх виховання.

**

Богослуженнями за мир у світі та військовими парадомі американці в США та за кордоном відзначають щорічний День Поляглих Героїв.

Одночасно Крайова Рада Безпеки повідомляє, що число нещасливих випадків на шляхах США в День Поляглих Героїв, під час їх відзначення, може дійти до рекордового числа. Бо до півночі вже було занотовано 332, крім того 118 осіб втопилися, а 66 осіб згинули в інших нещасливих випадках, так що всіх смертних випадків уже було занотовано 516.

Тут уже просто таки само-по-собі виринає питання, чи варт відзначати поляглих, їдучи на цвинтарі, коли нові сотні зовсім „задарма” лягають?

**

Герда Ганцер, одна з наглядочок у німецькому кацеті в Равенсбруку, засуджена в 1945 році на смерть за звірства, вчинені нею в цьому кацеті, потім помилувана заміною кари смерті на в'язницю, випущена тепер на волю англійцями передчасно за добру поведінку у в'язниці („Свобода”, з 9.6. 1955 р., ч. 109).

Теж цікава „історія”. Жінка, певно німкеня, катувала в кацеті невинних людей, яких і поводження, безперечно, було бездоганним, і жодних провин вони за собою не мали, але ж вона — звірюка в жіночій шкірі — доконувала їх життя, і доконувала в найжорстокіший спосіб, по-звірськи, бо була засуджена на кару смерті. За добру ж поведінку у в'язниці вона вже випущена на волю. Мабуть що, перебуваючи у в'язниці, вона нікого не закутувала, але цікаво зна-

ти, яка її поведінка буде на волі, чи не захоче вона знову впливатися людською кров'ю?

О, німото, німото! Що за кров тече у жилах твоїх? З чого складається серце твоє, що так по-звірськи людей катуєш, і людей невинних, і для чого взагалі це робиш, або робив, яку користь від того маєш, або хотів мати, що всіх людей думаєш перекатувати?

Про те, як німці невинних убивали, газом душили, живих у ямах землею засипали, світ знає, але ж про такі катівні, про які писала „Наша Культура”, що виходить у Вінніпезі, в місячнику за червень місяць 1952 р., в ч. 8 (173), майже ніхто не знає, а тому статтю її на ту тему вміщую повністю.

„Німецька катівня. Хочу написати дані про вбивство в Собіборі, лісі коло Володави на Холмщині. Там і на майданику в Люблині німці найдовше мордували людей на Сході. Я мав там достовірного чоловіка, який повідомляв мене, кого і скільки було помордовано. То був один свідомий залізнодорожний робітник. Він брав джагана на плечі і щось там робив, а під час того провадив рахунок, скільки й кого привезено було до вбивства. Само собою, то була сувора тайна. Мордували спочатку в одній камері, а пізніше у двох. Така камера мала все з гуми, як то: стіни, підлогу й стелю. На середині був отвір, через який випомповувалося повітря і люди гинули. З них виходила кров — ротом, носом, вухами й очима. То є найтяжча смерть, бо від кулі гине людина по кількох секундах, від втоплення тратить притомність по 1-2 мінутах, від повішення криміналістика виказує, що найдовше витримав один у Відні 11 мінут, а тут смерть наступала по 15 мінутах.

Нещасних заганяли в одну кімнату по 425 осіб, і то без розбору чоловіків, жінок і дітей, кажучи, що їх ведуть до купелі і пускали машину в рух. Випомповувалося повітря й люди душилися, їх обливала кров з рота, носа, вух і очей.

Як жертви гинули, то в них вибивалися золоті зуби, в кого були, потім тіла звозилися на метрові купи, обсипалися фосфором і палилися.

Цю роботу виконували жиди, яким обіцяли життя за їх працю.

Пізніше зроблені були канавки (рурки), якими стікав товщ, з якого робили мило до вмивання. Там мордовано було жидів із Франції, Бельгії, Відня, Варшави та довколишніх міст і сіл Польщі. Поляків замордовано 10 вагонів із Варшави, а українців 4 вагони з Волині.

По упадку Києва катівню зліквідовано. Як остання жертва тієї страшної катівні було 419 українців, головно старих дідів та малих дітей.

Як мене повідомлено, то всіх жертв було 620.000 душ. Чи це число не є трохи перебільшене, не знаю, але як і перебільшене, то не набагато.

Щоб сховати свої злочинські вчинки, місце, де була катівня, німці засіяли травною й посадили там дерева". 28.4. 1952 р. Священик.

**
*

Дирекція міського транспорту Нью-Йорку склала розклад руху підземних потягів, щоб від'їжджаючі знали, коли саме в нічні години відходять потяги і щоб не йшли завчасно до підземки, де на них можуть нападати злочинні елементи.

Правда, нібито в казці, а це ж дійсність, і сувора дійсність. В країні цивілізації, в країні добробуту, де мед, молоко і всі їстівні речовини ріками течуть, так багато злочинного елемента, що вночі навіть страшно ходити.

**
*

Взагалі Америка якась дуже цікава країна.. Америка має найбільше грошей і також має багато злочинців, хворих на різні недуги, пиятиків, наркотиків, розумовонедорозвинених і яких тільки хочете, і кого тільки хочете. Всім торгують, на всьому заробляють, і певно від того й грошей багато мають. Додумались навіть на смітті „заробляти”. Як повідомляє „Свобода” в ч. 113, з 15.6. 1955 р., Нью-Йорк заробив на смітті 160.000 доларів. „Свобода” пише: „Впродовж двох місяців ньюйоркська поліція покарала 26.640 осіб за засмічування вулиць, і вони заплатили 160.000 доларів гривні. Двісті санітарних поліцаїв пильнують чистоти в місті, і наслідки їхньої праці очевидні”...

А чому очевидні — „Свобода” не говорить. Чи то місто Нью-Йорк, яке є найбільшим і найбруднішим у світі, таки стало чистішим, чи тим, що за два місяці „заробили” 160.000 доларів???

**
*

Вчинок компромітуючий американську систему волі й свободи. В Комісії Виховання в Палаті Репрезентантів більшістю 17-ох проти 10-ох голосів відкинено внесок конгресмена Адама С. Павелла про те, щоб стримати видачу федеральних фондів на шкільництво тим стейтам і повітам, які не скасували сегрегації в школах. Проти цього внеску демократичного конгресмена з Нью-Йорку виступив також демократ із Західньої Вірджинії конгресмен Клівленд М. Бейлі.

Під час гострого обміну думок Бейлі прискочив до Павелла і вдарив, як пише „Свобода”, раз або й кілька разів по обличчі. Павелл, якого конгресмени обороняли, втратив був рівновагу і міг упасти на підлогу.

Це трапилось, як бачимо, у Комісії Виховання, себто в тій комісії, яка повинна дбати про виховання американських дітей і стояти за правдиву справу, за підтримку Божого Закону. За підтримку закону про скасування нерівностей у школах між учнями білими і кольоровими.

**
*

Ще й таке буває: Батьки 4-річного Роналда Джеймса Фіцджералда домагаються 100.000 доларів відшкодування від фірми „Каттер Лябораторії” і аптеки Рея в Овкленді, Каліфорнія, за те, що, нащеплений вакциною д-ра Солка, він захворів на поліо. Батьки того хлопця оскаржують лябораторію і аптеку у „великому недбальстві”.

Тут, як видно, калькуляція складена просто для округлення суми. Прогавили — давайте 100.000 доларів. І все гроші, все доляри, навіть здоров'я, а значить життя, за гроші продається. До будь-якої іншої відповідальності не притягають, лише грошей... грошей всі вимагають.

**
*

Подія „неописуємо - величезної” ваги. Під час проби літунського алярму ньюйоркська біржа втратила за десять хвилин 7.500.000 доларів, бо публіка примушена була ховатися в бомбосховища і перервала на той час біржеві операції („Свобода”, з 18.6. 1955 р., ч. 116).

„Бідні люди” — за 10 хвилин втратили сім мільйонів п'ятьсот тисяч доларів. Чи „не захитається” ча-

сом уся фінансово - економічна політика США?

**

Чеські комуністичні невільники тримають до цього часу бідолашний народ Словаччини ще й під своєю неволею і, безперечно, на наказ Москви, жорстоко з ним розправляються. Цими днями в Братиславі, столиці Словаччини, закінчився судовий процес проти 12-ох словацьких „сепаратистів, шпигунів, зрадників і диверсантів”. Яона річ, судовий вирок занадто суворий, бо є засуджені і на кару смерти, і на до смертне ув'язнення („Свобода”, з 18.6. 1955 р.).

Отакий страшний „трюхповерховий” гніт несе на собі народ Словаччини в „найдемократичнішому комуністичному об'єднанні” — Братислава, Прага, Москва.

Чи й про це знає вільний світ?

**

У Відні перейшов головними вулицями мовчазний похід 2.000 сліпих у супроводі вишколених собак. Цією демонстрацією сліпі домагалися, щоб уряд збільшив їхню інвалідську допомогу на вісім доларів щомісяця — на утримання собак, які заступають їм провирів.

При кожній хворобі життя тяжке й нестерпне, коли ж не бачити й світу Божого, то не може бути нічого гіршого. А скільки ж є таких обездолених на всьому білому світі? Певно що дуже і дуже велика кількість, бо як ми вже знаємо, то тільки в США є їх 319.000 осіб.

Високоосвічена 75-річна Геллен Келлер, сліпа й глуха американка, об'їжджала весь світ у справі поліпшення долі сліпих і калік у всіх вільних країнах світу. Вона їздила як делегатка Американської Фундації для Закордонних Сліпих. На об'їзд світу затратила п'ять місяців часу. Паню Келлер супроводжувала панна Полі Томсон.

Яка ж це величезна жертвність з боку пані Келлер! Ураховуючи роки пані Келлер, відсутність зору й слуху, її неймовірно велику благодотворну працю треба вважати справжнім героїзмом. Дай Боже, щоб тільки державні мужі всіх країн світу зрозуміли суть

її поїздки та пішли назустріч в поліпшенні життя найбільш обездолених.

**
*

Замість убоління — публічне глузування. (Сирота, вояк — захищав „чужі капітали”, не здобувши ж для себе грошей, пішов у санітари).

25-річний Едвард Л. Т. Лайон буде першим чоловіком санітаром між 3.600 військовими медичними сестрами. Для його фаху створено нове слово в англійській мові: „чоловіча медична сестра” (норс). Лайон 6 жовтня склав іспит і починає працювати за своїм фахом. Його виховала мати, бо батько вмер, коли Едвард мав лише 7 років. Мати працює як психіатрична помічниця у шпиталі в Кінгс Парку, Лонг Айленд. Едвард хотів бути лікарем, але не мав грошей на коштовні студії, а тому й пішов учитися на санітара. („Свобода”, з 26.10. 1955 р., ч. 206).

Хоч якою здібною буде людина, не маючи ж грошей, не може дістати належної освіти і назавжди залишається наймитом. І так із роду в рід. Наймитами були батьки, наймитами залишаються діти, наймитами будуть і члени дальшого покоління, бо на посаді санітара великих коштів не наживеш.

Це також треба віднести до недотягнень капіталістичної системи.

**
*

Гладіаторство модерної цивілізації. В автових перегонах, які відбулися на перегонівій трасі „Сарте коло”, в Ле Ман у Франції, що розпочалися були у суботу 11.6. 1955 р. о 4 годині дня і які мали тривати 24 години (!!!) згинувло до ста осіб і стільки ж осіб було пораниених.

Пан В. Леник у своїй статті „Перегони зі смертю” („Гомін України”, з 2.7. 1955 р.) пише так: „Вже кілька днів перед тим в усій околиці цієї славної перегонівій траси „Сарте коло” були випродані всі готелі, ресторани та інші можливі нічлігарні. Поблизу трибун виросло своєрідне місто з ресторанами, барами, розривковими льокалями, приміщеними в ярмаркових будах.

При початку перегонів на трибунах знаходилося понад 250.000 глядачів. Дві години все йшло згідно з пляном. 60 авт рушило із старту і вже в перших рундах декілька авт осягнули нові рекорди на трасі Ле

Ман. Із швидкістю 189.139 км. на годину перейшов Кастельоті до третьої рунди. За ним прогресували і інші, так що на протязі двох годин вже майже всі 60 авт розвинули були їзду до швидкості 260 км. на годину. Під час такої шаленої їзди пригальмував на секунду англійський шофер Меклінс своє авто біля головної трибуни. Француз Левер, що їхав за ним на авті марки Мерседес, зачепив авто англійця, рвонув у бік до бар'єри, проломив її, і його авто, перевернувшись серед публіки три рази, експлюдувало серед людей. Зойк жаху понісся серед 250-тисячної публіки. Зчинилася паніка. Матері та батьки почали бігти шукати своїх дітей. Санітари, священники та поліція мусіли силою пробивати собі прохід до місця, де в жахливому знищенні валялись тіла 80 вбитих та коло сотні поранених. Високе полум'я горючих частин авта наводило тривогою тяжко ранених, що лежали серед трупів. Вкінці першій допомозі вдалося добитися до місця катастрофи й розпочати відтранспортування жертв.

В той час на трасі йшли перегони далше! Немов би нічого не сталося, гнали біля місця нещастя десятки авт із швидкістю 250 і більше кілометрів на годину. Глядачі також скоро забули в більшості кілька-хвилинний жах. Один чоловік, що йому відірвало ногу, виліз у страху на дорогу перегонів, щоб втекти від вогню. Лише з великим трудом вдалося рятувникам забрати його звідтіля майже з-під колес проїжджаючих авт...

І головне, що випадок, подібний до катастрофи в Ле Ман, був у Монза, де в 1927 році в'їхав шофер Матерассі в публіку і спричинив смерть 27 людей”...

Вкінці своєї статті п. В. Леник робить дуже влучний висновок. Він каже: „Жадоба видовищ, сенсаційно-кровожадних видовищ і жадоба гроша — матеріяльних дібр, характеризували 250 тисяч людей в Ле Ман. Чи не є вони характеристичними ознаками і для інших мільйонів, які там не були? Ми часто дивуємось, як може вільний світ бути так байдужим до долі мільйонів поневолених московською тиранією. В Ле Ман криється частинна відповідь”.

**

Хоч я на „Свободу” й маю „зуб”, про що раніш я відмічав, але ж, треба признатись, що вона часто-

густо подає речі корисного напрямку. В одній редакційній статті „Відсутність пропорції” вона подає думки бувшого ексекютивного секретаря Антинацистського Конгресу Америки в Колумбійському університеті, теперішнього професора Міннесотського університету, д-ра Марка Гравбарб, витягнені з його статті: „Де поділися вчорашні вороги диктатури?”, вміщеній у популярному журналі „Ди Сатердей Івнінг Пост” з 2.7. 1955 р., які говорять про слідуюче: „коли тоталітарний тиран Адольф Гітлер прийшов у Німеччині до влади, Америка не тільки виразно й недвозначно виявила свої почування й своє становище проти його диктатури, але й почала дуже інтенсивну боротьбу проти неї. Антинацистський і антифашистський рух охопив усю суспільність, зокрема зорганізований робітничий рух та інтелектуальні кола. Ця акція йшла в двох напрямках: морального і політичного засуду диктатури Гітлера, з одного боку, і величезної моральної та матеріальної допомоги жертвам цієї диктатури, втікачам з-під неї, з другого боку.

Творились фундації, засновувались товариства, збиралися конгреси, сипалися доляри, виходили заклики до превентивної війни. Правда, були й симпатичні проголошуваних Гітлером ідей, але вони в більшості сиділи тихо, закидаючи переважно адміністрації президента Рузвельта, що їй антинацистична пропаганда своїм характером та формою недалеко відбігає від гітлерівської пропаганди, і твердячи, що кожна нація має право поступати так, як їй подобається і мати таку владу, якої хоче. Проте, в загальній американській opinio не було двох думок щодо злочинності та зла нацизму й нацистичної диктатури.

Як же інакше виглядає ситуація в зустрічі з такою самою злочинністю і таким самим лихом червоної комуністичної диктатури, — твердить д-р Гравбард. Від закінчення другої світової війни комуністична пропаганда на всій ладі умовляє світ, що Америка — головний „підпалювач війни” і що вона повинна бути знищена, бо є причиною злиднів і тиранії в світі. Але все це очорнювання імені Америки між народами світу, якому далеко не дорівнювала нацистична пропаганда, не зустрічає навіть у малій мірі такого засуду і такої відсічі, як мала попередня нацистична диктатура.

Взяти б ще інший приклад. Під час нацистичної диктатури, майже при кожному американському університеті були створені окремі комітети, завданням яких було допомагати втікачам і жертвам нацизму, зокрема інтелектуалам. Сьогодні від тих самих американських лібералів, які так мужньо й завзято виступали проти брунатної диктатури, скоріше можна почути голоси проти вигаданих американських „утисків”, ніж проти пекла за залізною заслоною. Нічого не чути про антикомуністичні студентські конгреси, немає жіночих ліг проти концентраційних таборів, немає телеграм із закликами підписуватись під „маніфестами в обороні життя, майна і чести”, немає й плякатів на автах, що закликали б спинити Кремль!

Тим часом, якби американський лібералізм виявив бодай частину того завзяття і рішучості проти червоної диктатури, яку він виявив проти брунатної, то сьогодні світ міг би виглядати краще, а американський провід у боротьбі проти диктатур, встановлений так виразно в 30-их роках і закріплений американськими зусиллями і жертвами під час другої світової війни, був би ще більш безсумнівний, ніж він є”.

А чому так було і так є, то ні м-р Гравбард нічого не сказав, промовчала й „Свобода”. Відповідь же на це є проста й правдива. Тому, що жиди всіма силами й засобами підтримують т. зв. большевиків і допомагають їм загарбати світ, а німці стояли на найбільшій перешкоді, бо самі прагнули того ж.

А що жиди роблять в Америці політику, а не будь-хто інший, то це видно з того, що в Америці жидів є лише 5 мільйонів, а американців німецького походження 25 мільйонів, опінія ж американського народу, по крайній мірі до цього часу, була по стороні жидів за підтримку т. зв. большевиків і дуже неприязна для німців.

Робить це головний рушій думки суспільства — преса, яка в значній своїй частині знаходиться в жидівських руках.

Деякі жиди навіть виступають проти т. зв. большевиків, але ж думку мають одну і ту ж. Взяти хоч би жида Баруха, двадцятилітнього дорадника президентів Америки. Не так давно він давав пораду нібито в

користь людям вільного світу, проти большевиків, а між тим закликав до себе одного з бандитів світу Молотова на таємну нараду. Про свою розмову інтерв'ю вони не подали зовсім. А хоч би були й подали, то хіба вони сказали б правду?

Або ж дружина бувшого президента Ф. Д. Рузвельта — Еліонора Рузвельт тількищо виступала з застереженням проти большевицьких сатрапів (розд. „Перешкоди”) і тут же в числі 46, — як подає „Свобода”, — визначних американських громадян, підписує петицію до президента Айзенгауера про звільнення з тюрми 16-ох комуністів засуджених на основі закону Сміта за те, що змагали до насильницької зміни демократичного ладу Америки.

Творці світового комунізму — жиди, як ми бачимо з повищого, закликають бандита Молотова для таємних розмов, дали в руки т. зв. большевиків атомові бомби, підтримують їх на кожному кроці і всякими засобами, а для маскування своїх дій, які, на мою думку, світові вже добре відомі, шукають, кажучи м'яко, наївних і ставлять вимоги про їх захист від тих же большевиків. „Свобода” в ч. 133, з 14.7. 1955 р., подає таке: „Американські жиди, зорганізовані в Джуїш Лейбор Коммітті, що нараховує пів мільйона жидівських робітників, внесли меморіал до президента Айзенгауера з проханням торкнутися в розмовах в Женеві долі 2.000.000 жидів, які знаходяться за залізною завісою. Мовляв, тим жидам заборонено всяку суспільну, культурну й релігійну діяльність. Американські жиди домагаються свободи комунікації з підсоветськими жидами та права цих останніх до емігрування”.

Я б сказав, що це вже не є хитрістю, а просто їх дурістю. Починають самі себе дурити.

Як тільки появився було на обрії Мендес Франс і заявив, що коли він до певного числа не складе перемир'я для припинення воєнних дій в Індо-Китаї, то від урядкування він відійде.

Багато до того часу Франція мала прем'єр-міністрів, але ж такого „відважного”, як Мендес Франс, не було. Про національність цього „відважного” пре-

м'єра Франції відомостей ще не подавалось, з його ж дій було видно, що він є не хто інший, як тільки жид. Це тому так, що з т. зв. большевиками, як із своїм дітищем, можуть домовитись тільки жиди, і то все одно — жиди американські, французькі чи то ізраїльські, взагалі жиди інтернаціональні, як інтернаціональні є й большевизм та комунізм.

Мендес Франс французів „не підвів”. Він віддав комуністам усе, що треба було віддати, і „помирився”, і цим навіть здобув собі славу. Потім, щоб обдурити світ, повернув кермо направо, і їздив до Англії та Америки виправдовуватись та завойовувати собі симпатії на далші „подвиги”. Правда, і після того він не витримував, показуючи свій жидівський хист, все домагався раніш за всіх говорити з бандитом Молотовим про „підготовку” зустрічі „великих чотирьох”.

З приходом до влади Мендес Франса пов'язували початок кінця Франції, захід якої, як великодержави, давно вже минув. Французи ж, хоч і роздрібнені партійною сваркою та різними незгодами, якимось то додумались, і уряд Мендес Франса, як і попередні всі уряди, повалили. І Франція, як самостійна антикомуністична держава, покищо затрималась. Мендес Франс віри ж до цього часу ще не втратив, і з нетерпінням чекає на поновні вибори та думає дати французам таки правдивий жидівський лад.

У боротьбі за перемогу в парламентських виборах, що відбудуться у Франції в січні 1956 р., щоб вернутися на пост прем'єра, Мендес Франс запевняв у своїй промові, що ССРСР не загрожує Заходові своєю акцією в Азії з погляду військової ситуації, а тільки суперничить із Заходом щодо з'єднання собі країн — грішми. („Свобода”, з 23.12. 1955 р.).

Певно, що цьому треба „вірити”, мовчати... і... чекати, бо так каже жид.

На мові жида Мендес Франса обкидання — большевицькими бандитами — Англії та Америки найсмердючішим болотом, підбурювання та ганебне обдурювання народів Азії є ніщо інше, як тільки суперництво.

І так, як бачимо, жиди на протязі всього часу існування т. зв. большевицької влади і до останнього дня

— до сьогоднішнього дня, присипляють здорову думку народів вільного ще світу і правдиву оцінку їх та виступи засуджуючі брутальні захватницькі вчинки большевицьких катів розбивають, а останніх, хоч які вони вже чорні, малюють і показують світові тільки в рожевих фарбах.

**
*

Певно в кожній державі партійні керівники справи партійні ставлять вище справ державницьких, себто народніх, не дивлячись на те, що і державна влада, і всі без винятку виборці повинні служити народові і для народу, а не навпаки.

В Америці зараз має місце такий цікавий випадок: Президент Айзенгауер заявив на пресовій конференції, що в Конгресі демократи не підтримують його програми. При чому, між неполагодженими законопроектами були й такі: побудова нових шляхів, збільшення військових резервів, будівельна програма, справа опіки над громадським здоров'ям, будова нових шкіл, справа безпеки, справа іміграційного закону для втікачів, мінімальна платня для робітників і багато інших.

Провідник демократів у Сенаті Линдон Б. Джансон негайно після конференції сказав, що Демократична Партія зовсім не думає бути „ляйтенантом другої класи” та дбати тільки про те, щоб ухвалювати закони, яких домагається президент. („Свобода”, з 1.7. 1955 р., ч. 125).

Як видно з цього, то справа складається так, що хоч домагання уряду й добрі тим більше, що передбачається покращання долі народніх мас, але ж... пропозиція від уряду республіканського, а тому, і певно тільки тому, приймати її не треба.

От вам і партії, от вам і виборці народу, а до того ще й демократи.

**
*

Ніхто не є в силі збагнути всіх тих жахів, знущань, тортур, катувань та морального пригнічення людини в т. зв. комуністичному раю.

Ніхто не може собі уявити повного комплексу абсурдного, погубного, нікчемного, набагато гіршого від тваринного, животіння людини в пеклі комунізму.

Багато про те „життя” вже писалося й говорило-

ся, у свідомість же людини воно не вкладається, бо, будучи людиною, вона все ж таки думає про життя людське, про життя людяне, а його якраз у царстві комунізму не можна знайти і в зародку.

Недотягнення капіталістів і особливо поміщиків штовхають людність в обійми сатанинської системи жидівського комунізму. На жаль, соціальної проблеми вона не тільки що не розв'язує в кращий бік, а на багато разів ще погіршує її, і особисте „я” одиниці нею зовсім ліквідується.

По всіх країнах світу є особи, які, не знаючи суті комунізму, прагнуть його. Кожна людина, безперечно, хоче жити, і жити краще, жити можливим життям, а тому її прикладає зусиль вирватись з-під капіталістичного визиску, шукаючи порятунку там, де тільки можна. Багато й французів та італійців прагнуть комунізму, а еспанці, які мають безвиглядно жалюгідне життя, навіть, вчинили було революцію.

Взяти хоч би й моменти, які проявляються навіть у декого з відповідальних мужів країн світу, як наприклад: Провідник лівого крила британської Партії Праці Енюрин Беван висловив „сугестію”, що твердження звільненого не так давно китайськими комуністами американського літуна полковника Джана Нокса Арнолда, молодшого, про вживанні супроти нього тортури в комуністичному полоні... фальшиві.

Цим він не тільки що ображає честь американського офіцера, а разом з тим допомагає й комуністам, бо виправдовує їх ганебні вчинки в тортуруванні безвинних людей, які, безперечно, мали, мають і будуть мати місце в системі, що виключно жахами тримається.

„Сугестію” Бевана можна прирівняти до твердження бувшого французького прем'єра Ерю, який, вернувшись в 1933 році з подорожі по Україні, коли саме мільйони людей гинули з голоду, заповняв світ, що ніякого голоду в Україні немає. Або ж до заяви теперішнього індійського прем'єра Неру, який після повороту із ССРСР на запитання про советську залізну завісу відповів був, що ніякої такої завіси він не помітив. І йому можна „вірити”, бо певно він ніде через неї „не перечепився”.

Велика кількість прихильників комунізму була й серед американців. Були й такі особи, що по закін-

ченні війни в Кореї побажали залишитись в комуністичному „раю”. Три з них — американські вояки, під загрозою самогубства, „примусили” своїх червоних опікунів відпустити їх.

Пробувши три роки — лише три роки — в комуністичному „раю”, вони прийшли до переконання, що не тільки політичне переслідування за поповнені ними провини супроти своїх товаришів і свого народу, не тільки тюремне ув'язнення, але й „смерть краще від комунізму”. Вони переконались, що „комунізм гірше від Гітлера, бо Гітлер убивав тіло, а комунізм убиває й душу”.

Китайські маси, кажуть вони, ненавидять комуністичний режим, не є популярним і Чіянґ-Кай-шек, бо режим його теж був „гнилий”, але ж вони воліють навіть останнього, ніж комуністів.

Як бачимо з цього, то, щоб не прагнути найжахливішої муки для життя — комунізму, треба його покуштувати, а тоді будемо думати не про комунізм, а про якесь інше життя. Про життя, яке дійсно давало б хоч будь-яке покращання кожній зокрема одиниці.

**

А ось жахи тієї ж сатанинської системи неможливі навіть до вислову. Нечуваний терор і неймовірні визискування катованих, голодних, обірваних і обідраних в'язнів концентраційних таборів, про які також сотні разів писалося й говорилося, примусили тих живих ще мерців виступити зі страйком, домагаючись хоч самого мінімального полегшення свого невимовно тяжкого стану.

Річ іде про страйк у таборі Кінґур у Караганді на Сибірі, який відбувся, за твердженням звільненого з того табору мадярського лікаря д-ра Федора Варконі, влітку цього 1955 р.

Призначені для контролю над табором відділи поліції МВД намагалися зламати страйк та вигнати „каторжників” на працю кулеметними кулями, але мерці-повстанці камінням, пляшками та іншою „зброєю” відбивали всі атаки емведистів аж до прибуття танків Т-34.

Щоб зупинити страшний натиск танків, побравшись за руки, виступили жінки. Своім виступом жінки, як безборонні особи, думали затримати наступ, маючи в своїх душах надію, що большевицькі сатра-

пи мають хоч крапельку людяности, але... вони дуже й дуже помилилися.

На наказ головних бандитів з Москви, яких чужинецька преса називає, навіть, „достойниками”, танки поїхали просто по тих одчайдушних живих мерцях, — по безборонних жінках і всіх їх розчавили своїми гусеницями.

В тій, ніколи незабутній, неймовірно - жахливій, надлюдській, сатанинсько - диявольській масакрі було розчавлено 500 українських жінок. 500 правдивих українських героїнь, віддавших своє життя за долю багатьох тисяч мучеників. („Свобода” з 24.12. 1955 р., ч. 248).

Про ту неймовірно - жахливу масакру передавало й радіо визволення в Мюнхені, про неї є видані й книги іншими особами звільненими т. зв. більшовиками з концентраційних таборів, про неї писала, навіть, і російська газета, керована жидами, „Нове Руське Слово”. Виходить, що світ про неї знає, а чи будуть знати всі ті, які „не бачать” терору в т. зв. СРСР, „не помічають” залізної завіси, „не бачать” бунтуючих душ та подібні їм???..

А вже час перестати дурити себе й інших ілюзіями „доброго більшовицького життя”, а правдиво й відверто реагувати на жахливу дійсність.

Безвинна **кров** багатьох мільйонів жертв жидівсько-матеріялістичного дурману — комунізму **КЛИЧЕ** всіх людей світу не тільки до засудження його, а й до **НЕГАЙНОГО** й **ЦІЛКОВИТОГО** **ЗНИЩЕННЯ**.

**

Американська Деклярація Незалежності складена 179 років тому, 1-4 липня 1776 року, містить в собі й такі слова Великого Ідеалу людства: „Ми визнаємо, як незаперечну істину, що Бог створив усіх людей рівними і наділив їх усіх певними невід’ємними правами, як Життя, Свобода і Змагання до Щастя...”

І треба признати, що американський народ в гуманітарному своєму принципі твердо стоїть на тому становищі, щоб усі люди світу мали повну незалежність. Як повідомляє „Свобода”, з 15.7. 1955 р., Сенат США ухвалив 88 голосами, без будь-якого голосу спротиву, резолюцію, у якій висловлюються симпатії

США до поневоленних народів та заінтересування Америки у їх визволенні.

Текст декларації був узгоднений з президентом Айзенгауером. Ціллю її було заповнити поневолені народи (перед конференцією в Женеві та зустріччю державних мужів Заходу з советськими диктаторами), що Америка в нічому не змінила свого відношення до визволення поневоленних народів.

В декларації м. ін. сказано, що „народи, яких підкорено в неволю чужих деспотизмів, повинні знову мати право на самовизначення в мирних рамках” та що „вони знову повинні мати право вибрати собі таку форму правління, в якій вони хочуть жити, і що суверенні права самоуправління повинні бути відновлені для них усіх згідно з постановами Атлантийської Хартії”.

Але ж це покищо слова. Правда, дооре, що хоч добрі слова висловлюють, на превеликий жаль, проблеми визволення вони не розв'язують. Тим більше, що народи світу в більшій своїй частині і в найжахливішому виді поневолені системою т. зв. большевицькою, системою жидівсько-комуністичного матеріалізму. Поневолені системою, яка не тільки стоїть проти будь-яких привілеїв для вже поневоленних народів, а прагне й прикладає всіх своїх зусиль, шантажу, підкупства та всіляких диявольських хитрощів до поневолення всіх без винятку народів світу, в т. ч. й США.

А тому треба дій. Дій треба фізичних, правдивих і скорих. США чомусь то вагаються, навіть у той час, коли т. зв. большевики без усякої причини збивають їх літаки, вбивають їхніх вояків, а саму владу США ганьблять на чому світ стоїть.

Про те, що за спиною т. зв. большевиків стоять жи-ди і всіляко їм допомагають, американський народ певно вже дуже добре знає, але чомусь до цього часу мовчить. Постає питання: Чому?

Американський народ певно добре знає й про те, що, як подає американський журнал „Ю. С. Нью енд Ворлд Ріпорт”, від року визнання Америкою ССР, себто від 1933 року, відбулося коло 3.400 американсько-советських нарад, витрачено 106 мільйонів слів, або списано коло 620 томів по 400 сторінок кожний,

в наслідок чого було складено 52 договори, з яких ССРСР викнав тільки два!!!

І все ж таки, уряд США прагне дальших розмов з бандитами.

Жидівська преса лякає силою т. зв. большевиків. Але ж це неправда. Вся система ССРСР, про що вже говорилося й раніш, є в буквальному сенсі слова мильний пухир. Щоб був тільки лагідний для душ поневоленних „подув вітру”, то ССРСР розлетиться в пух і прах.

Треба мати на увазі, що т. зв. большевицька система має ні в якому разі не більше одного відсотка, до кількості населення, „ідейних” членів комуністичної партії. З останніх двох відсотків вступили членами — частина під натиском, а частина з щілкою мати краще від рабського, упривілейоване життя.

Цей факт під час другої світової війни був стверджений якнайкраще, бо військам Гітлера, доки не знали намірів останнього, здавалися в полон усі без винятку солдати червоної армії, старшини і навіть генерали. Якби Гітлер був провадив політику правдивого визволення, а не поневолення, як у дійсності було, то в перший рік війни ССРСР був би знищений.

ССРСР тримається лише завдяки страшному до цього часу нечуваному теророві.

**

Який чудовий світ! Яка безмежно велична краса природи, що її створив Господь Бог для людини. Для людини все створено і все їй підпорядковано. На, мовляв, людино, — сказав Творець, — живи та насолоджуйся всіма благами та всіма добрами світу цього, що для тебе Я створив його. І образ людині свій дав, обожих її і всіх людей своїми дітьми Він назвав.

Живіть, живіть тільки, діти Бога Живого, та один одного любіть. Любіть тією високою, святою любов'ю, якою любите самі себе.

І так... люди жили, і любилися, і билися, і друзями, і ворогами один одному були, аж доки до модерної цивілізації не дійшли. Тепер же гірше найлютіших звірів стали. Страшні, невимовно страшні люди стали. Про Любов і свого Творця вони забули, духові вартості загубили і совість свою, совість людську, зовсім занастали.

Спричинником цього став жидівсько - безбожниць-

кий матеріалізм. Він і тільки він колотить світ. Він викрав з душ легковажних Бога, убив в їх душах совість і кинув їх в обійми Сатани. Ні, більше того, бо дій теперішньої цивілізованої людини жахається і сам Сатана.

Раніше людина людину ніколи не вбивала ізза ку-та, приховавшись, як Диявол, а йшла просто й відверто, викликаючи свого ворога чи то супротивника на справжній відкритий бій. І таки є рация, що то було лицарство. Лицар ніколи не ховався, він або перемігав або гинув.

Що ж робиться тепер?

Провідникові Словацького Самостійницького Руху за кордоном 52-річному Матусу Чернаку був надісланий з Франкфурту (500 клм. від Мюнхену) пакуночок. Одержавши на пошті ч. 13, в дільниці Мюнхену — Швабінгу, той пакуночок, Чернак тут же почав його розкривати. В цей момент зі страшною силою вибухла бомба. Чернак і старша віком жінка, що тут же одержувала листи, забиті на смерть. Чернакові відірвало обидві руки, а обличчя зовсім не можна було розпізнати. На підлозі в крові валялося ще 20 осіб легше й важче поранених. Вибухом бомби знищено також приміщення пошти, порвані на шматки поштові папери та гроші, а в довколишніх домах повілітали шиби. Вибух чути було на декілька сот метрів.

Ось які тепер „лицарі”. „Лицарі” з підступними диявольськими хитрощами, яких жахаються й пекельні сили. Щоб забити одну особу, не щадять сотень, а то й тисяч безвинних людей чи то навіть дітей.

А чи взагалі був винен і сам Чернак? Певно що ні. Чернак був лише патріотом своєї батьківщини. Він боровся за її визволення, за Божі права для свого народу. Диявольські ж нащадки — бандити жидівсько-московського комунізму знищили цю Велику для Словаччини людину. І нищила її не одна особа, бо бомби ніхто з окремих осіб не має та й дістати не може, а нищив її цілий уряд Чехії, або ж і самого найголовнішого штабу бандитів — Московії.

Так підступно було знищено і нашого славного Отамана Симона Петлюру і так само підступно було

знищено і його найвірнішого друга полковника Євгена Коновальця.

Але ж дуже глибоко помиляються нащадки сатанинського роду, думаючи, що коли вони знищать особу, то помре й ідея. Якраз навпаки. Ідея знищених Провідників народу в душах народу ще більш закріплюється і, як вона, так і самі Провідники, стають невмирущими доти, доки існує нація. Думаю, що аргументувати цього немає жодної потреби, бо ми, українці, ще переживаємо і своїми наболілими серцями відчуваємо.

**

Як тільки розпочалася була друга світова війна, то по всіх містах України всіх осіб у капелюхах, що їхали трамваями на працю чи то з праці, заарештовували, як чужинців, і відправляли до органів НКВД. Провадились допити, вияснення і цілі слідства, і все за той „злочасний” капелюх. Ні пошуки сімей за арештованими членами, ані „клопоти” установ та організацій за співробітників, що були відсутніми під час праці, керівників НКВД не турбувало. Їх лише турбувало те, щоб часом не пробрався в Україну чужинець та щоб не наробив лиха, не відібрав від самозахватчиків України. (Нібито чужинець замість капелюха не зміг би одягти кашкета).

А тому нема нічого дивного, що коли приїхали в Україну американці - хлібороби, допущені владою самозванців, то українці з таким захоплюючим бажанням хотіли їх бачити на власні очі, що навіть „робітничо - селянська” — червоношкіра мільція не могла втримати їхнього натиску.

Людям, поперше, хотілося перевірити самозванців, чи вони дійсно допустили в Україну чужинців, до того ще й американців. Бо самозванцям ніхто, ні про що і ні в чому не вірить. А, подруге, якщо дійсно приїхали американці, а не підставні особи, то щоб подивитися на правдивих людей, на людей волі й свободи, бо кожна особа СРСР себе особисто справжньою людиною вже не відчуває. Вона, людина „большевицького раю”, як тварина, навіть гірше того, не має права ані слова сказати, ані про правду розмовляти, а все мусить робити так, як наказує робити червоний кат - гнобитель. Якщо ж будь-хто, не витримавши, промовить слово правди, то його відразу ж розстрі-

люють, а в кращому випадку запроторюють на каторгу.

А тут приїхали люди волі й свободи, побачити яких прагне душа кожної советської істоти, підкреслюю советської істоти, бо перша вона, душа, підіймає істоту до волі й свободи, до правди й Божества, з тим, щоб кожна істота віднайшла своє призначення, призначення, дане Господом Богом, призначення **ЛЮДИНИ**.

„Свобода” в ч. 141, з 26.7. 1955 р., про зустріч американських фермерів у Дніпропетровському пише так: „Прибуття американської хліборобської делегації до Дніпропетровська привело до бурхливого маніфестаційного прийняття, яке малошо не перемінилося в заворушення. Тисячі українців, прорвавши кордони міліції, стовпилися недалеко готелю, де перебувала делегація американських фермерів, і вітали американців із справжнім щирим ентузіазмом. Міліції тільки з труднощами вдалося стримати людей, які намагалися вдертися до готелю і там оглядати членів американської делегації. Юрба товпилася під готелем понад дві години і розійшлася аж після того, коли один з членів делегації з'явився у вікні і промовив коротко до зібраних. Але й після того багато людей залишалося поблизу готелю в сподіванні побачити таки когось з американців. Так же само захоплено приймали членів делегації в одному з українських міст по дорозі до Дніпропетровська”...

Так або інакше, а весь світ большевики хотять таки прибрати до своїх рук.

Після другої світової війни, завдяки хитро-замаскованій, але енергійно - наполегливій праці американських жидів — фактично їхньому, большевицькому, головному штабові — їм удалося обдурити державних мужів багатьох країн світу і загарбати дуже поважну частину території з сотнями мільйонів населення як в Європі, так і в Азії. Здобути собі доступ до Адріатичного моря, захопити цілу смугу стратегічно важливих Курильських островів на підступах до Японії. Роз'єднати Корею та В'єтнам Індо-Китаю, а також загарбати частину островів, приналежних до Формози. Зробити Австрію своїм слухняним знярядям, своєю підколонією, не дозволяючи їй озброю-

ватися, щоб, на випадок „потреби”, в один принагідний день цілком прибрати і її до своїх рук. Тим більше, що альянти свої війська з території Австрії мусять забрати. У Відні ж — столиці Австрії — т. зв. большевики, навіть уже тепер, „не соромлячись” залишають свої комуністичні штаби світового масштабу.

Таку ж саму гру вони ведуть з Японією та Західною Німеччиною. І цим двом країнам вони пообіцяють все, що тільки буде необхідним, і підуть на найбільші поступки з тою метою, щоб і з цих країн витурити альянтські війська. Потім же і з ними будуть робити всілякі маніпуляції та потрібні для них операції.

Щоб легше обдурити світ, т. зв. большевики зробилися лагідними. Почали говорити про мир, закликати до себе гостей з різних країн і самі їдуть в різні країни. Немає сумніву, що в СРСР гості нічого не зможуть зробити та і не будуть нічого робити, а для СРСР всі ці відвідини будуть доброю пропагандою. Большевики ж, маючи по всіх країнах світу свої п'яті колони і представників Світового Штабу Комунізму, користь будуть мати якнайбільшу, і свої перебування в країнах світу використають для намічених цілей.

Зовсім незрозумілими, ба, навіть страшними, виявляються погляди державних мужів світу на дії бандитів.

В той час, коли кат Молотов розмовляв на ювілейній сесії ООН про миролюбність, бандити СРСР збили американський літак.

Після „успішної миролюбної” конференції в Женеві — болгарські бандити збили пасажирський літак, спричинивши загибель 58 осіб, між якими були і американці, і канадійці, і англійці.

Польські та чеські комуністи, що входять у склад неутральної Комісії для нагляду за додержанням перемир'я в Кореї, яких є 46 осіб із загальної кількості 79, займаються шпигунською роботою та саботажами в користь комуністів, а комуністи північної Кореї збільшують свої летовища та летунські з'єднання.

Китайські комуністи довгий час затримують американських полонених і багатьох цивільних осіб. Також до цього часу на території Північної Кореї втри-

мують свої війська і заохочують народи різних країн Азії до неспокоїв та повстань.

Бандити Угорщини почали депортувати з Будапешту й інших міст усіх тих людей, які мають на Заході рідних, або близьких знайомих. Вивозять їх на румунський кордон і приміщують у тимчасових бараках, а їхні дома конфіскують.

Учень найбільшого бандита світу Сталіна — Тіто, за весь час існування ОН ніколи не був проти своїх „противників” т. зв. большевиків, і або голосував за них, або ж як і всі представники комуністичних країн — сателітів ССРСР, від голосування утримувався.

Жодного разу він не подавав голосу за пропозицію своїх „друзів” — Західніх Держав.

Натомість Західні Держави постачають його матеріалами, продуктами, грошми.

З ним бавляться королі й королеви, приймаючи його з великими церемоніями, а він — учень найбільшого бандита світу — іде однією ж з ними дорогою.

О світе! О прекрасний світе! Кого тримаєш тепер ти в собі?

Совість ми вже загубили, не існує й власного „я”, чи існує ще хоч крапелька будь-якої моралі? Де можна знайти її, у кого?

Невинних людей на кожному кроці бандити вбивають, тортурують, катують, а державні мужі та й королі тільки споглядають і миролюбно з ними ж розмовляють про... мир.

Послухайте, що каже їх член — жид Мануїльський, бувший народній комісар хліборобства (!!!) в Україні: „Війна між комунізмом і капіталізмом невідклична. Сьогодні, звичайно, ми не досить сильні для нападу. Наш час прийде за двадцять чи тридцять років. Щоб перемогти, ми повинні заскочити. Буржуазія повинна бути приспана. Тож ми розпочнемо найпоказніший миролюбний рух...”

Це було сказано ще в 1931 році. Чи не в такому дусі й напрямку здійснюються тепер т. зв. большевиками їх наміри?

І так, посідаючи найжахливішу бомбу, здобуту також завдяки американським жидам, т. зв. большевики залицяються та присипляють повсталу тепер чуйність державних мужів країн світу, щоб при допомозі

тієї страшної нищівної зброї одним ударом можна було загарбати світ.

Про силу й жахливі нищення, що їх спричиняє атомна бомба, на підставі „цікавих” спогадів лікаря Мічігіко Гахійя з м. Гірошіми, опублікованих у ч. 16 (том 19) журналу „Лук”, „Свобода” пише таке: „Ранок тоді був чудовий, і напівроздягнений М. Гахійя насолоджувався спокоєм власного затишного дому. Сліпуче, незвичайне сяйво перервало цей спокій. Потім наступив задушливий, повний куряви, морок. Світ розвалювався, і лікар зовсім не здивувався, заважаючи, що він цілковито нагий, — якийсь подув зірвав з нього білизну, як позиривав з десятків тисяч мешканців Гірошіми.

Поранений, він утікав із своєю дружиною з дому, що валився на його очах, утікав повз інші доми, що також валилися і спалахували пекучим вогнем. Він прагнув тільки пити. Наступав на трупи. Ноги вгиналися, нарешті дивна слабкість зламала його, і він упав на землю. Опам'ятавшись, прямував до лікарні, де працював, а назустріч йому бігли нагі люди, дивно тримаючи руки. І він усвідомив, що руки їхні були попалені. Попалені обличчя виглядали несамовито й часто тяжко було відрізнити потилицю від обличчя.

Найстрашніше було те, що всі мовчали. Мовчки падали, щоб умерти, мовчки допалювалися в домах - смолоскипах, мовчки скакали в річку, — лише б далі від жару, що спопеляв місто”.

Розповідь лікаря визначається безсторонністю. Він лише нотує те, що пережив. Далі „Свобода” додає: „Десятиріччя теж зловісне. За залізною, за кільчастодротяною завісою ростуть запаси атомових, водневих і якихось ще інших бомб. Ще кремлівські голово-різи (підкр. мое) посміхаються, але їхня посмішка мо же кожної хвилини змінитися в оскал”.

У військовому таборі на Говернер Айленд судять тепер одного звироднілого американського сержанта, який, попавши в Кореї у комуністичний полон, перейшов на бік комуністів і для особистої користи та наживи знущався над своїми друзями, замучивши трьох з них на смерть. Одного полоненого американського вояка — як зізнають свідки — він побив до непритомности, повісив, а опісля труп його викинув

у сніг на смітник. Коли інші перестерігали його, що прийдеться за все це відповісти, то він, намовляючи їх до злочинів, з легким серцем твердив, що він зможе легко виправдатися тим, що ці злочини поповнив в обставинах хвиливого „морального заломання”.

Бувші полонені американські вояки, зізнаючи перед військовим судом на Губернаторському острові під Нью-Йорком, заявили, що сержант Джеймс С. Галагер знущався над багатьма своїми земляками-полоненими. Один свідок каже, що цей звироднілий бруклінець виставив двох своїх хворих товаришів на температуру нижче нуля, і вони замерзли.

„Мимоволі насувається думка, — каже „Свобода” в ч. 153, з 11.8. 1955 р., — чи відношення Америки та вільного світу до большевизму і його злочинів не підсунуло тому сержантові таку філософію, що злочини можна поповнювати безкарно?”

Чи суд на Говернер Айленд не є судом над теперішнім світом, що потурає злочинові безкарністю злочинства?

Людство створило цивілізацію своїми високими ідеалами, принципами та готовністю принести навіть найбільшу жертву в їх обороні. Це повинні знати і пам'ятати ми всі разом і кожний з нас зокрема, якщо не хочемо фікцією співіснування із злочинцями занапастити і перекреслити наше існування”.

**

Навіть душа радіє, коли довідуєшся, що замість матеріялістично думаючих одиниць, цілі тисячі правдиво розуміють суть найважливішої в житті справи — одруження.

„Ціле місто бойкотувало родину багатія”. Під таким заголовком „Свобода” в ч. 117, з 21.6. 1955 р., помістила цікаву замітку, в якій сказано, що „4.000-не місто Генуміцен в Голляндії вирішило бойкотувати родину Вісшера за те, що батьки не згодилися віддати свою 17-річну доньку за 20-річного парубка Германа Ягзена тому, що він є сином робітника. Ці батьки вислали свою доньку з міста, щоб перервати любов молодої пари.

Власники харчових крамниць не хочуть продавати родині Вісшера харчів, склярі відмовилися вставляти вікна, які вибила невдоволена юрба. Пекарі не хочуть

для них пекти хліба, заявляючи, що вони втратили б своїх клієнтів”.

**
*

Про справи масонів я трохи писав у книжці „Кожний повинен знати!”, тут же наведу лише цікаві повідомлення преси:

1) В Іспанії переведено до центральних в'язниць у Барселоні й Мадриді 21-го засудженого ще в листопаді минулого року за спробу заснувати масонську льожу.

Масонські льожі в Іспанії законом заборонені від 1940 року. Головного оскарженого засуджено на 15 років в'язниці („Свобода”, з 28.7. 1955 р.).

Це вже говорить про непевність масонської організації.

2) Бувший президент Труман, промовляючи на конвенції масонської організації „Шрайнерсів”, рекомендував Об'єднані Нації, як найкращий засіб до миру, і цивільних керівників військової сили, як забороло проти милітаризму. Хоч це був виразний натяк проти президента Айзенгауера, конвенція „Шрайнерсів” (знатних і впливових людей!) прийняла резолюцію з висловом пошани для Айзенгауера („Свобода”, з 16.7. 1955 р.).

А з повишого довідуємося, що в Америці — країні волі й свободи, і масонським організаціям дозволено працювати.

**
*

Бандити не помилилися. Відвідини їхнього комуністично-матеріалістичного пекла, яке тримається виключно на жахах і тортурах, дають їм більше, ніж сподівані наслідки.

Американський сенатор Джордж В. Мелон, перебуваючи в Москві, пообіцяв жидові Кагановичу та Маленкову передати сенатський рапорт про американські родовища та про запаси воєнно-важливих мінералів, таких, як уран, кобальт та інші.

Після „солодких” з цими двома бандитами розмов, республіканський сенатор Америки Джордж В. Мелон зовсім розтав, а можливо, що й розкис, і підністост за право кожної країни мати таку, яку хоче, політичну систему.

Значить, своїм тостом м-р Мелон санкціонував існування бандитської, советської системи, силою на-

киненої всім поневоленням народам ССРСР, як також багатьом європейським народам, окупованим Москвою.

Цим самим він заперечив також і декларацію Сенату США з 15.7. 1955 р., співтворцем якої був і сам особисто, бо прийнята вона була одноголосно, яка, як подано в одному з попередніх підрозділів, говорить слідує: „Народи, яких підкорено в неволю чужих деспотизмів, повинні знову мати право на самовизначення в мирних рамках” та що „вони знову повинні мати право вибрати собі таку форму правління, в якій вони хочуть жити, і що суверенні права самоуправління повинні бути відновлені для них усіх згідно з постановами Атлантийської Хартії”.

Мало того, перебуваючи в Москві, республіканський сенатор Мелон заявив, що він вважає, що видатки на „Голос Америки” треба зменшити, бо „зовсім не видно, щоб народи ССРСР бунтувалися проти своєї режиму”. Тому, гадає він, не треба витратити грошей на „безплідну пропаганду”. І це в той час, коли президент Айзенгауер домагається поширення американської кампанії за мир, якраз при допомозі „Голосу Америки”.

Виходить, що, на думку м-ра Мелона, народи ССРСР повинні завжди і скрізь без винятку, як наприклад, по всіх містах і селах, на вулицях і в установах, на летовищах і в портах, в театрах і по залізничних двірцях бігати з піднятими догори кулаками, граблями, вилами та іншою „зброєю” і бунтуватись. Бо як же він інакше міг би бачити збунтованих.

Бунтуючих душ і всього совокупно - бунтуючого організму поневолених народів м-р Мелон, безумовно, бачити не міг, або ж просто й не хоче їх бачити, бо не можна повірити тому, щоб м-р Мелон не знав про те, що в тій сатанинській системі, за яку він піднімав тост, за одне лише не в такт душоубив сказане слово людину запроторюють до в'язниці, а то і зовсім ліквідовують — розстрілюють.

Дуже добре було б, якби м-р Мелон, перебуваючи в Москві, та переліз був у шкіру американського конгресмена, теж республіканця, Джозефа Голта, якому крім Москви захотілося бачити й провінційні місця. Коли він з представником американської амбасад

та советським шофером поїхав до Рубльова під Москвою і захотів був там зфотографувати церкву та школу, то до нього зразу ж підбіг большевицький шакал (газета подає, що советський офіцер), і тримаючи готового до пострілу револьвера, наказав американському конгресменові говорити фразу „я некультурний”.

Така процедура тривала цілу годину. Звільнив бідолоашного конгресмена Голта від цієї осоружної ситуації советський полковник, що випадково їх зустрів.

Американський амбасадор Болен відповіді на свій протест не одержав, а конгресмен Голт, не дочекавшись „вибачення” (беру в лапки тому, що вибачення бандитів нічого не варте!), повернувся до США, переконавшись остаточно, що жодної миролюбности Москва не має, лише жахи та військову диктатуру в собі тримає.

І ось, якби м-р Мелон та побув у шкірі конгресмена Голта, то тоді і він зрозумів би, які то в сатанинській системі творяться діла, не дивлячись на „красиві” слова.

А так... „солодкі” розмови, кав'яр, горілка, і „оп'янівши”, не тільки поневолених можна продавати, а і себе до диспозиції бандитів можна віддати.

От вам і відвідини СССР. Про них багато дечого можна було б сказати, бо наївних знайдеться чимала кількість, але ж, я думаю, досить і цього прикладу, який так влучно розкриває Москву і якнайкраще лікує „сліпоту” цих короткозорих чи наївних.

**

Тверезі голоси державних мужів світу, що пролунали в останній час.

Президент США Айзенгауер, промовляючи на зборах Американського Товариства Адвокатів, сказав, що він і надалі залишається вірним ідеї, що тривкий мир у світі можна досягнути тільки на основі справедливості.

Америка, — каже президент — не може погодитися на такий мир, який продав би „волю людей за суп фальшивого миру”...

Женева, — заявив президент — це не стагнація для Америки, тільки нагода, нагода для нашого народу і для народу всього світу, здійснити свої справедливі

аспірації". Мир, якого ми бажаємо, — це продукт порозуміння і угоди і права між народами, і цей мир базується на справедливості і безпеці. Такий мир сприятиме концентрації людської енергії для піднесення життєвої стопи не тільки в матеріальній ділянці, але і в духовій та інтелектуальній... („Свобода”, з 26.8. 1955 р., ч. 164).

Американська публічна опінія і американський уряд симпатизують національним аспіраціям африканських народів і засуджують колоніальну політику Франції, докоряючи їй за те, що вона не збагнула духа часу, як його вже у відповідній мірі збагнула така старокolonіальна імперія, як Велика Британія, і завчасно не перевірила своєї політики в Африці.

Палата Репрезентантів одноголосно прийняла резолюцію, якою засуджує західний колоніалізм та комуністичний імперіалізм. Цю резолюцію вніс провідник демократів конгресмен Джан В. Мек-Кормак, заявивши, що США „допомагатимуть усім народам досягнути самоуправу або незалежність при таких умовах, які запевняють їм рівне становище між вільними народами світу”. Ця резолюція ставить „комуністичний імперіалізм” нарівні із „західним колоніалізмом”. Конгресмен Дж. П. Річардс сказав, що ця резолюція дуже на часі, і запевнить світ, що США раз на завжди є проти колоніалізму в будь-якій формі („Свобода”, ч. 122, з 28.6. 1955 р.).

Британський Губернатор для Південно - Східної Азії Малком МекДоналд у промові, яку він виголосив у Ротирі Клюбі, сказав, що тубільці двох новостворених держав Сінгапуру і Маляйської Федерації повинні будуть домагатися повного правління, навіть самостійности.

Якщо б уряди цих держав, — каже губернатор — не висловлювали волі своїх народів, і тяготіння до волі й повної незалежности негували, то вони стали б непопулярними, а народи взяли б самі рішати свою долю силою, кидаючи краї в революцію й хаос.

„Цей розумний голос британського державного мужа, — пише від себе „Гомін України” — повинні почути французькі урядові чинники і зрозуміти, що

наси́льство родить наси́льство, а зокрема за наси́льство над вільною людиною треба дуже дорого платити, часто навіть власною волею”.

Довголітній досвідчений дипломатичний кореспондент відомого американського політичного журналу „Ньюзвік” Едвард Вейнтал, який займається проблемами міжнародної політики і дипломатії ще з часів Ліги Націй та який брав участь у конференції „на вершинах” у Женеві, відбувши інтерв'ю з найвидатнішими державними мужами в європейських столицях, пише так: „Серйозна американська увага мусить бути звернена на такі свідомі національні складові частини Советів, як Україна і Білорусь. США ніколи не використали належно того факту, що ці дві нації мають своїх власних представників в Об'єднаних Націях. Підтримка їхньої незалежності та змагання до децентралізації Советського Союзу в його незалежні, хоч недоконче неприязні складові частини, готова стати одною з головних цілей США” („Ньюзвік”, з 29.8. 1955 р.).

Шотландська Ліга Європейської Свободи, головою якої є невтомний Джон Ф. Стюарт, відомий приятель українців, у зв'язку з Женевською конференцією, надіслала президентові та міністрові закордонних справ США, прем'єрові та міністрові закордонних справ Великої Британії та прем'єрові Франції меморіал.

В основу меморіалу покладений принцип: „мир, воля і справедливість”.

Свобода кожної східньо-європейської держави, як також свобода світу, буде завжди короткотривала та загрожена з боку російського комунізму-імперіалізму, коли Україна буде поневолена Москвою. Україна — це ключева позиція для експлуатації Москви, тим самим „Україна — це ключ для оборони проти російсько - комуністичної агресії”. Так говориться м. ін. у меморіалі.

Меморіал надіслано також — на домагання — поодиноким дипломатичним службам деяких країн, в яких він викликав велике зацікавлення.

„Засади, що їх подає меморіал, — бездискусійні. Їх мусять прийняти. Із жалем треба ствердити, що — в сьогоднішніх днях — їх можуть зігнувати, але

не можуть відкинути". Так пишуть чільні політичні діячі, із словами признання заслуженому голові Шотландської Ліги Європейської Свободи.

**

Затримка в друкуванні книжки дала можливість помістити деякий матеріал вже з життя 1956 року.

„Євангельська Правда”, що виходить в м. Торонті, Канада, за січень-лютий 1956 р., в числі 1-2, помістила статтю про присягу „Лицарів Колумба”, яку я вмішую без жодних змін.

„Під осуд читачів”. — „Щоденник „Свобода” з дня 19-го жовтня 1955 р. подав таку новинку: „Лицарі Колумба” встановили в публічному парку в Гайленд, Індіана, на 20 стіп заввишки хрест. Під час відкриття цього хреста були присутні представники всіх віровизнань, між іншим, і представники Американського Легіону та Дівочих і Хлоп'ячих Скавтів. Протестантська група звернулася до суду, щоб хрест усунути, бо мовляв, римо-католицька група порушила традиційне відокремлення церкви від держави”.

Сама новинка досить каламутна. В одному реченні сказано, що під час відкриття цього хреста були присутні представники всіх віровизнань, отже, треба розуміти, що там були теж православні і протестанти. Але останнє речення заперечує це, бо каже: „Протестантська група звернулася до суду, щоб цей хрест усунути”... Отже, коли протестанти були проти цього хреста, то теж, певно, не брали участі в його відкритті. Однак, цікаво знати, що „Свобода” розуміє під словами „всіх віровизнань”?

Чи протестанти мали рацію домагатися усунення цього хреста, — це справа місцевого характеру. Взагалі протестанти не є противники чи вороги знака — хреста. В багатьох протестантських церквах і на церквах є хрести. Протестанти вважають хреста лише за знак-символ християнства. Протестанти не поклоняються жадним матеріальним речам і не обожнюють їх, бо це рівнялося б ідолопоклонству. „Бож написано: Господу Богу своєму вклонятися будеш, і будеш служити одному Йому” — каже Ісус Христос (Матв. 4:10). Протестанти лише протестують проти того, коли люди знаком хреста прикривають свої нехристиянські та взагалі нелюдські пляни.

Нижче ми подаємо присягу, яку „Лицарі Колумба”

складають, вступаючи до організації, і нехай читач сам розсудить, чи така присяга має щось спільне з наукою Ісуса і взагалі з людяністю.

„Я, (ім'я кандидата) тепер у приявності Всемогутнього Бога, Пресвятої Діви Марії, св. Івана Хрестителя, св. Апостолів Петра й Павла, і всіх святих, що перебувають на небесах, і Твоїй присутності, духовний Отче, генеральний настоятелю Товариства Ісусового, оснований св. Ігнатієм Льойолою, за понтифікату Павла III, яке існує досі, — заявляю і присягаю, що Його Святість Папа, є заступник Христа і єдиний голова Католицької або Вселенської Церкви на земній кулі; і що силою ключів „зв'язування і розв'язування“, даних Його Святості моїм Спасителем Ісусом Христом, він має владу скидати з престолів еретиків королів, князів, руйнувати держави, володіння й уряди, що можуть бути зовсім знищені.

Тому до останку моїх сил я буду боронити цю доктрину і права та привілеї Його Святості від усіх узурпаторів еретичної або протестантської влади тощо, головню щодо Лютерської Церкви в Німеччині, Голляндії, Данії, Швеції, Норвегії і тепер претендуючої на владу Англіканської Церкви в Англії та Шотляндії, і інших галузей, оснований тепер в Ірляндії і на Американському Континенті, чи де інде, як рівно ж їхніх прихильників, що можуть бути ними опановані і еретично противні святій Матері Церкві Римській.

Я тепер обвинувачуватиму, (доноситиму) й відмовлятиму всякому підданству еретичного короля, князя або держави, званої протестантською чи ліберальною, або послуху їхнім законам, суддям та урядам.

Далі я заявляю, що доктрина (вчення) Англіканської Церкви і Церкви Шотляндії, кальвіністів, гугенотів і інших, що звуться протестантами чи масонами, має бути виклятою й вони самі прокляті, якщо не покинуть її.

Далі я заявляю, що буду помагати, спомагати й до-раджувати всім або деяким агентам Його Святості, де б я не був: У Швайцарії, Голляндії, Ірляндії чи Америці, або якомусь іншому королівстві чи території, на яку зайду, і що буду робити найбільші зусилля викоринити еретичні протестантські чи масонські док-

трини, і нищити всю їхню уявну владу. Це робитиму легально або іншим способом.

Далі я обіцяю і заявляю, помимо того, що я маю дозвіл приймати еретичну релігію, щоб пропагувати інтереси Матері Церкви, що держатиму в секреті поради всіх агентів, що вони їх від часу до часу даватимуть мені і навчатимуть мене, і не розповсюджуватимуть, посередньо чи безпосередньо, словом чи письмом, згідно з обставинами, але буду виконувати все, що запропонує, доручить чи виявить мені мій духовний отець або хтобудь з того святого Чину.

Далі обіцяю, що не буду мати власної opinii чи волі або застереження, а буду немов трупом, і що без надуми виконаю кожний поодинокий і загальний наказ, що я одержу від моїх зверхників війська папського й Ісусового.

Що я піду до кожної частини світу, куди пошлють мене. До льодових північних околиць, індійських джунглів, до цивілізованих центрів Європи, чи до диких селищ варварських дикунів Америки. Піду без нарікання й надуми, і буду послухним у всіх речах, що будуть мені доручені.

Далі обіцяю й заявляю, що коли надійде нагода, вестиму затаєну війну, таємно чи явно, проти еретиків протестантів і масонів, так як мені буде наказано, щоб змести їх з лиця землі. При чому не щадитиму ані віку, ані полу, ані звання, і що я буду вішати, палити, нищити, варити, здирати шкіру, душити і закопувати живих тих нечестивих еретиків. Розрізувати животи, вирізувати утроби жінок, розтросувати об мури голови їхніх немовлят, щоб таким способом винищити їхній мерзенний рід. А коли б цього не можна було виконувати явно — я таємно вживатиму затруєного посуду, душливого шнура, сталевого стилета, олов'яної кулі, і без огляду на честь, посаду, гідність чи авторитет осіб, хоч би яке було їхнє становище: громадське чи приватне. Діятиму відповідно до кожночасної директиви агента папського чи настоятеля Братства Святішого Отця — Товариства Ісусового.

На доказ вищесказаного я жертвую мою душу і всі тілесні сили, і підтверджую це моїм власним іменем, що й підписую своєю кров'ю. А якщо я виявився б фальшивим чи слабим до ношення меча, що його те-

пер одержую, я підписую присуд: хай мої браття й товариші — воїни армії папи — відрубують мені руки і ноги, мою горлянку переріжуть від вуха до вуха, нехай виріжуть мої нутрощі, живіт хай буде відкритий для горючої сірки з усіма муками, що можуть бути завдані мені тут на землі, а моя душа нехай буде тортурована навіки демонами в пеклі.

Що я буду завжди голосувати за католицького кандидата, даючи йому першість перед протестантом, головно масоном, і що моєму середовищу доручатиму так діяти. Що коли два католики є на листі кандидатів, я задовольню себе, голосуючи за того, хто краще піддержує Матір Церкву.

Що я не буду торгувати з протестантом, ані затруднюватиму його, якщо я зможу торгувати з католиком, або дати працю католикові.

Що я приміщуватиму католицьких дівчат у протестантських родин, щоб вони робили тижневі звіти про внутрішній рух єретиків.

Що я забезпечу себе зброєю і амуніцією, щоб бути готовим, коли надійде наказ воювати, або коли мені наказано буде боронити церкву особисто — чи з армією папи.

Перш за все я (ім'я кандидата) присягаю святою Тройцею, яку зараз приймаю, що виконаю і додержую мою присягу.

На доказ чого я приймаю найсвятішу тайну Евхаристії, а далі засвідчую це своїм ім'ям, що є написане кінцем цього меча, змоченого у моїй крові, і довершеним перед прийняттям св. Тайни”.

Оце така присяга: А тепер порівняйте її з наукою Ісуса Христа: „Люби свого ближнього, як самого себе. Любіть ворогів ваших, і моліться за тих, що переслідують вас”... Христос не вчить: палити, мордувати, тортувати... так як це подано в тій єзуїтській присязі. Євангелист Іван ось що нам каже: „Як хто каже: Я люблю Бога, та ненавидить брата свого, той неправдомовець. Бо хто не любить брата свого, якого він бачить, як може він Бога любити, Якого він не бачить. Улюблені, — любім один одного, бо від Бога любов, і кожен, хто любить, родився від Бога та відає Бога” (1 Ів. 4:20, 21:4-7).

Розсудіть самі. Чи не прикривають хрестом своїх

огидних плянів ті, що так присягають, як сказано в наведеній присязі?

Чи не подібні вони до тих шанувальників хреста, а не Ісуса Христа, про яких писав наш письменник Осип Маковей:

„Д тут у горах хрест! От край проклятий,
Куди не глянеш — Бог на хресті розп'ятий.
Знання нема, а скрізь безодня віри,
І рабських шибениць без міри.
Споганюють святе лице природи
Страшним кінцем Христової пригоди.
Самі ж ідуть чортівськими шляхами —
Звірюки від коліски аж до ями!
О, Христе, глянь: ті Юди та Пилати
Від Тебе ждуть небесної заплати!
Хрестом Твоїм зацитькують сумління,
А їх серця, як ті хрести з каміння.
І шибениця в їх домах єсть Богом,
А Ти стоїш, Ісусе, за порогом”.

В. Вінявський

Зауваження. Вищенаведену присягу „Лицарів Колюмба” взято з двох джерел: Перше — летючка під назвою „Рак на живому тілі національно-духовому українського народу” або присяга 4-го ступня „Лицарів Колюмба”, (згідно з Протоколом Конгресу США. Витяг із виборів Євгена К. Бонівела проти Т. С. Бутлера, як це занотовано в Конгресових Протоколах — Гавз, 15-го лютого 1913 р. на стор. 3215 і дальших наказано занотувати „бай юнанімос консент” — за однудушною згодою. Долучено і видруковано на стор. 3216. А наведену присягу відписано з „Гавз Билл 1523”). Друге-книжка євангелиста Гаррі Гампель „The Heresies of Rome”, 1641 Downing Street, Denver 18, Colorado, USA., стор. 104-107.

Думаю, що до наведеної статті „Євангельської Правди” — „Під осуд читачів” коментарі зайві. Хочу лише торкнутися вислову „Євангельської Правди”, що „протестанти не поклоняються жодним матеріальним речам і не обожнюють їх, бо це рівнялося б ідолопоклонству”.

Цей вислів звернений, безперечно, до вірних, в церквах яких та і в домах є ікони та образи.

Як бачимо з цього, то і тут відступники правдиво-

славленої церкви, мучаючись своїм особистим сумлінням, щоб виправдати своє відступництво, придумують абсолютно безпідставні й зовсім не суттєві різні „штучки” і дозволяють собі ображати ними віруючих правдиво-славленої церкви. Церкви, яка була заснована ще Апостолами Ісуса Христа і яка твердо й непохитно стоїть на підвалинах закладених самим Господом Богом.

Поставивши цим відступникам лише одинокі питання, — чи мають вони фотокартки та образи своїх батьків, братів та сестер, а також близьких знайомих і, — одержавши позитивну відповідь, — так, всі їхні витівки щезають, як мара.

Бо, коли ми хочемо бачити наших близьких, то чому ж ми будемо негувати Створителя Всесвіту і Людини — Отця Небесного. Ми не тільки поклоняємося Йому, але кожночасно хочемо бачити і Його Єдиного Сина, що з невимовної ласки й любови Отця до людей, став був Людиною. Як рівно ж бачити й Матір Його — Пресвяту Богородицю, учнів Його — Святих Апостолів і всіх — перед Господом Богом заслужених — святих.

Огортання прикрасою Храмів Божих теж не є від’ємним, а тільки додатнім, бо ж і Отець Небесний, творячи Всесвіт, огорнув його величною, несказаною красою*).

*)Що з себе являють секти, я писав у книжці „Кожний повинен знати”, в частині „Тверде переконання”, а тому писати про них тут знову буде вайвим.

ВІД АВТОРА

Майже півстолітній досвід гнилого, нікчемного життя на Батьківщині, життя в деяких європейських країнах та життя долярової гонки на Новій Землі, став поштовхом до накреслення пляну, на мою думку, здорового життя, життя правдиво-людяного, життя побудованого на засадах християнської моралі.

Розсвареність керівників партій та різних партійних угруповань, як рівно ж страшний розбрат серед партійних мас, примусили мене торкнутися й справи характеру політичного.

Ворожнеча Зверхників та священослужителів наших Церков (Греко-католицької та Православної), Зверхників та священослужителів Православної Церкви і невдоволення й негативне один до одного ставлення вірних наших Церков, спонукали дати висвітлення і в найважливішій ділянці нашого життя — Церкві Христовій.

Також набутий мною довголітній досвід найрадикальніших засобів лікування багатьох недуг, в т. ч. і хвороб серця, зобов'язали мене написати й випустити у світ для читання ширшого загалу книжку під уже відомим Вам, — Дорогий Читачу, — заголовком — „Соціально-побутові проблеми!”.

(Книжку видаю власним накладом).

З М І С Т

МИНУЛИЙ І ТЕПЕРІШНІЙ СТАН.

1. Загальне	5
2. Поміщицько-рабовласницька система	7
3. Комуністично-матеріалістична рабська система	11
4. Життя в інших країнах	17
5. Аналіза або висновок	20

МАЙБУТНІЙ СТАН — МАЙБУТНЯ ВЕЛИКА УКРАЇНА.

1. Загальні справи	25
2. Державна влада	30
3. Церква Христова	33
4. Державно-політичний лад	63
5. Український народ, як нація	72
6. Мова	76
7. Традиції	79
8. Родина або сім'я	87
9. Чоловіки	90
10. Жінки	94
11. Молодь	104
12. Виховання	118
13. Освіта	126
14. Праця	127
15. Промисловість	130
16. Сільське господарство	134
17. Охорона здоров'я	138
18. Соціальне забезпечення	143
19. Торгівля	145
20. Преса	146
21. Література	148
22. Дисципліна й точність	148
23. Останній шлях фізично-біологічного буття людини ..	152

УКРАЇНЦІ В ДІЯСПОРІ, В РОЗСИДННІ

155

ЖИТТЯ В ЗАГАЛЬНИХ РИСАХ СВІТУ.

1. Характеристика життя	187
2. Розкладові елементи життя	189
3. Нещасні створіння та хворі	196
4. Резюме	197
5. Заходи по усуненню ненормальностей	203
6. Повернення до Бога	207
7. Сегрегація	211
8. Перешкоди	212
9. Фінансово - економічні справи	217
10. Породжувачі комунізму	219
11. Правильне зрозуміння суті правдивих речей	223
12. Колоніальне питання	226
13. Явища природи незмінні	229
14. Легковажність жінок	232

ЖАХЛИВИЙ БАНДИТИЗМ РЕЛІГІЙНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ПОЛЬЩІ

241

ЦІКАВІ ПОКАЖЧИКИ ТА РІЗНІ ЖИТТЄВІ СУГЕСТІЇ

257

ВІД АВТОРА — ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

295

